

St prp nr 1
(1996–97)

STATSBUDSJETTET

MEDREGNET FOLKETRYGDEN

FOR BUDSJETTERMINEN 1997

St prp nr 1
(1996–97)

STATSBUDSJETTET

MEDREGNET FOLKETRYGDEN

FOR BUDSJETTERMINEN 1997

INNHold

1. Hovedtrekk i finanspolitikken	5
1.1 Den økonomiske politikken	5
1.2 Budsjettpolitikken	5
1.3 Hovedprioriteringene	6
1.4 Sammen drag av statsbudsjettet	8
2. Budsjettets inntekter.....	13
2.1 Innledning	13
2.2 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	13
2.3 Statens forretningsdrift.....	13
2.4 Renteinntekter og utbytte.....	14
2.5 Petroleumsinntekter	14
2.5.1 Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	15
2.5.2 Overføringer til og fra Statens petroleumsfond	16
2.6 Andre inntekter	16
2.7 Låntransaksjoner	17
3. Budsjettets utgifter	18
3.1 Innledning	18
3.2 Driftsutgiftene	18
3.3 Forretningsdriften	19
3.4 Investeringer	20
3.5 Petroleumsvirksomheten.....	20
3.6 Overføringer til andre statsregnskap	21
3.7 Overføringer til kommunesektoren.....	21
3.8 Overføringer til andre	22
3.9 Renter	23
3.10 Låntransaksjoner	24
4. Budsjettets profil.....	25
4.1 Innledning	25
4.2 Prioriterte områder	25
4.2.1 Grunnskole reformen	25
4.2.2 Helse.....	26
4.2.3 Oppfølging av Velferdsmeldingen.....	26
4.2.4 Bistand	26
4.2.5 Regjeringens IT-politikk	26
4.3 Større omlegginger.....	29
4.3.1 Omlegging av innlånssystemet i Husbanken og Landbruksbanken.....	29
4.3.2 Avvikling av Skattefordelingsfondet	29
4.3.3 Omdanning av Postverket og NSB til særlovselskaper.....	29
4.4 Utgifter under de ulike departementene.....	30
4.4.1 Utenriksdepartementet	30
4.4.2 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.....	30
4.4.3 Kulturdepartementet.....	30
4.4.4 Justis- og politidepartementet	31
4.4.5 Kommunal- og arbeidsdepartementet	31
4.4.6 Sosial- og helsedepartementet.....	32
4.4.7 Barne- og familiedepartementet.....	34
4.4.8 Nærings- og energidepartementet	35
4.4.9 Fiskeridepartementet.....	35
4.4.10 Landbruksdepartementet.....	36
4.4.11 Samferdselsdepartementet.....	36

4.4.12 Miljøverndepartementet.....	36
4.4.13 Administrasjonsdepartementet	36
4.4.14 Finans- og tolldepartementet	37
4.4.15 Forsvarsdepartementet.....	37
4.4.16 Ymse utgifter	38
4.5 Prioriteringene på statsbudsjettet i årene 1990-96	38
4.5.1 Utviklingen på enkelte politikkområder.....	39
4.5.2 Kommunesektoren.....	45
5. Folketrygdens utgifter.....	46
5.1 Hovedtrekk ved folketrygden.....	46
5.1.1 Hovedtall	46
5.1.2 Noen viktige utviklingstrekk	46
5.2 Utviklingen i de ulike områdene under folketrygden.....	47
5.2.1 Sykepenger	47
5.2.2 Uførepensjon	47
5.2.3 Medisinsk rehabilitering m.v.	48
5.2.4 Attføringsytelser	48
5.2.5 Alderdom	48
5.2.6 Stønadsordninger for ugifte, skilte og separerte forsørgere	48
5.2.7 Fødselspenger	49
5.2.8 Helsetjenestefinansiering m.v.....	49
5.2.9 Dagpenger ved arbeidsledighet	49
6. Nye stillinger, garantier og fullmakter, statsbankopplegget	50
6.1 Nye stillinger i staten.....	50
6.2 Garantier og fullmakter	50
6.2.1 Bestillingsfullmakt og tilsagnsfullmakt.....	50
6.2.2 Statlige garantier.....	51
6.3 Statsbankenes innvilgningsrammer og utlånsrenter	53
7. Statlig økonomistyring.....	59
7.1 Nytt økonomireglement for staten.....	59
7.2 Nærmere om likvidforvaltning, regnskapsføring og rapportering	59
7.3 Realistisk budsjettering	60
7.4 Evaluering av overføringordninger og departementenes ressurser	61
8. Gjennomføringen av inneværende års budsjett.....	63
8.1 Vedtatt budsjett	63
8.2 Endringer på statsbudsjettet for 1996	63
8.2.1 Statsbudsjettets inntekter	63
8.2.2 Statsbudsjettets utgifter	64
8.2.3 Balansetall	65
8.3 Statsregnskapet medregnet folketrygden for 1. halvår 1996	66
8.3.1 Inntekter.....	66
8.3.2 Utgifter.....	66
8.3.3 Resultat	67

**Forslag til vedtak om statsbudsjettet medregnet folketrygden
for budsjetterminen 1. januar-31. desember 1997 69**

Utgiftskapitler:

Det kongelige hus og Slottsforvaltningen	72
Regjering.....	72
Stortinget og underliggende institusjoner.....	72
Høyesterett	73
Utenriksdepartementet	73
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	79
Kulturdepartementet	86
Justisdepartementet.....	88
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	92
Sosial- og helsedepartementet	96
Barne- og familiedepartementet.....	102
Nærings- og energidepartementet.....	104
Fiskeridepartementet.....	107
Landbruksdepartementet.....	108
Samferdselsdepartementet	111
Miljøverndepartementet.....	113
Administrasjonsdepartementet.....	116
Finans- og tolldepartementet	118
Forsvarsdepartementet	119
Ymse utgifter	122
Statsbankene	122
Statlig petroleumsvirksomhet	123
Statens forretningsdrift	123
Folketrygden	125
Statens petroleumsfond.....	128

Inntektskapitler:

Inntekter under departementene	129
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet.....	145
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.....	145
Skatter og avgifter.....	145
Renter og utbytte m.v.....	147
Folketrygden	149
Statens petroleumsfond.....	149
Andre kapitalmidler	149
Romertallsvedtak	150

Vedlegg – Innholdsfortegnelse:

1. Tabeller: Statsbudsjettet medregnet folketrygden	177
2. Tabeller: Statsregnskapet medregnet folketrygden 1. halvår	188
3. Stillinger i staten	193
4. Spesielle tiltak for Nord-Norge	209

St prp nr 1

(1996-97)

Den kongelige proposisjon om statsbudsjettet medregnet folketrygden for budsjetterminen 1. januar – 31. desember 1997.

*Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 20. september 1996,
godkjent i statsråd samme dag.*

Departementet gir med dette sin tilråding om statsbudsjettet medregnet folketrygden for budsjetterminen 1. januar – 31. desember 1997.

1. Hovedtrekk i finanspolitikken

1.1 DEN ØKONOMISKE POLITIKKEN

Norsk økonomi har i de tre siste årene vært inne i en oppgangskonjunktur, og oppgangen har ført til en betydelig bedring i arbeidsmarkedet. Hovedutfordringen nå er å legge til rette for at denne utviklingen blir stabil og balansert, og at en unngår pressproblemer og tiltakende kostnadsvekst. Finanspolitikken er Regjeringens viktigste virkemiddel for å stabilisere den økonomiske utviklingen. I den nåværende oppgangskonjunktoren må *budsjettpolitikken* innrettes slik at den samlede etterspørselen ikke blir for sterk og en får en overoppheting av økonomien. Historiske erfaringer har vist at en balansert oppgang gir en bedre sysselsettingsutvikling enn en kraftig og kortvarig vekst.

Penge- og valutapolitikken er rettet inn mot en stabil kroneverdi målt mot europeiske valutaer. For at penge- og valutapolitikken skal kunne sørge for en stabil valutakurs over tid, er det en forutsetning at pris- og kostnadsveksten er moderat. *Inntektspolitikken* har i de senere årene vært en viktig del av strategien for økt sysselsetting som er nedfelt i Solidaritetensalternativet. Hovedsiktemålet har vært å styrke konkurranseevnen gjennom en lavere kostnadsvekst i norsk næringsliv enn hos våre handelspartnere. Det er Regjeringens syn at det inntektspolitiske samarbeidet de siste årene har gitt gode resultater. Den lave pris- og kostnadsveksten gjennom flere år har vært en viktig faktor bak den positive utviklingen i norsk økonomi, med bl.a. sterk vekst i sysselsettingen i bedriftene i Fastlands-Norge og nedgang i arbeidsledigheten. For å få en balansert utvikling fremover må ambisjonsnivået være å fortsatt få en god utvikling i den kostnadsmessige konkurranseevnen.

Regjeringen legger vekt på at de hovedprinsippene

som ble lagt til grunn i skattereformen i 1992 videreføres. *Skatteopplegget for 1997* er basert på dette. Det foreslås bl.a. en noe sterkere oppjustering av grensene for toppskatten enn det som følger av anslaget for lønnsveksten neste år. *Avgiftsopplegget* legger også i hovedsak opp til en reell videreføring av gjeldende avgiftssystem, dvs. at kvantumsatser prisjusteres og at verdiavgifter holdes uendret. Et provenybortfall som skyldes reduserte tollsatser motsvares av merinntekter ved endringer av kjøretøyavgiftene og økte avgifter på tobakk, autodiesel og emballasje.

Den økte ressursinnsatsen til *kommuner og fylkeskommuner* de senere årene reflekterer en betydelig satsing for å bedre det offentlige tjenestetilbudet på viktige områder og for å styrke sysselsettingen. Regjeringen har ved utformingen av det økonomiske opplegget lagt opp til at nivået på de samlede inntektene i kommunesektoren i 1997 blir om lag som forutsatt i Kommuneøkonomiproposisjonen. Ut fra de anslagene for kommunesektorens inntekter som ble lagt til grunn i Kommuneøkonomiproposisjonen, er det lagt opp til en reell inntektsvekst fra 1996 til 1997 på om lag 1¼ pst. I forhold til oppjusterte anslag for 1996 innebærer opplegget en reell nedgang i inntektene fra 1996 til 1997 på ¼ pst.

1.2 BUDSJETTPOLITIKKEN

Det legges fram et budsjett preget av en relativt stram utgiftspolitik. Statsbudsjettets utgifter korrigerert for enkelte konjunkturmessige og regnskapsmessige forhold, anslås å vokse reelt med om lag ¾ pst i forhold til vedtatt budsjett for 1996 (S III 96). I forhold til anslag på regnskap for 1996 anslås utgiftene å

vokse med om lag $\frac{1}{4}$ pst reelt. Skatte- og avgiftsnivået holdes reelt sett om lag uendret. Statens netto kontantstrøm fra oljevirkksomheten er anslått til 65,1 mrd. kroner, hvorav 24,2 mrd. kroner går til å dekke statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. De resterende 40,9 mrd. kroner, som er statsbudsjettets overskudd, foreslås i sin helhet avsatt i petroleumsfondet.

Det er nødvendig med en stram finanspolitikk

av flere grunner. For det første har finanspolitikken en stabiliseringsmessig rolle i den økonomiske politikken. I en oppgangskonjunktur som nå bør budsjettpolitikken innrettes slik at den samlede etterspørselen ikke blir for stor. Erfaringer viser at en for sterk oppgang i økonomien fører til pris- og kostnadspress som kan gi alvorlige tilbakeslag med fare for raskt økende arbeidsledighet. For det andre må budsjettpolitikken innrettes slik at en slipper å foreta store ned-

Tabell 1.1 Statsbudsjettets hovedtall (mill. kroner)

	S III 1996	Anslag på regnskap 1996	Forslag 1997
<i>1. Statsbudsjettets stilling</i>			
Statsbudsjettets inntekter	378 296	399 231	419 281
– Statsbudsjettets utgifter	365 894	361 374	378 414
= Statsbudsjettets overskudd før overføring til Statens petroleumsfond	12 402	37 857	40 867
– Overført til Statens petroleumsfond	49 363	63 730	65 091
= Oljekorrigert overskudd	–36 961	–25 873	–24 224
+ Overført fra Statens petroleumsfond	36 961	25 873	24 224
= Overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
<i>2. Finansieringsbehovet</i>			
Overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
Utlån og avdrag, brutto	74 221	90 221	77 561
– Tilbakebetalinger	23 123	45 976	38 617
= Samlet finansieringsbehov	51 098	44 245	38 944
<i>3. Netto avsatt i Statens petroleumsfond (overføring - tilbakeføring)</i>	12 402	37 857	40 867

Kilde: Finansdepartementet

skjæringer dersom oljeprisene skulle falle. For å redusere budsjettets oljeavhengighet legger Regjeringen vekt på at en vesentlig del av de økte oljeinntektene i årene fremover skal settes av i petroleumsfondet. Et tredje viktig forhold er at de årlige budsjetter bør innrettes i et flerårig og langsiktig perspektiv. Om noen år vil pensjonsutbetalinger og offentlige utgifter til den eldre delen av befolkningen øke sterkt, samtidig som statens inntekter fra petroleumsvirksomheten forventes å avta. For å møte denne situasjonen må de nærmeste årene benyttes til å bygge opp reserver på statens hånd.

1.3 HOVEDPRIORITERINGENE

Regjeringen har i sitt forslag til statsbudsjett for 1997 valgt å konsentrere satsingen på følgende områder:

- Grunnskolereformen
- Helse
- Oppfølging av Velferdsmeldingen
- Bistand

Grunnskolereformen

Høsten 1997 iverksettes grunnskolereformen (Reform 97). Hovedelementer i reformen er obligatorisk 10-årig grunnskole, skolestart for 6-åringer, nytt læreplanverk for grunnskolen og en økning av antallet

skolefritidsplasser for elevene på småskoletrinnet. Det samlede investeringsbehovet i forbindelse med grunnskolereformen er beregnet til ca 4,8 mrd. kroner. Kommunene vil få full kompensasjon for investeringskostnadene.

Kommunene vil også kompenseres for økte driftskostnader som følge av reformen. Kompensasjonen for driftskostnadene vil bli gitt kommunene som økte overføringer gjennom det utgiftsutjevnende tilskuddet over Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett. Overføringene for 1997 vil være på om lag 740 mill. kroner.

Videre er det for 1997 lagt til rette for en økning på hele 49 000 skolefritidsplasser i forhold til bevilgningsforslaget i statsbudsjettet for 1996.

Helse

Budsjettforslaget følger opp Regjeringens forslag i stortingsmeldingen om ventetidsgarantien, hvor det ble foreslått å gi en vurderingsgaranti overfor pasientene på 30 virkedager og en behandlingsgaranti med maksimalt 3 måneders ventetid for pasienter med alvorlig sykdom.

I alt foreslår Regjeringen en satsing på om lag 675 mill. kroner for å øke behandlingsskapiteten i somatiske sykehus. Av dette er om lag 350 mill. kroner knyttet til innføringen av innsatsstyrt finansiering.

BOKS 1: Budsjettbegreper

Det som i oversiktene benevnes **statsbudsjettets inntekter** er alle inntektsbevilgninger unntatt lånetransaksjoner (avdrag på statens utlån, tilbakebetalinger), statslånemidler og overføringer fra Statens petroleumsfond. Avdragsinnbetalinger og statslånemidler representerer endringer i statens formuesposisjon - og vises i kapitalregnskapet.

Statsbudsjettets utgifter er på tilsvarende måte summen av alle utgiftsbevilgningene unntatt lånetransaksjoner (utlån og avdrag på statsgjeld) samt overføringer til Statens petroleumsfond.

Statsbudsjettets overskudd (før overføring til Statens petroleumsfond) er overskuddet inkludert alle inntekter fra og utgifter til petroleumsvirksomheten, men eksklusive lånetransaksjoner og overføringer til og fra petroleumsfondet.

Oljekorrigert overskudd er statsbudsjettets inntekter eksklusive petroleumsinntekter minus statsbudsjettets utgifter eksklusive petroleumsutgifter. De petroleumsrelaterte inntektene og utgiftene er de samme som inngår i statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, og som i henhold til lov om Statens petroleumsfond hvert år i sin helhet skal overføres til fondet. Det oljekorrigerede overskuddet blir dermed statsbudsjettets overskudd fratrukket det beløp som **overføres til Statens petroleumsfond**. Det beløp som planlegges anvendt på statsbudsjettet for å dekke opp det oljekorrigerede underskuddet, **tilbakeføres fra Statens petroleumsfond** til statsbudsjettet.

Overskudd før lånetransaksjoner gir uttrykk for statsbudsjettets stilling etter netto avsetning i Statens petroleumsfond.

Finansieringsbehovet gir uttrykk for hva staten må finansiere, enten ved låneopptak eller ved trekk på statens formue, og består av netto lånetransaksjoner minus overskudd før lånetransaksjoner.

S III eller Budsjett-innstilling S III er Stortingets endelige bevilgningsvedtak vedtatt ved avslutningen av budsjettbehandlingen om høsten.

Satsingsbeløpet skal gi rom for en økning på ca 5 pst i behandlingen av inneliggende pasienter. Det foreslås også å øke den polikliniske behandlingen. Det er avsatt 270 mill. kroner som skal dekke både en økning i antallet polikliniske behandlinger og en økning i refusjonstakstene fra staten til sykehusene.

Regjeringen foreslår videre at bevilgningene til tiltak innenfor psykiatrien øker med til sammen 100 mill. kroner.

Oppfølging av Velferdsmeldingen

Regjeringen foreslo i Velferdsmeldingen (St meld nr 35 (1994-95)) flere tiltak med sikte på å legge velferdsordningene bedre til rette for arbeid og aktivisering, samt å målrette og forbedre en del av ordningene. I det foreliggende budsjettforslaget legges det opp til å bevilge om lag 315 mill. kroner til direkte oppfølging av forslag i Velferdsmeldingen.

Bistand

Regjeringen foreslår at bevilgningen til bistandsformål økes med 638 mill. kroner fra 1996 til 1997. Øknin-

gen vil særlig komme innen sektorene helse og utdanning. Det er lagt opp til å øke bistanden til Afrika. Regjeringen vil fortsatt gi høy prioritet til humanitære tiltak, herunder arbeidet med menneskerettigheter og tiltak for flyktninger. Også innsats for kvinner og miljø vil fortsatt bli tillagt stor vekt.

En nærmere omtale av hovedsatsingsområdene er gitt i kap 4.2.

Arbeidsmarkedspolitikken

For første halvår 1997 legger Regjeringen opp til et gjennomsnittlig nivå på arbeidsmarkedstiltakene på 34 000 plasser. Tiltaksnivået i andre halvår 1997 vil bli vurdert nærmere i Revidert nasjonalbudsjett i lys av utviklingen i arbeidsmarkedet. I det budsjettforslaget som nå legges fram er beredskapsbevilgningen budsjetteknisk tilpasset et gjennomsnittlig nivå på arbeidsmarkedstiltakene i 1997 på 31 500 plasser.

For å skape rom for satsing på prioriterte områder i budsjettet vil det være nødvendig med et strammere opplegg på andre områder.

Regjeringen vil som et tiltak for å få ned sykefraværet, utvide arbeidsgiverperioden fra 2 til 3 uker. Den budsjettmessige innsparingen i 1997 som følge av dette tiltaket er anslått til 825 mill. kroner. I tillegg vil inntektene fra arbeidsgiveravgiften øke med om lag 100 mill. kroner.

1.4 SAMMENDRAG AV STATSBUDSJETTET

På de neste sidene gis et sammendrag av statsbudsjettets inntekts- og utgiftside samt finansieringsbehovet. Statsbudsjettets inntekter er gruppert i 5 hovedkategorier for de viktigste inntektsartene. Beløpmessig er skatter og avgifter fra Fastlands-Norge og petroleumsinntekter de største, mens gruppen Andre inntekter består av flest poster. Utgiftssiden er inndelt i 8 hovedkategorier med utgangspunkt i bevilgningsreglementets ulike utgiftsarter. Petroleumsvirksomheten er

skilt ut som en egen kategori, selv om bevilgningene her går over flere utgiftsarter. Alle utgiftskategoriene domineres av store formål. Totalt forklarer oversikten 93 pst av statsbudsjettets utgifter. Tallene fra foregående år vil ikke alltid være direkte sammenlignbare. Det skjer f.eks. justeringer ved at øremerkede bevilgninger til kommunesektoren legges inn i rammetilskuddet, eller ved endringer i bruken av poster ved at bevilgninger som tidligere ble ført over 70-poster nå blir bevilget på 50-poster eller omvendt. Der hvor hele eller hoveddelen av endringen kan forklares ved at føringsteknikken er endret, blir dette forklart med en fotnote. For lånetransaksjonene, dvs. utlån, avdrag og tilbakebetalinger er det laget en egen oversikt. I kapittel 2 og 3 blir budsjettets inntekter og utgifter forklart i mer detalj. Tabell 1 i vedlegg 1 gir en historisk oversikt over hovedtallene i statsbudsjettet fra 1991 til 1997.

STATSBUDSJETTET FOR 1997

INNTEKTER

	(Mill. kroner)	
	Gul bok 97	S III 96
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge		
Skatt på formue og inntekt	12 460	11 300
Fellesskatt (jf. overføring fra Skattefordelingsfondet) ¹⁾	55 900	0
Overføring fra Skattefordelingsfondet ¹⁾	100	32 800
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	95 100	87 900
Merverdiavgift og investeringsavgift m.v.	100 470	91 749
Tobakkavgift	5 920	5 690
Avgift på bil, bensin m.v.	27 940	26 596
Avgift på alkohol	6 951	6 625
Tollinntekter	2 251	2 953
Andre avgifter	10 656	10 723
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	317 748	276 336
Inntekter av statens forretningsdrift		
Renter av statens kapital	196	602
Avskrivninger	540	1 029
Avsetning til investeringsformål m.v.	1 927	2 016
Sum statens forretningsdrift	2 663	3 648
Renter og utbytte		
Renter fra statsbankene	9 722	13 530
Renter av kontantbeholdningen og andre fordringer	5 570	5 654
Andre renteinntekter	451	1 016
Aksjeutbytte, ekskl. utbytte fra Statoil	3 182	2 364
Sum renter og utbytte	18 925	22 564
Andre inntekter		
Spilleoverskudd Norsk Tipping AS	1 207	1 127
Rettsgebyr	836	832
Refusjon fra folketrygden for sykepengen for statsansatte	1 110	954
Statssykehusenes inntekter	1 425	1 399
Overføring fra Norges Bank	4 236	7 239
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	175	3 200
Andre inntekter under departementene	9 857	12 147
Sum andre inntekter	18 846	26 898
Petroleumsinntekter		
Inntekter fra statens forretningsmessige petroleumsvirksomhet	24 900	22 300
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	34 900	24 700
Aksjeutbytte fra Statoil	1 300	1 850
Sum petroleumsinntekter	61 100	48 850
Statsbudsjettets inntekter	419 281	378 296

¹⁾ Skattefordelingsfondet avvikles fra 1997. Inntektene til fondet (fellesskatten) blir fra samme tid inntektsført på statsbudsjettet.

UTGIFTER

	(Mill. kroner)	
	Gul bok 97	S III 96
Driftsutgifter (postene 01-30, unntatt post 24)		
Forsvaret	14 918	14 971
Universiteter og høyskoler	11 427	10 650
Drift av statens vegger	5 392	5 279
Politi- og lensmannsetaten	4 600	4 381
Trygdeetaten og trygderetten	3 085	2 961
Statssykehus	2 432	2 250
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	3 193	3 090
Departementene og Statsministerens kontor	1 915	1 806
Drift av jernbaneverket	1 759	1 756
Arbeidsmarkedsetaten	1 543	1 492
Kriminalomsorg	1 283	1 185
Rettsvesen og domstoler	1 206	1 199
Statens pensjonskasse mv.	4 844	4 397
Reserveavsetning	4 548	3 601
Andre driftsutgifter (395 poster)	13 337	12 874
SUM DRIFTSUTGIFTER	75 482	71 891
Forretningsdriften (post 24) ¹⁾		
Luftfartsverket	-21	-21
Statsbygg	-10	-10
Statens kartverk	-6	-7
Opplysningsvesenets fonds skoger	-3	-6
Statens vegvesens produksjon	-110	-110
Annen forretningsdrift	17	-168
SUM OVERSKUDD I FORRETNINGSDRIFTEN	-133	-321
Investeringer (postene 30-49)		
Forsvaret	8 518	8 567
Riksveganlegg	4 167	4 266
Statsbygg	1 757	1 332
Jernbaneverket	1 211	1 267
Flyplassanlegg	974	1 114
Nytt rikshospital	972	777
Universiteter og høyskoler	981	698
Andre investeringsbevilgninger (101 poster)	1 289	2 861
SUM INVESTERINGER	19 869	20 881
Petroleumsvirksomheten		
Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten ¹⁾	-25 000	-17 600
Investeringer i petroleumsvirksomheten	19 800	15 900
Overføringer til statens petroleumsforsikringsfond	1 200	1 100
Andre utgifter	9	88
SUM PETROLEUMSVIRKSOMHETEN	-3 991	-513

¹⁾ Driftsresultatet i forretningsdriften og petroleumsvirksomheten skal i henhold til bevilgningsreglementet føres opp på budsjettets utgiftsside. Driftsoverskuddet framkommer som en negativ utgift.

	Gul bok 97	S III 96
Overføringer til andre statsregnskap (postene 50-59)		
Statens nærings- og distriktsutviklingsfond	1 284	1 361
Tilskudd til Norges forskningsråd ¹⁾	2 016	1 049
Regional næringsutvikling, diverse fond	685	702
Fond innen kultur, media, billedkunst	256	255
Jordbruksavtalen m.v., fond	618	544
Andre overføringer (30 poster)	1 589	2 716
SUM OVERFØRINGER TIL ANDRE STATSREGNSKAP	6 449	6 628
Overføringer til kommunesektoren (postene 60-69)		
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner ²⁾	46 516	32 057
Tilskudd til sykehus	6 524	5 817
Tilskudd til barnehager	4 210	4 200
Tiltak for funksjonshemmede	1 727	2 334
Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	1 398	1 645
Tilskudd til Statens Pensjonskasse og folketrygden	1 436	1 314
Tilskudd til undervisning av fremmedspråklige elever	879	828
Tilskudd til skolefritidsordninger	341	232
Grunnskolereformen	510	200
Bostøtte for pensjonister	634	614
Tiltak for eldre	530	514
Tilskudd til nye omsorgsboliger og sykehjemsplasser	457	367
Fastlønsordningen for leger og fysioterapeuter	395	460
Tilskudd til samferdsel	344	549
Miljøvern i kommunene ¹⁾	264	415
Tilskudd til kommunale kulturoppgaver	183	197
Andre tilskudd (61 tilskuddsposter)	2 148	2 948
SUM OVERFØRINGER TIL KOMMUNESEKTOREN	68 497	54 692
Overføringer til andre (postene 70-79)		
Folketrygdens trygdedel	101 357	95 257
Folketrygdens helsedel	11 839	11 091
Dagpenger og ytelser under yrkesmessig atfering	12 457	14 120
Fødsels- og adopsjonspenger	6 615	5 967
Andre pensjoner ¹⁾	1 536	55
Barnetrygd	12 583	11 958
Jordbruksavtalen	11 325	11 416
Utviklingshjelp	8 440	7 888
Annen internasjonal bistand	481	618
Utdanningsstøtte	6 971	7 144
Betaling for transport- og posttjenester	2 143	1 771
Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (og fylkeskommunene)	137	333
Film- og pressestøtte	433	427
Kulturformål	1 365	1 327
Syssettingstiltak	3 274	3 790
Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 316	2 196
Husbanken, bostøtte og andre tilskudd ³⁾	1 681	3 024
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	1 436	1 381
Pristilskudd og MVA-kompensasjon	135	1 278
Andre overføringer (272 poster)	8 317	9 738
SUM OVERFØRINGER TIL PRIVATE	194 839	190 778
¹⁾ Endringer som i hovedsak skyldes endring i posteringsmåten eller flytting mellom poster.		
²⁾ Økningen skyldes at Skattefordelingsfondet avvikles i 1997, og tilskuddene til kommunene vil nå i sin helhet gå over statsbudsjettet.		
³⁾ Skyldes omleggingen av innlånssystemet.		

	Gul bok 97	S III 96
Renter (postene 80-89)		
Renter innenlandsk statsgjeld	15 559	17 449
Renter utenlandsk statsgjeld	1 838	3 720
Andre poster ¹⁾	5	690
SUM RENTER	17 402	21 859
Statsbudsjettets utgifter	378 414	365 894
Statsbudsjettets overskudd før overføring til Statens petroleumsfond	40 867	12 402
– overføring til Statens petroleumsfond	65 091	49 362
= Oljekorrigert overskudd	–24 224	–36 960
+ Tilbakeføring fra Statens petroleumsfond	24 224	36 960
= Overskudd før lånetransaksjoner	0	0

¹⁾ Endringen skyldes posteringsmåten.

FINANSIERINGSBEHOV		
	Gul bok 97	S III-96
Tilbakebetalinger		
Avdrag fra statsbankene	19 443	8 087
SND, risikolåneordningene	2 921	2 811
SND, grunnfinansieringsordningen	14 620	2 825
Avdrag på lån fra staten til Telenor AS	0	3 000
Avdrag, Statnett SF	400	2 915
Avdrag, Statkraft SF	425	2 470
Andre tilbakebetalinger	807	1 015
Sum tilbakebetalinger	38 617	23 123
Utlån og avdrag		
Avdrag innenlandsk statsgjeld	3 262	31 274
Avdrag og innløsning grunnkjøpsobligasjoner	120	140
Avdrag utenlandsk statsgjeld	24 200	14 970
Lån til statsbankene	44 389	22 399
Lån til Oslo Hovedflyplass AS	3 400	3 000
Lån til NSB-Gardermobanen	1 530	2 040
Ansvarlig lånekapital, Luftfartsverket	350	50
Andre lånetransaksjoner	310	347
Sum utlån og avdrag	77 561	74 221
Lånetransaksjoner, netto	38 944	51 098
– overskudd før lånetransaksjoner	0	0
= Samlet finansieringsbehov	38 944	51 098

2. Budsjettets inntekter

2.1 INNLEDNING

En nærmere beskrivelse av skatte- og avgiftsopplegget er gitt i Nasjonalbudsjettet 1997 og i skatte- og avgiftsproposisjonen. Det blir redegjort for departementenes inntekter i mer detalj i de ulike departementenes budsjettproposisjoner. I dette kapitlet gis en samlet oversikt over inntektene på statsbudsjettet. Tabell 7 og 8 i vedlegg 1 er historiske inntektstabeller over budsjett- og regnskapstall for tidsrommet 1991-97.

De samlede inntektsbevilgninger på statsbudsjettet for 1997, inkludert tilbakebetalinger og overføringer fra Statens petroleumsfond samt statslånemidler, er anslått til 521 milliarder kroner. Dette er en brutto budsjettstørrelse. Tilbakebetalinger på statens utlån og lån staten må ta opp for å dekke finansieringsbehovet, representerer endringer i statens netto formuesposisjon. Disse vil fremgå av kapitalregnskapet. **Statsbudsjettets inntekter**, eksklusive lånetransaksjoner og overføring fra Statens petroleumsfond, er anslått til 419 mrd. kroner:

Tabell 2.1 Statsbudsjettets inntekter (mill. kroner)

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge.	317 748
Inntekter fra statlig forretningsdrift	2 663
Renteinntekter og utbytte	18 925
Petroleumsinntekter.....	61 100
Andre inntekter.....	18 846
Statsbudsjettets inntekter	419 281
Tilbakebetalinger.....	38 617
Overføring fra statens petroleumsfond .	24 224
Statslånemidler	38 944
Sum, brutto inntektsbevilgninger.....	521 066

Kilde: Finansdepartementet

2.2 SKATTER OG AVGIFTER FRA FASTLANDS-NORGE

Anslagene for skatter og avgifter for 1997 tar utgangspunkt i reviderte tall for 1996. Reviderte tall for 1996 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i 1996, samt på de nye vekstforutsetningene for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 1997. I tillegg er det tatt hensyn til virkninger av forslag til skatte- og avgiftsopplegg.

Skatte- og avgiftsopplegget er i hovedsak en videreføring av 1996-reglene. I skatteopplegget for personlige skattytere foreslås det at øvre grense i minstefradraget og toppskattgrensene økes med noe mer enn anslått lønnsvekst. De gjennomsnittlige generelle satsene i barnetrygden i 1996 videreføres nominelt i 1997. Småbarnstillegget oppjusteres med den antatte

prisvekst på 2.5 pst. Samlet sett innebærer forslaget til skatteopplegg at skattenivået holdes om lag uendret. Avgiftsopplegget for 1997 innebærer at det samlede provenyet fra toll og avgifter holdes reelt uendret. Nedtrapping av tollsatser pga WTO-avtalen medfører en årlig reduksjon i tollinntektene med om lag 420 mill. kroner. Videre foreslås vektelementet i engangsavgiften på biler redusert tilsvarende 135 mill. kroner. Reduksjonen foreslås dekket inn gjennom økte satser på bl.a. autodiesel, bensin, tobakk, engangsavgift for kombibiler og emballasjeavgift. Regjeringen foreslår at Skattefordelingsfondet avvikles fra 1997, jf kap. 4.3.2. Endringen som primært er av teknisk karakter, innebærer at fellesskatten inntektsføres på statsbudsjettet. Overføringene fra Skattefordelingsfondet til statsbudsjettet faller bort.

Utviklingen i fellesskatten er for øvrig påvirket av reduksjonen i de kommunale og fylkeskommunale skattørene, jf utformingen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren. Reduksjon i kommunesektorens skattører motsvares av at satsen for fellesskatt øker tilsvarende.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 317,7 mrd. kroner i 1996, en økning med 6,8 pst fra 1996 til 1997.

Skatter på inntekt og formue medregnet fellesskatt er anslått til 68,4 mrd. kroner.

Merverdi- og investeringsavgiften er anslått å innbringe 100,5 mrd. kroner i 1997, som tilsvarer en økning på 6,3 pst fra året før.

Øvrige særavgifter medregnet toll er samlet anslått til knapt 53,7 mrd. kroner, som tilsvarer en vekst på 3,5 pst fra 1996.

Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden er samlet anslått til 95,1 mrd. kroner, og øker med 4,5 pst fra 1996.

2.3 STATENS FORRETNINGSDRIFT

De samlede *avskrivningsbeløpene* for statens forretningsdrift føres under kapittel 5491 Avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningsgrunnlaget er bokført kapital pr. 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter (maskin og utstyr, bygninger og anlegg, transportmidler m.v.) varierer med forventet levetid. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt forvaltningsdrift, og må derfor også føres på et inntektskapittel for å få samsvar med kontantprinsippet. For avskrivninger føres i 1997 opp 540 mill. kroner.

Rentene av statens kapital i bedriftene tas samlet til inntekt under kapittel 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget er den delen av bedriftenes investeringer som ikke finansieres ved kontantoverskudd fra driften. Dette betegnes gjerne «lån» fra statskassen, selv om investeringene

utgiftsføres brutto etter kontantprinsippet. Rentesaften for lån til forvaltningsbedriftene fastsettes på grunnlag av gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i en 12-månedersperiode fram til 30. september året før budsjettåret. Lånet regnes å være gitt for en 5-års periode, og må deretter eventuelt fornyes. Renter på statens kapital utgjør i 1997 196 mill. kroner.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt forvaltningsbedrift. Avsetningen utgjør den delen av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere netto investeringer i bedriften. Avsetning til investeringsformål utgiftsføres

på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fremkommer, og må derfor også føres på et inntektskapittel for å få samsvar med kontantprinsippet. I tabell 2.1 nedenfor er inntektene på statsbudsjettet under forvaltningsbedriftene oppsummert. Tabellen omfatter ikke Postverket og Statsbanenes trafikkdel, som foreslås omdannet til selskaper organisert etter særskilte lover fra 1.12.96, og dermed ikke vil inngå i statsbudsjettet for 1997 som forvaltningsbedrifter. Det samme gjelder Statens kantiner som Stortinget har vedtatt omdannet til et statsforetak fra 1.1.97.

Tabell 2.2 Renter, avskrivninger og avsetning til investeringsformål fordelt på de enkelte bedrifter (1 000 kroner)

Bedrift	Avskrivning	Renter	Avsetning til investeringsformål m.v
Statsbygg.....	80 000	139 237	966 333
Luftfartsverket.....	435 000	50 100	888 800
Statens kartverk.....	24 431	6 393	
Rikshospitalets apotek.....	40	30	
Radiumhospitalets apotek.....	117	260	
Sum forretningsdriften.....	539 588	196 020	1 855 133

Kilde: Finansdepartementet

2.4 RENTEINNTEKTER OG UTBYTTE

Statens renteinntekter ekskl. inntekter fra kapitalinnskudd i statlig forretningsdrift og petroleumsvirksomheten består i hovedsak av renter fra statsbankene, renter av statens kontantbeholdning og renter av lån til statsforetak og statsaksjeselskaper. Renteinntektene fra statsbankene og kontantbeholdningen anslås til 15,3 mrd. kroner i 1997, dvs en nedgang i forhold til anslag på regnskap for 1996 på 3,8 mrd. kroner. Av nedgangen står renteinntektene fra statsbankene for 3,3 mrd. kroner. Reduksjonen i renteinntektene fra statsbankene skyldes delvis at 5 års gamle innlån i statsbankene refinansieres til en lavere rente 1.1.1997. Om lag 2 mrd. kroner av reduksjonen fra statsbankene skyldes dessuten Regjeringens forslag om å legge om innlånssystemet i Husbanken og Landbruksbanken. Ovenstående reduksjoner i renteinntekter fra statsbankene har som motpost tilsvarende reduksjoner i statens utgifter til rentestøtte til statsbankene i 1997. Renteinntektene fra statens kontantbeholdning i Norges Bank anslås å gå ned med 0,3 mrd. kroner fra 1996 til 1997. Nedgangen skyldes bl.a. lavere rente og at gjennomsnittlig innestående beløp i Norges Bank vil gå ned.

I kap. 6.3 gis en samlet framstilling av statsbankopplegget for 1997.

De største utbytteinntektene, eksklusive Statoil, stammer fra Telenor A/S, Statnett SF, Norges Kommunalbank, andre selskaper under Nærings- og energidepartementets forvaltning, i første rekke Norsk

Hydro A/S samt avkastning på bevilget kapital i Statens bankinvesteringsfond.

2.5 PETROLEUMSINNTEKTER

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten i 1997 er anslått å bli 31 900 mill. kroner. Anslaget er om lag 2 700 mill. kroner høyere enn anslaget på regnskap for 1996. Innbetalte direkte skatter anslås å øke med om lag 4 300 mill. kroner fra 1996 til 1997, hovedsakelig som følge av at innbetalingene i 1997 av påløpte skatter for 1996 ventes å bli betydelig høyere enn innbetalingene i 1996 av påløpte skatter for 1995. Påløpte skatter anslås å synke fra 1996 til 1997, i hovedsak som følge av at det for 1997 er lagt til grunn en lavere oljeprisforutsetning enn for 1996.

Anslaget for betalte skatter og avgifter i 1997 er bl.a. basert på en oljeprisforutsetning på henholdsvis 125 og 115 kroner pr fat for 1996 og 1997. Det er knyttet betydelig usikkerhet til skatteanslagene, bl.a. som følge av usikkerhet knyttet til utviklingen i råoljeprisen.

Inntektene fra avgiften på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten er oppført med 3 000 mill. kroner i 1997, mot et anslag på regnskap for 1996 på 2 900 mill. kroner. Satsen for CO₂-avgift på forbrenning av råolje og naturgass er foreslått økt med 2 øre i forhold til satsen i inneværende år, dvs til 87 øre pr. standardkubikkmeter naturgass og pr liter råolje eller kondensat.

Boks 2.1 Retningslinjer for føringen av budsjettet

Retningslinjene for føringen av budsjettet er gitt i bevilgningsreglementet som er vedtatt av Stortinget. Reglementet gjelder for alle bevilgninger på stats- og trygdebudsjettet dersom ikke Stortinget uttrykkelig har vedtatt noe annet. Hensikten med reglementet er at budsjettet skal føres på en slik måte at det gir en best mulig oversikt over statens utgifter, inntekter og finansielle stilling.

Fullstendighet

Budsjettet skal omfatte samtlige statsutgifter og statsinntekter i budsjett-terminen, så langt de kan forutses når budsjettet blir endelig vedtatt. Store deler av utgiftsbudsjettet består av regelstyrte overføringsposter, og de fleste av disse igjen er overslagsbevilgninger som bygger på utgiftsprognoser gitt gjeldende regelverk, forventet demografisk utvikling og anslag på andre økonomiske størrelser. Forventede merutgifter som følge av lønnsoppgjør, regulering av folketrygdens grunnbeløp m.v. er budsjettet under reservebevilgningen. På inntektssiden vil de største bevilgningene være av anslagskarakter basert på statistikk for innbetalinger i inneværende år samt prognoser for sysselsetting, etterspørsel, lønns- og prisvekst mv.

Bruttoføring

Med unntak av statens forretningsdrift føres utgifter og inntekter opp med brutto beløp. Stortinget bevilger m.a.o. utgifter og inntekter hver for seg selv om de skulle referere seg til samme virksomhet. Det er fastsatt regler som tillater nettobudsjettering av utgifter ved utskifting av utstyr. For statens foretningsdrift er det bare netto driftsresultat for hver virksomhet som blir tatt med ved oppsummeringen av budsjettets utgiftsside (driftsinntekter minus driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle fondsavsetninger). Et driftsoverskudd vil derfor framstå med et minustegn som en «negativ utgift».

Stortinget kan bestemme at statlig virksomhet organiseres slik at virksomhetens årlige brutto utgifter og inntekter helt eller delvis holdes utenfor statsbudsjettet. Viktige eksempler er statlige fond, stiftelser, statsforetak og statsaksjeselskap. I de tilfeller hvor institusjonen er delvis selvfinansiert, blir vanligvis statskassens nettotilskudd ført opp på statsbudsjettet. Norges forskningsråd er i dag nettobudsjettet ved at det får en netto utgiftsbevilgning som tilsvarer differansen mellom institusjonens brutto utgifter og inntekter.

Kontantprinsippet

Inntekter og utgifter medtas i statens bevilgningsregnskap for den budsjettermin da de er blitt innbetalt eller utbetalt.

Tidsavgrensning til ett år

Stortingets budsjettvedtak gjelder for budsjettåret, og det er som hovedregel ikke adgang til å overføre bevilget utgiftsbeløp til en annen budsjettermin eller gi tilsagn om utgiftsbeløp for framtidige terminer. Det er likevel anledning til å overføre inntil 5 pst av driftsbevilgningen til neste budsjettermin. Unntak utover dette krever egen bestemmelse i form av stikkordet «kan overføres» i budsjettvedtaket.

Inntekter fra statens direkte deltakelse i petroleumsvirksomheten består av renter og avskrivninger av kapitalen, og er ført opp med 24,9 mrd. kroner.

Aksjeutbytte fra Statoil for regnskapsåret 1996 foreslås satt til 1300 mill. kroner til utbetaling i 1997. Endelig vedtak om utbytte blir fattet av generalforsamlingen våren 1997. I 1996 er det utbetalt utbytte på 1 850 mill. kroner. Utbytteforslaget for 1997 er i overensstemmelse med den fastsatte utbyttepolitikken og basert på anslag på Statoils resultat for 1996. I henhold til bevilgningsreglementet føres driftsresultatet for statens direkte økonomiske engasjement i

petroleumsvirksomheten på budsjettets utgiftsside. Siden det er et positivt driftsresultat, er det i realiteten en inntekt. Den behandles imidlertid i kap. 3 Budsjettets utgifter.

2.5.1 Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter knyttet til petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabellen under viser hvordan netto kontantstrøm framkommer.

Tabell 2.3 *Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten (mill. kroner)*

	Regnskap 1995	Anslag på regnskap 1996	Forslag 1997
Renter og avskrivninger SDØE ¹⁾	20 933	24 300	24 900
Skatt og avgift på utvinning inkl. CO ₂ -avgift.....	27 637	32 100	34 900
Aksjeutbytte fra Statoil	1 614	1 850	1 300
Driftsresultat SDØE ²⁾	10 576	25 200	25 000
Investeringer	-21 150	-18 300	-19 800
Andre utgifter.....	-1 100	-1 420	-1 209
Netto kontantstrøm/overføring til fondet.....	38 510	63 730	65 091

¹⁾ Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

²⁾ Føres som «negativ» utgift på budsjettets utgiftsside

Kilde: Finansdepartementet

2.5.2 Overføringer til og fra Statens petroleumsfond

Lov om Statens petroleumsfond slår fast at fondet skal underbygge de langsiktige hensyn ved anvendelse av petroleumsinntektene. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten skal derfor i sin helhet overføres til fondet fra budsjettets utgiftsside. Sammen med avkastningen på fondet utgjør denne overføringen fondets inntekter. Den delen av fondets

inntekter som planlegges anvendt på statsbudsjettet for å dekke opp det oljekorrigerede underskuddet overføres deretter fra fondet til statsbudsjettets inntektsside. Dersom det fra fondet overføres mindre til budsjettets inntektsside enn det fondet får overført fra utgiftssiden, blir det netto avsetninger i fondet. Fra fondet ble opprettet og til 1995 ble hele kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten benyttet til å finansiere budsjettets utgifter.

Tabell 2.3 *Statens petroleumsfond. Inntekter og utgifter 1995-97 (mill. kroner)*

	Regnskap 1995	Anslag på regnskap 1996	Budsjett 1997
Overføring fra statsbudsjettet	38 510	63 730	65 091
Renteinntekter	0	68	2 434
Overføring til statsbudsjettet	-36 529	-25 873	-24 224
Overskudd i fondet	1 981	37 925	43 301
Akkumulert kapital i fondet pr 31.12.	1 981	39 906	83 207

Kilde: Finansdepartementet

2.6 ANDRE INNTEKTER

I alt er det 519 ulike inntektsposter på statsbudsjettet, og de fleste av disse er mindre beløp i det store inntektsbildet. 94 pst av inntektene (eksklusive overføring fra Petroleumsfondet, men inklusive lånetransaksjoner) kommer fra 36 poster på 1 mrd. kroner eller mer. 425 poster inneholder bevilgninger på under 100 mill. kroner, og 295 poster er på under

10 mill. kroner. Disse relativt små inntektsbevilgningene tilhører en lang rekke inntekter på statsbudsjettet under departementene og forvaltningsorganene av ikke-fiskal karakter. Det dreier seg om salg av materiell, publikasjoner og andre varer; leieinntekter; oppdragsinntekter; gebyrer; salg av eiendommer; overføringer fra andre statsregnskap, folketrygden og kommunenes forvaltningsbudsjetter.

Av de større inntektsbevilgningene som ikke er gruppert under de andre inntektsavsnittene kan nevnes refusjon fra folketrygden for sykepenge for statsansatte. For 1997 er den beregnet til 1,1 mrd. kroner. Fylkeskommunene betaler for gjestepasienter på statssykehusene på samme måte som på fylkeskommunale sykehus, og statssykehusene mottar poliklinikkrefusjoner fra staten. For 1997 er den samlede inntektene under statssykehusene anslått til 1,4 mrd. kroner. Spilleoverskuddene fra de spillene som Norsk Tipping A/S er operatør for, er stipulert til 1,2 mrd. kroner. Overskuddet blir fordelt med en tredjedel på hvert av formålene kultur, forskning og idrett, hvorav de to første formålene utgiftsføres over statsbudsjettet.

2.7 LÅNETRANSAKSJONER

Postene 90-99 i statsbudsjettet nyttes for avdrag på lån fra staten, salg av statens aksjer og obligasjoner samt opptak av lån, m.a.o beløp som aktiveres som formuesreduksjon i statens kapitalregnskap. I første rekke dreier det seg om avdrag og tilbakebetalinger fra statsbanker og statsbedrifter. Til sammen anslås tilbakebetalingene å utgjøre 38,6 mrd. kroner i 1997.

Tabell 2.4 Avdrag (mill. kroner)

<i>Avdrag på lån til statsbankene</i>	
Husbanken	9 335
Fiskarbanken.....	1 754
Landbruksbanken	805
Lånekassen for utdanning.....	7 548
<i>Andre avdrag m.v.</i>	
Tap og avskrivninger i statsbankene	420
SIVA.....	189
SND - grunnfinansieringsordningen	14 620
SND - risikolåneordningene.....	2 921
Industrifondet - avdrag på valutalån.....	11
Statnett SF.....	400
Statkraft SF	425
Statskog SF	6
Andre	183

Kilde: Finansdepartementet

En samlet framstilling av statsbankenes innvilgnings- og utlånsrammer er gitt i kapittel 6.3.

3. Budsjettets utgifter

3.1 INNLEDNING

I dette kapitlet gjennomgås statsbudsjettets utgifter etter typer av utgifter. I boks 3.1 er det en redegjørelse for budsjettets inndeling i avdelinger eller arter. Framstillingen følger denne, men forretningsdriften er skilt ut fra driftsutgiftene, overføringene er delt opp i tre kategorier og petroleumsutgiftene danner en egen kategori.

Redegjørelser for utgiftene under de ulike departementene blir gitt i kapittel 4.4. Fagproposisjonene gir utfyllende og mer detaljerte framstillinger av utgiftene. I kapittel 4 gis en framstilling av profilen i budsjettet.

Tabell 2-6 i vedlegg 1 er historiske utgiftstabeller over budsjett- og regnskapstall for tidsrommet 1991-97.

De samlede forslag til utgiftsbevilgninger på statsbudsjettet inkludert lånetransaksjoner og overføringer til statens petroleumsfond utgjør 521 milliarder kroner. **Statsbudsjettets utgifter** utenom lånetransaksjonene og overføring til Statens petroleumsfond er foreslått til 378 mrd. kroner:

Tabell 3.1 Statsbudsjettets utgifter (mill. kroner)

Statens egne driftsutgifter	75 482
Statlig forretningsdrift (overskudd)	-133
Nybygg og anlegg m.v.	19 869
Petroleumsvirksomheten	-3 991
Overføringer til andre statsregnskap	6 449
Overføringer til kommunesektoren	68 497
Overføringer til andre	194 839
Renteutgifter	17 402
Statsbudsjettets utgifter	378 414
Avdrag, utlån, aksjeinnskudd mv	77 561
Overføring til statens petroleumsfond	65 091
Sum, brutto utgiftbevilgninger	521 066

Kilde: Finansdepartementet

3.2 DRIFTSUTGIFTENE

Driftsutgiftene budsjetteres over postene 1-29 (med unntak av post 24), og omfatter lønn til statlige ansatte, kjøp av varer og tjenester og utgifter til vedlikehold til statlige etater og institusjoner. Driftsutgiftene omfatter til sammen 75,5 milliarder kroner som bevilges over 582 ulike poster.

Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser. Føring av utgifter og inntekter i statens forretningsdrift er underlagt egne bestemmelser, jf eget punkt om dette. Statsforetak og statsaksjeselskaper er holdt utenfor statsbudsjettet.

De 12 største utgiftsområdene er listet opp neden-

for. Sammen med reserveavsetningen og medlemsinnskudd og arbeidsgiverandel for statstilsatte (Statens Pensjonskasse m.v.) utgjør de 62 mrd. kroner, eller 82 pst av driftsutgiftene.

Tabell 3.2 Driftsutgifter (mill. kroner)

Forsvaret	14 918
Universiteter og høyskoler	11 427
Drift av statens vegger	5 392
Politi- og lensmannsetaten	4 600
Trygdeetaten og trygderetten	3 085
Statssykehus	2 432
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	3 193
Departementene og Statsministerens kontor	1 915
Drift av Jernbaneverket	1 759
Arbeidsmarkedsetaten	1 543
Kriminalomsorg	1 283
Rettsvesen og domstoler	1 206
Statens Pensjonskasse m.v.	4 844
Reserveavsetning	4 548
Andre driftsutgifter (395 poster)	13 337
Sum driftsutgifter	75 482

Kilde: Finansdepartementet

Tabellen viser at statlig drift domineres av de store statsetatene innenfor forsvar, politi- og rettsvesen, universitets- og høyskolesektoren samt forvaltning av skatte- og trygdesystemet.

Det er i alt 210 virksomheter som får sine drifts- og lønnsbevilgninger over statsbudsjettets 01- og 11-poster. Antall regulativlønnede personer som var ansatt pr 1.10.95 i disse statlige virksomhetene var 121 399 (113 686 årsverk). 18 virksomheter har mer enn 1 000 ansatte, og den største av disse er Forsvaret med 14 242 personer ansatt i militære stillinger og 9 429 personer i sivile stillinger. Den minste virksomheten er Norsk kassetavgiftsfond med 2 ansatte. I vedlegg 3 er det en detaljert oversikt over stillinger i staten.

Reserveavsetningen under 2309 Tilfeldige utgifter, post 11 Varer og tjenester foreslås bevilget med 4,5 mrd. kroner. Denne bevilgningen står som motpost for utgifter til trygdeoppgjør, lønnsoppgjør for statstjenestemenn og andre tilleggsbevilgninger og overskridelser i løpet av terminen. Ved regnskapsavslutningen vil således bare en del av det bevilgede beløp på denne posten være regnskapsført som driftsutgifter.

Den største andelen av beløpet under Statens Pensjonskasse m.v. er utgifter til pensjoner til statsansatte som dekkes etter lov om Statens Pensjonskasse. Utgiftene omfatter blant annet medlemsinnskudd og arbeidsgiverandel for tilsatte i staten, utenom statens forretningsdrift. Den resterende del av beløpet omfatter driftsbevilgninger til Statens Pensjonskasse, utgifter til tjenestepensjon gitt som gavepensjon av

statskassen, arbeidsgiveravgift til folketrygden av en beregnet arbeidsgiverandel til Statens Pensjonskasse

for statsforvaltningen, samt utgifter under ventelønnsordningen.

BOKS 3.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i **kapitler** som igjen er inndelt i **poster**. Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i ulike nummerserier for de ulike departementene, mens nummereringen av postene følger et fastlagt mønster hvor postnummeret brukes som kode for hva slags type utgift eller inntekt det er tale om. Bevilgningsreglementet stiller krav om at utgiftene og inntektene i budsjettet skal inndeles i fire **avdelinger**, og postnummeret plasserer utgiftene og inntektene i de ulike avdelinger:

Utgifter:

1. Avdelingen for statens egne driftsutgifter (postene 1-29)
2. Avdelingen for nybygg og anlegg m.v. (postene 30-49)
3. Avdelingen for overføringer til andre (postene 50-89)
4. Avdelingen for utlån, statsgjeld m.v. (postene 90-99)

I dette kapitlet er budsjettutgiftene ytterligere delt opp ved at driftsresultat i statens forretningsdrift (post 24) er behandlet for seg. Videre er overføringspostene i avdeling 3 undergruppert etter hvem som er formell mottaker. Her brukes følgende undergrupper: Overføringer til andre statsregnskap (postene 50-59), overføringer til kommuneforvaltningen (postene 60-69), overføringer til andre (postene 70-79) og renteutgifter og tap på garantier og lån (postene 80-89). I tillegg er petroleumsvirksomheten skilt ut som eget punkt i redgjørelsen under.

Inntekter:

1. Avdelingen for salg av varer og tjenester (1-29)
2. Avdelingen for inntekter i samband med nybygg, anlegg m.v. (30-49)
3. Avdelingen for overføringer fra andre (50-89)
4. Avdelingen for tilbakebetalinger m.v. (90-99)

3.3 FORRETNINGSDRIFTEN

I henhold til bevilgningsreglementets § 6, 3. ledd skal driftsinntektene for statens forretninger føres opp i utgiftsavsnittet og fratrekkes driftsutgifter, avskrivning, renter og eventuelle fondsavsetninger, slik at bare netto driftsresultat for hver forretning blir tatt med ved oppsummeringen av budsjettets utgiftsside. Dette nettobeløpet (driftsresultat) føres på post nr 24. Disse bestemmelsene gjelder de såkalte forvaltningsbedriftene som føres opp under kapitellserien 2445-2481. I tillegg er kap. 1321, post 24 Statens vegvesens produksjon nettobudsjettet.

Dessuten gjelder bestemmelsene for statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Statsaksjeselskap, statsforetak eller andre statsbedrifter som er organisert som egne rettssubjekter tas ikke med på statsbudsjettet med brutto inntekter og utgifter. Tabell 3.3 gir en oversikt over de budsjetterte driftsresultatene i statens forretningsdrift og kapittel 1321 Statens vegvesens produksjon. Tabellen omfatter ikke Postverket og Statsbanenes trafikkdel, som vil bli foreslått omdannet til selskaper organisert etter sær-

skilte lover fra 1.12.96, og dermed ikke vil inngå i statsbudsjettet for 1997 som forvaltningsbedrifter. Det samme gjelder Statens kantiner som Stortinget har vedtatt omdannet fra forvaltningsbedrift til statsforetak fra 1.1.97. Brutto driftsinntekter tas inn i budsjettet med minus foran siden det tas inn på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd.

Unntaksregelen fra bruttoprinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd m.v. følges det vanlige bruttoprinsipp også for forretningsdriften, man følger den vanlige kontoplanen, og beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene. I tabellen er det også oppgitt hva som foreslås bevilget til forretningsdriften på andre postgrupper.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto etter kontantprinsippet, blir renter beregnet som om statens nettoinvestering skulle være et «lån» fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter under post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for alle forret-

Tabell 3.3 Driftsresultat og andre bevilgninger forretningsdriften (mill. kroner)

Bedrift	Driftsresultat (post 24)	Investeringer	Overføringer	Lånetransaksjoner
Statsbygg	-10	1 757		
Luftfartsverket	-21	974		350
Garantiinstituttet for eksportkreditt	0		110	
Forsvarets bygningstjeneste	0			
Statens kartverk	-6	22		
Statens kornforretning	17			
Opplysningsvesenets fonds skoger	-3	-1		
Rikshospitalets apotek	0			
Radiumhospitalets apotek	0			
Statens vegvesen, produksjon	-110			
Sum forretningsdriften	-133	2 751	110	350

Kilde: Finansdepartementet

ninger tar statskassen til inntekt på statsbudsjettets inntektsside (det vises til kapittel 2).

3.4 INVESTERINGER

Utgiftene som føres under denne kategori omfatter i tillegg til nybygg og anlegg også vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Investeringer blir, i tråd med kontantprinsippet, tatt til utgift i det året aktiviteten foregår. Investeringer i forretningsdriften blir i tillegg aktivert, og kommer med i statens balansekonto som fast kapital, jf redegjørelsen i punkt 3.3. ¾ av statlige investeringer er i Forsvaret og i infrastruktur. Ren statlig byggeaktivitet utgjør en relativt liten andel. De fleste statlige byggebevilgninger er samlet under Statsbygg. Utgifter til vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser er spredt på den enkelte etats utgiftskapittel. I tabellen nedenfor er de dominerende statlige investeringene vist. Disse utgjør 94 pst av det totale investeringsomfang.

Tabell 3.4 Investeringer (mill. kroner)

Forsvaret	8 518
Riksveganlegg	4 167
Jernbaneanlegg	1 211
Flyplassanlegg	974
Statsbygg	1 757
Nytt rikshospital	972
Universiteter og høyskoler	981
Andre investeringsbevilgninger (101 poster)	1 289
Sum investeringer	19 869

Kilde: Finansdepartementet

Statsbyggs investeringsbevilgninger øker med 425 mill. kroner, noe som i hovedsak knytter seg til videreføring av allerede igansatte byggeprosjekter, herunder konsekvensen av tidligere faseforskyvninger på grunn av tidligere vedtatte budsjettreduksjoner på

byggebevilgningene.

3.5 PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

På budsjettets utgiftsside føres opp driftsresultatet i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), SDØEs andel av investeringer på norsk kontinentalsokkel som er besluttet utbygd, SDØEs andel av petroleumsprosjekter som er under vurdering men som det ennå ikke er gjort vedtak om, overføring til statens petroleumsforsikringsfond og tilskudd til fjerning av innretninger på norsk kontinentalsokkel. For 1997 foreslås følgende bevilgninger:

Tabell 3.5 Petroleumsvirksomhet (mill. kroner)

Investeringer	14 100
Prosjekter under vurdering	5 700
Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 200
Driftsresultat SDØE	-25 000
Andre utgifter	9
Sum petroleumsvirksomheten	-3 991

Kilde: Finansdepartementet

Investeringer og prosjekter under vurdering har økt med hhv 1,4 mrd. kroner og 2,5 mrd. kroner i forhold til S III 96, noe som har sammenheng med investeringer i flere store prosjekter der SDØE har en høy andel. Driftsoverskuddet budsjetteres med 7,4 mrd. kroner høyere enn S III 96, noe som i hovedsak skyldes økte driftsinntekter som følge av en sterk økning i SDØEs gassalg og høyere prisforutsetninger.

Siden driftsresultatet er et overskudd er det en inntekt. Etter føringsprinsippene i bevilgningsreglementet føres det opp som en «negativ» utgift. Driftsoverskuddet overstiger utgiftene til investeringer og overføringer, slik at det totalt budsjetteres med netto inntekter på budsjettets utgiftsside.

**3.6 OVERFØRINGER TIL ANDRE
STATSREGNSKAP**Tabell 3.6 Overføringer til andre statsregnskap
(mill. kroner)

Statens nærings- og distrikts utviklingsfond (SND)	380
SND og fylkeskommunene	905
Regional næringsutvikling, diverse fond	685
Tilskudd til Norges forskningsråd	2 016
Fond innen kultur, media, billedkunst	256
Jordbruksavtalen m.v., fond	618
Andre overføringer (30 poster)	1 589
Sum overføringer til andre statsregnskap	6 449

Kilde: Finansdepartementet

Utgiftspostene fra 50-59 kalles overføringer til andre statsregnskap. Disse brukes bl.a. til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank. Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det respektive departement midlene til et slikt fond, og utbetaling skjer i det året tilsagn blir gitt og i påfølgende år. Viktige eksempler er overføringer til fond under SND som skal dekke framtidige tap på lån og garantier, og fond som inngår i operasjonsrammen for programkategorier 13.50 Regional- og distriktpolitikk under Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjettområde (omtalt nedenfor). Tilskudd til Svalbardbudsjettet hører også hjemme på en 50-post. Postene brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor brutto drifts- og investeringsutgift holdes utenom statsbudsjettet, men som er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og ikke kan defineres som selvstendige rettssubjekter. Institusjonene får bevilget en basisbevilgning til virksomheten. Norges forskningsråd er den største av denne typen statsinstitusjoner. Forskningsrådet får sin basisbevilgning fra fire ulike departementer. For 1997 foreslås det at 6 forskningsinstitusjoner går over til å bli nettobudsjettet på en 50-post. Det er Statens veterinære laboratorier (SVL), Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILS), Planteforsk, Norsk institutt for skogforskning (NISK), Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) og Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI).

Den dominerende bevilgningen på 50-post er overføring til Statens petroleumsfond. Denne overføringen er ikke med i tabell 3.6, men er nærmere omtalt i kapittel 2.5.2. Overføringen til statens petroleumsforsikringsfond er behandlet under petroleumsvirksomheten.

Foruten overføringer til forskningsrådet er de største overføringene til fond for regionale programmer og distriktutvikling. Aktivitetsnivået innenfor regional- og distriktpolitikken kommer til uttrykk gjennom den såkalte operasjonsrammen og låne- og garantirammen. Bevilgningene innenfor operasjonsrammen bevilges

for en stor del over 50-poster på Kommunal og arbeidsdepartementets budsjett. Operasjonsrammen består bl.a. av bevilgninger til følgende fond:

Tabell 3.7 Operasjonsramme for regional- og distriktpolitikk (mill. kroner)

Regionale programmer for næringsutvikling	231
Etablererstipend	121
Interreg.	63
Nasjonale programmer for regional utvikling	91
Program for vannforsyning	70
SIVA	17
Omstilling og nyskaping	92
Distriktutviklingstilskudd (SND)	781
Sum statlige fondsavsetninger (50-poster)	1 466
Kommunale næringsfond (60-post)	94
Innskuddskapital SIVA (90-post)	5
Sum operasjonsramme regional- og distriktpolitikk	1 565

Kilde: Finansdepartementet

**3.7 OVERFØRINGER TIL
KOMMUNESEKTOREN**

Den samlede økonomiske virksomheten i kommuneforvaltningen styres først og fremst ved de rammene for kommunenes og fylkeskommunenes inntekter som Stortinget fastlegger. Kommunesektorens inntekter består av skatteinntekter, overføringer fra staten og kommunale gebyrer og avgifter. Rammene bestemmes derfor i hovedsak ved å vedta omfanget av overføringer fra statsbudsjettet og maksimalsatser for de kommunale og fylkeskommunale skattørene. For 1997 anslås kommunesektorens samlede inntekter til 174,4 mrd. kroner, hvorav skatteinntekter utgjør ca 80,6 mrd. kroner og overføringer 68,5 mrd. kroner. I Kapittel 3.2 i Nasjonalbudsjettet og i Kommunal- og arbeidsdepartementets fagproposisjon er det gitt en mer detaljert redegjørelse.

Overføringene fra staten til kommunesektoren føres opp budsjettets utgiftsside på postnumrene 60-69, og de består dels av ubundne og dels av øremerkede tilskudd. Av de samlede overføringene utgjør de ubundne overføringene ca 68 pst og de øremerkede tilskuddene 32 pst.

De ubundne overføringene over statsbudsjettet var i vedtatt budsjett (S III 96) 32 057 mill. kroner, med hhv 17 436 mill. kroner til kommunene og 14 621 mill. kroner til fylkeskommunene. I 1997 foreslås det 46 565 mill. kroner i ubundne overføringer, dvs en økning på 14 507 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak at Skattefordelingsfondet foreslås avvirket fra 1997, og at tilskuddet til kommunesektoren som tidligere har blitt finansiert over Skattefordelingsfondet, vil bli direkte bevilget fra statsbudsjettet.

Tabell 3.8 Ubundne overføringer (mill. kroner)

Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	19 268
Inntektsutjevnerende tilskudd	3 776
Nord-Norge-tilskudd	946
Regionaltilskudd	92
Skjønnstilskudd	1 585
Sum rammetilskudd kommunene	25 667
Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	14 754
Inntektsutjevnerende tilskudd	4 417
Nord-Norge-tilskudd	637
Skjønnstilskudd	1 041
Sum rammetilskudd fylkeskommuner	20 849
Sum rammetilskudd	46 516

Kilde: Finansdepartementet og Kommunal- og arbeidsdepartementet

Tabell 3.9 Øremerkede tilskudd eller tilskuddsgrupper (mill. kroner)

Tilskudd til sykehus	6 524
Tilskudd til barnehager	4 210
Tiltak for funksjonshemmede	1 727
Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	1 398
Tilskudd til Statens Pensjonskasse m.v.	1 436
Tilskudd til undervisning av fremmedspråklige elever	879
Tilskudd til skolefritidsordninger	341
Grunnskole reformen	510
Bostøtte for pensjonister	634
Tiltak for eldre og funksjonshemmede	530
Tilskudd til nye omsorgsboliger og sykehjemsplasser	457
Fastlønsordningen leger og fysioterapeuter	395
Tilskudd til samferdsel	344
Miljøvern i kommunene	264
Tilskudd til kommunale kulturoppgaver	183
Andre tilskudd (61 poster)	2 148
Sum øremerkede overføringer	21 981
Sum overføringer til kommunesektoren	68 497

Kilde: Finansdepartementet

Øremerkede tilskudd

Det er i forslaget til 1997-budsjett 101 ulike øremerkede tilskuddsposter. Det totale beløp som fordeles gjennom øremerkede tilskudd er ca 22 mrd. kroner. Av dette fordeles hele ca 57 pst gjennom tilskuddsordninger til sykehus, funksjonshemmede og barnehager. 72 pst av antallet poster er på under 100 mill. kroner. Av totalbeløpet som fordeles over øremerkede tilskudd utgjør disse postene 9 pst.

De øremerkede tilskuddsordningene er forskjellige med hensyn til i hvilken grad selve kriteriene for fordeling av tilskuddsmidlene kan ventes å påvirke prioriteringene i de kommuner og fylkeskommuner som skal motta tilskuddene. En del tilskuddsordninger er utformet som et tilskudd pr produsert enhet av en

viss tjeneste. Andre fordeles på ulike kommuner og fylkeskommuner etter objektive kriterier som kommunen og fylkeskommunen selv på kort sikt i liten grad kan påvirke. Noen ordninger kan sees på som betaling fra staten for kommunale og fylkeskommunale tjenester som kun utføres i enkelte kommuner eller fylkeskommuner. Med noen unntak er de øremerkede ordningene ikke ment å skulle fullfinansiere den aktiviteten de er beregnet for. Ett eksempel er tilskudd til grunnskole reformen, hvor hoveddelen av finansieringen av reformen er lagt inn i rammetilskuddet.

Frie inntekter

Begrepet «kommunesektorens frie inntekter» omfatter sektorens skatteinntekter og de overføringene fra staten som ikke er øremerkede, dvs de utgiftsutjevnerende og de inntektsutjevnerende tilskuddene samt Nord-Norge-tilskuddet, skjønnstilskuddet og det nye regionalpolitiske tilskuddet. Disse overføringene regnes som en del av de «frie inntektene» fordi staten ikke stiller betingelser om at disse midlene skal benyttes til bestemte formål for at midlene skal bli utløst fra staten. Den enkelte kommune og fylkeskommune kan derfor innenfor rammen av sine frie inntekter selv prioritere ressursinnsatsen mellom ulike formål forutsatt at tjenestetilbudet oppfyller minimumskrav fastsatt i lov og forskrifter.

For 1997 utgjør de ubundne overføringene fra staten i alt ca. 46,5 mrd. kroner, hvorav 42,2 mrd. kroner består av utgiftsutjevnerende og inntektsutjevnerende tilskudd.

I 1997 anslås skatteinntektene til 80,6 mrd. kroner. Nivået på skatteinntektene avhenger av skattegrunnlaget og nivået på de kommunale og fylkeskommunale skattørene.

Endring av budsjetteringsmåten for Skattefordelingsfondet

Overføringene til kommunesektoren har dels blitt bevilget fra statsbudsjettet, dels har sektoren blitt tilført midler fra Skattefordelingsfondet. Fra og med budsjettet for 1997 foreslår Regjeringen at Skattefordelingsfondet avvikles. Tilskuddene som før har blitt tildelt fra fondet, vil bli bevilget fra statsbudsjettet mens fellesskatten vil inntektsføres på statsbudsjettet. Det vises til omtale under punkt 4.3.

3.8 OVERFØRINGER TIL ANDRE

Utgiftspostene fra 70-79 brukes til overføringer til private, f.eks. enkeltpersoner, organisasjoner, private bedrifter m.v. Postene brukes også til overføringer til statlige og kommunale bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter, samt for overføringer til utlandet, f.eks. tilskudd til internasjonale organisasjoner og bistandsmidler. Denne typen overføringer beløper seg til 195 mrd. kroner, utgjør 51 pst av statsbudsjettets utgifter og bevilges over 519 ulike poster. Overføringene inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med tanke på målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse. Alle departementene forvalter denne type overføringsordninger.

Beløpssmessig domineres disse overføringene av et fåtall store ordninger. På 27 poster er bevilgningsbe-

løpet på over 1 mrd. kroner, og disse utgjør til sammen 77 pst av det totale overføringsbeløpet. 73 pst av postene er på under 100 mill. kroner hver, og utgjør til sammen 4 pst av totalbeløpet. Oversikten under viser de store overføringsområdene. Områdene dekker 96 pst av det totale overføringsbeløp.

Tabell 3.10 Overføringer til andre (mill. kroner)

Alderspensjoner	51 904
Uførepensjoner	24 160
Enker og enkemenn	1 787
Ugifte, skilte og separerte forsørgere	3 086
Medisinsk rehabilitering	4 811
Sykepenges	13 470
Andre ytelser	2 139
Sum Folketrygden – sosiale formål	101 357
Spesialisthelsetjenesten	1 963
Legemidler og medisinske artikler	5 578
Syketransport	1 005
Refusjon almenlegehjelp	1 445
Refusjon fysioterapi	575
Andre ytelser	1 273
Sum Folketrygden – helsevern	11 839
Dagpenger	8 200
Yrkesrettet attføring	3 910
Andre ytelser	347
Sum Folketrygden – arbeidsliv	12 457
Folketrygden – stønad ved fødsel og adopsjon	6 615
Andre pensjoner	1 536
Barnetrygd	12 583
Jordbruksavtalen	11 325
Utviklingshjelp	8 440
Annen internasjonal bistand	481
Utdanningsstøtte	6 971
Betaling for transport og posttjenester	2 143
Statens nærings- og distriktutviklingsfond	137
Film- og pressestøtte	433
Kulturformål	1 365
Syssettingstiltak	3 274
Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede	2 316
Husbanken, bostøtte og andre botilskudd	1 681
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	1 436
Pristilskudd	135
Andre overføringer (272 poster)	8 317
Sum andre overføringer	194 839

Kilde: Finansdepartementet

Folketrygden utgjør en sentral del av overføringene til private, og er nærmere omtalt i kapittel 5. Overføringer som er forhandlingsbasert (jordbruksavtalen, takster for leger, psykologer og fysioterapeuter) er budsjettet som om gjeldende avtaler skulle videreføres. Beløpene vil på vanlig måte bli korrigert når forhandlingene er slutført. Folketrygdens pensjoner er budsjettet med gjeldende grunnbeløp, og vil bli

justert ved grunnbeløpsendringen i mai.

En meget stor andel av folketrygdens ordninger inngår i bevilgninger som er *regelstyrt*, dvs. at Stortinget har vedtatt uttømmende regler om tilskuddsordningen i lov eller stortingsvedtak, og ytelsen utløses av objektivt bestemte faktorer. Slike bevilgninger har stikkordet *overslagsbevilgning*. Utgiftene følger automatisk av regelverket, og kan ikke styres av forvaltningen. Bevilgningsjuridisk er vedtaket på en overslagsbevilgning å anse som beste utgiftsprgnose for terminen, gitt gjeldende regelverk, forventede demografiske endringer og kjente trekk i samfunnsutviklingen ellers. En styring av utgiftene på disse områdene må derfor i hovedsak baseres på endringer i regelverkene eller håndteringene av disse, f.eks. ved omlegging av ordningens utforming, kriterier, satser, takster, forvaltningsmåte eller administrative rutiner. De store rene rettighetsytelsene i folketrygden er av meget langsiktig karakter, og eventuelle endringer vil slå langsomt ut i trygderegnskapet. Budsjettmessig styring av utgiftsutviklingen på folketrygden må derfor innpasses i et mellomlangsigte, og ofte langsigte, budsjetteringsperspektiv. Andre rettighetsytelser, som barnetrygden, kan endres fra år til år.

BOKS 3.2

Endring fra S III 96 til Gul bok 97 på noen poster hvor budsjettendringene i hovedsak styres av et automatisk virkende regelverk., og hvor endringen er relativt stor.

(mill. kroner)

Alderdom, tilleggspensjon	2 014
Alderdom, grunnpensjon	1 150
Uførhet, grunnpensjon	696
Uførhet, tilleggspensjon	469
Fødselspenges til yrkesaktive	646
Legemidler	547
Dagpenger	-1 550

Kilde: Finansdepartementet

3.9 RENTER

Statens renteutgifter består av renter på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld, samt en mindre rentepost under Radiumhospitalet.

Statens brutto renteutgifter på statsgjelden (kap. 1650 og 1660) anslås til 17,4 mrd. kroner i 1997. Dette fordeler seg med 15,6 mrd. kroner til renter på innenlands gjeld, og 1,8 mrd. kroner på utenlandsgjelden. De samlede renteutgiftene anslås å gå ned med 2,5 mrd. kroner fra anslag på regnskap 1996 til 1997. Av nedjusteringen kan 1,8 mrd. kroner tilskrives renter på utenlandsgjelden og 0,7 mrd. kroner renter på innenlandsgjelden. Til sammen om lag 46 mrd. kroner av statens gjeld refinansieres i 1996. Reduk-

sjonen i renteutgiftene fra 1996 til 1997 skyldes i stor grad at gjelden refinansieres til en lavere rente.

3.10 LÅNETRANSAKSJONER

Under utgiftspostene 90-99 føres bare beløp som skal aktiveres som netto formuesøkning i statens kapitalregnskap. De største postene er avdrag på innenlandsk og utenlandsk statsgjeld samt utlån til statsbankene. Samlet beløp under lånetransaksjoner er anslått til 77,6 mrd kroner.

Staten vil betale avdrag på statsgjelden for vel 27 mrd. kroner i 1997. Av dette er vel 24 mrd. kroner avdrag på utenlandsgjelden (kap. 1661). Staten har ikke lånt i utlandet siden 1993. I årene 1994 til og med 1996 anslås staten å ha ville nedbetalt utenlandsgjelden med til sammen vel 20 mrd. kroner. Statens utenlandsgjeld motsvarte ved utgangen av 1995 58,5 mrd. kroner. Avdrag på innenlandsk obligasjonsgjeld (inkludert langsiktige kontolån) utgjør i 1997 3,4 mrd. kroner (kap. 1651). Tilsvarende tall er i 1996 31,4 mrd. kroner.

Anslåtte brutto lån til statsbankene, SND og SIVA i 1997 fordeler seg som i oversikten under, jf kap. 2430.

Tabell 3.11 Anslåtte brutto lån til statsbankene, SND og SIVA i 1997 (mill. kroner)

Husbanken	13 306
Fiskarbanken ¹⁾	0
Landbruksbanken	610
Lånekassen for utdanning	11 024
SND-Grunnfinansieringsordningen	16 729
SND-Risikolåneordningene	2 481
SIVA	239
Sum	44 389

¹⁾ Det er lagt til grunn at Fiskarbanken integreres i SND fra 1.1.1997

Kilde: Finansdepartementet

En samlet framstilling av statsbankenes innvilgnings- og utlansrammer er gitt i kapittel 6.3.

4. Budsjettets profil

4.1 INNLEDNING

I kap. 4.5 redegjøres det for utviklingen i statsbudsjettets utgifter i perioden 1990-96. Som det går fram av redegjørelsen der, har det i løpet av denne perioden vært til dels betydelige økninger i den statlige ressursinnsatsen på prioriterte områder.

Den konjunkturfasen vi nå er inne i, med et tiltakende press i den private delen av økonomien, gir begrenset rom for vekst i offentlig sektors utgifter.

Regjeringens prioriteringer i budsjettet for 1997, som er beskrevet i kap. 4.2, er derfor preget av ønsket om å støtte opp om de prioriteringene som har vært gjort så langt på 90-tallet heller enn å iverksette nye og kostnadskrevende tiltak.

Regjeringen har i sitt forslag til statsbudsjett for 1997 valgt å konsentrere hovedsatsingen på følgende områder:

- Grunnskolereformen
- Helse
- Oppfølging av Velferdsmeldingen
- Bistand.

For første halvår 1997 legger Regjeringen opp til et gjennomsnittlig nivå på arbeidsmarkedstiltakene på 34 000 plasser. Tiltaksnivået i andre halvår 1997 vil bli vurdert nærmere i Revidert nasjonalbudsjett. I det budsjettforslaget som nå legges fram er bevilgningsbevilgningen budsjetteknisk tilpasset et gjennomsnittlig nivå på arbeidsmarkedstiltakene i 1997 på 31 500 plasser. I 1996 er bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak tilpasset et gjennomsnittsnivå på 38 300 plasser.

For å skape rom for satsing på prioriterte områder vil det være nødvendig med et strammere opplegg på andre områder. Regjeringen vil, som et tiltak for å få ned sykefraværet, og for å styrke incentivene til en mer aktiv satsing på bedre arbeidsmiljø, utvide arbeidsgiverperioden fra 2 til 3 uker fra 1. mars 1997. Den budsjettmessige innsparingen i 1997 som følge av dette tiltaket er anslått til 825 mill. kroner. I tillegg vil inntektene fra arbeidsgiveravgiften øke med om lag 100 mill. kroner.

Videre er det en rekke større endringer i statsbudsjettets utgifter som følge av tidligere fattede vedtak og endringer i blant annet demografiske og makroøkonomiske forhold (nominell endring i forhold til vedtatt budsjett (S III) for 1996):

- Økte utbetalinger av alders- og uførepensjoner (hhv 3,2 og 1,2 mrd. kroner)
- Økte utgifter til sykepenge, ekskl. utvidet arbeidsgiverperiode (2,3 mrd. kroner)
- Økte utbetalinger av fødselspenge (0,6 mrd. kroner)
- Reduserte dagpengeutbetalinger, som følge av lavere ledighet (- 1,6 mrd. kroner)
- Økte utgifter for folketrygden til kjøp av legemidler (0,5 mrd. kroner)
- Den ett-årige økningen i vrakpanten på biler opphører, i tråd med Stortingets forutsetninger (- 0,7

mrd. kroner)

- Det er ikke satt av midler til deltakelse i en eventuell styrke i Bosnia-Hercegovina etter utløpet av nåværende IFOR-mandat (- 0,8 mrd. kroner)
- Økt tilskudd til Statens Pensjonskasse (0,5 mrd. kroner)
- Reduserte utgifter til renter på statsgjeld (- 3,8 mrd. kroner).

4.2 PRIORITERTE OMRÅDER

4.2.1 Grunnskolereformen

Høsten 1997 iverksettes grunnskolereformen (Reform 97). Hovedelementer i reformen er obligatorisk 10-årig grunnskole, skolestart for 6-åringer, nytt læreplanverk for grunnskolen og en økning av antallet skolefritidsplasser for elevene på småskoletrinnet.

Det samlede investeringsbehovet i forbindelse med grunnskolereformen er beregnet til knapt 4,8 mrd. kroner. Dette omfatter både nybygg og tilpasning av eksisterende skolelokaler til bruk for seksåringene og investeringer som kommunene har foretatt etter 1991 som ledd i forberedelsen av reformen. Kommunene vil få full kompensasjon for investeringskostnadene gjennom et årlig tilskudd som tilsvarende renter og avdrag for lånefinansiering av investeringene. Samlet i 1995 og 1996 er det gitt tilsagn om investeringstilskudd innenfor en ramme på 600 mill. kroner. Utbetalt investeringstilskudd vil sammen med stimuleringstilskuddet komme til fratrekk når kompensasjonen til den enkelte kommune beregnes. I bevilgningsforslaget for 1997 er det beregnet en kompensasjon basert på en rente på 5,5 pst og avdragstid på 20 år for bygg og 10 år for inventar. Kompensasjonen for investeringskostnadene vil bli gitt kommunene som et øremerket tilskudd.

Kommunene vil også kompenseres for økte driftskostnader som følge av reformen. Denne kompensasjonen dekker lønn og andre driftsutgifter til den nye 1. klassen/førskolen, utgifter til skolefritidsordning, skoleskyss for seksåringene og utgifter til lærebøker for 2. - 10. klasse som følge av innføringen av det nye læreplanverket. Kompensasjonen for driftskostnadene vil bli gitt kommunene som økte overføringer gjennom det utgiftsutjevneende tilskuddet over Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett. Overføringene for 1997 øker av denne grunn med om lag 740 mill. kroner.

Med utgangspunkt i departementets *Plan for kompetanseutvikling knyttet til innføringen av læreplanverket (1996 - 2000)* har kommunene utarbeidet egne kompetanseutviklingstiltak. Regjeringen følger opp dette arbeidet og foreslår 50 mill. kroner til kompetanseutvikling også for 1997.

Skolefritidsordninger for hele småskoletrinnet er et viktig ledd i innføringen av grunnskolereformen. Det

er for 1997 lagt til rette for en ytterligere vekst i antallet skolefritidsplasser. Bevilgningsforslaget gir rom for 70 000 plasser for 2.- 4. klasse og 36 000 plasser for den nye 1. klassen/førskolen fra høsten 1997, en økning på hele 49 000 plasser i forhold til bevilgningsforslaget i St prp nr 1 (1995-96).

4.2.2 Helse

Budsjettforslaget følger opp Regjeringens forslag i St meld nr 44 (1995-96), hvor det ble foreslått å gi en vurderingsgaranti overfor pasientene på 30 virkedager og en behandlingssgaranti med maksimalt 3 måneders ventetid for pasienter med alvorlig sykdom. I alt foreslår Regjeringen en styrket satsing på om lag 675 mill. kroner for å øke behandlingsskapasiteten i *somatiske sykehus*. Av dette er om lag 350 mill. kroner knyttet til innføringen av innsatsstyrt finansiering. Satsingsbeløpet skal gi rom for en økning på ca. 5 pst i behandlingen av inneliggende pasienter. Det foreslås også å øke den polikliniske behandlingen. Det er avsatt 270 mill. kroner som skal dekke både en økning i antallet polikliniske behandlinger og en økning i takstene. Takstene bør økes for å unngå at innsatsfinansieringen av inneliggende behandling fører til en vridning mot å legge inn pasienter i de tilfellene der dagbehandling er det samfunnsøkonomisk beste alternativet.

Regjeringen foreslår videre at bevilgningene til tiltak innenfor *psykiatrien* øker med til sammen 100 mill. kroner. Av dette skal 40 mill. kroner gå til å dekke opp merutgifter som følge av omlegging av takstsystemet for psykiatriske poliklinikker. Hensikten med omleggingen er å stimulere til økt behandlingssinnsats overfor den enkelte pasient samt å gjøre det lettere å prioritere pasienter med behov for behandling over lengre tid.

4.2.3 Oppfølging av Velferdsmeldingen

Regjeringen foreslo i St meld nr 35 (1994-95) flere tiltak med sikte på å legge velferdsordningene bedre til rette for arbeid og aktivisering, samt å målrette og forbedre en del av ordningene. I det foreliggende budsjettforslaget legges det opp til å bevilge om lag 320 mill. kroner til direkte oppfølging av forslag i Velferdsmeldingen.

Om lag 130 mill. kroner knytter seg til å redusere avkortingen av alderspensjon mot arbeidsinntekt fra 50 til 40 pst, samt å oppheve regelen om at summen av arbeidsinntekt og pensjon ikke skal overstige tidligere arbeidsinntekt. Dagens regler gir i en del tilfeller svært høyt samlet marginaltrekk – i flere tilfeller over 100 pst. De foreslåtte endringene vil gjøre det mer lønnsomt å fortsette i inntektsgivende arbeid etter fylte 67 år, og å kombinere pensjon og arbeid i større grad. Det er således et viktig virkemiddel for å oppnå målet om økt gjennomsnittlig pensjoneringsalder.

Regjeringen foreslår videre at det bevilges 80 mill. kroner til bedring av grunn- og hjelpestønsordningen gjennom en økning av satsene, med en vektlegging av de høyeste satsene. Endringen er koblet

sammen med avvikling av særfradraget for personer som mottar grunn- og hjelpestønad.

Av øvrige tiltak som foreslås gjennomført i 1997 kan nevnes ombygging av trygdekontor for å bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede, økt inntektsgrense for revurdering av uføregrad, «økt frysperiode» for revurdering av uføregraden ved arbeidsforsøk og økt garantert minste tilleggspensjon for den eldste gruppen av fødte/unge uføre. Det er videre foreslått bevilget 35 mill. kroner til innføring av et behovsprøvet tillegg i gravferdshjelpen og 4 mill. kroner til administrasjon av ordningen.

Redusert grunnpensjon for pensjonister med selv-forsørget ektefelle foreslås gjennomført i 1997, mens redusert kombinert pensjon for gjenlevende ektefelle med egen alders- eller uførepensjon foreslås utsatt til 1998.

Når det gjelder omleggingen av stønsordningen for enslige forsørgere, foreslås denne iverksatt fra 1.1.98 for å gi trygdeattentid til nødvendige forberedelser. Unntaket er endring av reglene for avkorting av overgangsstønad mot dagpenger. Det foreslås bevilget 3 mill. kroner til dette. For å planlegge og gjennomføre den øvrige omleggingen er det foreslått bevilget 20 mill. kroner i 1997.

Det ble i Velferdsmeldingen lagt opp til å igangsette enkelte utredninger. Gjennom stortingsbehandlingen ble det også foreslått satt i gang utredninger på flere sentrale områder. Hvordan disse utredningsoppgavene foreslås utført er nærmere omtalt i kapittel 4 i Nasjonalbudsjettet.

For en nærmere omtale av ovenstående og øvrige forslag i tilknytning til Velferdsmeldingen, vises det til St prp nr 1 for Sosial- og helsedepartementet.

4.2.4 Bistand

Bevilgningen til bistandsformål foreslås økt med 638 mill. kroner, eller om lag 7,4 pst, fra 1996 til 1997. Økningen vil særlig komme innen sektorene helse og utdanning. Det er lagt opp til å øke bistanden til Afrika. Regjeringen vil fortsatt gi høy prioritet til humanitære tiltak, herunder arbeidet med menneskerettigheter og tiltak for flykninger. Innsats for kvinner og miljø vil fortsatt bli tillagt stor vekt.

4.2.5 Regjeringens IT-politikk

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IT) må brukes på en måte som underbygger våre samfunns-mål, slik de bl.a. er uttrykt i langtidsprogrammet. Statsministeren vil komme tilbake med en samlet redegjørelse om Regjeringens IT-politikk for Stortinget i høst, jf Innst S nr 148 (1995-96) og Dok nr 8:49 (1994-95).

Et statssekretærutvalg gav i januar ut rapporten «Den norske IT-veien. Bit for bit», som et innspill til Regjeringens politikk på området. Politikk- og tiltakspunktene i rapporten er nå til vurdering og oppfølging i de respektive departementene. Svært mange av tiltakene vil følges opp i form av regelendringer og administrative tiltak som ikke krever bevilgningsmes-

sige uttellingene. Det forutsettes videre aktiv medvirkning og satsing fra privat sektor.

Muligheter og utfordringer som følge av utviklingen mot informasjonssamfunnet

Den raske og gjennomgripende utviklingen innen IT bærer i seg flere motstridende utviklingstrekk. Det åpner seg nye muligheter for bl.a. næringsutvikling og verdiskaping, kunnskapsspredning og opplæring, nye produkter og tjenester. Distriktene kan bli styrket ved at betydningen av avstand blir stadig mindre. Offentlig sektor og næringslivet kan bli effektivisert, og få frigjort ressurser til andre oppgaver. Ny teknologi kan gi funksjonshemmede bedre muligheter til en lettere livssituasjon, økt deltakelse i arbeidsliv og kulturaktiviteter m.m. Enkeltmenneskets mulighet til demokratisk deltakelse kan bli styrket. Samtidig kan utviklingen føre med seg en rekke utfordringer i forhold til verdier og rettigheter som står sentralt i det norske samfunnet: likeverd og like muligheter, forbrukerhensyn og personvern, informasjonssikkerhet og opphavsrett, norsk språk og kultur. Utstrakt bruk av teknologi kan bl.a. bidra til fremmedgjøring og økte forskjeller mellom de som mestrer datateknologi og de som ikke gjør det.

Alle sider ved samfunnet kommer til å bli påvirket av de nye mulighetene for rimelig og effektiv kommunikasjon, og til å bearbeide, lagre og formidle store mengder informasjon. Utviklingen går raskt og den er i høyeste grad internasjonal. Regjeringen mener at vi verken kan eller bør skjerme oss for denne utviklingen. Men vi bør legge rammer for hvordan teknologien skal tas i bruk i det norske samfunnet, på en slik måte at sentrale samfunnsverdier og rettigheter blir ivaretatt. Vi ønsker å utnytte mulighetene teknologien gir og samtidig ha en aktiv og offensiv holdning til de samfunnsmessige utfordringene.

Organisering av IT-arbeidet

Utviklingen innen IT reiser spørsmål som går utover rent teknologiske spørsmål, og som vil representere viktige problemstillinger og utfordringer for utforming og utøvelse av politikk på alle samfunnsområder. Hele denne bredden av problemstillinger og utfordringer har vært utgangspunktet for arbeidet i Statssekretærutvalget for IT, som ble nedsatt av Regjeringen i mars 1995. Hovedmålet har vært å legge et grunnlag for Regjeringens arbeid med en samordnet norsk IT-politikk, og bidra med å definere felles mål og prioritering av satsingsområder. Regjeringen satte ned et eget Regjeringsutvalg for IT i september 1995, for å samordne Regjeringens IT-politikk.

«Den norske IT-veien. Bit for bit» (IT-rapporten) inneholder vel 30 politikkformuleringer og 60 forslag til tiltak for å bygge den norske IT-veien. Den videre oppfølgingen er som nevnt lagt til departementene, som er ansvarlige for bruk av IT innenfor eget ansvarsområde. Det er satt i gang, planlagt eller finnes relevante aktiviteter på så godt som alle politikk- og tiltakspunkter. Som eksempler på tiltak som er under oppfølging kan nevnes:

- Fra 1. november 1996 vil eksisterende alternativ infrastruktur, som f.eks. kabel-TV-nettene, bli til-

latt brukt til levering av tjenester som i dag er åpnet for tilbud fra flere aktører. Reguleringen av mobilkommunikasjonsområdet vil også bli endret, bl.a. gjennom utlysning av nye konsesjoner og ved mulighet til bygging av egne nett til mobil- og andre konkurransetjenester. Fra 1.1.1998 vil alle eneretter på telemarkedet bli avvirket, jf St prp nr 70 (1995-96) og Innst S nr 284 (1995-96).

- Som en oppfølging av handlingsplanen «IT i norsk utdanning. Plan for 1996-99» er det bl.a. satt i gang en rekke prosjekter for å stimulere jenters tilgang til og engasjement for bruk av IT. Det er gitt tilbud til alle norske skoler om tilknytning til de internasjonale datanett. Det er satset på utvikling av ulike modeller for etterutdanning, konkrete undervisningstilbud og vurdering av ulike teknologiske løsninger for fjernundervisning. Det er også igangsatt arbeid med å involvere brede voksenopplæringsmiljøer i arbeidet med IT og voksne. Videre er IT innarbeidet i nye fagplaner for grunnskolen i forbindelse med Reform 97. IT og økonomi er tidligere innført som eget fag på studieretning for allmenne og økonomiske fag i videregående opplæring. Det er laget et tillegg til lærerplanene i lærerutdanningen som bringer IT inn i relevante fag. Alle lærerstudenter får dermed en innføring i bruk av IT.
- Gjennom Norges forskningsråds program NIN (Nasjonale Informasjonsnettverk) er en i gang med å realisere demonstratorprosjekter bl.a. innen bygg- og anleggsbransjen, petroleumssektoren, reiselivsnæringen, fjemarbeid/telependling og maritimt informasjonsnett knyttet til den elektroniske kystvei. Formålet med disse prosjektene er å få fram nettverksanvendelser som kan gi mulighet for samarbeid, effektivisering, nye produkter og løsninger. Statens nærings- og distriktsutviklingsfond har en omfattende satsing på IT-relaterte bransjeprosjekter.
- Det er etablert flere elektroniske nett som sammen vil utgjøre basiselementene i en mer enhetlig og tverrsektoriell infrastruktur for statsforvaltningen, og som gir muligheter for mer effektiv informasjonsutveksling, utnyttelse av gjennomgående støttesystemer og felles tjenestetilbud.

Satsinger på informasjonsteknologi i 1997

Regjeringen ønsker å videreføre en offensiv satsing på informasjonsteknologi i 1997, både gjennom arbeid med regelverksutvikling og «budsjett-tiltak». Bruk av teknologien på en offensiv måte vil være en integrert del av departementenes sektorpolitikk, jf omtale i de enkelte departementers fagproposisjoner. Samtlige departementer vil utnytte IT som et virkemiddel til å effektivisere og bedre sin internadministrasjon.

Administrasjonsdepartementet ønsker i 1997 å prioritere arbeidet med oppbygging av IT-infrastruktur i form av tverrsektorielle nett med tilhørende basistjenester som elektronisk post, samt andre felles- og støttesystemer. Dette vil omfatte videreutvikling av sikkerhetsløsninger og utvikling av fellestjenester mellom departementsnett, statens sentrale informasjonsnett og statens regionale infor-

masjonsnett (SRI), samt samarbeid mellom kommunesektoren og de tverrsektorielle nett på statlig hånd. En rekke andre departementer er også med i dette arbeidet. Med utgangspunkt i erfaringer fra Regjeringens informasjonstjeneste ODIN (Offentlig Dokumentasjon I Norge) vil Administrasjonsdepartementet arbeide med å utforme felles retningslinjer for standardløsninger for informasjonstjenester som forvaltningen tilbyr. Det vil bli prioritert å utrede juridiske og organisatoriske problemstillinger i tilknytning til bl.a. bruk av elektronisk post, elektronisk saksbehandling, informasjonssikkerhet og forenkling av rapportering til det offentlige. Administrasjonsdepartementet foreslår å satse i størrelsesorden 18 mill. kroner til sektorovergripende utviklingsorienterte tiltak innenfor disse områdene over eget budsjett.

Finansdepartementet viderefører arbeidet med å modernisere og utvikle betydelige IT-systemer i skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen, knyttet til de statlige oppgaveplikter overfor personer og næringslivet. Herunder inngår bl.a. utvikling av nye IT-systemer for skatteoppkrevingen, merverdiavgiftsforvaltningen, særavgifter m.m. samt elektronisk innberetning av ligningsopplysninger fra næringsdrivende og selskaper.

Forsvarsdepartementet vil i 1997 satse på å utvikle Forsvarets informasjonssystem (FIS). Dette systemet skal benyttes til å bedre den helhetlige styringen av forsvaret, basert på ulike fagsystemer innenfor områdene personell, forsyning og økonomi. Disse skal igjen integreres med et overordnet ressursstyringssystem og et kommando- og kontrollsystem.

Justisdepartementet vil i 1997 bl.a. sette i gang en kartlegging av rettsregler som kan endres for å bedre rammevilkårene for elektronisk kommunikasjon. Bakgrunnen er at uklarheter i eller manglende oppdatering av rettsregler ikke bør være et hinder for at slik kommunikasjon brukes eller påberopes som bevis. Problemene vil bli kartlagt i samarbeid mellom myndigheter, næringslivet og andre berørte. Justisdepartementene vil i 1997 også videreføre arbeidet med å samordne anvendelsen av informasjonsteknologi i justissektoren.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fokuserer i sin IT-satsing for 1997 bl.a. på oppfølgingen av handlingsplanen «IT i norsk utdanning – Plan for 1996-99». Planen ble lagt fram i august 1995 som en oppfølging av St meld nr 24 (1993-94). Årsplanen for 1997 er en videreføring av planen for 1996. Det foreslås bevilget 29 mill. kroner til oppfølging av planen for 1997. Satsingsområdene er bl.a. utvikling av pedagogiske metoder og programvare, oppbygging av elektroniske møteplasser, utvikling av etterutdanningstilbud for lærere, utviklingsarbeid knyttet til jenters bruk av IT og IT for funksjonshemmede. Det vil bli satt fokus på hvordan en skal sikre god progresjon i opplæringen for elever, lærlinger og studenter når det gjelder å få nødvendig innsikt og ferdigheter i IT, og kunnskap om hvordan informasjonsteknologi kan tas i bruk i ulike fag. Videre vil det bli arbeidet med å utvikle støtte for skolenes og utdanningsinstitusjonenes bruk av datamaskiner og programvare, samt tilknytning til elektroniske nettverk. Kirke-,

utdannings- og forskningsdepartementet foreslår også 10 mill. kroner til utvikling av elektroniske læremidler i universitets- og høyskolesektoren. I tillegg er det betydelige satsinger på IT innenfor ordinære budsjettposter.

Kulturdepartementet har som et ledd i oppfølgingen av statssekretærutvalgets rapport «Den norske IT-veien. Bit for Bit» satt i gang arbeid med en IT-plan for kulturområdet. Som et første skritt mot en målbevisst satsing på bruk av IT til beste for store brukergrupper vil departementet sette i gang en prosess med sikte på å knytte alle folkebibliotekene sammen i nettverk. Det er satt av 5 mill. kroner til dette arbeidet i budsjettforslaget for 1997.

Landbruksdepartementet satser mye for å bedre kommunikasjonen mellom de ulike forvaltningsnivåene. Videre er et hovedsatsingsområde å få digitalisert informasjonsgrunnlaget for arealressurskart. Dette er en forutsetning for å få øket nytteeffekt ved bruken av geografiske informasjonssystem (GIS).

Miljøverndepartementets IT-satsing setter fokus bl.a. på digitale kart og geodata. Det vil bli gitt prioritet til arbeidet med å få på plass elektroniske sjøkart for hele kysten, digitale veikart og digitale kart for hele Norge. I Miljøverndepartementets IT-satsing vil det videre bli satt fokus på IT som et sentralt virkemiddel for utvikling av en effektiv, miljøvennlig forvaltning, og på den rolle IT kan spille i arbeidet med å oppnå nye, miljøeffektive og mer bærekraftige alternativer innen privat og offentlig oppgaveløsning generelt. Det vil også bli satset på IT for å bidra til en mer effektiv miljøovervåking, lagring og formidling av miljøinformasjon, bl.a. gjennom å utvikle standarder. En nasjonal tjeneste med oversikt over hva som finnes av miljødata og hvor dette finnes, påregnes å være ferdig i løpet av 1997. IT vil ellers inngå som et sentralt virkemiddel i miljøvernforvaltningens informasjonsvirksomhet og kunnskapsformidling.

Nærings- og energidepartementet vil videreføre sin satsing på elektroniske informasjonsnettverk for 1997. Dette arbeidet er organisert som eget program i Norges forskningsråd. I programmet er det identifisert 11 anvendelsesområder. En rekke andre offentlige etater og departementer er involvert i finansieringen og styringen av hvert enkelt anvendelsesområde. Det foreslås avsatt 20 mill. kroner til NIN-programmet over Nærings- og energidepartementets budsjett. Departementet har igangsatt programmer bl.a. i regi av NFR for å stimulere til økt handel og betaling på nettet. Gjennom forskningsrådet støtter departementet også næringsrettet teleforskning. Forskningsrådets samlede satsning på IT finansiert over Nærings- og energidepartementets budsjett vil i 1997 utgjøre i størrelsesorden 200 mill. kroner.

Samferdselsdepartementet ønsker for 1997 bl.a. å styrke sin innsats rettet mot telekommunikasjonsforskning som har betydning for å opprettholde og videreutvikle avansert teleinfrastruktur og tjenestetilbud, og anvendelses- og næringsrettet FOU av betydning for en avansert teleinfrastruktur. Det foreslås bevilget 30,4 mill. kroner for 1997. Videre ønsker Samferdselsdepartementet å prioritere forskning og utviklingsaktiviteter som er rettet inn mot tilpassing

og videreutvikling av IT-teknologi til bruk i de enkelte delene av transportsektoren. Samferdselsdepartementet vil bruke mer ressurser når det gjelder arbeidet med informasjonssamfunnsprosjekt. Departementet er tillagt et ansvar for koordinering av disse spørsmålene.

Sosial- og helsedepartementet har laget en 4-årig handlingsplan for IT i helsevesenet, med fokus på fellestilltak og sentrale utviklingsområder relatert til prioriterte helsepolitiske målsettinger. Utpekte satsingsområder er kompetanseutvikling, IT-infrastruktur, standardisering, informasjonssikkerhet. Planen er fulgt opp i Sosial- og helsedepartementets budsjettforslag for 1997 bl.a. ved at en større andel av FOU-midlene foreslås kanalisert til prioriterte prosjekter innenfor planen.

4.3 STØRRE OMLEGGINGER

4.3.1 Omlegging av innlånssystemet i Husbanken og Landbruksbanken

Utlånsrentene i Husbanken og Landbruksbanken blir etter omleggingen av utlånssystemet fra 1996 og 1997 ikke lenger fastsatt ved egne vedtak, men følger renten på statspapirer. Behovet for dagens innlånssystem som beslutningsgrunnlag er således ikke lenger til stede, og Regjeringen vil på denne bakgrunn foreslå et nytt innlånssystem for Husbanken fra 1.1.1997.

Forslaget innebærer at behovet for rentestøtte til Husbanken og Landbruksbanken reduseres fra om lag 2 mrd. kroner med gammelt innlånssystem til om lag 80 mill. kroner med nytt innlånssystem i 1997. Nedgangen i rentestøttebehovet motsvares av en tilsvarende reduksjon i statens renteinntekter fra de to statsbankene. For nærmere omtale vises det til omtalen av statsbankoplegget i kap. 6.3.

4.3.2 Avvikling av Skattefordelingsfondet

Overføringene til kommunesektoren består dels av midler som bevilges over *statsbudsjettet* (øremerkede tilskudd og utgiftsutjevningstilskudd) og dels av midler som tildeles kommunesektoren fra *Skattefordelingsfondet* (inntektsutjevningstilskudd, Nord-Norge-tilskudd og skjønnstilskudd).

Skattefordelingsfondet ble opprinnelig opprettet i 1936. Gjeldende lov om Skattefordelingsfondet er fra 1964. I henhold til loven er formålet med fondet kommunal skatteutjevning. Inntektssiden til fondet består av fellesskatt, dvs den delen av skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere og etter-skuddspliktige skattytere som ikke direkte tilfaller kommunesektoren. Utgiftssiden av fondet består av inntektsutjevningstilskudd, Nord-Norge-tilskudd og skjønnstilskudd til kommunesektoren, mens et anslag på differansen mellom inntektene og disse utgiftene etter gjeldende praksis inntektsføres som overføring fra fondet til statsbudsjettet. I 1995 utgjorde inntektene til fondet (fellesskatten) 38,4 mrd. kroner. Tilskuddene til kommunesektoren utgjorde 10,2 mrd. kroner, mens 28,8 mrd. kroner ble overført fra fondet til

statsbudsjettet.

Regjeringen foreslår at Skattefordelingsfondet avvikles med virkning fra og med 1.1.97. Tilskuddene som før har blitt tildelt fra fondet, vil bli bevilget fra statsbudsjettet under Kommunal- og arbeidsdepartementet, mens fellesskatten vil bli inntektsført på statsbudsjettet på en ny inntektspost under Finans- og tolldepartementet. Hensikten med endringen er å forenkle overføringssystemet til kommunesektoren regnskapsmessig og praktisk ved at overføringene i sin helhet bevilges over statsbudsjettet. Endringen vil ikke påvirke nivået på eller veksten i kommunesektorens inntekter. Endringen medfører heller ingen reelle endringer for den enkelte kommune og fylkeskommune fordi disse også tidligere år har mottatt de ubundne overføringene fra staten som samlede utbetalinger selv om midlene regnskapsmessig dels har kommet fra statsbudsjettet og dels fra Skattefordelingsfondet.

Ved avviklingen av fondet må fondets kapital pr 1.1.97 inntektsføres på statsbudsjettet. Det er på inntektskapittel 3570, post 50 ført opp et anslag på dette beløpet. En legger opp til å inntektsføre hele fondets kapital pr. 1.1.97 på denne posten i statsregnskapet selv om kapitalen eventuelt skulle være høyere eller lavere enn anslått nå i budsjettforslaget.

Ved behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen har Stortinget hvert år vedtatt en skjønnsramme for kommende budsjettår. Ettersom skjønnstilskuddet fra 1997 vil være en del av statsbudsjettet, vil vedtaket i forbindelse med kommuneøkonomiproposisjonen måtte skje i form av en tilsagnsfullmakt. Ved budsjettbehandlingen vil et beløp tilsvarende skjønnsrammen måtte bevilges for å innfri de gitte tilsagnene.

Kommunal- og arbeidsdepartementet har i tidligere år i særlige tilfeller utbetalt forskudd på rammetilskudd til enkeltkommuner og fylkeskommuner under forutsetning av at det foretas trekk i rammetilskuddet til disse kommunene og fylkeskommunene i påfølgende år. Når overføringene til kommunesektoren i sin helhet skal bevilges over statsbudsjettet, er det behov for å hjemle denne praksisen i et stortingsvedtak. Det foreslås derfor en romertallsfullmakt som gir Kommunal- og arbeidsdepartementet adgang til å utgiftsføre uten bevilgning under kap. 571 og kap. 572 (tilskudd til kommuner og fylkeskommuner). For 1997 foreslås det en ramme til dette på inntil 75 mill. kroner som forskudd på rammetilskudd for 1998 til enkeltkommuner og fylkeskommuner.

Når Skattefordelingsfondet avvikles, vil det også være behov for å bevilge et mindre beløp på 90-post som følge av at staten overtar fondets fordringer.

Avviklingen av fondet medfører at lov om Skattefordelingsfondet av 24. april nr. 2 1964 må oppheves, samt at det må foretas enkelte andre mindre lovendringer, jf Ot prp nr 1 (1996-97).

4.3.3 Omdanning av Postverket og NSB til særlovselskaper

Samferdselsdepartementet vil i høstsesjonen legge fram en egen proposisjon med forslag om omdanning av forvaltningsbedriftene Statsbanenes trafikkdel og Postverket til selskaper organisert etter særskilte lover

fra 1.12.1996. Dette innebærer at kapitlene 2451 og 5451 Statsbanenes trafikkdel, samt kapitlene 2452 og 5452 Postverket vil utgå fra og med statsbudsjettet for 1997. Etter omdanningen vil bevilgningene over statsbudsjettet vedrørende disse etatene være knyttet til utbytte, renter og avdragsbetalinger. Ordningene med statlig kjøp av tjenester vil bli videreført. I tillegg vil det i en overgangsperiode bli gitt tilskudd til nødvendig restrukturering av virksomhetene.

4.4 UTGIFTER UNDER DE ULIKE DEPARTEMENTENE

4.4.1 Utenriksdepartementet

Til *programområde 02 Utenriksformål, handel og skipsfart* foreslås det bevilget 3,3 mrd. kroner. Dette er en økning på knapt 200 mill. kroner i forhold til S III 1996. Budsjettforslaget omfatter bl.a. en betydelig økning i bevilgningen til tilskuddsordningen for sjøfolk, samt etablering av et nytt investeringsfond for Øst-Europa. I tillegg er tilskuddet til Nordisk Ministerråds virksomhet økt, og tilskuddet til A/S Eksportfinans er overført fra Finansdepartementet til Utenriksdepartementet. Arbeidet med menneskerettigheter, sikkerhet og fredsbevarende operasjoner, europasamarbeidet, forholdet til Øst-Europa, globale miljø- og atomsaker og arbeidet med fremme av handel og skipsfart vil fortsatt bli gitt høy prioritet.

Under *programområde 03 Utviklingshjelp* foreslås det bevilget 9,2 mrd. kroner, som tilsvarer 0,88 pst av anslaget for bruttonasjonalinntekt (BNI) for 1997. Dette er en økning av bistandsrammen med 638 mill. kroner, eller om lag 7,4 pst i forhold til SIII 1996. Norge vil med dette være blant de land i verden som bevilger mest til utviklingshjelp i forhold til BNI. Økningen vil særlig komme innen sektorene helse og utdanning. Det er lagt opp til å øke bistanden til Afrika. Regjeringen vil fortsatt gi høy prioritet til humanitære tiltak, herunder arbeidet med menneskerettigheter og tiltak for flyktninger. Innsats for kvinner og miljø vil fortsatt bli tillagt stor vekt.

4.4.2 Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Det foreslås bevilget vel 27,9 mrd. kroner under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjettområde i 1997. Dette inkluderer Statens lånekasse for utdanning og Opplysningsvesenets fond. Økningen i forhold til vedtatt budsjett for 1996 (S III) er på noe under 2,2 milliarder og skyldes blant annet grunnskolereformen, helårsvirkning av nye studie-plasser og overføring av Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole fra Landbruksdepartementet. Budsjettet gir rom for å videreføre den høye aktiviteten i sektoren samtidig som grunnskole-reformen iverksettes.

I budsjettet har tiltak i forbindelse med grunnskole-reformen, Reform 97, blitt høyt prioritert, jf. omtalen i kap. 4.2.1. Som delfinansiering av den samlede kompensasjonen for investeringer i skolebygg foreslås

et investeringstilskudd på ca 314 mill. kroner til kommunene. I tillegg kommer 196 mill. kroner i investeringskompensasjon som øremerket tilskudd. Til private skoler foreslås et særskilt investeringstilskudd på 15 mill. kroner. Det er også i 1997 foreslått bevilget 50 mill. kroner til kompetanseutvikling for lærere i forbindelse med reformen. Regjeringen legger opp til en økning i bevilgningen til skolefritidsplasser slik at det fra høsten 1997 er rom for 36 000 skolefritidsplasser for elever i 1. klasse/førskolen og 70 000 plasser for elever i 2. til 4. klasse.

Regjeringen foreslår å videreføre totalt 2 289 av de studiepllassene som ble opprettet høsten 1996. Det er prioritert følgende nye byggeprosjekter med startbevilgning på KUFs område: Ombygging av ZEB-bygget ved Universitetet i Oslo, Høgskolen i Agder (Gimlemoen) og nybygg ved Høgskolen i Nord-Trøndelag. Fra 1. januar 1997 overtar departementet forvaltningsansvaret for Norges veterinærhøgskole og Norges landbrukshøgskole, og som en følge av dette øker bevilgningen til høgre utdanning med om lag 575 mill. kroner.

Den faglige bevilgningen til Norges forskningsråd (korrigert for tekniske endringer) økes med ca 30 mill. kroner som følge av økt spilleoverskudd fra Norsk tipping. Disse midlene vil blant annet benyttes til økte investeringer i vitenskapelig utstyr.

4.4.3 Kulturdepartementet

Bevilgningen til kulturformål foreslås økt med 85,2 mill. kroner, tilsvarende 3 pst. i forhold til S III 96.

Forslaget for 1997 gir rom til å videreføre og videreutvikle sentrale kulturpolitiske tiltak. Dette gjelder bl.a. videre utbygging av Riksutstillinger.

Regjeringen foreslår 65 mill. kroner til samlokalisering av Riksteatret, Rikskonsertene og Riksutstillinger på Nedre Foss i Oslo, og 2 mill. kroner til forprosjektering av nytt Nasjonalbibliotek i Oslo. Videre foreslås det midler til bygg for den nye institusjonen Sørlandets kunstmuseum, og til forprosjektering av et nytt teaterbygg for Hålogaland Teater.

Regjeringen vurderer å endre utsmykkingsordningen for offentlige bygg.

Arbeidet med målrettet innsats for å bedre den estetiske utformingen av omgivelsene vil videreføres innenfor den foreslåtte budsjettammen for 1997.

Det er lagt inn midler til styrking av driftsbudsjettet til Den Norske Opera, sikringstiltak ved enkelte av museene og til styrking av driftsbudsjettet for utvalgte institusjoner. Det er lagt inn midler til tiltak til å styrke formidlingen, særlig innefor dans, billedkunst og kunsthåndverk. Kulturtiltak for barn og unge samt flerkulturelle tiltak er også styrket.

Som en første oppfølging av statssekretærutvalgets rapport «Den norske IT-veien. Bit for bit» har Regjeringen lagt inn 5 mill. kroner til IT-satsing på kulturområdet.

Kulturdepartementet har avsatt midler til et symposium om ytringsfrihet på kulturområdet i 1997. Prosjektet utarbeides i samarbeid med Europarådet.

Regjeringen foreslår å øke kringkastingsavgiften for fargemottakere med kr 40 for å styrke NRK som

allmennkringkaster.

4.4.4 Justis- og politidepartementet

For programområde 05 Sivilt beredskap foreslås en bevilgning på 335 mill. kroner i 1997. Bevilgningen fordeler seg som følger på de enkelte departementer (mill. kroner):

Utenriksdepartementet	3,5
Kulturdepartementet	3,6
Justisdepartementet	270,3
Sosial- og helsedepartementet	9,2
Nærings- og energidepartementet	32,6
Samferdselsdepartementet	16,0
Sum	335,2

Disse beløpene er inkludert i beløpene under hvert departement i tabellene i vedlegg 1.

Justisdepartementet har samordningsansvaret for programområde 05 Sivilt beredskap. Gjennom samordningsfunksjonen har departementet ansvar for å utarbeide overordnede retningslinjer, legge til rette rammevilkår og ta prinsipielle avgjørelser for det sivile beredskap. De enkelte fagdepartementer har ansvaret for beredskapsplanleggingen i fred innenfor sine fagområder.

Under programområde 06 Justissektoren, foreslås bevilget 8,6 mrd. kroner. Dette er en økning på 3,3 pst fra S III 1996.

Justisdepartementets fire hovedinnsatsområder i 1997 er:

1. Redusert kriminalitet
2. Trygghet og rettssikkerhet
3. Åpenhet og demokrati
4. Justissektorens oppgaveløsning og service til publikum.

Kampen mot kriminalitet er ett av Regjeringens viktigste innsatsområder. Det overordnede målet med kriminalitetsbekjempelse er å skape trygghet for den enkelte og sikre fellesskapets interesser.

Kriminalitetsområder som i særlig grad truer individets trygghet og samfunnets interesser er gitt prioritet:

- Voldskriminalitet
- Narkotikakriminalitet
- Internasjonal, organisert kriminalitet og økonomisk kriminalitet

Tidligere straffedømte personer utgjør hovedtyngden av innsatte i fengslene. En hovedutfordring er å tilrettelegge innholdet i straffegjennomføringen på en slik måte at faren for nye kriminelle handlinger reduseres. Justisdepartementet vil i 1997 iverksette flere tiltak som f.eks. forskjellige påvirkningsprogrammer som skal hindre tilbakefall.

4.4.5 Kommunal- og arbeidsdepartementet

Kommunal- og arbeidsdepartementet har ansvaret for følgende programområder i statsbudsjettet:

Programområde 13, som omfatter innvandring,

arbeidsmiljø- og sikkerhet, distriktsutbygging, samiske formål, overføringer til kommuner og fylker, valg, samt administrasjon av Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Programområde 14 Bolig, bomiljø og bygnings saker med kategoriene 14.10 Bolig og bomiljøtiltak og 14.20 Forvaltning av bygningstiltak.

Programområde 19 Arbeidsmarked.

Programområde 33.40 Folketrygden – Arbeidsliv. Dette programområdet inngår ikke i Kommunal- og arbeidsdepartementets egen budsjettproposisjon, men blir presentert i folketrygdens proposisjon.

For 1997 foreslås en bevilgning under Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjettområder, inkl. folketrygden, på totalt 70,6 mrd. kroner. Dette gir en nominell økning fra S III 1996 på knapt 20 pst. Store deler av økningen skyldes tekniske endringer som avvikling av Skattefordelingsfondet og omlegging av Husbankens innlåssystem.

Innvandring, arbeidsmiljø og regional- og distriktspolitikk

For 1997 foreslås en bevilgning til programområde 13 på nær 51 mrd. kroner. Dette gir en nominell økning i forhold til S III 1996 på 38,5 pst.

Avvikling av Skattefordelingsfondet (jf. omtale i kap. 4.3.2) medfører en økning av utgifter under programområde 13 med 12,5 mrd. kroner. Dette motsvares imidlertid av en tilsvarende økning på statsbudsjettets inntektsside.

Bevilgningen på innvandringsområdet foreslås redusert fra 2,1 mrd. kroner i S III 1996 til 1,9 mrd. kroner i 1997, det vil si en nedgang på 11 pst. Reduksjonen skyldes hovedsakelig endrede budsjettforutsetninger for behov for plasser i statlige mottak for asylsøkere og at antall flyktninger, som utløser integreringstilskudd til kommunene, forutsettes å være lavere i 1997 enn i 1996.

Bevilgningsforslaget til samiske formål er styrket med vel 15 pst. Økningen skyldes hovedsakelig at det foreslås bevilget 10 mill. kroner til startbevilgning til nytt sametingsbygg.

For budsjettåret 1997 foreslås det en operasjonsramme på 1 565 mill. kroner og en bevilgningsramme på 1 763 mill. kroner på programkategori 13.50 Regional- og distriktspolitikk. Bevilgningsrammene for programkategori 13.50 er redusert med 12 pst. og operasjonsrammen med drøyt 3 pst fra 1996 til 1997. Låne- og garantirammen er i 1996 på henholdsvis 551 og 71 mill. kroner. Det foreslås en låneramme på 494 mill. kroner for 1997. Tapsavsetningen foreslås opprettholdt på 25 pst. For 1997 er det lagt opp til å utvikle garantiordningen, og det er derfor ikke ført midler til tapsfond for garantier. Årsaken er lav etterspørsel etter garantier de senere årene.

Reduksjonen i bevilgningene til regional- og distriktspolitiske formål skyldes redusert behov for tilskudd til dekning av tap under frikommuneforsøket og dekning av tap på lånearganger uten tapsavsetninger. Den bedre økonomiske situasjonen for næringslivet generelt tilsier også at bedriftene selv i større grad bør kunne finansiere enkelte av de aktivitetene som tilskuddene skal dekke.

Bolig, bomiljø og bygningssaker

Regjeringens mål for boligpolitikken er at alle skal ha mulighet til å disponere en god og rimelig bolig i et godt bomiljø. Boligtiltakene under Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett utgjøres i hovedsak av tilskudd og bostøtte som administreres av Husbanken. I bygningspolitikken legges det bl.a. vekt på at vesentlige krav til helse, miljø og sikkerhet skal ivaretas for nye bygg.

Det samlede bevilgningsforslaget under programområde 14 utgjør knapt 2,4 mrd. kroner. Dette er en reduksjon på 1,9 mrd. kroner fra S III 1996. Reduksjonen skyldes i hovedsak omleggingen av innlånssystemet i Husbanken, som medfører at bevilgningen til rentestøtte i 1997 foreslås satt ned fra 1 885 mill. kroner (S III 1996) til 80 mill. kroner. For nærmere omtale av omleggingen av innlånssystemet vises det til kap. 4.3.1 og til omtalen av statsbankopp- legget i kap. 6.3.

Arbeidsmarked

Sysselsettingen har vokst sterkt og ledigheten falt de siste årene. Arbeidsmarkedspolitikken har støttet opp under dette ved å formidle arbeidsledige til ledige stillinger og ved å oppkvalifisere arbeidsledige som har hatt behov for dette. Det har vært lagt økt vekt på formidling i takt med den bedrede situasjonen på arbeidsmarkedet. Den sterke satsingen på aktiv arbeidsmarkedspolitikk siden forrige nedgangskonjunktur satte inn på slutten av 1980-årene, har bidratt til å opprettholde en aktiv og godt kvalifisert arbeidsstyrke. Arbeidsmarkedsutviklingen har gitt grunnlag for en gradvis nedtrapping av de ordinære arbeidsmarkedstiltakene uten at en har redusert ambisjonene knyttet til prioriterte målgrupper.

Det overordnede målet for arbeidsmarkedspolitikken er å legge til rette for et effektivt fungerende arbeidsmarked. Et slikt arbeidsmarked kjennetegnes ved at ledige jobber besettes raskt uten at lønns- og kostnadspress oppstår.

Arbeidsmarkedsetaten står for gjennomføringen av arbeidsmarkedspolitikken. Hoveddelen av etatens operative virksomhet er rettet mot ordinære og yrkeshemmede arbeidssøkere og mot arbeidsgivere.

Samlet bevilgningen under programområde 19 Arbeidsmarked og 33.40 Arbeidsliv er om lag 17,3 mrd. kroner. Bevilgningen fordeler seg med 4,9 mrd. kroner på programområde 19 Arbeidsmarked og 12,4 mill. kroner på programområde 33.40 Arbeidsliv.

Under programområde 19 foreslås det benyttet 1 587 mill. kroner til administrasjon av etaten. Bevilgningen under kap. 591 Arbeidsmarkedstiltak er 965 mill. kroner. Bevilgningen må sees i sammenheng med Regjeringens forslag til bevilgning under kap. 2310 post 70 Ekstraordinære sysselsettingstiltak (beredskapsplanen) på knapt 2,4 mrd. kroner. Bevilgningen til ordinære arbeidsmarkedstiltak er tilpasset et gjennomsnittlig tiltaksnivå på om lag 34 000 plasser i 1. halvår 1997. Tiltaksnivået i 2. halvår vil bli vurdert nærmere i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett

1997. I det budsjettforslaget som nå legges fram, er beredskapsbevilgningen budsjetteknisk tilpasset et gjennomsnittlig nivå på arbeidsmarkedstiltakene i 1997 på om lag 31 500 plasser.

Bevilgningen under kap. 2310 post 70 Ekstraordinære sysselsettingstiltak, står som motpost for overskridelser på kap. 591 Arbeidsmarkedstiltak. I likhet med tidligere år foreslås at Finansdepartementet gis fullmakt til å disponere bevilgningen under kap. 2310 post 70 i tråd med foreslåtte retningslinjer, jf forslag til romertallsvedtak.

For 1997 foreslås ressurser tilsvarende et gjennomsnittlig nivå på om lag 20 450 plasser under kap. 592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. Dette er en reduksjon på gjennomsnittlig 850 plasser sammenliknet med planlagt tiltaksnivå i 1996. Dette må sees på bakgrunn av at veksten i antall yrkeshemmede nå flater ut. Bevilgningen under kap. 592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede må bl.a. sees i sammenheng med kap. 2543 Ytelser til yrkesrettet attføring. Total andel yrkeshemmede på tiltak skal opprettholdes på dagens høye nivå.

Dagpengebevilgningen er anslått til 8,2 mrd. kroner i 1997. Dette er en nedgang på knapt 1,6 mrd. kroner fra S III 1996. Inneværende års bevilgning ble satt ned med 550 mill. kroner til 9,2 mrd. kroner i forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 1996 og St prp nr 58 (1995-96).

4.4.6 Sosial- og helsedepartementet

Sosial- og helsedepartementets budsjettforslag for 1997 er på 133,5 mrd. kroner. Dette tilsvarer knapt 13 pst. av forventet brutto nasjonalprodukt for 1997. Folketrygdens utgifter utgjør 87,4 pst. av budsjettforslaget. Budsjettforslaget innebærer en vekst på 5,7 pst. sammenliknet med vedtatt budsjett for 1996 (S III) målt i løpende priser, eller ca. 7,2 mrd. kroner. Utgifter til folketrygden øker med om lag 6,9 mrd. kroner inkl. innsparingen som følge av forslaget om økt arbeidsgiverperiode i sykelønnsordningen. Om lag 3,5 mrd. kroner av veksten skyldes økt grunnbeløp i folketrygden fra 1. mai 1996.

Budsjettforslaget innebærer en videreføring av Regjeringens hovedlinjer i velferdspolitikken. St meld nr 35 (1994-95) Velferdsmeldingen inneholdt flere forslag til tiltak og endringer i stønadsordninger med sikte på å bedre fordelingsprofilen i folketrygden og støtte opp under arbeidslinja. Flere av de tiltakene som der ble foreslått og som fikk støtte i Stortinget følges opp i statsbudsjettet for 1997. Videre foreslås det tiltak som vil bidra til å vri ressursbruken fra kontantytelser til økt kommunal tjenesteyting. Under sykelønnsordningen foreslås arbeidsgiveransvaret økt fra 2 til 3 uker. En legger til grunn at større ansvar for arbeidsgiverne vil gi sterkere motivasjon for fraværsforebyggende arbeid i bedriftene. Forslaget foreslås iverksatt fra 1. mars 1997. Videre foreslås en innstramming i refusjoner til leger uten kommunal eller fylkeskommunal driftsavtale og oppjustering av egenbetalingssatser for enkelte helsetjenester. Apotek-

avansen er satt ned med 1 prosentenhet fra 1. september 1996. Budsjettmidler som frigjøres gjennom disse tiltakene er bl.a. brukt til å øke behandlingsskapasiteten i offentlige sykehus.

Programområde 09 Sosiale formål omfatter hovedsakelig øremerkede tilskudd til omsorgstjenester til eldre og funksjonshemmede, tiltak for rusmiddelbrukere og kontantytelser som krigspensjon og bostøtte. De siste årene har det vært satsset på å bedre tjenestetilbudet til eldre- og omsorgstrengende, psykisk utviklingshemmede generelt og de psykisk utviklingshemmede som ikke tidligere hadde et tilbud i HVPU-institusjonene spesielt. Det er i budsjettet foreslått en videreføring og styrking av pleie- og omsorgstjenesten i 1997.

Fortsatt er det mellom 15 000 og 16 000 personer i aldersinstitusjonene som må dele rom med andre. Utbyggingen av enerom er en prioritert oppgave samtidig som det er nødvendig å øke det totale tilbudet av omsorgsboliger og sykehjemsplasser i kommunene. Regjeringen foreslår å sette opp bevilgningene til disse formålene med ytterligere 90 mill. kroner i 1997 på Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett.

Statusrapporteringen for 1996 fra kommunene om gjennomføring av ansvarsreformen for psykisk utviklingshemmede viser at det fortsatt er ca. 3 100 psykisk utviklingshemmede over 20 år som bor hjemme hos foreldre eller andre foresatte. En stor del av disse har behov for et annet botilbud. Regjeringen går inn for å øke bevilgningen til gjennomføringen av reformen med 60 mill. kroner i 1997. En vesentlig del av bevilgningen vil gå til å styrke innsatsmidlene, og spesielt benyttes til mindre kommuner som får ansvaret for særlig ressurskrevende utviklingshemmede.

Programområde 10 Helsevern omfatter vesentlig utgifter til statssykehusene og andre statlige helseinstitusjoner, ulike øremerkede tilskudd til fylkeskommunale sykehus samt andre tilskuddsordninger til helseformål og forebyggende arbeid.

I alt foreslås det en satsing på helsevernområdet med 850 mill. kroner. Om lag 675 mill. kroner går til å styrke behandlingsskapasiteten i somatiske sykehus i forhold til vedtatt budsjett for 1996 (S III). En stor del av disse midlene gjelder oppfølging av St meld nr 44 (1995-96) hvor Regjeringen foreslo:

- *Ny vurderingsgaranti* på 30 virkedager som innebærer at pasienten blir vurdert samtidig som garantipasientene får fastsatt ventetid for behandling.
- *Behandlingsgaranti* med maksimalt 3 måneders ventetid for pasienter med alvorlig sykdom.

Med bakgrunn i målsettingen om å satse på pasientbehandling og derigjennom redusere ventetiden for behandling i offentlige sykehus ble det i meldingen også fremmet forslag om innsatsstyrt finansiering. Om lag 345 mill. kroner skal derfor gå til å øke behandlingsskapasiteten for innleggelse i forbindelse med innføring av innsatsstyrt finansiering fra og med 2. halvår 1997.

Poliklinikkene foreslås styrket med ca 270 mill. kroner. Midlene skal bl.a. gå til generell økning i

poliklinisk aktivitet som vil være nødvendig for at den foreslåtte vurderingsgarantien skal kunne innfris fra 1. januar 1998. Økningen skal også gå til oppjustering av refusjonstakster for dagbehandling. En slik takstøkning er nødvendig for å unngå utilsiktet vridning mot flere innleggelse i de tilfeller der dagbehandling er det samfunnsøkonomisk beste alternativet. Økningen skal også bidra til å frigjøre behandlingsskapasitet for flere innleggelse.

Videre er det satt av 40 mill. kroner til styrket innsats innenfor rehabilitering og kreftbehandling, samt 23 mill. kroner til utstyrsinvesteringer og kapasitetsøkning i statssykehusene.

Det foreslås å sette av til sammen 70 mill. kroner til tiltak for å bedre personelltilgangen. Et slikt tiltak er å skaffe nok plasser for turnuskandidater (leger, fysioterapeuter og jordmødre) og å styrke kompetanseutviklingen i sykehus.

Det foreslås å øke bevilgningene til tiltak overfor personer med psykiske lidelser med til sammen 100 mill. kroner. Av dette foreslås 40 mill. kroner benyttet til å dekke opp merutgifter som følge av omlegging av takstsystemet for psykiatriske poliklinikker, mens 46 mill. kroner vil gå til generell økning av øremerkede tilskudd til psykisk helsevern i fylkeskommunene og til tiltak i kommunene overfor personer med psykiske lidelser.

Programområde 29 Sosiale formål omfatter folketrygdens utgifter til sykepenger, medisinsk rehabilitering m.m., pensjoner og overgangsstønad. I tillegg kommer ulike stønader i forbindelse med uførhet og stønader til enslige forsørgere og ved gravferd. Utgifter til trygdeadministrasjon er også ført opp her.

I budsjettet for 1997 legges det opp til en del endringer på dette programområdet, særlig som en følge av forslag i Velferdsmeldingen (St meld nr 35 (1994-95)) og Stortingets behandling av denne. Det legges bl.a. vekt på tiltak som skal bedre mulighetene til å kombinere arbeid og trygd samt stimulere uføre til å øke sin arbeidsinnsats. Grunn- og hjelpestønadsordningen foreslås lagt om, ved at disse stønadene rettes mer mot dem som har de største utgiftene. Det vil bli økonomisk mer fordelaktig for eldre arbeidstakere å stå i arbeid ut over 67 år ved at regelen om at samlet arbeidsinntekt og pensjon ikke skal overstige tidligere arbeidsinntekt, foreslås avvirket. Videre foreslås satsen for avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt redusert fra 50 pst til 40 pst. Det foreslås å redusere grunnpensjonen for pensjonist med selvforørget ektefelle. For stønad ved gravferd foreslås det innført et behovsprøvd tillegg. Det er foreslått om lag 320 mill. kroner i økt bevilgning for 1997 til oppfølging av Velferdsmeldingen, hovedsakelig med iverksettelse 1. mai 1997.

De foreslåtte tiltak for enslige forsørgere som ble fremmet i Velferdsmeldingen og vedtatt av Stortinget, foreslås iverksatt fra 1.1.1998. Enkelte lovendringer uten direkte sammenheng med omleggingen, i første rekke innføring av gunstigere avkortingsregel for overgangsstønad mot arbeidsledighetstrygd, foreslås gjennomført fra 1. mai 1997.

I dag avkortes pensjoner fra folketrygden under langtidsopphold i statlige og fylkeskommunale

sykehus og andre helseinstitusjoner med rett til fri forpleining. Avkorting skjer, med visse unntak, dersom oppholdet varer lengre enn fire måneder. Stortinget har bedt om at ordningen avvikles for opphold i somatiske sykehus. Det foreslås at ordningen avvikles samtidig med at ny folketrygdlov trer i kraft fra 1. mai 1997. Merutgiftene til pensjoner i 1997 er anslått til 34 mill. kroner.

Det foreslås at arbeidsgiverperioden, dvs. den tid hvor arbeidsgiver dekker hele arbeidstakers krav på sykelønn, utvides med én uke fra to til tre uker. Det antas at større ansvar for arbeidsgiverne vil gi sterkere motivasjon for fraværsforebyggende arbeid i bedriftene. Ordningen foreslås iverksatt fra 1. mars 1997. Endringen vil bety økte utgifter for private arbeidsgivere og kommunene. Ved iverksetting 1. mars vil folketrygden i 1997 få en utgiftsreduksjon på om lag 825 mill. kroner på grunn av redusert utbetaling av sykepenger. I tillegg vil inntektene fra arbeidsgiveravgiften øke med om lag 100 mill. kroner. Det vil bli vurdert enkelte unntaksordninger og lempninger i arbeidsgiveransvaret bl.a. for kronisk syke. Slike unntak og lempninger vil redusere innsparingspotensialet noe. En utvidelse av arbeidsgiverperioden vil trolig ikke bety noen administrativ merbelastning i forhold til dagens ordning.

Budsjettforslaget for øvrig er i hovedsak basert på en videreføring av dagens regelverk, justert for prisstigning og underliggende faktorer som påvirker utgiftene, som endringer i sykkelighet, demografi og sysselsetting.

Rikstrygdeverket fortsetter arbeidet med å få ned bruken av direkte utbetalingskort. Det legges til grunn at tiltak iverksatt i 1996 og de som skal iverksettes i 1997, samlet vil gi en innsparing i utgifter til betalingsformidling på tilsammen 60 mill. kroner i 1997.

Programområde 30 Helsevern omfatter folketrygdens refusjoner for ulike helsetjenester (legehjelp, syke transport) og utgifter til legemidler på blå resept, samt fullfinansiering av enkelte frittstående helseinstitusjoners driftsbudsjett.

Tilgang på helsepersonell er en nødvendig forutsetning for at forslaget til ny og forbedret ventetidsgaranti skal kunne innfris. Som et tiltak for å få til en vridning av personellressurser og økonomiske ressurs-er til den offentlige helsetjenesten foreslås en ytterligere innstramning i refusjonsretten for avtaleløs legevirkosomhet, særlig innrettet mot leger med privat praksis som bierverv ved siden av fast stilling. Fulltidsstillinger berøres ikke. Formålet er i første rekke å kanalisere mer av legenes ekstrainnsats til de offentlige sykehusene. I tillegg bør det tas sikte på en mer fleksibel legetjeneste i og utenfor sykehus. For å sikre at offentlige budsjettmidler blir brukt på de pasienter som skal ha prioritet i det offentlige helsevesenet, bør legenes eventuelle tilleggspkaksis finne sted gjennom deltids driftsavtaler. Tiltaket må ses i sammenheng med den omtalte satsingen på rekruttering av personell til sykehus m.v. (programområde 10) Forslaget vil bli sendt på høring, og det tas sikte på å legge fram odelstingsproposisjon våren 1997. Det antas at forslaget isolert sett vil medføre en innsparing for folketrygden på 150 mill. kroner på årsbasis og 75 mill.

kroner i budsjettet for 1997. Innsparingen er brukt til å styrke behandlingsskapiteten i de offentlige sykehusene.

Sosial- og helsedepartementets budsjettforslag innebærer en betydelig styrking av det offentlige tjenestetilbudet innen helse- og omsorgssektoren. For å skaffe budsjettmessig rom for en slik satsing har det også vært nødvendig å foreta en viss oppjustering av gjeldende egenbetalingssatser for enkelte helsetjenester svarende til ca 165 mill. kroner.

Utgiftstaket for egenandeler foreslås økt fra 1 190 kroner for 1996 til 1290 kroner for 1997. Det foreslås å sette opp egenandelene for legehjelp, psykologhjelp og fysioterapi med 9 pst fra 1. juli 1997. Disse egenandelene ble sist justert i 1992 (fysioterapi) og i 1994 (legehjelp og psykologhjelp). For legemidler på blå resept er egenandelen 30 pst av reseptbeløpet, men maksimalt 300 kroner. Barn mellom 7 og 16 år og alders- og uførepensjonister betaler 10 pst, maksimalt 75 kroner pr resept. Maksimumsbeløpene ble sist justert henholdsvis i 1992 og i 1989, og foreslås fra 1. januar 1997 økt til henholdsvis 330 og 110 kroner. Det foreslås ingen endringer i prosentsatsene.

For de som allerede har utgifter til egenandeler for helsetjenester utover det foreslåtte taket i 1997 på 1 290 kroner, vil egenandelsøkningene ikke få noen betydning.

Apotekavansen er satt ned med 1 pst på alle reseptpliktige legemidler med virkning fra 1. september 1996. Formålet er å redusere apotekenes overskudd og redusere folketrygdens legemiddelutgifter. Tiltaket innebærer en innsparing på 40 mill. kroner i 1997.

4.4.7 Barne- og familiedepartementet

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 1997 under Barne- og familiedepartementets område omfatter *programområde 11 Familie- og forbrukerpolitikk* og *programområde 28 Fødselspenger*. For 1997 foreslås en bevilgning under disse to programområdene på til sammen 24 mrd. kroner fordelt med henholdsvis 17,4 mrd kroner på programområde 11 og 6,6 mrd. kroner på programområde 28. Dette innebærer en nominell vekst på nær 1,3 mrd. kroner, tilsvarende 5,5 pst i forhold til S III 1996.

Regjeringen har som mål å legge til rette for gode oppvekst- og levekår for barn og ungdom, en trygg økonomisk og sosial situasjon for barnefamilieene, full likestilling mellom kvinner og menn og å ivareta forbrukernes interesser og sikkerhet - såvel nasjonalt som internasjonalt.

Regjeringens mål er full barnehagedekning før år 2000. For 1997 legges det opp til at minst 13 000 flere barn får tilbud om barnehageplass. Det forventes at en stor del av disse vil ta i bruk ledigstilte plasser etter 6-åringene. Det legges opp til 9 000 nye plasser for barn over 3 år og 4 000 nye plasser for barn i aldersgruppen 0-3 år. For å nå målet om barnehageplass til alle familier som ønsker det innen århundreskiftet, må det etableres mange nye barnehageplasser, særlig til barn under 3 år. Som et ledd i dette foreslås det innført et omstillingstilskudd på kr 10 000 pr barnehageplass for

å stimulere til etablering av flere plasser til de yngste barna.

Når det gjelder barnetrygden justeres småbarnstillegget med 2,5 pst samtidig som de generelle satsene foreslås redusert med kr 22 pr barn pr mnd i forhold til satsene for 2. halvår 1996.

Barnefamilieutvalgets innstilling (NOU 1996: 13), som ble overlevert Regjeringen i juni 1996, konkluderte med at barnetrygden i all hovedsak bør videreføres etter dagens hovedprinsipper. Den videre oppfølgingen av innstillingen vil i første omgang skje i Langtidsprogrammet 1998-2001.

Regjeringen vil arbeide for å videreføre og videreutvikle innsatsen i barneverntjenesten. Det vil bli lagt fram en melding for Stortinget om arbeidet på det barnepolitiske området. Meldingen vil drøfte og angi prinsipper for den barnepolitiske satsingen framover.

Som et ledd i Regjeringens arbeid med å sikre barn og ungdom gode oppvekst- og levevilkår, spiller de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene en viktig rolle. Et utvalg er i arbeid med sikte på å utrede ordningen med tilskudd til disse organisasjonene. På grunnlag av utvalgets innstilling og Stortingets behandling av Riksrevisjonens rapport, er det Regjeringens mål å presentere et nytt regelverk for Stortinget i løpet av 1997. Det arbeides ut fra at nytt regelverk skal kunne tre i kraft fra 1.1.98.

På fødselspengeområdet (*programområde 28*) er Regjeringens mål om lønnet foreldrepermisjon nådd med en ordning med hhv 42 uker med 100 pst lønnskompensasjon eller 52 uker med 80 pst lønnskompensasjon. Utfordringen framover på dette feltet vil være å videreføre og videreutvikle ordningene.

4.4.8 Nærings- og energidepartementet

Under *programområde 17 Nærings- og energiformål* foreslås det bevilget 4,0 mrd. kroner på utgiftssiden for 1997. Dette er en nedgang på nærmere 1 mrd. kroner eller om lag 20 pst i forhold til S III 1996. De største utgiftsreduksjonene skyldes ekstraordinære utgifter i 1996 i tilknytning til salg av hjemfalte kraftverk og oppgjør med Statnett SF for underskudd på utenlandshandel med kraft. Lavere bevilgningsbehov for de statlige aksjeselskaper bidrar også til å redusere utgiftene. Med bakgrunn i Regjeringens finans- og næringspolitikk de siste årene, som har bidratt til lavt rentenivå, redusert arbeidsledighet og økt lønnsomhet i næringslivet, finner Regjeringen at enkelte tilskudds- og støtteordninger for næringslivet kan reduseres noe i 1997.

Bevilgningene til enøk-tiltak og alternative energikilder foreslås vesentlig styrket, fra 91 til 143 mill. kroner. Styrkingen rettes særlig mot økt utnyttelse av bioenergi og gassteknologi, og må ses i sammenheng med oppfølgingen av Regjeringens klimamelding.

Under Statens nærings- og distriktsutviklingsfonds (SNDs) budsjettkapittel foreslås det totalt bevilget om lag 490 mill. kroner for 1997, en reduksjon på vel 100 mill. kroner fra S III 1996. Om lag 70 mill. kroner av reduksjonene under SND skyldes budsjettekniske forhold.

Den ferdigforhandlede internasjonale avtalen i regi av OECD om avskaffelse av direkte og indirekte subsidier til skipsbyggingsindustrien er ikke ratifisert av USA. Regjeringen går av den grunn inn for å videreføre nåværende skipsbyggingsstøtte i tråd med forlenget EØS-direktiv fram til 1. juli 1997.

På inntektssiden budsjetteres det med 757 mill. kroner i utbytte fra aksjeselskap under Nærings- og energidepartementets forvaltning eksklusive Statoil. Dette er 207 mill. kroner høyere enn i S III 1996, men nærmere 100 mill. kroner lavere enn i revidert budsjett for 1996. Videre foreslås det 113 mill. kroner i utbytte fra Statnett SF i 1997 for regnskapsåret 1996 som er samme beløp som ble utbetalt i 1996 for regnskapsåret 1995.

Programområde 18 Statlig petroleumsvirksomhet omfatter utgifter og inntekter i forbindelse med Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE), aksjeutbytte fra Statoil og utgifter knyttet til endelig disponering av innretninger på kontinentalsokkelen. Totalt budsjetteres det med netto inntekter i underkant av 4 mrd. kroner på programrådets utgiftsside, som følge av at driftsoverskuddet overstiger utgiftene til investeringer og overføringer til statens petroleumsforsikringsfond. SDØEs andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel forventes for 1997 å bli 14,1 mrd. kroner for prosjekter som er besluttet utbygd, en økning på 1,4 mrd. kroner i forhold til S III 1996. Videre er det lagt til grunn et anslag på 5,7 mrd. kroner under petroleumsprosjekter som er under vurdering, men som det foreløpig ikke er gjort vedtak om. Dette er også en økning i forhold til S III 1996, på 2,5 mrd. kroner. Økningen i investeringsomfanget har sammenheng med høye investeringer i flere store prosjekter der SDØE har en stor andel.

Driftsoverskuddet for SDØE budsjetteres til 25 mrd. kroner i 1997. Det er 7,4 mrd. kroner høyere enn S III 1996. Det økte driftsoverskuddet skyldes i hovedsak økte driftsinntekter som følge av en sterk økning i SDØEs gassalg, og høyere prisforutsetninger.

Det foreslås 9 mill. kroner til fjerning av innretninger på norsk kontinentalsokkel i statsbudsjettet for 1997. Dette er knyttet til et nytt utredningsprogram om disponering av rørledninger som er tatt ut av bruk og resterende del av statens tilskudd til fjerning av innretningene på Odinfeltet.

4.4.9 Fiskeridepartementet

Bevilgningsforslaget under Fiskeridepartementet er på 1,7 mrd. kroner. I budsjettforslaget er det, i tråd med innarbeidet praksis, ikke satt av midler til en eventuell fiskeriavtale for 1997. Korrigert for fiskeriavtalen viser budsjettforslaget en økning på 1,8 pst i forhold til S III 1996.

Budsjettforslaget innebærer en videreføring av kontraheringsstøtten til fiskeflåten på 1996-nivå etter den økningen som ble vedtatt i forbindelse med RNB-96. I forhold til S III 1996 er kontraheringsstøtten økt med om lag 30 mill. kroner. I tillegg er 10 mill. kroner avsatt til investeringer i større kystfartøy i Finnmark.

Det er også foreslått en økt innsats på forskning og

utvikling med hovedvekt på oppfølging av St meld nr 48 (1994-95) Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring, med spesiell vekt på næringsutvikling av marine arter i oppdrett og næringsmiddel- og markedsforskning. I tillegg er det lagt vekt på en styrking av forskningen på havbruks- og ressursiden.

Regjeringen går inn for å etablere en trafikksentral på Kvitsøy i Rogaland, og budsjettforslaget omfatter en startbevilgning til bygg og tekniske installasjoner til denne trafikksentralen. Regjeringen foreslår videre en reell økning i havneinvesteringer, med hovedvekt på fiskerihavneanlegg. Det legges også opp til at utskiftingsprogrammet for batterilykter innen fyrtejernen intensiveres i 1997.

4.4.10 Landbruksdepartementet

På Landbruksdepartementets budsjett foreslås bevilget 13,7 mrd. kroner for 1997. Dette er en reduksjon på 1,0 mrd. kroner eller 7,1 pst i forhold til S III for 1996. Reduksjonen skyldes i hovedsak innlemmingen av det øremerkede tilskuddet til kommunene i rammetilskuddet, overføringen av de vitenskapelige høgskolene (Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole) til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, omorganiseringen av landbruksforskningen samt omleggingen av inn- og utlånssystemene for lån i Landbruksbanken.

Budsjettutviklingen for landbrukssektoren er ellers påvirket av den generelle økonomiske politikken, oppfølging av St prp nr 8 (1992-93) «Landbruk i utvikling», i hovedsak gjennom jordbruksavtalene, og konsekvensene i markedet og i handelspolitikken av GATT/WTO-avtalen og EØS-avtalen. Regjeringens hovedstrategi for landbrukspolitikken er å skape et mer robust landbruk. Sentrale elementer i en slik strategi er å få et lavere kostnadsnivå i jordbruket, legge større vekt på markedsforhold og produksjonsnivået, oppnå en mer konkurransedyktig omsetning og foredling, samt få matvareprisene ned mot nivået i våre naboland.

Utformingen av det tollbaserte importvernet skal bidra til økt konkurranse og større kostnadseffektivitet i landbruket. Utformingen av pris- og markedsystemene i jordbruket, bl.a. med de vedtatte endringer på melkesektoren, må ses i lys av dette. Som en konsekvens av endrede internasjonale handelspolitiske forhold, gis det videre prioritet til arbeidet med å sikre norske forbrukere matvarer av god kvalitet, samt en god dyre- og plantehelse.

4.4.11 Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementet vil foreslå at Postverket og NSB Trafikkdelen omdannes til selskaper organisert etter særskilte lover, med virkning fra 1. desember 1996. En slik organisering legger bedre til rette for at virksomhetene kan møte de utfordringene kundenes krav og den teknologiske utviklingen stiller, samtidig som kravene til økonomisk resultat og overordnet samfunnsmessig styring kan tilfredsstilles. Forslag om omdanning vil bli lagt fram for Stortinget som egen sak, jf kap. 4.3.3.

Investeringene til veg- og jernbaneformål blir noe redusert i forhold til 1996. Investeringene her ligger likevel på et historisk sett forholdsvis høyt nivå.

Informasjonsteknologi er et av Regjeringens satsingsområder. Som et ledd i Regjeringens IT-strategi, foreslås en kraftig opptrapping av forskningsinnsatsen vedrørende informasjonsteknologi i transportsektoren og av telekommunikasjonsforskningen.

I tråd med St meld nr 15 (1994-95) Om statens engasjement i regional luftfart, foreslås at staten i 1997 overtar eieransvaret for de regionale flyplassene. Tidspunkt for overtakelse vil avhenge av forhandlinger med flyplasseneierne.

4.4.12 Miljøverndepartementet

Miljøverndepartementets budsjett utgjør i 1997 til sammen knapt 2,5 mrd. kroner. Nedgangen er på 2,3 pst når det tas hensyn til vrakpantordningen for biler på 730 mill. kroner som var et engangstiltak i 1996 og en overføring på 105,8 mill. kroner fra kap. 1402, post 60, Miljøvern i kommunene, til Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett fra og med 1997.

Miljøverndepartementet vil markere kulturminnevernet i neste års budsjett. Dette skjer i forbindelse med gjennomføringen av Kulturminneåret 1997, som er en felles satsing med Kulturdepartementet. Riksantikvarens budsjett er betydelig styrket i denne forbindelse. Arbeidet med brannsikring av de tre siste stavkirkene vil bli sluttført i 1996.

Lov om Statlig naturoppsyn (SNO) ble vedtatt av Stortinget sommeren 1996. Loven gir hjemmel til å utøve oppsyn med viktige miljøverdier i hele landet. Samordningen av naturoppsynet gjennom SNO vil også være et viktig redskap i arbeidet med å forebygge miljøkriminalitet.

Riktig prissetting av avfallshåndteringstjenestene skal oppnås ved å følge opp forurensningslovens krav om full kostnadsdekning. For å sørge for at det også tas hensyn til miljøkostnadene, arbeides det med planer om å innføre en avgift på sluttbehandling av avfall i 1998.

Beslutningen om nitrogenfjerning ved de store avløpsrensaneanleggene med utslipp til Ytre Oslofjord ble utsatt våren 1995 i påvente av en klargjøring og oppdatering av det faglige grunnlaget. Den videre behandling av saken er presentert i St prp nr 1 (1996-97) Miljøverndepartementet.

4.4.13 Administrasjonsdepartementet

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner, programkategori 00.20 Slottsforvaltningen er i hovedsak knyttet til drift, vedlikehold og ettersyn av Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall slott. Ved kgl. res. av 6. september 1996 er det besluttet å overføre ansvaret for Slottsforvaltningen fra Finansdepartementet til Administrasjonsdepartementet med virkning fra 1. januar 1997. Det foreslås bevilget 60 mill. kroner til Slottsforvaltningen. Dette er en økning på 27 mill. kroner eller 83 pst i forhold til S III 1996. Økningen er i sin helhet knyttet til restaurering,

utskifting og anskaffelser av nødvendig inventar og utstyr til de arealene som nå pusses opp på slottet.

Under *programområde 01 Fellesadministrasjon* foreslås det bevilget 9,4 mrd. kroner. Dette er en nedgang på 1,5 pst i forhold til S III 1996. Nedgangen skyldes at ordningen med lovfestet merverdiavgiftskompensasjon for melk, ost og kjøtt ble avvirket med virkning fra og med 1. juli 1996. Samtidig øker utgiftene både til pensjonsforpliktelser og fullføring av igangsatte bygg, og minsker dermed den samlede reduksjonen på programområdet. Det foreslås bevilget 6,2 mrd. kroner til de ulike pensjonsordningene underlagt Administrasjonsdepartementet, inklusive driften av Statens Pensjonskasse. Dette innebærer en økning på ca. 9,2 pst i forhold til S III 1996. Økningen henfører seg i all hovedsak til reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden, samt et stadig økende antall pensjonister. Det foreslås bevilget 1,7 mrd. kroner til Statsbygg i 1997. Dette innebærer en økning på 32 pst fra S III 1996.

Viktige satsingsområder og tiltak under Administrasjonsdepartementet i 1997, som tilgodeses med ekstra budsjettmidler, vil være:

- Oppfølging av tiltak i Statssekretærutvalget for IT; Den norske IT-veien – Bit for bit
- Styrking av fylkesmannsembetenes budsjett
- Videre arbeid med problemstillinger knyttet til offentlige servicekontorer
- Deltakelse i EUs IDA-program (Interchange of Data between Administrations)
- Styrking av konkurransepolitikken
- Informasjonstiltak fra Statens Pensjonskasse.

4.4.14 Finans- og tolldepartementet

Område 00 Konstitusjonelle institusjoner omfatter Kongehuset, Regjeringen, Statsministerens kontor, Stortinget, Forsvarets ombudsmannsnemnd, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste og Riksrevisjonen. Slottsforvaltningen overføres som nevnt ovenfor til Administrasjonsdepartementets forvaltningsområde med virkning fra 1. januar 1997.

Bevilgningsforslaget for 1997, eksklusive Slottsforvaltningen, utgjør 770 mill. kroner. Bevilgningsforslaget innebærer en økning med 11,2 pst fra S III 1996. Økningen gjelder i hovedsak økt husleie som følge av nye kontorlokaler for Riksrevisjonen og utvidelse av kontorarealene ved Statsministerens kontor, Stortingets kjøp av Nedre Vollgt. 18 samt andre tiltak under Stortingets budsjett.

Under *programområde 23 Finansadministrasjon* utgjør det samlede bevilgningsforslag 4,3 mrd. kroner. Dette er en økning på 10,8 pst fra S III 1996. Økningen er i hovedsak relatert til refusjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner for kjøp av visse tjenester fra registrerte næringsdrivende, virkningen av lønnsoppgjøret 1996, IT-anskaffelser i skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen samt videreutvikling av regnskaps- og registersystemer i toll- og avgiftsetaten. For øvrig innebærer forslaget i hoved-

trekk en videreføring av Finansdepartementets og underliggende virksomheters aktivitetsnivå fra 1996.

Spesielle satsingsområder i 1997 under Finansdepartementet vil være:

- Samordningstiltak innenfor skatte- og avgiftsadministrasjonen, herunder bl.a. overføring av direktoratsfunksjonen for skattefogdetaten fra Finansdepartementet til Skattedirektoratet, utvikling av nytt skatteregnskap, modernisering av merverdiavgiftsforvaltningen samt videreutvikling av regnskaps- og registersystemer i toll- og avgiftsetaten.
- Oppfølging av nytt økonomireglement for staten og nye statlige rutiner for likviditetsforvaltning, regnskapsføring og rapportering.
- Tiltak mot økonomisk kriminalitet innen skatte-, avgifts- og tollområdet og finansmarkedene.

Gjennom bruk av IT, kombinert med omstilling/kompetanseheving, innenfor skatte-, avgifts- og tolladministrasjonen legges det opp til en fortsatt styrking av arbeidet med fastsettelse og kontroll av mer kompliserte skatte-, avgifts- og tollforhold. For 1996 foreslås også å styrke samarbeidet mellom skatteetaten og politiet i forbindelse med etterforskning av økonomiske straffesaker.

Under *programområde 24 Renter og avdrag på statsgjeld* anslås renteutgiftene å gå ned med 3,8 mrd. kroner fra S III 1996. Denne reduksjonen er likt fordelt på renter på utenlandsgjelden og renter på innenlandsgjelden. Til sammen om lag 46 mrd. kroner av statens gjeld refinansieres i 1996. Reduksjonen i renteutgiftene fra 1996 til 1997 skyldes i stor grad at gjelden refinansieres til en lavere rente.

Under *programområde 25 Statsbankene m.v.* er det på kapittel 2430 post 90 Lån til statsbankene ført opp 24,9 mrd. kroner for 1997. Dette er en økning på 8,1 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett for 1996. Økningen skyldes i første rekke at en legger opp til bruttoføring av låneopptak til finansiering av renter til staten. Tidligere har statsbankene i en viss utstrekning finansiert rentebetalinger til staten ved å trekke på innbetalte midler fra lånekundene, eller å trekke på sine regnskapskonti. Post 92 og 93 (ny) Lån til henholdsvis SNDs grunnfinansieringsordning og risikolåneordninger er til sammen ført opp med 19,2 mrd. kroner, dvs 13,7 mrd. kroner mer enn vedtatt budsjett for 1996. Økningen skyldes at en nå har lagt til grunn en kortere omløpstid for SNDs innlån. Dette medfører høyere brutto både utlån og avdrag, men påvirker ikke netto utlansvekst til SND. Det vises til nærmere omtale i St prp nr 1 (1996-97) for Finansdepartementet. Post 94 er ført opp med 238,5 mill. kroner, som er noe lavere enn vedtatt budsjett for 1996.

4.4.15 Forsvarsdepartementet

Over Forsvarsdepartementets budsjett foreslås bevilget 24,3 mrd. kroner. Forslaget innebærer en reell reduksjon på 2,7 pst i forhold til S III 1996. Reduksjonen på budsjettet skyldes i hovedsak at det ikke er satt av midler til norsk deltakelse i en eventuell

internasjonal militær styrke i Bosnia-Hercegovina etter utløpet av nåværende mandat for NATOs operasjon (IFOR). Regjeringen vil vurdere norsk deltakelse i en internasjonal fredsstyrke utover nåværende mandat og vil komme tilbake til spørsmålet når en avklaring foreligger. Norsk deltakelse i FNs fredsbevarende styrke i Sør-Libanon (UNIFIL) foreslås videreført i 1997. Når internasjonale operasjoner holdes utenfor, innebærer budsjettforslaget en økning på 0,9 pst i forhold til S III 1996 for øvrige oppgaver, og viser at Regjeringen holder fast ved de langsiktige mål for Forsvarets utvikling.

Det har vært et viktig virkemiddel i Forsvarets omstillingsprosess å ta ut raske og relativt store driftsreduksjoner for å kunne gjennomføre store materiellinvesteringer. Det prioriteres også vekst i materiellinvesteringene i 1997, men veksten er noe lavere enn i de foregående år i inneværende langtidsperiode. På kort sikt har dette ikke konsekvenser for oppnåelse av strukturmålene. På grunn av store materiellinvesteringer og samtidig kraftig nedskjæring av driftsbudsjettet, er det nådd et krysningspunkt som gjør det vanskelig fullt ut å holde oppe tempoet i omstillingsprosessen. Det er derfor blant annet nødvendig å styrke bemanningen på materiellprosjektene. Personellbehovet for å gjennomføre omstillingsoppgaver som for eksempel overgang til containerlagring er også blitt større enn forutsatt. Samtidig prioriteres i 1997 en økning av trenings- og øvingsnivå slik at det samlet sett derfor er nødvendig å styrke driftsbudsjettet.

Veksten i materiellinvesteringsbudsjettet er i 1997 på 0,8 pst. Driftsbudsjettet eksklusive internasjonale operasjoner, Kystvakt og Redningstjenesten, øker med 2,1 pst. Aktivitetsnivået til Kystvakt, herunder Indre Kystvakt, og Redningstjeneste opprettholdes på samme nivå som i 1996.

Forsvarsdepartementet har startet arbeidet med en ny langtidsmelding som Regjeringen vil legge fram ved utgangen av 1997, og som skal gjelde for perioden 1999-2002. En oppdatering av de kostnadsberegninger Forsvarskommissjonen av 1990 og St meld nr 16 (1992-93) la til grunn for sine anbefalinger, er en viktig del av det analysearbeid som nå pågår. Foreløpige analyser indikerer at kostnadene for materiellprosjektene totalt sett vil bli vesentlig høyere enn tidligere anslått. For å sikre en best mulig sammenheng mellom prioriteringen av de oppgaver Forsvaret skal løse, de krav oppgavene setter til kapasitet og den styrkestruktur de årlige budsjetter innrettes mot, er det nødvendig med en samlet oppdatering av beslutningsgrunnlaget for utviklingen av Forsvaret.

4.4.16 Ymse utgifter

Under programområde 26 *Ymse utgifter* foreslås bevilget 6,9 mrd. kroner. Av dette er det oppført knapt 2,4 mrd. kroner til ekstraordinære sysselsettingstiltak. Det foreslås at Finansdepartementet gis fullmakt til å disponere bevilgningen etter behov. En nærmere omtale av arbeidsmarkedspolitikken er gitt under

omtalen av Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett.

Til tilfeldige utgifter er det oppført 4,5 mrd. kroner. Bevilgningen står som motpost for tilleggsbevilgninger og overskridelser, bl.a. til lønnsoppgjør for statsansatte, regulering av pensjoner i folketrygden, jordbrukavtale og uforutsette utgifter.

4.5 PRIORITERINGENE PÅ STATS- BUDSJETTET I ÅRENE 1990-96

Endringene i nivået på og sammensetningen av statsbudsjettets utgifter må ses i sammenheng med langtidsprogrammene for 1990-93 og 1994-97 (St meld nr 4 (1988-89) og St meld nr 4 (1992-93)), og utviklingen i den makroøkonomiske situasjonen.

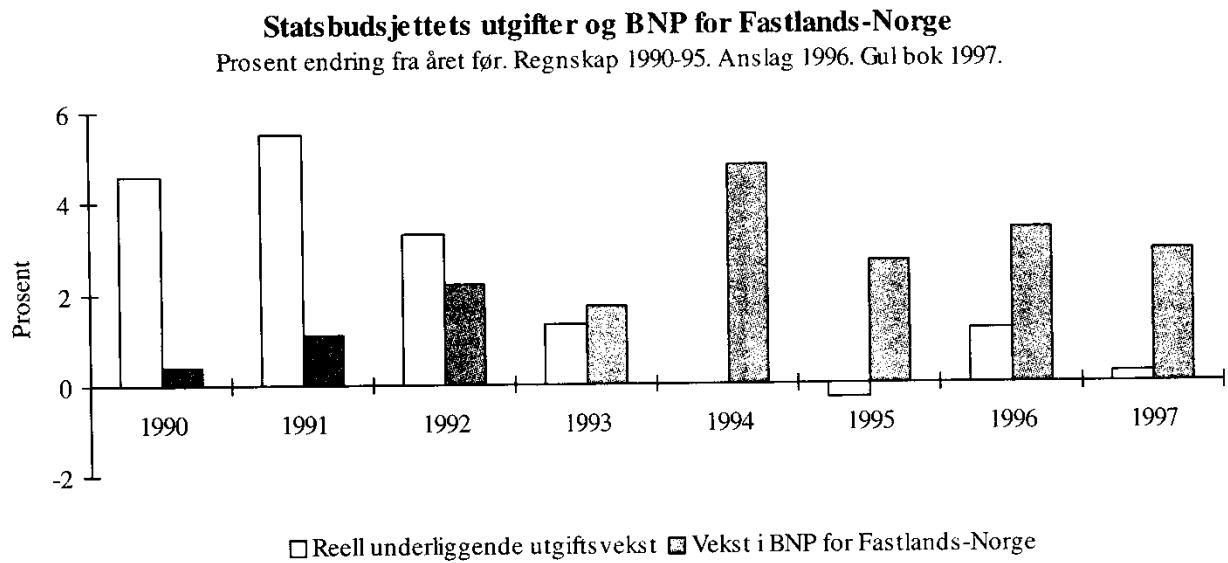
Langtidsprogrammet for 1990-93 varslet flere store og utgiftskrevende satsinger, særlig innen utdanning, familie- og oppvekstpolitikken, og helse- og sosialpolitikken. Programmet for 1994-97 la vekt på å konsolidere og effektivisere offentlig sektor, for på denne måten å følge opp de satsingene som ble påbegynt tidligere på 90-tallet, og skape rom for en varig høy innsats innenfor prioriterte områder. Som en del av denne strategien har det vært både ønskelig og nødvendig å redusere utgiftene til de områdene som har lavere prioritet.

Langtidsprogrammene inneholder retningslinjer for den samlede utviklingen i statens utgifter i perioden, og for hvilke områder som skal prioriteres. I programmet for 1990-93 var det lagt opp til en reell, underliggende vekst i statens utgifter på om lag 1,5 pst, mens det for 1994-97 er forutsatt at utgiftsveksten i perioden ikke skal overstige veksten i BNP for Fastlands-Norge. Prioriteringene i langtidsprogrammene er omtalt i kap. 4.5.1.

Figur 4.1 viser statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst (jf definisjonen av dette begrepet i Nasjonalbudsjettets kap. 3.1.2.1) og veksten i BNP for Fastlands-Norge i årene 1990-97. Som det går fram av figuren var utgiftsveksten i årene 1990-92 langt høyere enn forutsatt i langtidsprogrammet. For årene 1994-97 ligger utgiftsveksten godt under den øvre grensen som var satt for denne perioden. En viktig årsak til dette er at den økonomiske utviklingen de siste årene har vært bedre enn forventet, noe som har gjort det nødvendig å føre en strammere finanspolitikk enn forutsatt i langtidsprogrammet.

Utgiftsveksten for 1997 er i figuren oppgitt i forhold til anslag på regnskap for 1996. Sammenliknet med vedtatt budsjett (S III) for 1996 er utgiftsveksten i 1997 på ¾ pst. I 1996 er statsbudsjettets utgifter fordelt med 20 pst til lønn og drift, 5 pst til investeringer, 15 pst til overføringer til kommunesektoren og 60 pst til andre overføringer. Fordelingen var om lag den samme i 1990. Det er da korrigert for de budsjettmessige virkningene av at det som i 1990 var forvaltningsbedriftene Televerket og Statskraftverkene nå er omorganisert til Telenor AS og statsforetakene Statkraft og Statnett.

Figur 4.1 Underliggende utgiftsvekst og vekst i BNP

Kilde: Finansdepartementet

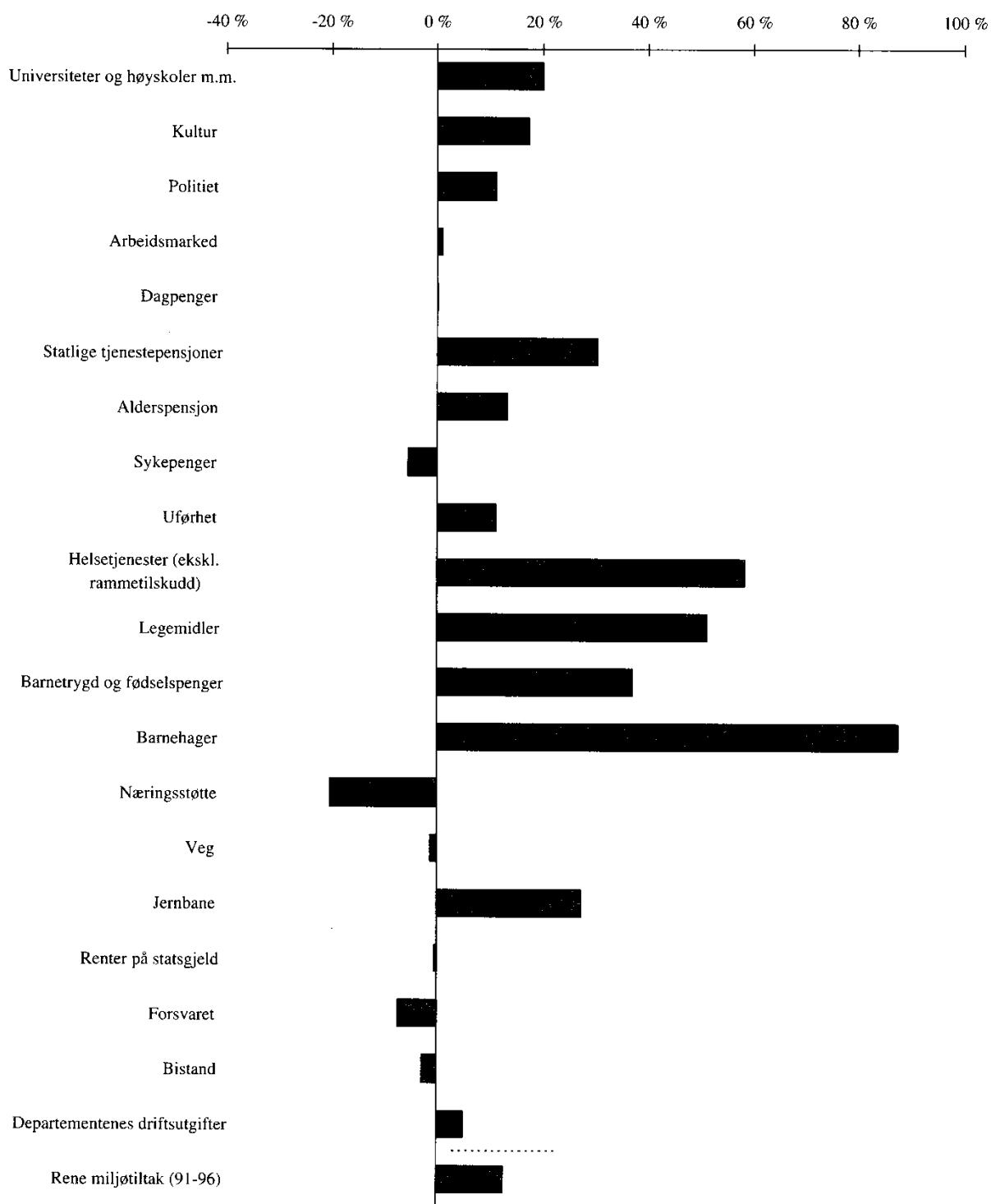
4.5.1 Utviklingen på enkelte politikkområder

Det fokuseres i dette avsnittet på utviklingen i statsbudsjettets utgifter i perioden 1990-96. De viktigste endringene på budsjettet for 1997 er beskrevet foran i dette kapitlet.

Figur 4.2 viser utviklingen i den statlige ressursinnsatsen på utvalgte politikkområder, mens figur 4.3

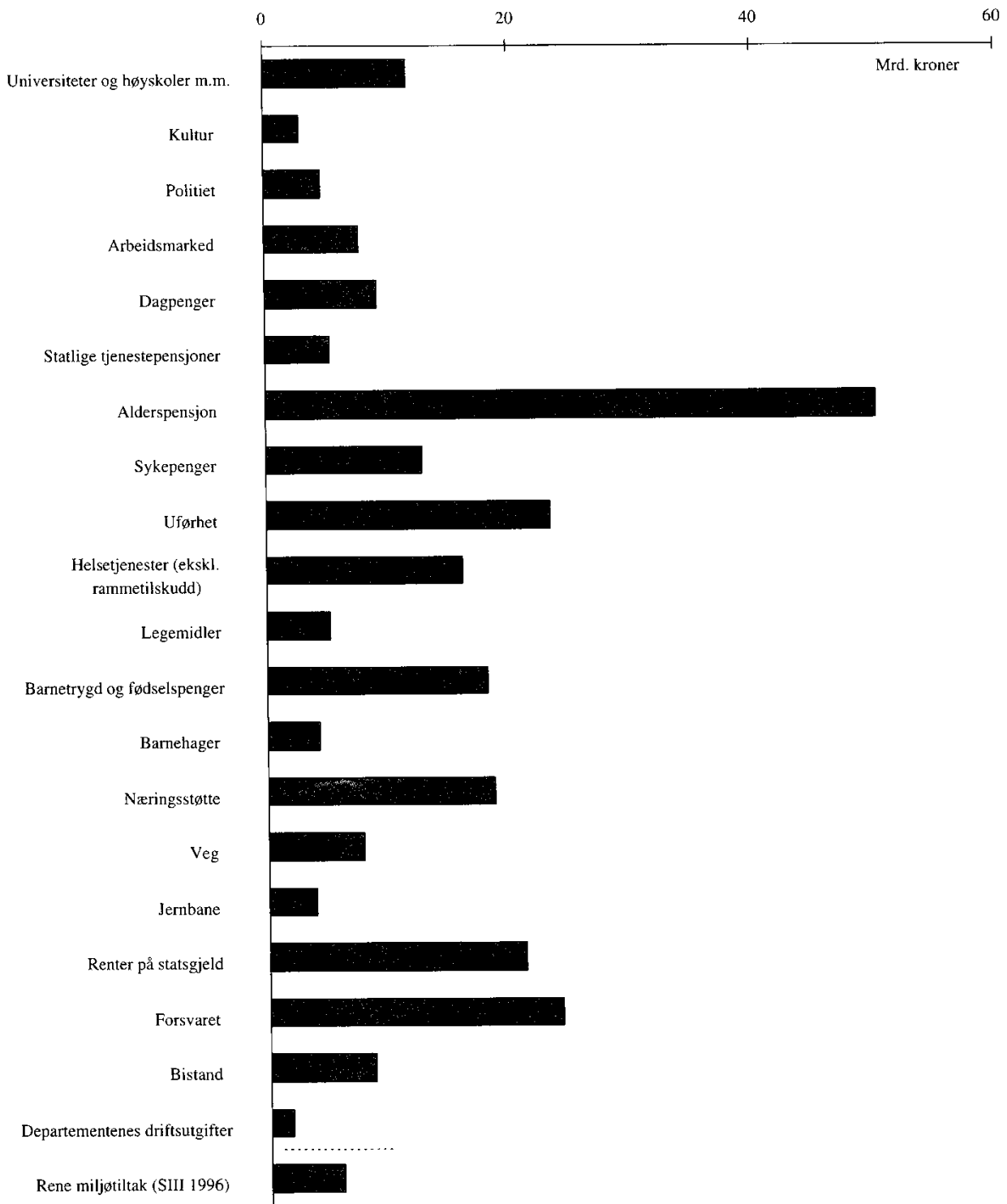
viser de samme områdenes beløpsmessige betydning i 1996. Som det går fram av figurene, har det i perioden 1990-96 vært en markert realvekst i den statlige ressursbruken på en rekke høyt prioriterte områder, mens det på enkelte andre områder har vært en nedgang. Det meste av veksten kom i perioden 1990-93, jf figur 4.1.

Figur 4.2 Prosentvis realvekst i statsbudsjettets utgifter 1990-96, utvalgte politikkområder

Kilde: Finansdepartementet

Figur 4.3 Utgifter i 1996 (revidert budsjett), utvalgte politikkområder. Mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 4.1 inneholder tallmaterialet bak figur 4.2 og 4.3, samt en rekke variabler som har sammenheng med ressursbruken på de enkelte områdene. De områdene som er tatt med i tabellen utgjør om lag 75 pst av statsbudsjettets utgiftsside ekskl. rammeoverføringer til kommunesektoren, lånetransaksjoner og petroleumsrelaterte utgifter. Viktige områder som ikke er tatt med er statlig forretningsvirksomhet, en

rekke av departementenes underliggende etater og rentestøtte i statsbankene

En viktig satsing som ikke er fanget opp i tallmaterialet er grunnskolereformen, jf nærmere omtale i kap. 4.2.1. Denne reformen er i all hovedsak finansiert ved at kommunene er tilført ekstra midler gjennom rammetilskuddet.

BOKS 4.1

Dataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper og budsjetter. En svakhet ved disse kildene er at de ikke er korrigert for de regnskapsmessige konsekvensene av omorganiseringer av statlig forretningsvirksomhet, funksjonsendringer mellom departementer og omlegginger i budsjetteringspraksis. Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, merinntektsfullmakter o.l., være misvisende å sammenlikne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år. På bakgrunn av disse svakhetene er det gjort visse korreksjoner i datamaterialet. Dette medfører at det for enkelte områder ikke vil være samsvar mellom de tallene som er brukt her og de som finnes i offisielle dokumenter.

Alle beløp er oppgitt i milliarder kroner og løpende priser. For 1990 er regnskapstall benyttet, mens 1996-tallene er hentet fra revidert budsjett (ved utgangen av Stortingets vårsesjon). Realveksten i perioden er beregnet ut fra en prisindeks for statens kjøp av varer og tjenester. Denne indeksen gir en prisvekst på 18,2 pst fra 1990 til 1996.

Tabell 4.1 Bevilgninger (løpende priser) og realvekst på enkelte politikkområder, 1990-96

Område	1990 Mrd. kr.	1996 Mrd.kr.	Realvekst 1990-96
Høyere utdanning			
Universiteter og høyskoler m.m.	8,3	11,8	20 %
Stipender	1,5	3,8	110 %
Antall studieplasser.....	127 000	170 000	34 %
Kulturformål	2,1	2,9	17 %
Politiet	3,6	4,7	11 %
Antall årsverk.....	9 101	ca 9 800	8 %
Arbeidsmarked			
Arbeidsmarkedssetaten.....	0,9	1,5	49 %
Ordinære tiltak	4,3	4,1	- 21 %
Tiltak for yrkeshemmede	1,3	2,2	42 %
Dagpenger.....	7,8	9,2	0 %
<i>Personer uten ordinært arbeid</i>			
Helt ledige (AKU).....	112 000	94 000	- 16 %
På ordinære tiltak	40 045	38 300	- 4 %
Statlige tjenestepensjoner	3,4	5,3	30 %
Folketrygden – sosiale formål			
Alderspensjon	37,6	50,2	13 %
Uførhet	17,8	23,4	11 %
Sykepenger.....	11,5	12,9	- 6 %
Ant. alderspensjonister pr 31.12.....	613 436	626 224	2 %
Ant. uførepensjonister pr 31.12.....	234 537	237 562	1 %
Ant. sykedager pr lønnstaker	9,9	9,5	- 4 %
Helsevern			
Helsetjenester.....	8,6	16,2	59 %
Legemidler	2,9	5,2	51 %
Barn			
Barnetrygd	8,8	12,2	18 %
Fødselspenger	2,4	6,0	107 %
Barnehager	1,9	4,3	88 %
Antall barn i barnehager	139 350	235 560	69 %

Område	1990 Mrd. kr.	1996 Mrd.kr.	Realvekst 1990-96
<i>Antall barn under 1 år</i>	59 874	60 876	2 %
<i>Antall barn 0-6 år</i>	382 446	428 451	12 %
<i>Antall barn 0-15 år</i>	862 198	914 852	6 %
Næringsstøtte ¹⁾	23,5	19,1	- 19 %
Jordbruket.....	13,4	12,1	- 9 %
Andre primærnæringer.....	2,0	0,5	- 74 %
Industri og bergverk.....	6,3	4,6	- 27 %
Privat tjenesteyting.....	0,6	0,5	- 20 %
Annen næringsstøtte.....	1,2	1,4	16 %
Samferdsel			
Veg.....	6,7	7,8	- 1 %
Investeringer.....	3,4	4,2	3 %
Vedlikehold og drift.....	3,3	3,7	- 6 %
Jernbane.....	2,6	4,0	27 %
Investeringer i kjørevegen.....	0,3	1,2	202 %
Vedlikehold av kjørevegen.....	1,3	1,8	14 %
Overføringer til NSBs trafikkdel.....	1,0	1,0	- 15 %
Renter på statsgjeld	18,0	21,2	- 1 %
<i>Brutto statsgjeld (mrd. kroner)</i>	174	290	41 %
<i>Gjennomsnittlig rente (ca)</i>	10 %	7 %	
Forsvaret	22,1	24,2	- 7 %
Drift.....	14,1	15,1	- 10 %
Investeringer.....	7,8	8,4	- 6 %
Overføringer.....	0,2	0,6	192 %
Herav operasjoner i utlandet.....	0,3	1,4	203 %
Bistand	7,6	8,7	- 3 %
Departementenes driftsutgifter	1,5	1,8	5 %
<i>Antall årsverk</i>	3 410	3 579	5 %
Miljøvern			
Rene miljøtiltak på statsbudsjettet	4,7 ²⁾	6,0 ³⁾	13 %
<i>Miljøbegrunnede avgifter</i>	10,1	17,9	50 %

1) Tallene for 1990 er oppgitt i 1996-prisnivå.

2) 1991.

3) Den ett-årige økningen i vrakpanten i 1996 er holdt utenfor, mens overføringer til kommunesektoren på om lag 180 mill. kroner, som er holdt utenfor i Miljøverndepartementets framstilling av miljøtiltak på statsbudsjettet, er tatt med her for å oppnå sammenliknbarhet med 1991-tallet.

Veksten i høyere utdanning er først og fremst knyttet til økt kapasitet ved universiteter og høyskoler. Veksten i antall studieplasser har vært noe sterkere enn veksten i bevilgningene til lærestedene. Tallene reflekterer videre at det har vært en reell økning på godt over 50 prosent i stipendutbetalingene pr student i løpet av perioden. De økte bevilgningene til høyere utdanning er et resultat av en bevisst satsing fra Regjeringens side på å styrke utdanningen på alle nivåer.

Utgiftene til kulturformål har hatt en jevnt høy realvekst gjennom hele perioden. I tillegg til de tallene som er oppgitt her kommer 6 mrd. kroner til gjennomføringen av OL på Lillehammer.

Også politiet har vært styrket siden 1990, med både flere stillinger og større bevilgninger.

Bevilgningene relatert til arbeidsmarkedet er nært knyttet opp mot utviklingen i ledigheten. Antallet ledige og antallet ordinære tiltaksplasser økte i perioden 1990-93. Etter 1993 har ledigheten vært på vei ned. Også i denne perioden har Regjeringen lagt opp til å la tiltaksomfanget følge utviklingen i ledigheten. Samlet sett er antallet helt ledige knapt 20 000 lavere i 1996 enn i 1990, mens det har vært en mindre reduksjon i omfanget av de ordinære arbeidsmarkedstiltakene. Det totale antallet tiltaksplasser har økt siden 1990 som følge av en kraftig opptrapping av antallet spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede.

Av tallene går det videre fram at utgiftene til *arbeidsmarkedsstaten* har vokst med om lag 50 pst siden 1990. Dette henger bl.a. sammen med at det har vært en betydelig styrking av innsatsen overfor de mest utsatte gruppene på arbeidsmarkedet. Tallene viser også at *dagpengeutbetalingene* er om lag uendret siden 1990, selv om ledigheten har gått ned. Viktige faktorer som kan forklare dette er bl.a. lønnsutviklingen og yrkessammensetningen blant dagpengemottakere, utviklingen i antall permitterte og ulike regelverksendringer.

Statlige tjenestepensjoner omfatter tilskudd til Statens Pensjonskasses pensjonsutbetalinger. Statens Pensjonskasse er til forskjell fra andre tjenestepensjonsordninger en «pay as you go»-ordning, der pensjonsutbetalingene dekkes gjennom løpende innskudd fra arbeidstakere og arbeidsgivere, og tilskudd fra staten. Om lag to tredjedeler av utbetalingene dekkes gjennom statstilskudd. At tilskuddsandelen er såvidt høy har sammenheng med at innskuddene fra de fleste statlige virksomheter ikke skjer direkte, men i stedet dekkes av tilskuddet.

De bevilgningene som er tatt med under *folketrygden – sosiale formål* dekker om lag 80 pst av utgiftene til sosiale formål under folketrygden. De viktigste utgiftene som ikke er tatt med er trygdestaten, attføring og stønader til enslige forsørgere. Folketrygdens utgifter er nærmere omtalt i kapittel 5.

Tabellen viser at den reelle utbetalingen av *alderspensjon* pr pensjonist er økt med om lag 10 pst siden 1990. Økningen i utbetalingene pr pensjonist kan forklares ved oppbygging av tilleggspensjonssystemet (som innebærer økt gjennomsnittlig tilleggspensjon og større andel med tilleggspensjon), økning i særtilleggssatsene og økning i grunnbeløpet i folketrygden utover prisstigningen. Utgiftene til *uførepensjon* viser en tilsvarende økning siden 1990.

Utgiftene til *sykepenges* er redusert siden 1990, i tråd med Regjeringens målsetting. De siste årene har det imidlertid igjen vært en betydelig økning i disse utgiftene.

Utgiftene til *helsetjenester* og *legemidler* viser en svært stor vekst i perioden 1990-96. De tallene som er presentert her er imidlertid et dårlig uttrykk for den samlede innsatsen på disse områdene, fordi deler av utgiftene finansieres gjennom kommunesektoren og pasientene selv. Også i kommunesektoren har det vært en klar økning i utgiftene til helsetjenester (jf kap. 4.5.2), men denne er relativt sett mindre enn økningen i statens ressursinnsats.

Økningen i utbetalingene av *barnetrygd* skyldes dels en økning i antall barn mellom 0 og 15 år, og dels innføringen av småbarnstillegget. Utbetalingene av *fødselspenges* er mer enn fordoblet siden 1990. Dette skyldes hovedsakelig utvidelsen av ordningen, som ble varslet i langtidsprogrammet for 1990-93. Andre årsaker er at yrkesaktiviteten blant kvinner har økt, og at menn, som en følge av innføringen av fedrekvoten i 1993, tar ut en større del av permisjonstiden. Antall barnehageplasser har økt med nesten 100 000 siden 1990, noe som betyr at veksten har vært på mye over 10 000 plasser årlig, som var målet i langtidsprogrammet for 1990-93. De statlige *tilskuddene til*

barnehager har økt mer enn antall plasser. Foruten høyere tilskuddssatser skyldes økningen at andelen barn i barnehager under 3 år har økt i perioden.

Regjeringen har siden 1990 arbeidet aktivt for å redusere *næringsstøtten*, for å frigjøre ressurser som kan settes inn på høyere prioriterte områder. I perioden 1990-96 er den samlede næringsstøtten over statsbudsjettet redusert med om lag 20 prosent. Det meste av reduksjonen skyldes lavere subsidier til jordbruket, fiskerinæringen og statlig eide industridrifter. I «annen næringsstøtte», som viser en viss økning siden 1990, ligger bl.a. enkelte arbeidsmarkedstiltak og subsidier til sysselsetting av sjøfolk.

Utgiftene til *veg* og *jernbane* hadde en sterk realvekst fra 1990 til 1993, mens det i årene 1993 til 1996 har vært en viss reduksjon. Det har likevel vært en samlet realvekst i løpet av perioden, særlig i jernbaneinvesteringene. I tillegg kommer drift og investeringer i luftfarten (som i mindre grad enn veg og jernbane finansieres over offentlige budsjetter), og investeringer i Oslo Hovedflyplass AS og NSB Gardermobanen AS, som er selvfinansierte, statlig eide selskaper.

Utgiftene til *renter på statsgjelden* har gått noe ned siden 1990. Bak disse tallene ligger en kraftig økning i brutto statsgjeld, som først og fremst skyldes underkuddene på statsbudsjettet i årene 1991-94, og reduserte innlånsrenter (som følge av den generelle rentenedgangen i perioden).

Utgiftene til *Forsvaret* har gått ned siden 1990. Det har videre vært en viss overflytting av ressurser fra drift til investeringer, i tråd med St meld nr 16 (1992-1993) om Forsvarets virksomhet og utvikling i tiden 1994-98. Samtidig har utgiftene til operasjoner i utlandet (dvs FNs fredsbevarende styrker og NATO-operasjonen i Bosnia) økt kraftig.

Utgiftene til *bistand* er oppgitt inklusive 90-poster og ODA-godkjente utgifter til flyktninger i Norge, i samsvar med den måten bistanden beregnes på i internasjonal statistikk. Fra 1996 til 1997 er det en reell vekst i bistandsrammen på mer enn 4 pst (jf kap. 4.2.4), slik at den samlede realveksten fra 1990 til 1997 blir på om lag 1 pst.

Departementenes egne driftsutgifter utgjør i 1996 om lag 0,5 prosent av statsbudsjettets utgifter. Tallene viser at det har vært en svak vekst i både utgiftene og antall årsverk. Denne veksten kom i all hovedsak i perioden 1990-93.

De samlede utgiftene over statsbudsjettet til *rene miljøtiltak* beregnes på grunnlag av informasjon fra departementene (utgiftene til miljøtiltak er til dels overlappende med de andre områdene i figurene og tabellen foran). I perioden 1991 til 1996 viser disse utgiftene en viss økning. Det er stor usikkerhet knyttet til dette tallet, men det er likevel det beste anslaget som foreligger på miljøinnsatsen over statsbudsjettets utgiftsside. For å få et mer fullstendig bilde av den statlige innsatsen på miljøområdet må også andre virkemidler trekkes inn, bl.a. miljøavgifter og lovreguleringer. Eksempelvis kan en indikasjon på miljøprofilen i avgiftsopplegget være det samlede provenyet fra *miljøbegrunnede avgifter*. I tallene i tabell 4.1 er rene miljøavgifter og de bruksavhengige bilavgiftene tatt med. Det aller meste av økningen fra 1990 til 1996

skyldes CO₂-avgiften, som ble innført i 1991.

4.5.2 Kommunesektoren

Ressurstilgangen til kommuner og fylkeskommuner har økt betydelig i de seneste årene. Fra 1990 til 1996 har sektoren hatt en reell økning i sine samlede inntekter på knapt 16 pst, eller godt over 20 mrd. kroner regnet i 1997-kroner. I tillegg har kommunene fått økte inntekter knyttet til arbeidsmarkedstiltak og tiltak for flyktninger m.v. Etter hvert har renteutgiftene avtatt som andel av inntektene, fra 5 ½ pst i 1990 til ca 3 pst i 1996. Nedgangen i renteandelen innebærer at kommunene og fylkeskommunene har fått frigjort midler som kan brukes til andre formål.

Den økte ressursinnsatsen til kommunene reflekterer en betydelig satsing for å bedre det offentlige tjenestetilbudet på viktige områder og for å styrke sysselsettingen. Den kommunale aktiviteten økte gjennomgående betydelig mer enn BNP for Fastlands-Norge i andre halvdel av 1980-tallet og fram til 1992. I de etterfølgende årene har den økonomiske aktiviteten i både staten og kommunesektoren økt svakere enn BNP. I perioden 1988-1996 under ett har den kommunale sysselsettingen målt i timeverk økt med 18 pst eller med gjennomsnittlig ca 2 pst pr år. Tallet på personer sysselsatt i kommunal virksomhet har i dette tidsrommet økt med 94 000 personer.

Kommunesektoren disponerer om lag en tredjedel av utgiftene i offentlig sektor. De mest ressurskrevende oppgavene som utføres av kommunesektoren er undervisning (grunnskole og videregående skole),

helsestell og sosiale tjenester. Disse oppgavene utgjør om lag 70 pst av sektorens samlede utgifter.

Tabell 4.2 Kommunesektorens utgifter, 1990 og 1995

Formål	1990 Mrd. kr.	1995 Mrd. kr.	Realvekst 1990-95
Undervisning	29,0	35,9	10 %
Helsestell	36,5	45,7	11 %
Sosial trygd og velferd	18,7	26,4	25 %
Annet	39,1	41,9	- 5 %
Sum utgifter	123,3	149,9	8%

Kilde: Ukens statistikk nr 18/96, SSB.

Bak den kraftige veksten ligger en rekke større satsinger, som er gjennomført med utgangspunkt i initiativer fra statens side:

- Reform 94 (videregående opplæring)
- Satsing på sykehus
- Utbygging av sykehjem og aldershjem
- HVPU- og PU-reformene
- Utbygging av barnehager (jf kap. 4.5.1)
- Satsing på barnevern.

Kommunesektorens utgifter finansieres i all hovedsak gjennom skatteinntekter og statlige overføringer. Både i 1990 og i 1995 utgjorde skattene 50 pst av inntektene, mens overføringene fra staten (inkl Skattefordelingsfondet) utgjorde 45 pst.

5. Folketrygdens utgifter

5.1 HOVEDTREKK VED FOLKETRYGDEN

5.1.1 Hovedtall

Folketrygdens utgiftsbudsjett omfatter fire av statsbudsjettets programområder; *Stønad ved fødsel og adopsjon* (programområde 28), *Sosiale formål* (programområde 29), *Helsevern* (programområde 30)

og *Arbeidsliv* (programområde 33). Barne- og familiedepartementet er ansvarlig fagdepartement for programområde 28. Sosial- og helsedepartementet er ansvarlig fagdepartement for programområdene 29 og 30. Rikstrygdeverket forvalter bevilgningene på disse tre områdene. Budsjettansvaret for programområde 33 er delt mellom Fiskeridepartementet og Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Fordelingen av utgiftene på de ulike programområdene framgår av tabell 5.1.

Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter fordelt på programområder. (1000 kroner)

	Regnskap 1995	S III 1996	Forslag 1997	Endring 1996-97 i pst
Omr. 28 Fødselspenger.....	5 871 801	5 967 400	6 614 800	10,8
Omr. 29 Sosiale formål.....	95 748 742	98 254 600	104 482 300	6,3
Omr. 30 Helsevern.....	10 630 757	11 550 700	12 233 700	5,9
Omr. 33 Arbeidsliv.....	13 947 110	14 120 000	12 457 000	-11,8
Sum folketrygden	126 198 410	129 892 700	135 787 800	4,5
Andel av totalt statsbud- sjett/statsregnskap, pst. ¹⁾	35,4	35,5	35,5	

¹⁾ Samlet statsbudsjett/statsregnskap ekskl. lån, overføringer til petroleumsfondet og statlig petroleumsvirksomhet.

Kilde: Finansdepartementet

5.1.2 Noen viktige utviklingstrekk

Folketrygdens utgifter var på 1980-tallet preget av en sterk vekst på alle områder. Dette skyldtes både flere trygdemottakere og økte utbetalinger pr trygdemottaker. Målt i faste kroner økte folketrygdens utgifter med 25 pst fra 1986 t.o.m. 1989. Av denne økningen utgjorde økte utgifter til sykepenger, attføringspenger og uførepensjon om lag en fjerdedel.

På 1990-tallet har utgiftsveksten vært mer beskjeden. Dette skyldes bl.a. tiltak for å begrense tilgangen av nye trygdemottakere, spesielt rettet mot uførepensjon og sykepenger. Likvel har det også siden 1990 vært en klar vekst i folketrygdens samlede utgifter. I perioden 1990-1995 var det en årlig gjennomsnittlig vekst på om lag 2,5 pst målt i faste kroner (med konsumprisindeksen som justeringsfaktor). Nominelt økte folketrygdutgiftene med om lag 27,5 pst. Beløpene for 1990 er da justert for tilskudd til helse- og sosialtjenestene i kommunene og fylkeskommunene som tidligere lå på folketrygdbudsjettet. Utgiftsveksten har fordelt seg ulikt på de forskjellige områdene. Klart størst økning har det vært i utgiftene til fødselspenger, som har steget med over 140 pst. Veksten skyldes i hovedsak en omfattende utvidelse av ordningen og en

økning i kvinners yrkesdeltakelse. Det har også vært en sterk vekst i utgiftene til helsevern, spesielt i utgifter til medisiner som har steget med over 60 pst. De samlede utgifter til attførings- og rehabiliteringspenger økte totalt med om lag 40 pst, selv om det var en svak nedgang i utgiftene i 1994 og 1995. Av de store utgiftspostene skiller sykepenger seg ut med en negativ vekst. Her har det imidlertid vært en betydelig utgiftsvekst fra og med 2. halvår 1994.

Det framlagte budsjettforslaget innebærer en nominell vekst i folketrygdens utgifter på om lag 7,5 pst. i forhold til regnskapet for 1995. Med de konsumprisforutsetninger som ligger til grunn, gir dette klar økning i faste kroner. En del av utgiftsøkningen skyldes imidlertid at en stor del av folketrygdens ytelser er knyttet til lønnsveksten som forventes å ligge over konsumprisutviklingen. I forhold til vedtatt budsjett for 1996 (S III) ligger det an til relativt størst økning i utgiftene til tekniske hjelpemidler og sykepenger.

Når det gjelder utviklingen framover, er det som følge av at folketrygdens pensjonssystem ikke er fullt utbygd før i 2007 samt demografiske forhold, en viss egendynamikk knyttet til utgiftene til uførepensjon og alderspensjon. Utgiftene til uførepensjon forventes å

stige relativt sterkt fram mot år 2010, mens utgiftene til alderspensjon forventes å øke kraftig fra 2010. Sammenholdt med den kraftige utgiftsveksten som er observert innenfor områdene helsevern og tekniske hjelpemidler, og i den senere tid også for sykepenger, gjør dette at det vil være en stor utfordring framover å begrense tilgangen av trygde- og stønadsmottakere og dermed veksten i folketrygdens utgifter.

5.2 UTVIKLINGEN I DE ULIKE OMRÅDENE UNDER FOLKETRYGDEN

5.2.1 Sykepenger

Sykefraværet nådde en topp i 1988, men har siden vist en nedgang hvert år fram til 1994. Fra og med andre halvår 1994 snudde denne utviklingen. Sykefraværet måles gjerne ved antall erstattede sykepengedager pr. arbeidstaker, dvs fraværsdager i den perioden folketrygden yter sykepenger. I løpet av perioden 1988-1994 sank antallet erstattede sykepengedager (ekskl. statsansatte) med nær 19,2 pst fra om lag 10,25 dager til 8,3 dager. Fra 1994 til 1995 økte antallet erstattede sykepengedager med om lag 6,4 pst. Hvis den observerte utviklingen pr. første halvår 1996 fortsetter, vil en ved utgangen av 1997 ha nådd igjen 1990-nivået på om lag 10 erstattede sykepengedager pr sysselsatt.

Nedgangen i sykepengeutgiftene fram til og med 1994 har trolig sammenheng med et vanskelig ar-

beidsmarked, bedret helsetilstand, innskjerping i regelverket, økt satsing på oppfølging av langtidssykmeldte, Sykefraværprosjektet mellom LO og NHO og andre generelle tiltak. Det er ikke foretatt noen analyser av årsaken til at den positive trenden nå er brutt, men en bedring av arbeidsmarkedssituasjonen kan være en forklaringsfaktor, en annen er kravet til økt effektivitet i arbeidslivet.

Økningen i sykefraværet fra 1994 sammen med lønns- og sysselsetningsveksten har bidratt til sterk vekst i sykepengeutgiftene. Som det framgår av tabellen nedenfor økte sykepengeutgiftene (eksklusive feriepenger) med 9,4 pst. fra 1994 til 1995. De anslåtte utgiftene for 1997 innebærer en nominell utgiftsvekst i perioden 1995-1997 på om lag 18 pst. Den gjennomsnittlige varigheten av sykepengetilfellene gikk noe ned i 1995, mens det har vært en mindre økning første halvår 1996. I første halvår 1996 har også antallet og andelen 52-ukers fravær økt. Som et tiltak for å redusere sykefraværet og den sterke veksten i sykepengeutgiftene, foreslås det å utvide arbeidsgiverperioden fra to til tre uker. Det legges til grunn at dette vil motivere arbeidsgiverne til økt satsing på fraværsforebyggende arbeid i bedriftene. Innsparinger i folketrygden på om lag 825 mill. kroner som følge av dette, er innarbeidet i 1997-forslaget i tabellen nedenfor. Dersom innsparingen som følge av utvidet arbeidsgiverperiode ikke medregnes, anslås den nominelle utgiftsøkningen fra 1995 til 1997 å bli på om lag 25 prosent. Fra 1994 til 1997 vil veksten da bli på om lag 38 prosent.

Tabell 5.2 Sykepengeutgifter i 1000 kr. og prosentvis endring fra foregående år.

	1994	1995	S III 1996	Forslag 1997	Endring 1994-97
Sykepengeutgifter ekskl. feriepenger	9 886 093	10 815 931	11 410 000	12 770 000	2 883 907
Prosentvis endring.....	-5,3	9,4	5,5	11,9	29,2

Kilde: Finansdepartementet

Den fraværsutviklingen en har sett de siste årene, sammenholdt med endringer i befolkningens sammensetning med relativt flere eldre i arbeidsstyrken, vil i årene framover by på store utfordringer med hensyn til å holde sykefraværet nede.

5.2.2 Uførepensjon

Veksten i antall uførepensjonister og dermed også veksten i utgiftene til uførepensjon var sterk gjennom hele 1980-tallet. Veksten i antall uførepensjonister fortsatte noe mer moderat inn på 1990-tallet med en foreløpig topp i 1991 på 238 519 personer. For å dempe veksten i antall uførepensjonister og utgiftene til uførepensjon, ble betingelsene for å få uførepensjon skjerpet. Samtidig var det en sterk satsing på yrkesrettet atferdstraining. Disse tiltakene synes å ha gitt en merkbart effekt.

Anslaget på antall uførepensjonister i årene framover er basert på at de aldersspesifikke tilgangs- og avgangsratene blir lik gjennomsnittet av ratene i perioden 1991-93. Det er i tillegg tatt hensyn til den økte tilstrømningen til uførepensjon som følge av at rehabiliteringspenger som hovedregel er begrenset til 52 uker. Antall uførepensjonister pr. første halvår 1996 var på om lag 237 200 og stemmer bra med de anslag som er gjort. Med en jevn vekst framover som forutsatt, vil det ved utgangen av 1997 være om lag like mange uførepensjonister som i toppåret 1991. Hovedårsaken til den forventede veksten framover er den endrede alderssammensetningen i befolkningen som følge av de relativt store barneskullene i etterkrigsårene. Det blir dermed relativt flere i de aldersgrupper der uførefrekvensen er høyest. Demografiske forhold medfører isolert sett at utgiftene til uførepensjon vil vokse sterkt fram til rundt 2010. Etter dette vil

demografien isolert sett bidra til at veksten avtar noe. Sett i lys av denne forventede veksten, blir det en viktig utfordring å sørge for at regelverket bidrar til å sikre en fortsatt lav uføretilgang.

5.2.3 Medisinsk rehabilitering m.v.

I perioden 1989 til 1992 var det en nominell vekst i utgiftene til rehabiliteringspenger på 15-20 pst pr år. Fra 1992 til 1993 var det ingen nominell utgiftsøring. Fra 1993 til 1994 var det en nedgang i utgiftene på om lag 21,3 pst. Dette må ses i sammenheng med innskjerpingen av de medisinske vilkårene for rett til rehabiliteringspenger og 52-ukers tidsbegrensningen som ble innført med virkning fra 1. juni 1993. En noe lavere tilgang på langtidssykmeldte som går over på rehabiliteringspenger har også hatt betydning.

Spesielt innføringen av 52-ukersregelen har medført en stor ekstraordinær avgang av rehabiliteringspengetilfeller i 1994. Dette har resultert i en økt tilstrømning av stønadsmottakere til andre trygdeordninger, deriblant foreløpig uførestønad. Utgiftene til foreløpig uførestønad har siden 1995 vist seg relativt stabile. Utgiftene til rehabiliteringspenger antas å øke noe, hovedsakelig som følge av G-regulering. For 1997 er utgiftene til rehabiliteringspenger anslått til 1 993 mill. kroner, mens utgiftene til foreløpig uførestønad anslås til 380 mill. kroner.

I motsetning til utviklingen i de ovennevnte ytelsene, har utgiftene til tekniske hjelpemidler vokst kraftig hvert år siden 1990. Den nominelle utgiftsveksten i perioden 1990-1995 har vært på om lag 55 pst, og forslaget for 1997 på 1 735 mill. kroner er vel 24 pst. høyere enn regnskapet for 1995. Med den utbyggingen en har hatt av hjelpemiddelsentralene og den teknologiske utviklingen innen hjelpemiddelområdet, er det grunn til å forvente en kraftig utgiftsvekst også i årene framover.

5.2.4 Attføringsytelser

I løpet av 1994 økte antall personer med attføringspenger med om lag 3 500 til i gjennomsnitt 29 500. I 1995 mottok i gjennomsnitt 30 200 personer attføringspenger over arbeidsmarkedsetatens budsjett. På grunn av omlegging i statistikken er ikke tallene direkte sammenliknbare med statistikk for tidligere år. Veksten i antall attføringspengemottakere synes nå å ha flatet ut.

Attføringspenger er en stønad til livsopphold som ytes til personer som fyller vilkårene for å få attføring etter folketrygdloven kap. 5B. Det utbetales attføringspenger til yrkeshemmede under yrkesrettet attføring (på tiltak, i ventetid før attføringstiltak kommer i gang og i ventetid mellom ulike tiltak). Ferdig attførte kan etter nærmere regler motta attføringspenger. Attføringsstønad er ytelse til dekning av bestemte utgifter som knytter seg til et attføringstiltak.

Attføringspengemottakere kan også delta på ordinære arbeidsmarkedstiltak og spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede. For 1997 er det et mål at

andelen registrerte yrkeshemmede arbeidssøkere på tiltak skal videreføres på dagens høye nivå.

Det foreslås en bevilgning for 1997 til ytelse til yrkesrettet attføring på i alt 3 910 mill kr, fordelt på 3 230 mill. kroner til attføringspenger og 680 mill. kroner til attføringsstønad.

5.2.5 Alderdom

Utgiftene til alderdom har vokst jevnt de siste årene. I perioden 1990-1995 steg utgiftene nominelt sett med om lag 27 pst. Anslaget for 1997 på 51 904 mill. kroner er 8,6 pst høyere enn regnskapet for 1995. På bakgrunn av veksten i den eldre del av befolkningen og det faktum at alderspensjonistene etter hvert har opptjent stadig større rettigheter, er det både utgiftene til tilleggspensjon og utgiftene til grunnpensjon som bidrar til utgiftsveksten i programkategorien alderdom. Tilsvarende bidrar opptjeningen av større rettigheter til at utgiftene til særtillegg er redusert de siste årene og vil fortsette å synke i årene framover.

På bakgrunn av de demografiske forhold samt at folketrygden vil være fullt utbygd om vel ti år, kan det forventes en kraftig vekst i pensjonsutgiftene fra rundt 2010.

Regjeringen ønsker å gjøre det mer lønnsomt å fortsette i inntektsgivende arbeid etter fylte 67 år og å kombinere pensjon og arbeid i større grad. Det foreslås derfor å oppheve regelen om at summen av arbeidsinntekt og pensjon ikke skal overstige tidligere arbeidsinntekt samt å redusere avkortingen av alderspensjon mot arbeidsinntekt fra 50 til 40 pst. Dette er viktige virkemidler for å øke den gjennomsnittlige pensjoneringsalderen. På kort sikt vil dette gi merutgifter i form av økte pensjonsutbetalinger. Formålet med endringen er imidlertid å øke sysselsettingen blant eldre arbeidstakere. Lykkes en i tilstrekkelig grad med dette, vil endringene samlet sett gi mindreutgifter.

5.2.6 Stønadsordninger for ugifte, skilte og separerte forsørgere

Utgiftene til de ulike stønadsordningene for enslige forsørgere antas å bli på 3 086 mill. kroner i 1997. Dette innebærer at utgiftene vil holde seg relativt stabile i forhold til regnskapet for 1995.

Det ble i Velferdsmeldingen foreslått en omlegging av stønadsordningen for enslige forsørgere med det formål å bedre enslige forsørgeres økonomi, samt å stimulere til arbeid, utdanning og selvforsørging.

Det foreslås at omleggingen gjennomføres fra 1. januar 1998. Det anses hensiktsmessig at det blir god tid til å forberede omleggingen etter at lovendringen er vedtatt. I budsjettet for 1997 foreslås det midler til å etablere oppfølgingsvirksomhet på landsbasis og til andre nødvendige forberedelser.

Enkelte lovendringer uten direkte sammenheng med omleggingen foreslås gjennomført fra 1. mai 1997, samtidig med ny folketrygdlov. Dette gjelder i første rekke innføring av en gunstigere avkortingsre-

gel for overgangsstønad mot arbeidsledighetstrygd.

5.2.7 Fødselspenger

Fødselstallene forventes også i 1997 å være stabile på rundt 60 000 barn i året. Det forventes videre samme vekst i kvinners yrkesaktivitet som i foregående år, og dermed en økning i antall fødselspengetilfeller. Antall engangsstønadstilfeller forventes å synke tilsvarende. Det forventes ikke noen økning i antall fedre som tar ut fedrekvoten. Frekvensen ligger her på om lag 70 prosent. På denne bakgrunn forventes utgiftene å bli på 6 615 mill. kroner i 1997. I forhold til vedtatt budsjett for 1996 (S III) er dette en økning på i underkant av 11 pst. Anslag på regnskap er imidlertid en del høyere enn vedtatt budsjett. Justert for dette ligger det an til en nominell vekst på om lag 4 pst.

5.2.8 Helsetjenestefinansiering m.v.

Under programområde 30 (Helsevern) er det anslått en utgiftsvekst i forhold til S III 1996 på om lag 680 mill. kroner eller 5,9 pst. Av dette utgjør økningen i utgifter til legemidler om lag 550 mill. kroner inklusive innsparingene som følge av redusert apotekavanse og endringene i egenbetalingsopplegget.

Som ledd i å redusere refusjonsutgiftene til leger og legemidler, og for å skaffe dekning for styrkingen av det offentlige helsetilbudet innen helse- og omsorgssektoren, foreslås en oppjustering av gjeldende egenbetalingssatser for enkelte helsetjenester. Av samme årsak er apotekavansen satt ned med 1 pst på alle reseptpliktige legemidler med virkning fra 1. september 1996. Det vises for øvrig til kap. 4.4.6.

På legemiddelområdet er det opprettet to utvalg, ett

for gjennomgang av rammevilkår for omsetningsledene og ett for faglige premisser for offentlig refusjon. Utvalgene skal etter planen avgi innstilling i begynnelsen av 1997.

For å få til en vridning av personellressurser og økonomiske ressurser til den offentlige helsetjenesten foreslås en innstramning i refusjonsretten for avtaleløs legevirkosomhet, særlig innrettet mot leger med privat praksis som bierverv ved siden av fast stilling.

Det foreslås en samordning av finansieringsansvaret for skyssutgiftene i kommunens hjemmetjeneste ved at finansieringsansvaret for hjemmetjenestene legges til kommunene med virkning fra 1.1.97. I dag refunderes skyssutgiftene for godkjent helsepersonell i kommunenes hjemmesykepleietjeneste av folketrygden, mens kommunene selv dekker skyssutgiftene for hjemmehjelpere og andre ansatte i hjemmetjenesten. Kommunenes merutgifter kompenseres ved overføringer til kommunene. Som følge av dette er rammetilskuddet økt med 145 mill. kroner.

5.2.9 Dagpenger ved arbeidsledighet

I 1995 var det gjennomsnittlig 133 700 personer som mottok dagpenger. Dette er en nedgang på 8 400, eller 5,9 pst i forhold til 1994. I første halvår 1996 var tallet 123 300, en nedgang på 18 900, eller 13,3 pst i forhold til samme periode i 1995.

Dagpengebevilgningen er for 1997 anslått til 8 200 mill. kroner. Dette er en nedgang på 1 550 mill kroner fra S III 1996. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1996 ble bevilgningen satt ned med 550 mill kroner til 9 200 mill. kroner. Reduksjonen i dagpengeutbetalingene skyldes en sterkere reduksjon i antall dagpengemottakere enn forutsatt.

6. Nye stillinger, garantier og fullmakter, statsbankkoplegget

6.1 NYE STILLINGER I STATEN

I vedlegg 3 er det gitt en oversikt utarbeidet av Administrasjonsdepartementet over antall stillinger i staten pr. 1. oktober 1995. Oversikten bygger på Statens sentrale tjenestemannsregister og omfatter statsforvaltningen, trygdeforvaltningen og statens forretningsdrift. I følge oversikten var det pr 1. oktober 1995 ca 171 000 arbeidstakere i staten, herav ca. 33 000 deltidsansatte. Antall årsverk i 1995 er skjønsmessig anslått til ca. 156 000.

I budsjettforslaget for 1997 foreslås opprettet i alt 1 130 nye stillinger i den del av statsforvaltningen som ikke selv har fullmakt til å opprette og inndra stillinger. De fleste statlige forvaltningsbedrifter har slik fullmakt. Det samme har forsvaret fått fra og med 1996.

Hovedtyngden av de nye faste stillingene knytter seg til høyre utdanning, politi og kriminalomsorg, helsevesenet, og fylkesmannsetaten og andre etater under Administrasjonsdepartementet. Av de nye stillingene er ca 570 (4-årshjemler) begrunnet med økt oppdragsvirksomhet, særlig ved universiteter og høyskoler og ved Havforskningsinstituttet.

Tabell 6.1 viser hvilke departementer som får størst netto økning i antall nye stillinger.

Tabell 6.1 Netto økning i antall nye stillinger fordelt på departement

Departement	Nye stillinger
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	712
Justisdepartementet	100
Sosial- og helsedepartementet	120
Miljøverndepartementet	35
Administrasjonsdepartementet	90
Øvrige departementer	73
Sum	1 130

Kilde: Finansdepartementet

Dette er reell netto økning. I tillegg kommer under enkelte departementer stillinger som er overført fra andre departementer og framtrer som reduksjon der. Den mest omfattende av disse overføringer gjelder Norges landbrukshøgskole og Norges veterinærhøgskole som overføres fra Landbruksdepartementet til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet med i alt 1 223 stillinger. Under Landbruksdepartementet er det dessuten en formell reduksjon på 794 stillinger ved at fire forskningsinstitutter er foreslått gitt status som forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, og ikke lenger skal operere med stillingshjemler.

6.2 GARANTIER OG FULLMAKTER

Statsbudsjettet bygger på hovedprinsippene at en bevilgning står til disposisjon i ett år (ettårsprinsippet), og at en ikke kan be om større bevilgning enn det som kommer til kontant utbetaling i budsjettåret (kontant-prinsippet). Dersom det er nødvendig å inngå forpliktelse for staten for flere år framover, må Stortinget gi særskilt fullmakt til dette. Slike fullmakter er omtalt her.

6.2.1 Bestillingsfullmakt og tilsagnsfullmakt

I sammenheng med budsjettforslaget for 1997 er det foreslått innhentet bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 28 468 mill. kroner mot 34 038 mill. kroner i 1996.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 21 740 mill. kroner mot 25 271 mill. kroner i 1996. Under Forsvarsdepartementet er det foreslått bestillingsfullmakter på 20 224 mill. kroner mot 21 418 mill. kroner i 1996.

Det fremmes forslag om tilsagnsfullmakter på i alt 6 727 mill. kroner mot 8 767 mill. kroner i 1996. Under Samferdselsdepartementet er det foreslått tilsagnsfullmakt på 1 180 mill. kroner til NSB Gardermobanen AS og 1 400 mill. kroner til Oslo Lufthavn AS. Utover fullmaktene i tabell 6.2 eksisterer det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme, f.eks. en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 1998 etter de samme satser som for høsthalvåret 1997.

Tabell 6.2 Oversikt over bestillingsfullmakter (B) og tilsagnsfullmakter (T)

Kap.		1 000 kroner
150	Bistand til Afrika (B).....	175 000
151	Bistand til Asia (B)	60 000
152	Bistand til Mellom-Amerika (B)	25 000
153	Bistand til andre prioriterte områder, Tilskudd til palestinske områder (B).	20 000
155	Miljø og naturressursforvaltning (T).	450 000
157	Næringsutvikling og økonomisk utvikling (T)	1 952 000
161	Generelle bidrag - FN-organisa- sjoner, Tilskudd til Verdens matvareprogram (B)	25 000
228	Kvalitetsutvikling i grunnskolen, Spesielle driftsutgifter (T)	50 000
244	Nasjonalt læremiddelsenter (T).....	30 000
285	Norges forskningsråd, Forsknings- formål (T)	37 500
291	Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, Tilskudd	

til bygging av studentboliger (T).....	14 000	kulturminner og kulturmiljøer (T) ...	4 500
320 Allmenne kulturformål, Nasjonale kulturbygg (T)	45 300	1441 Statens forurensningstilsyn (T):	
322 Billedkunst, kunsthåndverk og design (T)	21 300	Tilskudd til kommunale avløpstiltak	618 818
334 Film- og medieformål, Kortfilmproduksjon (T).....	8 500	Tilskudd til utvikling av miljøteknologi i næringslivet	30 000
440 Politiet og lensmannsetaten, Store nyanskaffelser (B)	70 000	Tilskudd til opprydningstiltak	14 678
475 Bobehandling (T)	8 600	1442 Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak (T):	
521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, Tilbakevending av flyktninger (T)	20 000	Tilskudd til Aksjon vannmiljø.....	8 469
670 Tiltak for eldre, Tilskudd til omsorgstjenester (T).....	1 000	Tilskudd til avfallsreduksjon, gjenvinning og kompetanseformidling	37 522
673 Tiltak for funksjonshemmede, Regionsentra for døvblindfødte (T) .	7 000	1463 Regional og lokal planlegging, Utvikling av miljøbyer (T):	14 000
710 Statens institutt for folkehelse (B): Varer og tjenester	4 000	1470 Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning, Miljøtiltak til nikkilverkene på Kola (T):	270 000
Formidlingsvirksomhet	33 000	1616 Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (T).....	13 700
900 Næringsdepartementet, Spesielle driftsutgifter (T)	2 500	1710 Forsvarets tele- og datatjeneste (B)	20 000
910 Statens veiledningskontor for oppfinnere, Utviklingsarbeider og stipend (T)	750	1715 Statens kantiner SF (T):	
920 Norges forskningsråd (T): Tilskudd.....	127 500	Tilskudd til personalforpliktelser	52 000
Haldenprosjektet.....	50 000	Tilskudd til omstilling og overdratte forpliktelser.....	35 000
922 Norsk Romsenter, Tilskudd (T)	14 900	1731 Hæren (B)	464 900
923 Forsknings- og utviklingskontrakter, Tilskudd (T)	70 000	1732 Sjøforsvaret (B)	400 000
930 Oljedirektoratet, Tilskudd til Norsk Oljemuseum (T)	45 000	1733 Luftforsvaret (B).....	827 200
934 Norges vassdrags- og energiverk (T): Refusjon av dokumentavgift	5 000	1734 Heimevernet (B)	20 000
Tilskudd til investeringer i ledningsnett	20 000	1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, Store nyanskaffelser (B).....	18 000 000
953 Kings Bay Kull Comp. A/S, Tilskudd (T)	15 000	1790 Kystvakten (B):	
992 Kraftforsyningsberedskap, Tilskudd til sikringstiltak (T)	2 500	Varer og tjenester	32 000
1050 Diverse fiskeriformål, Kvinnerettede og kompetansehevende tiltak (T)	3 000	Store nyanskaffelser	423 000
1148 Naturskade – erstatninger og sikring (T):		1791 Redningstjenesten (B):	
Tilskudd til sikringstiltak m.m.	1 000	Varer og tjenester	37 200
Naturskade, erstatninger	8 000	2450 Luftfartsverket (B):	
1312 Oslo Lufthavn AS, Lån til Oslo Lufthavn AS (T).....	1 400 000	Bygninger og banesystemer	30 000
1321 Drift av statens veger m.v., Statens vegvesens produksjon (B)	200 000	Navigasjonsanlegg og kjøretøyer	120 000
1350 Jernbaneverket, Materiell (B).....	750 000		
1352 NSB Gardermobanen AS, Lån (T)....	1 180 000		
1380 Statens teleforvaltning, Materiell (B)	4 000		
1427 Direktoratet for naturforvaltning (T): Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder.....	6 000		
Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	22 175		
Statlige erverv, barskogvern.....	4 700		
Tilskudd til friluftslivsformål	2 000		
Tilskudd til fiskeformål	2 000		
Tilskudd til kulturlandskapstiltak.....	1 500		
1429 Riksantikvaren, Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige			

Kilde: Finansdepartementet

6.2.2 Statlige garantier

Samlet forslag om fullmakt til å gi nye garantier i 1997

Tap på statens garantier var i 1995 om lag 422 mill. kroner eller om lag 0,3 pst. av totalrammen for garantiansvar i 1995. Dersom de garantirammene som er foreslått for 1997 benyttes fullt ut, vil statens samlede garantiansvar kunne komme opp i 133,7 mrd. kroner. Erfaringene viser imidlertid at rammene ikke alltid benyttes fullt ut, og at mange garantier er kortvarige eller faller bort av forskjellige grunner.

Finansdepartementet har tatt initiativ til å gjennomgå de eksisterende garantiordninger på bakgrunn av Riksrevisjonens undersøkelse om forvaltningen av statlige garantiordninger, offentliggjort i Dokument 3:6 (1995-96) og den påfølgende behandling i Stortinget, jf. Innst S nr 218 (1995-96) fra Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite. Forvaltning av garantiordninger er spesielt omtalt i det nye

økonomireglementet, og har fått et særskilt kapittel i de funksjonelle krav som Finansdepartementet utarbeider i medhold av økonomireglementet. Dette er omtalt under kap. 7. Ved utforming av bestemmelsen i økonomireglementet ble det konstatert at man i de senere år hadde brukt betegnelsen «garantifullmakt» på forhold som går utover det som kan betegnes som «reelle» garantiordninger, nemlig forhold der staten garanterer for at juridisk person A (låntaker) oppfyller

sitt *kontraktforhold* overfor juridisk person B (långiver). Det er garantier i slike kontraktforhold som ble behandlet av Stortinget høsten 1982, jf Budsjett-innst S I (1982-83) og som foranlediget vedtak i 1985 av en særskilt bestemmelse om garantifullmakter i bevilgningsreglementets § 8. Av de 37 garantifullmaktene som ble gitt i forbindelse med statsbudsjettet for 1996 er i alt 13 av en annen type. De er gitt betegnelse «Dekning av forsikringstilfelle»

Tabell 6.3 Statlige garantier. Utbetalinger i 1995, garantiansvar pr 31.12.95, totalramme for garantiansvar i 1996 og 1997 fordelt på statsgaranterte banker og departementene. Mill. kroner

Statlige garantier	Utbetalinger i 1995	Garantiansvar 31.12.95	Totalramme for garanti-ansvar i 1996	Totalramme for garantiansvar i 1997
Statsgaranterte banker.....	0,0	26 144,0	31 535,0	31 860,0
Utenriksdepartementet.....	296,8	14 614,8	36 323,0	35 323,0
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.....	0,0	26,9	70,0	-
Kulturdepartementet.....	0,0	28,0	1 502,0	2,0
Justisdepartementet.....	49,5	106,5	116,1	-
Kommunal- og arbeidsdepartementet	21,6	139,2	245,0	-
Sosial- og helsedepartementet.....	1,4	369,4	413,0	400,0
Nærings- og energidepartementet ¹⁾	33,4	692,7	252,5	177,5
Landbruksdepartementet.....	0,0	7,3	70,0	40,0
Samferdselsdepartementet.....	0,0	57 332,1	58 609,0	64 158,5
Miljøverndepartementet.....	17,9	1 179,3	1 702,2	1 512,8
Finansdepartementet ²⁾	1,3	91,0	258,8	150,0
Forsvarsdepartementet.....	0,1	40,0	40,0	40,0
Sum.....	422,0	100 771,2	131 136,6	133 663,8

¹⁾ En garantifullmakt på 0,9 mill. SEK er ikke innarbeidet i beløpet.

²⁾ I tillegg kommer garantier under Den nordiske investeringsbank på 341 mill. ECU. Garantiansvaret pr 31.12.1995 er i St meld nr 3 (1995-96) omregnet til om lag 2 764 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet

eller «Betinget tilsyn om tilskudd» i St prp nr 1 (1996-97):

Dekning av forsikringstilfelle omfatter:

- Statlig ansvar for forsikringstilfelle for kunstutstillinger under Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet.
- Statlig ansvar for forsikringstilfelle overfor tredjeperson dersom det oppstår uhell ved atomreaktorer tilhørende Institutt for energiteknikk, under Nærings- og energidepartementet.

Betinget tilsagn om tilskudd (er medtatt i oversikten over tilsagnsfullmakter) omfatter:

- Tilskudd til bobehandling der staten har interesse av at bobehandlingen fortsetter selv om det ikke er full dekning i boet av utgifter til bobehandling, både under Justis- og Finansdepartementet.
- Tilskudd til dekning av utgifter ved pleie- og

aldershjem under Sosialdepartementet, under visse forutsetninger.

- Tilskudd til dekning av tap ved norske bedrifters utarbeidelse av anbud for eksport til utviklingsland.

For de øvrige «egentlige» garantiordninger er det for hver enkelt blitt vurdert om det er nødvendig å opprettholde ordningen. Dette har resultert i at det for 1997 er unnlatt å be om ny fullmakt for følgende garantiordninger:

1. Garanti for lån til bygging av skip, under Utenriksdepartementet.
2. Garanti for lån til kommuner fra Opplysningsvesenets fond, under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.
3. Distriktsgarantiordningen administrert av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond

- (SND), under Kommunal- og arbeidsdepartementet.
4. Garanti for lån til kjøp av bil ved attføring, under Sosial- og helsedepartementet
 - 5 - 6. To garantier for kassekreditt for selskaper på Svalbard, under Nærings- og energidepartementet.
 7. Garanti for lån til miljøverntiltak, under Miljøverndepartementet.
 8. Garanti for boliglån til befall, under Forsvarsdepartementet.

De garantier som er gitt pr. 31.12.1996 står ved lag til det underliggende kontraktsforhold er opphørt.

For 1997 blir det bedt om ny fullmakt for disse garantiordningene:

- Garantiordninger under Utenriksdepartementet, herunder GIEK, i alt ni.
- Garanti for kassekreditt til Det norske Samlaget, under Kulturdepartementet.
- Garanti for lån til opprettelse av apotek, under Sosial- og helsedepartementet.
- Landsdekkende garantiordning administrert av Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, under Nærings- og energidepartementet.
- Garanti for lån til Pelsdyrnæringens markedsutjevningfond, under Landbruksdepartementet.
- Garanti for lån til bygging av ferger i riksvegsamband, under Samferdselsdepartementet.
- Garanti for lån til Norsk Avfallshåndtering, under Miljøverndepartementet.
- Garanti for innlån til Kommunalbanken.
- Garantiordning for garantier som Kommunalbanken stiller for kommuners lån til finansiering av skolebygg.
- Garanti for lån fra Nordisk investeringsbank.
- Garanti for driftskreditt til tilvirkning og omsetning av fisk.

De siste 4 ordninger administreres i dag av Finansdepartementet, men garantiordningene vedrørende Kommunalbanken vil bli overført til Kommunaldepartementet pr. 1. januar 1997.

Det bes også om ny fullmakt under ordningen med garanti for innskudd i Postbanken. Den ordningen vil utgå fra det tidspunkt banken blir medlem av Forretningsbankenes sikringsfond, jf Ot prp nr 63 (1995-96) Om lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner.

Riksrevisjonen påpekte i Dokument 3:6 (1995-96) at flere av de eksisterende garantiordninger ikke følger normalvilkår som ble fastlagt under stortingsbehandlingen høsten 1982, jf ovenfor. Det gjelder særlig krav om selvfinansiering, risikodeling og simpel kausjon. Nødvendigheten av i størst mulig utstrekning å følge normalvilkårene ble understreket i ovennevnte Innst S nr 218 (1995-96). På denne bakgrunn er vilkårene for hver av disse garantiordninger blitt gjennomgått under forberedelsen av St prp nr 1. I en del tilfeller foreslås revisjon av vilkårene i tilknytning til fullmakten for 1997. I noen tilfelle kan man konstatere at garantiordningen ikke kan oppfylle sitt formål uten at et eller flere normalvilkår fravikes.

Noen av disse garantiordninger var etablert allerede høsten 1982, og Stortingets finanskomite var i Budsjett-innst S nr I (1982-83) innforstått med at særlig kravet om selvfinansiering ikke kunne gjennomføres for alle disse. I så tilfelle ble det forutsatt at det skulle føres opp bevilgning til tapsfond på statsbudsjettet. De nevnte normalvilkår ble i første rekke presentert som rammen for nye garantiordninger.

Det presise innhold og vilkår for den enkelte garantiordning som det for 1997 foreslås ny fullmakt for, framgår av omtalen i fagproposisjonen for vedkommende departement.

I en del tilfeller er garantiordningen under evaluering, og en vil i forbindelse med budsjettforslaget for 1998 vurdere på ny behovet for garantifullmakt og de vilkår som skal stilles.

I tillegg opptar enkelte statsforetak lån fra private. Disse lånene garanterer staten indirekte for, jf at statsforetak ikke kan gå konkurs.

6.3 STATS BANKENES INNVLGNINGSRAMMER OG UTLÅNSRENTER

Statsbankenes utlånsvirksomhet styres enten av rammer for nye innvilgninger (tilsagn) av lån til låntakerne eller ved rammer for bankenes netto utlånsvekst. Til sistnevnte gruppe hører SNDs grunnfinansieringsordning og Kommunalbanken. Til forskjell fra de øvrige statsbankene har ikke Lånekassen for utdanning noen eksplisitt ramme knyttet til utlånene. Nye innvilgninger av lån i Lånekassen for utdanning følger av regler om bl.a. studenttall, kostnadsnorm og stipendandel.

Tabell 6.4 viser innvilgningsrammer og rammer for netto utlånsvekst for 1995, 1996 og 1997. En oversikt over perioden 1991-97 framgår av tabell 11 i vedlegg 1.

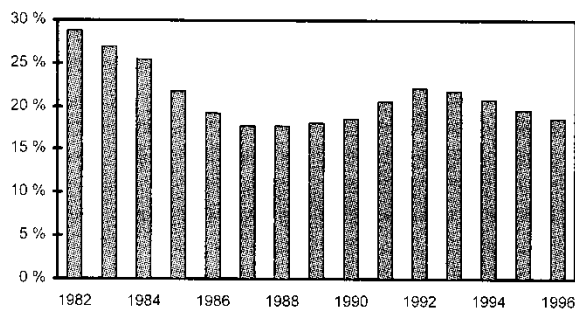
Statsbankenes innvilgninger av nye lån vil komme til utbetaling til låntakerne dels det samme året innvilgningene gis og dels i etterfølgende år. Hvor lang tid det går fra innvilgning til utbetaling varierer mellom statsbankene. I Husbanken vil bare anslagsvis 24 pst. av innvilgede lån bli utbetalt det samme året mens 45 pst. av innvilgningene vil utbetales året etter. Anslagsvis 5 pst. av låntakerne som har fått tilsagn om lån i Husbanken frafaller søknaden. I Landbruksbanken, Fiskarbanken og Lånekassen for utdanning anslås om lag halvparten av innvilgede lån å komme til utbetaling i samme år.

Rammen for netto utlånsvekst for SNDs grunnfinansieringsordning og Kommunalbanken angir hvor mye bankenes utestående lånemasse kan øke med i løpet av budsjettåret. En ramme for netto utlånsvekst på 190 mill. kroner for SNDs grunnfinansieringsordning vil innebære at SND kan utbetale nye lån for 190 mill. kroner i tillegg til avdragene SND mottar. I tabellen er det lagt til grunn en avdragsinngang på 810 mill. kroner i løpet av 1997. En høyere avdragsinngang enn dette vil gi grunnlag for et høyere beløp

brutto utbetalinger.

Statsbankenes andel av samlet innenlandsk kreditt nådde et bunnpunkt i 1987/88, og steg deretter gradvis til 23 pst. i midten av 1993. Ved utgangen av juli i år, var statsbankenes andel knapt 19 pst, jf figur 6.1.

Figur 6.1 Statsbankenes andel av samlet innenlandsk kreditt (t.o.m. juli 1996)

Statsbankene, med unntak av Kommunalbanken, finansierer sine utlån ved å låne fra staten. Størrelsen på utlånene vil avhenge av både årets og tidligere års innvilgninger i statsbankene. I tillegg vil flere av statsbankene også ta opp lån for å betale renter til

staten. Tilsvarende vil statsbankene innbetale til staten de avdrag som de selv mottar fra sine lånekunder. Disse avdragene går til nedskrivning av statsbankenes gjeld til staten. Bevilgninger for utlån fra staten til statsbankene er ført under kap. 2430, mens avdragsinnbetalingene fra statsbankene til staten er ført under kap. 5340 og 5341. Netto utlånsvekst til statsbankene framkommer i store trekk som utbetalinger fratrukket avdrag.

Forholdet mellom innvilgninger og utbetalinger under kap. 2430 er for de fleste bankene nokså entydige. Sett bort fra de lånesøkere som frafaller sin søknad etter å ha fått innvilget lån samt de låneopptak som knytter seg til rentebetalinger til staten, vil utbetalingene i alle fall over tid tilsvare innvilgningene.

For SND er forholdet noe mer komplisert. SND låner fra staten til valgfri løpetid og størrelsen på bevilgningen for utbetalinger under kap. 2430 og avdrag under kap. 5341 vil være avhengig av hvilken løpetid SND velger for sine innlån. Dette skyldes at både utlånene og avdragene føres brutto under de respektive kapitlene, og både utlånsiden og avdragsiden vil derfor øke tilsvarende lånets størrelse hver gang SND innløser og refinansierer et lån fra staten. Det vises til St prp nr 1 (1996-97) Finansdepartementet for omtale av forslag til bevilgninger under kapitlene 2430, 5340 og 5341.

Tabell 6.4 Statsbankenes innvilgninger 1995. Rammer for 1996. Forslag til rammer for 1997. Mill. kroner

	1995	1996	1997
Lånekassen for utdanning	6 217	6 527	6 740
Husbanken	9 745	9 000	8 500
- Oppføringslån/barnehagelån/utleielån	7 307	5 000	- ¹⁾
- Etableringslån, ervervslån, utbedringslån, byfornyelse m.v.	2 438	4 000	- ¹⁾
Landbruksbanken	210	350	350
- Boliglån	113	190	- ²⁾
- Landbruksformål	97	160	- ²⁾
Fiskarbanken	299	300	400 ³⁾
- Nybygg og større ombygginger	166	150	-
- Øvrige formål	133	150	-
SND	2 105	1 961	1 854
- Grunnfinansiering	1 249	1 000 ⁴⁾	1 000 ⁴⁾
- Risikolåneordn. (landsomf.)	417	450	360
- Risikolåneordn. (distriktsr.)	439	511	494
Lånekassen for aviser	2	- ⁵⁾	- ⁵⁾
Kommunalbanken	2 800	2 100 ⁶⁾	2 300 ⁶⁾
Sum	21 378	20 238	20 144

¹⁾ Rammene foreslås sammenslått.

²⁾ Rammene foreslås sammenslått.

³⁾ Foreslås integrert i SND. En innvilgningsramme på 400 mill. kroner foreslås øremerket lån til fiskeriformål.

⁴⁾ Anslag for utbetalinger i 1996 er basert på en ramme for netto utlånsvekst på 265 mill. kroner, og i 1997 på en ramme for netto utlånsvekst på 190 mill. kroner.

⁵⁾ Er slått sammen med SND.

⁶⁾ Anslag for utbetalinger er basert på en ramme for netto utlånsvekst på 0 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet

Omlegging av innlånssystemet

Statsbankene med unntak av SND og Kommunalbanken finansierer i dag sine utlån ved å ta opp lån fra staten med 5 års løpetid. Renten på statsbankenes låneopptak i et gitt år skal beregnes på bakgrunn av statens egne lånekostnader, representert ved renten på statsobligasjoner med 5 års gjenstående løpetid. Det vises til Nasjonalbudsjettet 1996 vedrørende statsbankenes innlånssystem.

For banker der renten fastsettes ved politiske vedtak, har dagens innlånssystem en viktig funksjon ved å gi informasjon om de statsfinansielle konsekvensene som følge av beslutninger Regjeringen og Stortinget fatter om utlånsrenter og utlånsrammer.

Etter omleggingen av utlånssystemet i Husbanken og Landbruksbanken i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 1996, er det flere forhold som taler for at også innlånssystemet legges om for disse lånene. Utlånsrentene i Husbanken og Landbruksbanken blir etter omleggingen ikke lenger fastsatt ved egne vedtak, men følger renten på statspapirer. Behovet for dagens innlånssystem som beslutningsgrunnlag er således ikke lenger til stede. Regjeringen vil på denne bakgrunn foreslå et nytt innlånssystem for Husbanken og Landbruksbanken fra 1.1.1997.

Regjeringen foreslår at renten på Husbankens og Landbruksbankens innlån i ettertid tilpasses renten på bankenes utlån, det vil si at statens renteinntekter fra Husbanken og Landbruksbanken pr. definisjon settes lik bankenes renteinntekter fra låntakerne (dvs. statspapirrenten pluss 0,5 prosentpoeng margin). Dette innebærer at rentestøtten til Husbanken og Landbruksbanken i utgangspunktet vil være lik null.

Et slikt system vil være administrativt enkelt, særlig når bankene skal inn i konsernkontosystemet. Det vil da ikke være nødvendig å anskaffe egne systemer for beregning av renter til staten ettersom de automatisk følger bankens egne renteinntekter.

For lån i Husbanken og Landbruksbanken som er på overgangsordninger i forbindelse med innføringen av det nye utlånssystemet, foreslår Regjeringen at det bevilges rentestøtte også i det nye innlånssystemet.

Forslaget til nytt innlånssystem innebærer at behovet for rentestøtte til Husbanken og Landbruksbanken reduseres fra om lag 2 mrd. kroner med gammelt innlånssystem til om lag 80 mill. kroner med nytt innlånssystem i 1997. Dette har en motpart i tilsvarende lavere renteinntekter til staten fra de to statsbankene, slik at budsjettbalansen ikke påvirkes.

Boligfinansieringen

I dag er totalrammen til Husbanken delt inn i en delramme til oppføringslån og en delramme til øvrige formål. Øvrige formål omfatter i stor grad låneordninger som er behovsprøvd, som etableringslån, utbedringslån m.v. Regjeringen foreslår at delrammene slås sammen til én ramme i 1997. I tillegg til å forenkle økonomistyringen, vil dette bidra til økt fleksibilitet. Med én utlånsramme kan midlene lettere kanaliseres dit behovet og resultatoppnåelsen til enhver tid er størst.

Årets samlede innvilgningsramme til Husbanken

på 9 mrd. kroner er fordelt med 5 mrd. kroner til oppføringslån og 4 mrd. kroner til lån til øvrige formål. Faktiske innvilgninger av lån til øvrige formål var i 1995 på bare 45 pst av inneværende års ramme til disse låneformålene. Fram til utgangen av august i år er vel 45 pst av denne delrammen utnyttet, og det ligger således ikke an til at rammen vil bli fullt utnyttet ved årets slutt.

Regjeringen foreslår at samlet innvilgningsramme til Husbanken i 1997 settes til 8,5 mrd. kroner. Dersom en beregningsteknisk legger til grunn en videreføring av dagens ramme til oppføringslån på 5 mrd. kroner, vil det gjenstå midler innenfor rammen som godt overstiger faktiske innvilgninger til formål utenom oppføringslån i 1995, og som er i overkant av anslag for totale innvilgninger til disse låneformålene i 1996.

Regjeringen foreslår at gjennomsnittslånet opphører som måltall. Dette vil gi Husbanken større valgmuligheter. Areal- og kostnadsbegrensningene vil imidlertid bidra til at det sosiale aspektet ved Husbankens utlånsvirksomhet ikke svekkes.

Regjeringen foreslår at Landbruksbankens nåværende innvilgningsramme på 350 mill. kroner videreføres i 1997. I dag er totalrammen delt inn i en delramme for boligformål og en delramme for næringslån. Det foreslås at også delrammene til Landbruksbanken oppheves, og at det bare gis én totalramme. Det vises til en nærmere omtale av Landbruksbanken nedenfor.

Utdanningsfinansieringen

I innstillingen til Revidert nasjonalbudsjett 1996, Budsjett-innst S IV (1995-96), ba finanskomiteens mindretall Regjeringen om å komme tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 1997 med en vurdering av hvorvidt rentene i Statens lånekasse for utdanning bør fastsettes etter andre prinsipper enn dagens.

Spørsmålet om innføring av markedsbaserte renter på utlån i Statens lånekasse for utdanning ble tatt opp allerede i St meld nr 14 (1993-94) Studiefinansiering og studentvelferd, jf Innst S nr 101 (1993-94). Flertallet i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen gikk da inn for fortsatt politisk fastsatt utlånsrente med den begrunnelse at det gir mulighet til å skjerme studielånsrenten ved store økninger i markedsrenten.

Statsbankutvalget foreslo i sin utredning (NOU 1995: 11) en markedsbasert rente der kundene i Statens lånekasse for utdanning selv fikk anledning til å velge rentebindingstid på lånet. Systemet skulle gjøres forutsigbart ved at studielånsrenten ble koblet mot renten på statspapirer med en løpetid tilsvarende rentebindingstiden. Det store flertallet av høringsuttalelsene til utredningen var imidlertid negative til utvalgets tilråding.

Norsk Studentunion uttalte:

«Politisk bestemt rente må opprettholdes. I dag ligger markedsrenten under studielånsrenten, hvilket i seg selv er uheldig. Likevel er det viktig å påpeke at

markedsrenten har vært svært høy over lengre perioder, og at dette igjen kan være tilfelle om noen år. I en slik situasjon er det nødvendig at Stortinget kan avgjøre å subsidiere studierenten, for å avlaste låntakerens personlige økonomi.»

AF uttalte:

«Dersom myndighetene ønsker å opprettholde målsettingen om at studiefinansieringen skal ha et utjevne og sosialt preg, må studierenten være politisk styrt. Med en studierente som er lik markedsrenten og rentefritak i studietiden blir opphevet, blir incentivet for å ta studiefinansieringslån i Lånekassen borte da lån i det private bankmarkedet er like aktuelt.»

Regjeringen legger til grunn at systemet med politisk fastsatt rentenivå for Lånekassen bør beholdes inntil videre.

Lånekassen benytter et noe annerledes system for avskrivninger av tapsutsatte fordringer i forhold til de øvrige statsbankene. Stortinget vedtok våren 1995 at saker som er grovt og vedvarende misligholdt i Lånekassen for utdanning kan overføres til Statens innkrevingssentral (SI) for innkreving etter tvangsfullbyrdelsesloven, jf. Ot prp nr 38 (1994-95) og Innst O nr 52 (1994-95). Dette betyr at saker som har vært oppsagt i tre år eller mer, og hvor Lånekassen ikke har lyktes i å bringe kunden tilbake i en ordinær tilbakebetalingssituasjon igjen, vil bli overført til SI. Lånekassen avskriver en fordring idet den overføres til SI for innkreving. Det vises til Nasjonalbudsjettet 1996 for en nærmere omtale av Lånekassens system for avskrivninger av tapsutsatte fordringer.

I budsjettet for 1995 ble det gitt en bevilgning på 2,0 mrd. kroner til avskrivninger av fordringer som ble klassifisert som uerholdelige innen utgangen av 1993, og renter på disse fordringene gjennom 1994. I budsjettet for 1996 ble det bevilget 210 mill. kroner til avskrivning av nye tap som har oppstått mellom utgangen av 1993 og utgangen av 1994. På grunn av at denne avsetningen ennå ikke er brukt, er det ikke behov for bevilgninger til avskrivninger av nye tap på budsjettet for 1997.

Forslaget til innvilgningsramme fra Statens lånekasse for utdanning er basert på en økning i samlet studenttall i undervisningsåret 1996-97 på ca 1 200. Studenttallet forutsettes uendret for undervisningsåret 1997-98. Innvilgningsforslaget er videre basert på en økning i kostnadsnormen og stipendsatser på 2,25 pst for undervisningsåret 1997-98. Dette vil gi låneinnvilgninger for 1997 på anslagsvis 6 740 mill. kroner.

Næringsfinansiering

Risikofinansiering av nyutviklingsprosjekter - såkornkapital

Stortinget vedtok i debatten om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet for 1996 å be Regjeringen i kommende statsbudsjett legge fram vurderinger og konkrete forslag til ordninger som sikrer en bedre langsiktig risikofinansiering av nyutviklingsprosjekter. Regjeringen vil komme tilbake

til saken i salderingsproposisjonen eller i den stortingsmeldingen om næringspolitikk som er planlagt fremmet våren 1997.

Statens Nærings- og distriktsutviklingsfond (SND)

SND har to låneordninger: grunnfinansiering og risikolån. Ordningen med langsiktig grunnfinansiering styres ved en ramme for netto utlånsvekst. At rammen settes for netto utlånsvekst, vil si at den angir maksimalt nivå på nye utlån utover avdragsinngangen for året. Basert på denne rammen og anslag på avdrag, kan altså utbetalingene budsjetteres. I 1996 er rammen for netto utlånsvekst 265 mill. kroner.

Regjeringen går inn for at rammen for netto utlånsvekst for SND settes til 190 mill. kroner i 1997. Dette gir rom for brutto utbetalinger på 1 000 mill. kroner i 1997, basert på SNDs anslag på avdragsinngang på 810 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at det i tillegg gis en innvilgningsramme på 400 mill. kroner for lån som tidligere ble gitt i Fiskarbanken. For 1997 avsettes dette som en egen ramme.

SNDs risikolåneordning er delt i en landsdekkende og en distriktsrettet del. Rammen for innvilgninger under den landsomfattende risikolåneordningen foreslås fastsatt til 360 mill. kroner i 1997, mens rammen under den distriktsrettede risikolåneordningen foreslås fastsatt til 494 mill. kroner.

SND disponerer to garantiordninger for lån til realinvesteringer og driftskreditt. SNDs garantier er delt i en landsdekkende og en distriktsrettet ordning, tilsvarende risikolåneordningene. Den landsdekkende garantirammen foreslås satt til 40 mill. kroner i 1997, som er en videreføring av rammen for 1996. På bakgrunn av manglende etterspørsel i markedet, foreslås den distriktsrettede garantiordningen avviklet.

SND får bevilget tapsfond knyttet til sine risikolåneordninger og garantiordninger. Tapsprosenten angir tapsfondets størrelse som andel av innvilgningsrammene, og gir uttrykk for hvilket risikonivå SND i gjennomsnitt skal legge til grunn. Tapsprosenten for både de landsdekkende og distriktsrettede risikolåneordningene foreslås satt til 25 pst for 1997, noe som innebærer en videreføring av 1996-nivået. Tapsprosenten for den landsdekkende garantiordningen foreslås også videreført på 25 pst i 1997.

SND betaler utbytte på innskuddskapitalen under grunnfinansieringsordningen. SND mottar ikke statlige bevilgninger til dekning av driftskostnader og tap under grunnfinansieringsordningen. Ved fastsettelsen av utlånsrentene må SND ta en rentemargin for å dekke driftskostnader og forventede tap. Utbyttet på SNDs innskuddskapital for perioden 1995-98 fastsettes til 75 prosent av årsresultatet for SNDs grunnfinansieringsordning eller maksimalt til statens innlånsrente multiplisert med innskuddskapitalen. I samsvar med dette prinsippet, legges det til grunn et utbytte på 41 mill. kroner for regnskapsåret 1996.

Fra og med 1991 har SND administrert garantiordning for lån til miljøverntiltak, som hadde en ramme på 100 mill. kroner i 1996. Regjeringen foreslår at garantiordningen avvikles.

Statens Landbruksbank

Regjeringen foreslår at utlånssystemet for Landbruksbankens næringslån legges om fra 1.1.97 til et system som tilsvarer det nye utlånssystemet i Husbanken og for boliglån i Landbruksbanken. Utlånssystemet i Husbanken og for boliglån i Landbruksbanken ble lagt om i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 1996. Formålet med omleggingen var bl.a. at boligsubsidier skulle gis i form av direkte tilskudd framfor rentestøtte. I det nye systemet tilbyr bankene lån både med fast og flytende rente, og rentene fastsettes på bakgrunn av renten på statspapirer med om lag tilsvarende gjenstående løpetid. Statspapirrenten blir tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng. En slik omlegging vil bety at Landbruksbanken får et ensartet utlånssystem og vil således innebære betydelige administrative besparelser for banken.

Renten på flytende lån i et slikt utlånssystem ligger an til å bli på 5,1 pst i 1. kvartal 1997 mens fastrentelånet ligger an til å få en rente på 6,5 pst i 1. halvår 1997. Omleggingen vil isolert sett medføre om lag 30 mill. kroner i økt behov for rentestøtte til Landbruksbanken i 1997 i forhold til om den administrativt fastsatte renten ble videreført på dagens nivå.

I dag er innvilgningsrammen i Landbruksbanken delt i en delramme til boliglån og en delramme til næringsformål. I praksis er det ofte slik at én og samme låntaker tar opp lån under begge kategorier rammer. Dersom utlånssystemet legges om for næringslånene i Landbruksbanken som foreslått over, vil boliglånene og næringslånene i Landbruksbanken få samme utlånsvilkår. Regjeringen foreslår at delrammene i Landbruksbanken slås sammen til én ramme.

Det foreslås at inneværende års samlede innvilgningsramme til Landbruksbanken på 350 mill. kroner videreføres til 1997. Dette innebærer en økning på 67 pst i forhold til faktiske innvilgninger i 1995.

Statens Fiskarbank

Stortinget har sluttet seg til å integrere Statens Fiskarbank i SND fra 1. januar 1997 (Budsjett-innst S IV, jf St meld nr 2 (1995-96)). Det er nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra de berørte departementer, SND og Fiskarbanken som vil vurdere de praktiske og organisatoriske sidene ved omorganiseringen. Regjeringen vil fremme saken for Stortinget gjennom en egen lovproposisjon om integrasjonen og opphevelse av Lov om Statens Fiskarbank senere i høst. De budsjettmessige konsekvensene vil bli fremmet i et tilleggsnummer til St prp nr 1 eller i salderingsproposisjonen.

Innvilgningsrammen for lån til fiskeriformål foreslås satt til 400 mill. kroner i 1997, jf omtale under SND.

SIVA

I forbindelse med St prp nr 1, Tillegg nr 10 (1995-96) ble det vedtatt at Selskapet for industrivekst SF (SIVA) skal foreta all sin opplåning i statskassen fra 1. januar 1996, og at det skal betales en låneprovisjon til staten på 0,4 pst. SIVA har med dette i hovedtrekk

samme innlånssystem som SND og anledning til å velge løpetid på sine innlån. Det øvre tak for SIVAs gjeld er satt til 870 mill. kroner. Basert på et brutto lånebehov for 1997 på 305 mill. kroner, anslås SIVAs samlede gjeld for 1997 til 807 mill. kroner.

Kommunalbanken

Kommunene har generelt gode tilbud om finansiering fra andre kilder enn Kommunalbanken. Regjeringen finner det rimelig at Kommunalbanken får en utlånsramme som gjør at de samlede utlån kan holdes om lag på dagens nivå. Det legges derfor opp til at Kommunalbankens ramme for netto utlånsvekst i 1997 settes til null.

Kommunalbankens utlånsbegrensninger ble tidligere definert ut fra en ramme for brutto innvilgninger, men ble fra og med 1996 erstattet med en ramme for netto utlånsvekst. Det har så langt vært lagt til grunn at rammen for netto utlånsvekst refererer seg til innvilgede lån (i motsetning til utbetalte lån). Det vil si at når rammen for netto utlånsvekst er null, kan banken innvilge lån tilsvarende avdragsinngangen.

Det kan være hensiktsmessig at utlånsrammen refererer seg til utbetalte lån istedenfor innvilgede lån. En kan da knytte rammen direkte til endringen i størrelsen på utlånsporteføljen fra et år til et annet. SNDs grunnfinansieringsordning har også en ramme basert på netto utlånsvekst, og denne rammen er definert som en utbetalingsramme. Forskjellen mellom en utbetalingsramme i forhold til en innvilgningsramme er kun et spørsmål om periodisering, gitt at alle innvilgede lån utbetales.

Ved en endring fra en utlånsramme definert i forhold til innvilgninger til en ramme knyttet til utbetalinger, må en ved overgangen ta stilling til hvordan en skal behandle innvilgede lån som ennå ikke er utbetalt. Kommunalbanken anslår at om lag 60 pst av innvilgede lån utbetales samme år, mens resten utbetales året etter. Det kan hevdes at allerede innvilgede lån ikke bør belastes neste års utbetalingsramme. Siden en andel av lånene ikke utbetales før året etter, vil imidlertid det da bety at omfanget av innvilgede lån vil øke sterkt i 1997 for så å bli redusert i 1998 (dersom en legger til grunn samme utlånsramme i tiden framover). På den bakgrunn er det naturlig at lån innvilget i 1996 og som kommer til utbetaling i 1997 skal belastes utbetalingsrammen i 1997.

Regjeringen legger opp til at Kommunalbankens ramme for netto utlånsvekst fra 1997 skal defineres i forhold til utbetalte lån. Basert på anslag over en avdragsinngang på 2 300 mill kroner, kan Kommunalbanken da utbetale lån for inntil 2 300 mill kroner i 1997.

Det har så langt vært lagt til grunn at inntil 60 pst av utlånsrammen kan innvilges i første halvår og inntil 80 pst av rammen innen utgangen av 3. kvartal. Kommunalbanken ønsker at disse utlånsbegrensningene gjennom året bør oppheves. Banken peker på at kommuner i stadig større grad tar opp samlelån til investeringer, og at låneopptaket i hovedsak gjennomføres i 2. og 3. kvartal.

Hensynet til at kredittilførselen fra Kommunalban-

ken bør få en jevn fordeling over tid, og ønsket om å unngå at rammene blir brukt opp tidlig i året, taler for å beholde utlånsbegrensningene. Regjeringen legger opp til å imøtekomme Kommunalbankens ønske om å fjerne utlånsbegrensningene gjennom året i 1997, men presiserer at begrensningene kan bli gjort gjeldende igjen dersom omleggingen gir uønskede virkninger.

Størrelsen på utbyttet fra Kommunalbanken fastsettes på grunnlag av årsregnskapet. Utbyttet i 1994 og 1995 var 170 mill. kroner, mens bankens overskudd var hhv 189 og 176 mill. kroner.

Departementet har sett det som ønskelig å fastsette et avkastningskrav for Kommunalbanken. Kommunalbanken mener at avkastningskravet bør måles i forhold til disponibel egenkapital, og at avkastningskravet bør være vel 4 prosentpoeng over risikofri rente med dagens rentenivå. Banken oppnådde i 1995 en egenkapitalavkastning på 9,2 prosent, som er 3,8 prosentpoeng over risikofri rente.

Departementet finner det naturlig at avkastningskravet overfor Kommunalbanken knyttes til størrelsen på bankens disponible egenkapital, og anser en avkastning på om lag 4 prosentpoeng over risikofri rente som akseptabel. Hvor stor andel av bankens overskudd som skal deles ut som utbytte, må vurderes ut fra størrelsen på bankens ansvarlige kapital og den forventede utviklingen i omfanget av utlånsvirksomheten.

Kommunalbanken har vært svært høyt kapitalisert, og det ble i forbindelse med salderingsproposisjonen 1996 vedtatt å redusere Kommunalbankens reservefond med 1,1 mrd. kroner. Med en slik reduksjon vil bankens ansvarlige kapital være kommet ned på et mer naturlig nivå. Dersom det legges til grunn at omfanget av Kommunalbankens utlånsvirksomhet vil være om lag uendret i tiden framover, er det ikke behov for akkumulering av ytterligere kapital i banken. Det er da naturlig at størstedelen av overskuddet tas ut som utbytte.

På bakgrunn av Kommunalbankens anslag over bankens resultater i 1996, legges det i Statsbudsjettet 1997 til grunn at Kommunalbanken betaler et utbytte på 100 mill. kroner.

For å sikre at rammebetingelsene til Kommunalbanken er forenlige med våre EØS-forpliktelse, arbeides det med sikte på at tilsynet med banken overføres til Kredittilsynet og at banken formelt underlegges ordinære kapitaldekningskrav og regnskapskrav. Bakgrunnen er at Kommunalbanken ikke bør underlegges lempeligere rammebetingelser enn det som gjelder for øvrige kredittinstitusjoner etter EØS-reglene. I praksis vil disse endringene neppe innebære vesentlige endringer i bankens virksomhet.

Det administrative ansvaret for Kommunalbanken vil bli overført fra Finansdepartementet til Kommunal- og arbeidsdepartementet med virkning fra 1. januar 1997.

7. Statlig økonomistyring

7.1 NYTT ØKONOMIREGLEMENT FOR STATEN

I Gul bok for 1996, kap. 2.4.4 ble det orientert om arbeidet i 1995 med nytt økonomiregelverk for statsforvaltningen. «Økonomireglement for staten» ble fastsatt ved kongelig resolusjon 26. januar 1996. Ikrafttredelsesdato for det nye reglementet vil bli fastsatt ved særskilt kongelig resolusjon, der det også vil bli gitt retningslinjer om overgangsbestemmelser.

Det nye økonomireglementet vil erstatte det någjeldende «Reglement for økonomiforvaltningen i departementene», som ble fastsatt ved kongelig resolusjon 9. oktober 1970. Det nye reglementet er vesentlig mer omfattende, og det vil gjelde både for departementene og underliggende etater/institusjoner. Et viktig utgangspunkt er de krav som i 1985 ble tatt inn i bevilgningsreglementets §§ 2 og 13 om at de resultater som tilsiktes oppnådd skal beskrives i budsjettforslaget og at det skal opplyses om oppnådde resultater.

Økonomireglementets hovedbestemmelse i § 3 fastslår at hvert departement innenfor sine ansvarsområder skal fastsette mål- og resultatkrav, samt rapportere på en hensiktsmessig måte om oppnådde resultater. Departementene skal påse at det utarbeides metoder og resultatindikatorer/-kriterier som skal brukes som ledd i vurderingen av om virksomheten ved rapportperiodens utløp viser resultater i samsvar med det som var forutsatt. Det skal også gjennomføres periodiske evalueringer for å få informasjon om hvorvidt man oppnår de mål som er fastsatt. Mål- og resultatbeskrivelser av overordnet karakter må tas inn i departementenes fagproposisjoner. I tildelingsbrev til den enkelte virksomhet skal det fastsettes mer presise resultatkrav, som virksomhetene skal rapportere i forhold til. Departementene må føre kontroll med at virksomhetene utfører sine oppgaver i overensstemmelse med de mål og retningslinjer som er angitt i tildelingsbrevet og i gjeldende lover og regler, og at de har organisert og utfører sin økonomiforvaltning på en betryggende måte.

Det någjeldende reglement har konsentrert oppmerksomheten om departementenes styring av underliggende statlige virksomheter. I det nye reglementet blir det presisert at krav om målformulering, oppfølgingskriterier, resultatrapportering, kontroll og evaluering også gjelder tilskuddsbevilgninger og garantiordninger. Ved utarbeidelsen av de detaljerte bestemmelser på disse områder har departementet lagt til grunn Stortingets behandling av Riksrevisjonens rapporter om tilskuddsforvaltning og garantiordninger, jf. Dokument nr. 3:1 og Innst S nr 80 (1994-95) og Dokument nr. 3:6 og Innst S nr 218 (1995-96).

Økonomireglementet fastslår prinsipper og hovedregler. De nødvendige detaljerte bestemmelsene fastsettes av Finansdepartementet som såkalte «funksjonelle krav» i medhold av reglementets § 2.1. Utkast til funksjonelle krav ble sendt på høring den 20. feb-

ruar 1996. Den videre bearbeidelse har skjedd på grunnlag av innkomne høringsuttalelser og i kontakt med øvrige departementer og Riksrevisjonen. De funksjonelle krav vil bli fastsatt i høst og vil tre i kraft samtidig med økonomireglementet.

I de funksjonelle krav blir bl.a. beskrevet de funksjoner og rutiner som må følges på ulike områder for at kravene i økonomireglementet skal kunne etterleves. De gir nærmere bestemmelser om tiltak for å gjennomføre økonomi- og resultatstyring i staten, både i forholdet mellom et departement og underliggende virksomhet og internt i en virksomhet. Det er egne kapitler om forvaltning av tilskuddsbevilgninger av ulike typer og om garantiordninger.

De funksjonelle krav er felles for hele statsforvaltningen. De nødvendige presiseringer for den enkelte virksomhet skal fastsettes i instruks av overordnet departement.

Økonomireglementet og de funksjonelle krav stiller på en rekke punkter skjerpede krav til økonomiadministrasjonen på alle nivåer i statsforvaltningen. Den økte innsats må langt på vei dekkes ved omdisponering av administrative ressurser. Det er i 1996 gitt ekstra bevilgning under nytt kapittel 1630 Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning, bl.a. med oppretting av i alt 50 nye stillinger. For 1997 er dette fulgt opp med helårsbevilgning under samme kapittel. Det vises til omtale av kap. 1630 i Finansdepartementets fagproposisjon.

7.2 NÆRMERE OM LIKVIDFORVALTNING, REGNSKAPSFØRING OG RAPPORTERING

Utviklingen av nye statlige økonomiforvaltnings- og rapporteringsrutiner har som mål å bidra til å effektivisere likvidforvaltningen og økonomistyringen i staten. Konsernkontoordningen vil effektivisere regnskapsføringen og oppgaveløsningen i virksomhetene. Konsernkontosystemet har til nå blitt gradvis innført gjennom prosjekter i enkeltvirksomheter.

Prosjekter under gjennomføring

I St prp nr 1 (1995-96) (Gul bok 1996) ble det gjort rede for hvilke virksomheter som inngikk i en større anbudsrunde om kjøp av betalings- og kontoholdstjenester (statens konsernkontoordning) i 1995. De virksomhetene som inngikk i denne anbudsrunderen vil i hovedsak ha tilpasset sine rutiner og systemer og tatt i bruk de nye likvidrutinene i løpet av 1996.

Nye prosjekter

I det nye økonomireglementets § 17 er det tatt inn at statlige virksomheters betalingsformidling gjennom konsernkontoordningen skal være knyttet til statens foliokonto i Norges Bank. Betalings- og kontoholds-

tjenester skal utføres av betalingsformidlere knyttet til ordningen i henhold til avtale med Finansdepartementet. Finansdepartementet har under oppfølging en større anbudsrunde for kjøp av betalingsformidlings- og kontoholdstjenester. Det tas sikte på at Finansdepartementet inngår rammeavtale med en eller flere anbydere. Dette skal sikre standardisering av løsninger og gi virksomhetene tilgang til betalings- og kontoholdstjenester som tilfredsstillende kravene i økonomiregelverket. Rammeavtalen vil foruten funksjonelle krav til bankenes løsninger regulere bl.a. økonomiske og ansvarsmessige forhold mellom partene. Den enkelte virksomhet skal inngå egen kjøpsavtale (avrop under rammeavtale). Det vil ikke bli anledning til å fravike rammeavtalenes bestemmelser i disse kjøpsavtalene. Finansdepartementet vil utarbeide nærmere informasjon overfor virksomhetene om opplegget for rammeavtaler og om etablering av kjøpsavtaler.

Innføringsstøtte

Finansdepartementet etablerte i 1995 en midlertidig innføringsorganisasjon bestående av eksterne konsulenter og personell fra Skattefogdetaten som bistår med rådgivning og kvalitetssikring av løsninger innenfor konsernkontoordningen. Tilsvarende funksjon har Statens forvaltningstjeneste for sentralforvaltningen. Det legges opp til å avvike innføringsorganisasjonen i takt med at prosjektene under anbudsrunder i 1995 kommer i drift i løpet av 1996.

I den fasen en nå går inn i, der kravene er nedfelt i økonomiregelverket, vil det være naturlig at Finansdepartementets bistand gis i form av veiledning og tilrettelegging av systemer og rammeavtaler. Det vil fortsatt være behov for bistand i forhold til økonomiregelverket generelt og i forbindelse med innføring av nye økonomi- og likvidforvaltningsløsninger i virksomhetene. Finansdepartementet vil som regelverksforvalter gi generell bistand til departementene og virksomhetene.

En generell kravspesifikasjon for økonomisystemer er under utarbeidelse. Riksrevisjonen deltar som observatør i dette arbeidet. Kravspesifikasjonen bygger på de krav som stilles til slike systemer i det nye økonomiregelverket. Kravspesifikasjonen vil kunne benyttes ved den enkelte virksomhets anskaffelse av økonomisystem og som grunnlag for eventuell rammeavtale med leverandører av økonomisystemer.

Arbeidet med kravspesifikasjon for økonomisystem, veiledning for innføring av nye økonomi- og likvidforvaltningsløsninger og systemer og etableringen av rammeavtaler vil forenkle tilpasningen i den enkelte virksomhet. Det vil være den enkelte virksomhet, i samråd med sitt departement, som fastsetter konkret framdriftsplan for tilpasning til nytt økonomiregelverk, herunder konsernkontoordningen.

Budsjettmessige forhold

Gjennom avtaler med den enkelte bank fastsettes det hvilke priser som skal betales for betalingstjenester. Stortinget har tidligere gitt fullmakt til utgiftsbelastning uten bevilgning for disse utgiftene og utgifter forbundet med bruk av andre tjenester til utvikling og

innføring av konsernkontoordningen, under kap. 2309 Tilfeldige utgifter.

Det legges for 1997 opp til å avvike bruken av kap. 2309 til utgifter til betalingstjenester under konsernkontoordningen i sin helhet og til at den enkelte virksomhet selv dekker utgifter til betalingsformidling innenfor eget budsjett. Det er således ikke bedt om fullmakt for 1997 til utgiftsbelastning på kap. 2309.

Nytt sentralt statsregnskap

Det arbeides med innføring av nye systemer og rutiner for innrapportering til og føring av det sentrale statsregnskapet. Statlige virksomheter/regnskapsførende enheter skal rapportere regnskapstall månedlig, og innrapporteringen skal foretas elektronisk. Siktemålet er bl.a. raskere og oftere oppdatering av regnskapet. Det vil bli gjennomført prøvedrift med elektronisk innrapportering til nytt sentralt statsregnskap i 1997.

7.3 REALISTISK BUDSJETTERING

Spørsmålet om realistisk budsjettering er den senere tid bl.a. bragt opp av Riksrevisjonen, som har gjennomgått de ubrukte bevilgningene i statsregnskapet for 1994.

I en rapport fra Riksrevisjonen belyses omfanget av tilfeller der utnyttelsen av en bevilgning er blitt utsatt til påfølgende år, som følge av at ubrukt bevilgning er tillatt overført til neste år. Finansdepartementet har gitt kommentar til Riksrevisjonen i brev av 4. september 1996.

Hjemmelen for overføring er fastsatt av Stortinget, dels ved tilføyelse av stikkordet «kan overføres», dels ved bestemmelsen i bevilgningsreglementets § 7 om at ubrukt beløp under alle driftsposter kan overføres til neste år innenfor en maksimumsgrense på 5 pst. av bevilgningen.

Etter Finansdepartementets oppfatning tilsier utviklingen i overførte beløp ikke at reglene for overføringer bør endres. Det vurderes som viktig ut fra hensynet til effektiv forvaltning av ressurser å videreføre nåværende regler for overføring av bevilgninger.

For nybygg, anlegg m.v. (postgruppe 30-49) kan det på budsjetteringstidspunktet, som i praksis vil være 15 - 18 måneder før terminens utløp, være vanskelig å anslå hva som kommer til utbetaling neste år på slike poster. Særlig for nye bygg kan både igangsettingstidspunkt og framdrift forandre seg vesentlig i løpet av en så lang periode. For en del bevilgninger til utstyr med lang leveringstid kan det være vanskelig å anslå tidspunkt for levering og betaling. På den annen side kan det ikke foretas bestilling før bevilgningen faktisk foreligger. Man har muligheten til å innhente bestillingsfullmakt, men det har ikke vært vanlig å bruke denne ordningen for ordinære post 45-bevilgninger.

Finansdepartementet har sammenliknet de data som oppgis i det trykte statsregnskap (St meld nr 3) for årene 1991 - 1995 om totale overførte beløp vedrørende nybygg, anlegg m.v., jf tabell 7.1.

Tabell 7.1 Statsregnskapet. Overførte beløp og samlet bevilgning for nybygg, anlegg m.v. for årene 1991-95 (mill. kroner)

	Overført	Samlet bevilgning	Overført i pst av samlet bev.
Fra 1991 til 1992	3 204,8	39 254,1	8,2
Fra 1992 til 1993	2 425,4	42 519,2	5,7
Fra 1993 til 1994	1 970,6	49 626,9	3,9
Fra 1994 til 1995	1 747,6	49 038,9	3,5
Fra 1995 til 1996	3 765,0	45 424,0	8,3

Kilde: Bilag 7 i statsregnskapet for 1991-1994, tabell 5 i statsregnskapet for 1995.

Etter en reduksjon de foregående 3 år, har det blitt en vesentlig økning i 1995, fordelt på en rekke forvaltningsbedrifter og andre etater. På grunn av denne utviklingen er det nødvendig å vurdere tiltak for å få redusert omfanget av overførte beløp under denne postgruppe.

Overføringer til andre (postgruppe 50-70) framgår av tabell 7.2.

Tabell 7.2 Statsregnskapet. Overførte beløp og samlet bevilgning for overføringer til andre for årene 1991-95 (mill. kroner)

	Overført	Samlet bevilgning	Overført i pst av samlet bev.
Fra 1991 til 1992	3 989,4	252 564,5	1,57
Fra 1992 til 1993	5 466,6	262 208,7	2,08
Fra 1993 til 1994	6 135,0	271 094,2	2,26
Fra 1994 til 1995	5 932,8	275 797,0	2,15
Fra 1995 til 1996	6 295,0	277 679,0	2,26

Kilde: Samme tabeller som nevnt under tabell 7.1

Her er det ingen markert økning de siste 3 årene. En prosentsats på vel 2 pst. av bevilgningene er ikke urovekkende høy, og en må være oppmerksom på at også for tilskudd kan det være vanskelig å anslå sannsynlige utbetalinger inntil 15 - 18 måneder fram i tid. Riksrevisjonens rapport viser bl.a. at det samlede mindreforbruk under 337 undersøkte poster ligger på til sammen 4 635 mill. kroner. Av dette faller 3 506 mill. kroner på 135 poster med et mindreforbruk på mer enn 20 pst. av bevilgningen. Departementet vil likevel vise til at en først kan ta stilling til hva som er et rimelig nivå på de overførte beløpene ut fra en nærmere inspeksjon av de ulike postene.

Departementet mener at en må unngå at de beløp som overføres blir unødige høye. Budsjetteringen skal være realistisk. Prinsippet om realistisk budsjettering innebærer at bevilgningen i den enkelte termin ikke skal settes høyere enn det som antas å bli de faktiske utbetalinger i vedkommende termin. Dette er bl.a. påpekt fra Finansdepartementets side i Veiledning i statlig budsjettarbeid, april 1994, pkt. 7.5.1.

En mer aktiv holdning til dette prinsippet vil ha betydning i to relasjoner:

1. når departementene utarbeider budsjettforslaget (St prp nr 1 og eventuelle tilleggsproposisjoner)

2. om man i løpende termin, eventuelt ved nysalderingen, i større utstrekning enn i dag skal invitere Stortinget til å vedta reduksjoner av utgiftsbevilgninger når det inntreffer forhold som medfører at utbetalingene innen årets utgang antas å bli vesentlig mindre enn det bevilgede beløp.

I brev av 6. september 1996 til samtlige departementer har Finansdepartementet tatt opp med de øvrige departementene behovet for å vurdere grundigere utbetalingsbehovet i påfølgende år når beløpene i St prp nr 1 fastsettes, både for investeringsposter og overføringsposter. Det bør overveies å bruke ordningen med bestillingsfullmakt og tilsagnsfullmakt i større utstrekning for å unngå at det føres opp beløp som åpenbart må antas å bli utbetalt i påfølgende år.

Departementene skal i St prp nr 1 føre opp de beløp som etter deres beste skjønn tilsvarer det som antas å komme til utbetaling. Et tilhørende spørsmål er hva man skal gjøre i de tilfelle hvor det i løpende termin inntreffer vesentlige forandringer i forhold til de vurderinger som er gjort.

Finansdepartementet vil bl.a. be departementene legge økt vekt på å bearbeide og kvalitetssikre de overslag som gis, herunder i nysalderingsproposisjonen. I sammenheng med nysalderingsproposisjonen er det en mulighet at alle departementer bes om å gjennomgå samtlige poster for nybygg, anlegg m.v. og for overføringer (og eventuelt poster også for driftsutgifter med vesentlige avvik), og legge fram forslag om reduksjoner, der det er tale om *vesentlige endringer*. Dette vil imidlertid kunne øke antall poster som blir behandlet i nysalderingsproposisjonen, og øke Stortingets arbeid med denne proposisjonen.

7.4 EVALUERING AV OVERFØRINGORDNINGER OG DEPARTEMENTENES RESSURSER

I samsvar med forslag i St prp nr 51 (1994-95) Om-prioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1995, ble følgende overføringsordninger evaluert i 1995:

- Støtten til private skoler
- Støtten til film- og medieformål
- Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk
- Tilskuddsordningen til Øst-Europa
- Støtten til private organisasjoner.

Det ble dessuten foretatt en vurdering av de administrative ressurser i Fiskeridepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Utenriksdepartementet.

Alle gjennomganger er rettet inn mot å tilfredsstille de krav som følger av nytt økonomireglement i staten, med sikte på å oppnå forbedret styring og resultatutnyttelse. Det legges også vekt på å bøte på de svakheter Riksrevisjonen har avdekket ved enkelte ordninger. De gjennomganger som ble gjennomført i 1995, var etter Finansdepartementets vurdering nyttige. De berørte departementene har i fagproposisjonene for 1997 gitt en nærmere omtale av disse.

Regjeringen fortsetter i 1996 arbeidet med kritiske gjennomganger av utvalgte overføringsordninger. For

følgende ordninger er det satt i gang slik evaluering i år:

- Voksenopplæring i studieforbundene
- Hjelpemiddelsentralenes formidlingsvirksomhet
- Tilskudd til trossamfunn
- Produksjonstillegg for husdyrproduksjon og areal- og kulturlandskapstillegg
- Gjenkjøpsavtaler i forbindelse med forsvarsmateriellkjøp
- Fond i staten.

Statlige fond er en meget uensartet gruppe. Det er meget stor forskjell i fondenes formelle grunnlag, aktivitet og størrelse. Noen fond figurerer ikke i det hele tatt i statsregnskapet. Noen ganger består fondets inntekter av tilskudd over statsbudsjettet mens fondets utgifter ikke kommer til uttrykk der. Andre ganger går

inntektene direkte inn på fondet i form av avgifter, gebyr o.l., mens utgiftene bevilges på statsbudsjettet med refusjon fra fondet. Evalueringen av statlige fond vil omfatte samtlige fondskonstruksjoner og den må bli omfattende fordi det må foretas en særskilt vurdering av hvert enkelt fond.

Finansdepartementet legger til grunn at den gitte bevilgning også kan benyttes til evaluering av ordninger utover rene overføringsordninger når det er behov for dette ut fra det nye økonomireglementet.

Ordninger for evaluering i 1997 vil bli valgt ut senere.

Det er videre satt i gang vurdering av de administrative ressurser i tre departementer: Finansdepartementet, Miljøverndepartementet og Samferdselsdepartementet.

8. Gjennomføringen av inneværende års budsjett

8.1 VEDTATT BUDSJETT

De samlede utgifter i vedtatt budsjett (S III) for 1996 utgjør 440 115 mill. kroner. Utgiftene ekskl. låne-transaksjoner er på i alt 365 894 mill. kroner. De samlede inntekter beløper seg til 401 419 mill. kroner. Overføring til og fra Statens petroleumsfond er ikke inkludert i disse beløp.

I tabell 8.1 er det gitt en oversikt over utgiftene i vedtatt budsjett i 1995 og 1996, mens det i tabell 8.2 er gitt en tilsvarende oversikt over budsjettets inntekter.

Tabell 8.1 Oversikt over vedtatt budsjett (S III) 1995 og 1996. Utgifter (mill. kroner)

	S III 1995	S III 1996	Pst.vis endring
Driftsutgifter ¹⁾	55 966	53 969	- 3,6
Nybygg, anlegg m.v.	39 260	36 781	- 6,3
Overføringer	267 862	275 144	2,7
Sum utgifter ekskl. låne-transaksjoner	363 088	365 894	0,8
Utlån, gjeldsavdrag m.v.	29 957	74 221	147,8
Samlede utgifter	393 045	440 115	12,0
Overføring til Statens petroleumsfond	38 390	49 362	28,6

¹⁾ Inkl. driftsresultat i statens forretningsdrift og petroleumsvirksomhet.

Kilde: Finansdepartementet

Reduksjonen i bevilgede beløp til driftsutgifter og nybygg, anlegg m.v. forklares i hovedsak av endringer i statlig petroleumsvirksomhet. Driftsresultatet i statens forretningsdrift og petroleumsvirksomheten føres i henhold til bevilgningsreglementet opp på budsjettets utgiftsside. Et driftsoverskudd, som i realiteten er en inntekt, blir derfor en «negativ» utgift. Driftsoverskuddet i petroleumsvirksomheten øker fra 11,5 mrd. kroner i 1995 til 17,6 mrd. kroner i 1996. Dette slår ut i en tilsvarende reduksjon i de samlede driftsutgifter. Investeringene i statlig petroleumsvirksomhet ble redusert med 2,75 mrd. kroner fra 1995 til 1996.

Økningen i inntekter fra indirekte skatter forklares i hovedsak av økte inntekter fra merverdiavgiften med ca. 6,8 mrd. kroner og økte bilavgifter med ca. 1,7 mrd. kroner.

Under andre inntekter inngår i tabell 8.2 Overføring fra Skattefordelingsfondet, som øker med 5,7 mrd. kroner, inntekter fra hjemfalte anlegg, som i 1996 ble budsjettert med vel 1,2 mrd. kroner, og folketrygdens inntekter som økte med knapt 4,4 mrd. kroner.

Tabell 8.2 Oversikt over vedtatt budsjett (S III) 1995 og 1996. Inntekter (mill. kroner)

	S III 1995	S III 1996	Pst.vis endring
Direkte skatter	25 180	26 000	3,3
Indirekte skatter	145 023	154 336	6,4
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	20 050	22 300	11,2
Renter, avskrivninger m.v.	26 866	28 062	4,5
Andre inntekter ¹⁾	137 229	147 598	7,6
Sum inntekter ekskl. tilbakebetalinger m.v.	354 348	378 296	6,8
Tilbakebetalinger m.v.	25 160	23 123	- 8,1
Samlede inntekter	379 508	401 419	5,8
Overføring fra Statens petroleumsfond	38 390	36 960	- 3,7

¹⁾ Inkl. overføring fra Skattefordelingsfondet og folketrygdens inntekter.

Kilde: Finansdepartementet

8.2 ENDRINGER PÅ STATSBUJSJETTET FOR 1996

8.2.1 Statsbudsjettets inntekter

Tabell 8.3 Endringer i statsbudsjettets inntekter fra vedtatt budsjett (S III) til anslag på regnskap (mill. kroner)

	Endring
Skatter, avgifter og trygdepremier ekskl. oljeskatter ¹⁾	9 938
Andre inntekter ekskl. inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	1 598
Sum inntekter ekskl. oljeinntekter og tilbakebetalinger	11 536
Oljeskatter og CO ₂ -avgift	7 400
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	2 000
Sum oljeinntekter	9 400
Sum inntekter ekskl. tilbakebetalinger	20 936
Tilbakebetalinger	22 853
Inntekter i alt	43 789

¹⁾ Overføring fra Skattefordelingsfondet er inkludert.

Kilde: Finansdepartementet

Vedtatte endringer

I 1. halvår er det vedtatt endringer i statsbudsjettets inntekter på i alt 3 662 mill. kroner. Av dette utgjør

økte inntekter fra petroleumsvirksomheten 1 930 mill. kroner, inntekter under departementene 273 mill. kroner, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål under forretningsdriften 119 mill. kroner, økt aksjeutbytte 406 mill. kroner, mens økte tilbakebetalinger utgjør 1 008 mill. kroner.

Økningen i departementenes inntekter skyldes hovedsakelig økt refusjon av sykepengene fra folketrygden med 60 mill. kroner og økt refusjon fra Apotekavgiftsfondet med 147 mill. kroner.

Økningen i inntektene fra petroleumsvirksomheten forklares hovedsakelig ved økte avskrivninger med 1 600 mill. kroner som følge av nye beregninger av SDØEs avskrivninger.

Økningen i aksjeutbytte har hovedsakelig sammenheng med økt utbytte fra Norsk Hydro a.s. (200 mill. kroner) og ekstraordinært utbytte fra Norsk Jern Holding A/S i forbindelse med selskapets salg av aksjepost i Fundia A/S (190 mill. kroner).

Økningen i tilbakebetalinger m.v. har sin årsak i overdragelse av eiendeler i forbindelse med avslutningen av stiftelsen Norsk rikskringkasting (jf motsvarende postering på utgiftssiden i kap 8.2.2).

Nye anslag

Utover de endringer Stortinget allerede har vedtatt, er det utarbeidet nye anslag på en rekke inntektsposter. Nedenfor gis en redegjørelse for disse endrede anslagene.

Skatter og avgifter

Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge i 1996 er samlet satt opp med ca. 9,9 mrd. kroner siden vedtatt budsjett når overføringer fra Skattefordelingsfondet er medregnet. Oppjusteringen skyldes i hovedsak en sterkere vekst i den økonomiske aktiviteten, bl.a. i privat konsum og sysselsetting, enn tidligere lagt til grunn. Direkte skatter og trygdeavgift er økt med 6 mrd. kroner. Arbeidsgiveravgiften er økt med 1,8 mrd. kroner. Merverdiavgiften er oppjustert med 2,8 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og toll samlet sett er nedjustert med ca. 670 mill. kroner.

De reviderte tallene for 1996 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i 1996, samt på nye vekstanslag for sysselsetting, etterspørsel, lønns- og prisvekst fra 1995 til 1996.

Petroleumsskatter

Anslaget for betalte skatter og avgifter på utvinning av petroleum anslås å bli om lag 7 500 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i S III. Anslaget for innbetalte direkte skatter (ordinær skatt og særskatt) er oppjustert med 6 900 mill. kroner, og anslaget for innbetalt produksjonsavgift er oppjustert med 600 mill. kroner. Anslagene for betalte skatter og avgifter er bl.a. basert på innbetalingene hittil i år, utskrevet terminskatt for første termin og pris- og produksjonsutviklingen hittil i år.

Oppjusteringen av anslaget for innbetalte direkte skatter skyldes i hovedsak at utskrevet terminskatt for 1996 er betydelig høyere enn anslaget i S III for påløpte skatter i 1996, hovedsakelig som følge av

høyere oljepris i inneværende år enn lagt til grunn i S III. I tillegg er anslaget for påløpte skatter i 1995 noe oppjustert, slik at det i 1996 vil bli innbetalt en noe større andel enn tidligere anslått av de påløpte skattene for 1995.

Anslaget for innbetalt avgift på utslipp av CO₂ er nedjustert med 100 mill. kroner sammenlignet med S III.

Statens renteinntekter i 1996

Statens renteinntekter ekskl. inntekter fra kapitalinnskudd i statens petroleumsvirksomhet er for 1996 anslått til 20,6 mrd. kroner. Dette er en nedjustering på knapt 0,2 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett for 1996. Renteinntektene fra statens kontantbeholdning i Norges Bank er oppjustert med 0,5 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Kontantbeholdningen er delt inn i en kronekonto og en valutainnskuddskonto. Avkastningen på valutainnskuddskontoen motsvarer avkastningen på Norges Banks immuniseringsportefølje. Oppjusteringen siden vedtatt budsjett skyldes i stor grad at gjennomsnittlig innestående på kronekontoen er oppjustert som følge av bedret budsjettbalanse for staten. Renteinntektene fra statsbankene anslås på den annen side å bli vel 0,5 mrd. lavere i 1996 enn det en la til grunn i vedtatt budsjett. Dette skyldes hovedsakelig at statsbankenes utlånsvest både i 1995 og 1996 har vist seg å bli lavere enn det som tidligere er lagt til grunn.

Andre inntekter

Anslagene for statsbudsjettets øvrige inntekter er oppjustert med vel 1 mrd. kroner, hovedsakelig som følge av at en legger til grunn 1 mrd. kroner høyere tilbakeføringer fra Statens banksikringsfond enn forutsatt i vedtatt budsjett.

Lånetransaksjoner

Netto utlån til statsbankene anslås redusert med vel 9,5 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Dette skyldes i all hovedsak at avdragsinngangen til Husbanken er blitt høyere enn tidligere lagt til grunn. I tillegg er utlånene i Husbanken gått ned i forhold til det som lå til grunn i S III.

8.2.2 Statsbudsjettets utgifter

Tabell 8.4 Endringer i statsbudsjettets utgifter fra vedtatt budsjett (S III) til anslag på regnskap (mill. kroner)

	Endring
Utgifter ekskl. lånetransaksjoner og statlig petroleumsvirksomhet	448
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	- 4 968
Utgifter ekskl. lånetransaksjoner	- 4 520
Lånetransaksjoner	16 000
Utgifter i alt	11 480

Kilde: Finansdepartementet

Vedtatte endringer

Det er netto foreslått tilleggsbevilgninger på budsjettets utgiftsside på 6 496 mill. kroner pr. 13.9.96. (Økte overføringer til Statens petroleumsfond på 2 411 mill. kroner er ikke inkludert i dette beløpet.) Bevilgningene til petroleumsvirksomheten er redusert med 479 mill. kroner, mens utlån og gjeldsavdrag er økt med 3 684 mill. kroner. Utgiftene til folketrygden er netto økt med 2 609 mill. kroner.

Reduksjonen i utgiftene til petroleumsvirksomheten har bl.a. sin årsak i at anslaget for gjennomsnittlig oljepris i 1996 i Revidert nasjonalbudsjett 1996 ble oppjustert fra 105 til 115 kroner pr fat.

De økte utgiftene under folketrygden forklares i hovedsak av økningen av grunnbeløpet i forbindelse med trygdeoppkjøret 1996. Det meste av økningen i lånetransaksjoner kan tilskrives to forhold: Etableringen av Norsk rikskringkasting som aksjeselskap med et aksjeinnskudd på 1 000 mill. kroner (jf motsvarende postering på inntektssiden i kap 8.2.1), og tilførsel av egenkapital i Telenor A.S med 2 000 mill. kroner.

Nye anslag

I 2. halvår 1996 vil det ventelig bli lagt fram forslag om økte utgifter på 0,5-1 mrd. kroner. På bakgrunn av manglende internasjonal ratifikasjon av avtalen om redusert verftsstøtte og dermed forlengelse også av den norske støtteordningen, er det lagt til grunn at det er nødvendig å øke bevilgningene til dette formålet. Videre kan det være nødvendig med økte bevilgninger bl.a. til fødselspenger og barnetrygd med dagens stønadssatser. Økningen i disse bevilgningene motsvarer dels av reduserte dagpenger til arbeidsledige. Økte utgifter under folketrygden anslås derfor å bli om lag 100 mill. kroner.

Renteutgifter

Renteutgiftene på statens gjeld er nedjustert med knapt 1,3 mrd. kroner i forhold til vedtatt budsjett. Dette skyldes bl.a. at 5 mrd. kroner av statens obligasjonsgjeld som skulle innfris i 1996 ble førtidig innfridd i 1995. Innfrielsen skjedde imidlertid for sent til at en fikk tatt med virkningen på renteutgiftene i 1996 i budsjettet. I tillegg skyldes nedjusteringen av renteutgiftene siden vedtatt budsjett en forskyvning av renteutgifter fra 1996 til 1997 som følge av innbetaling av påløpte renter ved utvidelse av eksisterende obligasjonslån.

Tilfeldige utgifter

Etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 1996 (RNB) gjensto det 2 792 mill. kroner på kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Ved stortingsbehandlingen av RNB ble Finansdepartementet gitt fullmakt til å sette ned departementenes lønns- og driftsbevilgninger i 1996 med 418 mill. kroner bl.a. som følge av lavere prisstigning fra 1995 til 1996 enn tidligere lagt til grunn. Nedsettelsen ble av Stortinget rent teknisk foretatt på kap. 2309. Nedsettelsen av lønns- og driftsbevilgningene er nå gjennomført og bevilgningen under kap. 2309 er derfor økt til 3 210 mill. kroner. Dette beløpet er avsatt til dekning av lønns- og trygdeoppkjørene samt generelle tilleggsbevilgninger. I tillegg skal

posten dekke overskridelsestillatelser som Finansdepartementet har fullmakt til å gi. Denne posten vil derfor ved nysalderingen bli nedsatt til 100 mill. kroner. Dette beløpet anses tilstrekkelig til å dekke gitte overskridelser og beløp som direkte regnskapsføres på posten.

Statens petroleumsfond

Ved behandlingen av Innst S nr 283 (1995-96), jf St prp nr 58 (1995-96) ble bevilgningen på kap. 2800, post 50 Overføringer til fondet, satt opp med knapt 3 mrd. kroner som følge av bevilgningsendringer under statens petroleumsvirksomhet.

I dette beløpet var ikke økte petroleums-skatter innberegnet da disse inntektene ikke ble foreslått bevilget i proposisjonen.

Av redegjørelsen foran framgår det at inntektene fra petroleumsskatten vil bli enda høyere enn anslått i St prp nr 58. Forslag om økte overføringer til petroleumsfondet som følge av dette vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen.

I henhold til retningslinjene for petroleumsfondet, jf St prp nr 1 Tillegg nr 10 (1995-96), skal det ved framleggelsen av Gul bok for det kommende år vurderes om det er nødvendig å fremme egen proposisjon med forslag til endringer i kap. 5800 Overføring fra fondet, eller om dette kan vente til nysalderingen. Kap. 5800 skal økes hver gang det vedtas tilleggsbevilgninger som ikke dekkes av avsetningen under kap. 2309.

Ved behandlingen av Innst S nr 283 (1995-96), jf St prp nr 58 (1995-96), ble statsbudsjettets utgifter redusert. Det er derfor ikke grunnlag for å foreslå økte overføringer fra fondet nå.

Redegjørelsen i dette kapitlet viser at det oljekorrigerte underskuddet for 1996 nå anslås til 25 873 mill. kroner. Finansdepartementet vil derfor i nysalderingsproposisjonen for 1996 foreslå reduserte overføringer fra fondet til statskassen.

8.2.3 Balansetall

Tabell 8.5 Nytt anslag på balansetall for statsbudsjettet 1996 pr 13.9.96 (mill. kroner)

	S III 1996	Endring	Nytt anslag
Oljekorrigert overskudd	- 36 960	11 087	- 25 873
Netto oljeinntekter	49 362	14 368	63 730
Netto avsatt i petroleumsfondet	12 402	25 455	37 857
Overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
Utlån, netto = finansieringsbehov	51 098	- 6 853	44 245

Kilde: Finansdepartementet

Det anslås en forbedring i det oljekorrigerte overskuddet med 11,1 mrd. kroner til 25,9 mrd. kroner.

Netto avsetning i petroleumsfondet anslås økt med 25,5 mrd. kroner. Netto utlån anslås økt med 1,4 mrd. kroner, slik at finansieringsbehovet økes til 52,5 mrd. kroner.

I det vedtatte budsjett er folketrygdens finansieringsbehov ført opp med 39 246,2 mill. kroner. Av de tilleggsbevilgninger som er vedtatt tidligere i år utgjør utgifter under folketrygden 2 608,8 mill. kroner netto. For resten av året anslås det som nevnt nødvendig å fremme tilleggsbevilgninger under folketrygden på om lag 100 mill. kroner. Folketrygdens inntekter anslås nå å bli 3 100 mill. kroner høyere enn i vedtatt budsjett. Folketrygdens finansieringsbehov anslås dermed til 38 855 mill. kroner.

8.3 STATSREGNSKAPET MEDREGNET FOLKETRYGDEN FOR 1. HALVÅR 1996

8.3.1 Inntekter

De totale inntekter ekskl. petroleumsfondet utgjør i perioden 1. januar - 30. juni 1996, 198 396 mill. kroner. Skatter, avgifter og arbeidsgiver- og trygdeavgift under folketrygden utgjør i alt 140 674 mill. kroner.

De største inntekstpostene under skatter og avgifter fremgår av tabell 8.6.

Tabell 8.6 Skatter og avgifter 1996. Bevilgede og regnskapsførte beløp pr 30.6.96 (mill. kroner)

	Bevilgning S III 1996	Regnskap 30.6.96	Regnskap i pst. av bevilgning
Skatt på formue og inntekt ¹⁾	11 300	6 683	59,2
Arbeidsgiver- og trygdeavgift.....	87 900	45 501	51,8
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	24 700	14 742	59,7
Merverdiavgift	91 749	46 619	50,8
Avgifter på motorvogner	26 596	14 795	55,6
Avgifter på alkohol	6 625	3 260	49,2
Avgifter på tobakk	5 690	2 675	47,0
Tollinntekter.....	2 953	1 135	38,4
Andre avgifter	10 723	5 264	49,1
Sum	268 236	140 674	52,5

¹⁾ Overføring fra Skattefordelingsfondet er ikke inkludert i Skatt på formue og inntekt i denne tabellen.

Kilde: Finansdepartementet

8.3.2 Utgifter

Statsregnskapet medregnet folketrygden viser at det pr 30. juni 1996 er regnskapsført 219 815 mill. kroner

ekskl. overføring til Statens petroleumsfond.

I tabell 8.7 er gitt en oversikt som viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 8.7 Statsbudsjettets utgifter ekskl. overføringer til Statens petroleumsfond 1996. Bevilgede og regnskapsførte beløp pr 30.6.96 (mill. kroner)

	Bevilgning S III 1996	Regnskap 30.6.96	Regnskap i pst av bevilgning
1. Driftsutgifter	53 969	21 794	40,4
2. Nybygg, anlegg.....	36 781	15 181	41,3
3. Overføringer til andre	275 144	141 073	51,3
Utgifter ekskl. lån	365 894	178 048	48,7
4. Utlån, avdrag m.v.....	74 221	41 767	56,3
Sum	440 115	219 815	50,0

Kilde: Finansdepartementet

8.3.3 Resultat

Statens bevilgningsregnskap for perioden 1.1.-30.6.1996 viser et overskudd før lånetransaksjoner, før avsetning til Statens petroleumsfond, på 7 167 mill. kroner. Korrigert for oljevirkksomheten blir det et underskudd før lånetransaksjoner på 23 991 mill. kroner. Enkelte store inntektsanslag, som overføring fra Skattefordelingsfondet, budsjettet med 32 800 mill. kroner og renter av statskassens foliokonto, budsjettet med 4 945 mill. kroner, vil først komme til inntekt i statsregnskapet mot slutten av året. Finansieringsbehovet er 21 419 mill. kroner. Det er i perioden tatt opp 46 008 mill. kroner i statslån. Statskassens beholdninger økte dermed med 24 589 mill. kroner.

Finansdepartementets innestående på bank er i perioden økt med netto 25 278 mill. kroner til 125 927 mill. kroner. For nærmere detaljer vises til tabellene i vedlegg 2.

Tabell 8.8 viser hovedtallene i statsbudsjettets inntekter og utgifter ekskl. lånetransaksjoner pr. 30.6.96. Overføringene til og fra Statens petroleumsfond finner sted 31. desember på basis av vedtakene i nysalderingen for kap. 2800 og kap. 5800. Dette medfører at det i tabell 8.8 ikke framkommer tall for overføringene til og fra petroleumsfondet. Dette medfører at det i regnskapet pr 30.6.96 rent teknisk vil framkomme et overskudd før lånetransaksjoner.

Tabell 8.8 Statsbudsjettets hovedtall 1996. Bevilgede og regnskapsførte beløp pr 30.6.96 (mill. kroner)

	Bevilgning S III 1996	Regnskap 30.6.96	Regnskap i pst av bevilgning
Statsbudsjettets inntekter.....	378 296	185 215	49,0
– Statsbudsjettets utgifter.....	365 894	178 048	48,7
= Statsbudsjettets overskudd før overføring til Statens petroleumsfond	12 402	7 167	
– Overført til Statens petroleumsfond ¹⁾	49 363	-	
= Oljekorrigert overskudd.....	– 36 961	– 23 991	
+ Overført fra Statens petroleumsfond ¹⁾	36 961	-	
= Overskudd før lånetransaksjoner	0	7 167	
Samlet finansieringsbehov	51 098	21 419	

¹⁾ Overføringene til og fra Statens petroleumsfond foretas først 31. desember i regnskapsåret.

Kilde: Finansdepartementet

Finans- og tolldepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om statsbudsjettet medregnet folketrygden for 1997.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet medregnet folketrygden for 1997 i samsvar med et framlagt forslag.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet ligger ved.

Forslag

til vedtak om statsbudsjettet medregnet folketrygden for budsjetterminen

1. januar til 31. desember 1997.

I. Oversikt over statsbudsjettet medregnet

Utgifter					
	Samlede utgifter	Drifts-utgifter	Nybygg, anlegg m.v	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag m.v.
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen.....	83 500	57 400	26 100	-	-
Regjering.....	89 550	89 550	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner.....	656 451	580 861	56 090	19 500	-
Høyesterett.....	40 872	40 872	-	-	-
Utenriksdepartementet.....	12 437 726	1 774 086	71 065	10 444 214	148 361
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet..	21 025 027	13 568 162	1 052 259	6 404 398	208
Kulturdepartementet.....	2 982 677	691 327	25 746	2 265 604	-
Justisdepartementet.....	8 792 827	7 962 744	343 145	486 938	-
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	56 930 017	2 599 983	59 367	54 213 167	57 500
Sosial- og helsedepartementet.....	16 775 727	3 698 169	1 013 997	12 051 961	11 600
Barne- og familiedepartementet.....	17 414 100	240 550	-	17 173 550	-
Nærings- og energidepartementet.....	3 561 841	966 145	58 900	2 536 796	-
Fiskeridepartementet.....	1 653 901	1 130 417	193 790	329 694	-
Landbruksdepartementet.....	13 585 591	783 118	26 682	12 775 791	-
Samferdselsdepartementet.....	21 191 150	7 265 350	5 405 700	3 590 100	4 930 000
Miljøverndepartementet.....	2 433 603	1 208 074	120 330	1 105 199	-
Administrasjonsdepartementet.....	7 685 010	5 830 237	10 200	1 794 573	50 000
Finans- og tolldepartementet.....	49 270 800	3 834 400	92 700	17 762 000	27 581 700
Forsvarsdepartementet.....	24 304 221	15 006 665	8 518 462	738 094	41 000
Ymse utgifter.....	6 903 175	4 547 775	-	2 355 400	-
Statsbankene.....	53 171 751	411 450	4 000	8 367 601	44 388 700
Statlig petroleumsvirksomhet.....	-3 991 000	-24 996 000	19 800 000	1 205 000	-
Statens forretningsdrift.....	3 188 683	-22 550	2 751 233	110 000	350 000
Folketrygden.....	135 787 800	3 084 520	39 200	132 662 480	1 600
Statens petroleumsfond.....	65 091 000	-	-	65 091 000	-
Sum utgifter.....	521 066 000	50 353 305	39 668 966	353 483 060	77 560 669
			Statsbudsjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet folke-trygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger m.v. og overføring fra Statens petroleumsfond.....)			321 950 331	97 331 000	419 281 331
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld m.v.).....			307 719 131	135 786 200	443 505 331
Driftsutgifter.....			47 268 785	3 084 520	50 353 305
Nybygg, anlegg m.v.....			39 629 766	39 200	39 668 966
Overføringer til andre.....			155 729 580	132 662 480	288 392 060
Overføringer til Statens petroleumsfond.....			65 091 000	-	65 091 000
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens petroleumsfond (1-2).....			14 231 200	-38 455 200	-24 224 000
4. Overføring fra Statens petroleumsfond.....			24 224 000	-	24 224 000
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4).....			38 455 200	-38 455 200	-

folketrygden for budsjetterminen 1997. 1000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg m.v.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger m.v.
Skatt på formue og inntekt	68 360 000	-	-	68 360 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	95 100 000	-	-	95 100 000	-
Tollinntekter	2 251 000	-	-	2 251 000	-
Merverdiavgift og trygdeavgift	100 470 000	-	-	100 470 000	-
Avgifter på alkohol.....	6 951 000	-	-	6 951 000	-
Avgifter på tobakk.....	5 920 000	-	-	5 920 000	-
Avgifter på motorvogner.....	27 940 000	-	-	27 940 000	-
Andre avgifter.....	10 656 368	-	-	10 656 368	-
Sum skatter og avgifter.....	317 648 368	-	-	317 648 368	-
Renter av statens forretningsdrift	196 020	-	-	196 020	-
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.	2 466 521	-	2 394 721	71 800	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 662 541	-	2 394 721	267 820	-
Renter fra statsbankene	9 722 100	-	-	9 722 100	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer ...	6 020 816	-	-	6 020 816	-
Utbytte ekskl. Statoil	3 181 802	-	-	3 181 802	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. Statens forretningsdrift og Statoil)	18 924 718	-	-	18 924 718	-
Inntekter under departementene	14 534 253	7 750 484	835 505	5 948 264	-
Overføring fra Norges Bank.....	4 236 451	-	-	4 236 451	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond.....	175 000	-	-	175 000	-
Sum andre inntekter.....	18 945 704	7 750 484	835 505	10 359 715	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	24 900 000	-	15 500 000	9 400 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	34 900 000	-	-	34 900 000	-
Aksjeutbytte fra Statoil.....	1 300 000	-	-	1 300 000	-
Sum petroleumsinntekter.....	61 100 000	-	15 500 000	45 600 000	-
Tilbakebetalinger.....	38 616 669	-	-	-	38 616 669
Statens petroleumsfond	24 224 000	-	-	24 224 000	-
Sum inntekter	482 122 000	7 750 484	18 730 226	417 024 621	38 616 669
			Statsbudsjettet folketrygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbudsjettet medregnet folketrygden
Lånetransaksjoner:					
6. Utlån gjeldavdrag, aksjetegning m.v. i alt.....			77 559 069	1 600	77 560 669
Utlån til statsbankene			44 388 700	-	44 388 700
Gjeldsavdrag.....			27 581 700	-	27 581 700
Andre utlån, aksjetegning m.v.....			5 588 669	1 600	5 590 269
7. Tilbakebetalinger m.v.....			38 616 669	-	38 616 669
8. Utlån m.v. (netto) (6-7)			38 942 400	1 600	38 944 000
9. Samlet finansieringsbehov- av kontantbeholdning og lånemidler (8-5).....			487 200	38 456 800	38 944 000

Kap. Post	Kroner	Kroner	
Utgifter			
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen			
1	Det kongelige hus:		
1	Apanasjer	23 800 000	23 800 000
11	Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011):		
1	Lønn og godtgjørelser	19 800 000	
11	Varer og tjenester	11 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter	2 400 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	24 000 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 100 000	59 700 000
	Sum Det kongelige hus og Slottsforvaltningen		83 500 000
Regjering			
20	Statsministerens kontor (jf. kap. 3020):		
1	Lønn og godtgjørelser	15 000 000	
11	Varer og tjenester	16 600 000	31 600 000
21	Statsrådet (jf. kap. 3021):		
1	Lønn og godtgjørelser	31 350 000	
11	Varer og tjenester	26 600 000	57 950 000
	Sum Regjering		89 550 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
41	Stortinget (jf. kap. 3041):		
1	Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under post 70</i>	228 703 000	
11	Varer og tjenester	134 007 000	
31	Utbedring og fornyelse av tekniske installasjoner, <i>kan overføres</i>	5 500 000	
32	Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	9 590 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
49	Kjøp av Nedre Vollgt. 18, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
70	Tilskudd til partigruppene	18 900 000	437 700 000
42	Forsvarets ombudsmannsnemnd:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 470 000	
11	Varer og tjenester	910 000	2 380 000
43	Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043):		
1	Lønn og godtgjørelser	11 328 000	
11	Varer og tjenester	4 850 000	16 178 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 757 000	
11	Varer og tjenester	1 214 000	2 971 000
51	Riksrevisjonen (jf. kap. 3051):		
1	Lønn og godtgjørelser	129 757 000	
11	Varer og tjenester	66 865 000	
70	Tilskudd til INTOSAI Development Initiative (IDI)	600 000	197 222 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		656 451 000

Høyesterett

61	Høyesterett:		
1	Lønn og godtgjørelser	23 764 000	
11	Varer og tjenester	17 108 000	40 872 000
	Sum Høyesterett		40 872 000

Utenriksdepartementet

Utenriksadministrasjon og utenriksrepresentasjon

100	Utenriksdepartementet:		
1	Lønn og godtgjørelser	168 567 000	
11	Varer og tjenester	91 048 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 705 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	700 000	
71	Diverse tilskudd	4 725 000	276 745 000
101	Utenriksrepresentasjon (jf. kap. 3101):		
1	Lønn og godtgjørelser	180 921 000	
11	Varer og tjenester	274 713 000	
38	Bygg og anlegg, <i>kan overføres</i>	24 850 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	30 215 000	
70	Hjelp til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	120 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	361 000	511 180 000
102	Særavtale i utenriktjenesten:		
1	Lønn og godtgjørelser	96 904 000	
11	Varer og tjenester	25 021 000	121 925 000
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:		
1	Lønn og godtgjørelser	40 000	
11	Varer og tjenester	4 960 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	11 000 000
104	Ventelønn m.v.:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 000 000	
11	Varer og tjenester	3 625 000	4 625 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
109 Grensemerking:		
11 Varer og tjenester	400 000	400 000
Sum Utenriksadministrasjon og utenriksrepresentasjon		925 875 000
Utenriksformål m.m.		
115 Presse-, kultur- og informasjonsformål:		
1 Lønn og godtgjørelser	975 000	
11 Varer og tjenester	19 400 000	
70 Informasjonsprosjekter om utenriks- og handelspolitiske spørsmål, <i>kan overføres</i>	1 350 000	
75 Tilskudd til norske studier på universitetsnivå	4 100 000	
78 Kulturpresentasjon i utlandet, <i>kan overføres</i>	25 700 000	
79 Stipend	1 050 000	52 575 000
116 Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
11 Varer og tjenester	32 850 000	
70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner	214 455 000	
71 Tilskudd til internasjonale økonomiske organisasjoner ..	544 652 000	791 957 000
118 Internasjonal bistand:		
72 Tiltak til støtte for demokrati, utvikling og nasjonal selvstendighet, <i>kan overføres</i>	35 900 000	
73 Miljøtiltak i Øst-Europa, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
75 Prosjektsamarbeid overfor Øst-Europa, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
76 Internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	97 664 000	
77 Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	111 900 000	
78 Nordisk investeringsprogram i Baltikum, <i>kan overføres</i> ..	16 000 000	
90 Investeringsfond for Øst-Europa, <i>kan overføres</i>	70 000 000	551 464 000
Sum Utenriksformål m.m.		1 395 996 000
Eksport/garantier		
121 Eksportfremmende tiltak:		
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	209 304 000	209 304 000
122 Støtte ved eksport til utviklingsland:		
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	100 000	100 000
123 A/S Eksportfinans:		
70 Tilskudd	90 000 000	90 000 000
Sum Eksport/garantier		299 404 000
Sjøsikkerhet og tiltak for sjøfolk		
130 Sjøfartsdirektoratet med Skipskontrollen (jf. kap. 3130):		
1 Lønn og godtgjørelser	102 978 000	
11 Varer og tjenester	62 089 000	
21 Spesielle driftsutgifter	10 072 000	
70 Hjemsending av sjøfolk m.m.	2 054 000	
71 Utbetaling til sjøfolk som seilte ute i krigsårene	20 000	
72 Tilskudd til NOx-tiltak, <i>kan overføres</i>	7 000 000	184 213 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
133 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk:		
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	339 000 000	
71 Tilskudd NIS, <i>kan overføres</i>	75 000 000	414 000 000
134 Skipsregistrene (jf. kap. 3134):		
1 Lønn og godtgjørelser	3 298 000	
11 Varer og tjenester	2 040 000	5 338 000
Sum Sjø sikkerhet og tiltak for sjøfolk		603 551 000
Utviklingshjelpens administrasjon		
140 Administrasjon av utviklingshjelpen:		
1 Lønn og godtgjørelser	39 200 000	
11 Varer og tjenester	31 300 000	70 500 000
141 Direktoratet for utviklingshjelp:		
1 Lønn og godtgjørelser	65 700 000	
11 Varer og tjenester	53 050 000	118 750 000
142 Stedlige representasjoner:		
1 Lønn og godtgjørelser	58 700 000	
11 Varer og tjenester	65 500 000	
38 Bygg og anlegg, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
40 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
42 Krise- og evakueringstiltak, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold m.m., <i>kan overføres</i>	4 000 000	134 200 000
143 Utenriksrepresentasjon, 03-området:		
1 Lønn og godtgjørelser	24 200 000	
11 Varer og tjenester	29 380 000	53 580 000
Sum Utviklingshjelpens administrasjon		377 030 000
Prioriterte land og regioner		
150 Bistand til Afrika:		
1 Lønn og godtgjørelser	20 000 000	
11 Varer og tjenester	22 870 000	
70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Etiopia, <i>kan overføres</i>	65 000 000	
71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Tanzania, <i>kan overføres</i>	200 000 000	
72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zambia, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
73 Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
74 Langsiktig utviklingssamarbeid med Mosambik, <i>kan overføres</i>	200 000 000	
75 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zimbabwe, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
76 Langsiktig utviklingssamarbeid med Uganda, <i>kan overføres</i>	55 000 000	
77 Langsiktig utviklingssamarbeid med Malawi, <i>kan overføres</i>	30 000 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
78 Regionalbevilgning for prioriterte land, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
79 Regionalbevilgning for andre samarbeidsland, <i>kan overføres</i>	475 000 000	1 592 870 000
151 Bistand til Asia:		
70 Langsiktig utviklingssamarbeid med til Sri Lanka, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nepal, <i>kan overføres</i>		30 000 000
72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Bangladesh, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
74 Regionalbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i>	120 000 000	340 000 000
152 Bistand til Mellom-Amerika:		
1 Lønn og godtgjørelser	9 000 000	
11 Varer og tjenester	6 630 000	
70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nicaragua, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
71 Regionalbevilgning for Mellom-Amerika, <i>kan overføres</i>	87 000 000	152 630 000
153 Bistand til andre prioriterte områder:		
70 Tilskudd til palestinske områder, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
71 Tilskudd til gjenoppbygging av Bosnia-Hercegovina, <i>kan overføres</i>	100 000 000	250 000 000
Sum Prioriterte land og regioner		2 335 500 000
Utvidet samarbeid		
154 Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid:		
11 Varer og tjenester	9 000 000	
70 Tilskudd til opplysningsarbeid, <i>kan overføres</i>	42 000 000	
71 Tilskudd via frivillige organisasjoner, <i>kan overføres</i>	670 000 000	
72 Tilskudd til forskning og kompetansebygging i utviklingsland, <i>kan overføres</i>	134 000 000	
73 Tilskudd til kulturtiltak i utviklingsland, <i>kan overføres</i>	43 000 000	898 000 000
155 Miljø og naturressursforvaltning:		
70 Tilskudd til miljøverntiltak, <i>kan overføres</i>	116 000 000	
71 Tilskudd til utvidet miljørarbeid, <i>kan overføres</i>	207 500 000	323 500 000
156 Tiltak for å bedre kvinners situasjon og likestilling:		
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	55 000 000	55 000 000
157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling (jf. kap. 3157):		
70 Tilskudd til næringslivets engasjementer i utviklingsland, <i>kan overføres</i>	36 000 000	
71 Tilskudd til institusjons- og kompetanseutvikling, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
72 Tilskudd og veiledning til utviklingsland ved eksport til Norge, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
73 Tilskudd til opplæring ved eksport, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
74 Tilskudd til parallellfinansiering, <i>kan overføres</i>	182 000 000	
75 Tilskudd til blandede kreditter, <i>kan overføres</i>	140 000 000	
90 Låneordningen for utvikling av næringslivet i utviklingsland, <i>kan overføres</i>	78 000 000	476 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
158	Utredning, forskning, evaluering og kvalitetssikring:	
1	300 000	
11	65 000 000	
70	36 700 000	102 000 000

159	Tilskudd til ymse hjelpetiltak:	
70	100 965 000	100 965 000

		1 955 465 000

Bistand via internasjonale organisasjoner		
161	Generelle bidrag – FN-organisasjoner:	
70	530 000 000	
71	200 000 000	
72	272 000 000	
73	178 000 000	
74	210 000 000	
75	41 000 000	
76	75 000 000	
77	11 000 000	
78	28 930 000	1 545 930 000

163	Generelle bidrag – finansinstitusjoner:	
70	341 525 000	
71	53 000 000	
72	208 000 000	
73	13 000 000	
75	40 000 000	
76	89 000 000	744 525 000

164	Generelle bidrag – andre organisasjoner:	
70	45 000 000	
71	10 000 000	
72	4 000 000	
74	5 750 000	
75	9 500 000	74 250 000

165	Bilateral bistand administrert av internasjonale organisasjoner (multi-bi):	
1	2 000 000	
11	2 550 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
70 Samfinansiering med bankene, <i>kan overføres</i>	115 000 000	
71 Tilskudd til fond og programmer, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
72 Tilskudd til særorganisasjoner m.v., <i>kan overføres</i>	63 000 000	
75 Tilskudd til eksperter og junioreksperter, <i>kan overføres</i>	31 000 000	283 550 000
166 Gjeldslettetiltak:		
70 Tilskudd til fond for internasjonale gjeldsoperasjoner, <i>kan overføres</i>	170 000 000	
71 Tilskudd til oppfølging av Paris-klubbavtaler, <i>kan overføres</i>	25 000 000	195 000 000
Sum Bistand via internasjonale organisasjoner		2 843 255 000
Nødhjelp, menneskerettigheter, fred og demokratibyggning		
190 Humanitær bistand ved naturkatastrofer:		
11 Varer og tjenester	150 000	
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	130 000 000	130 150 000
191 Hjelp til flyktninger og menneskerettighetstiltak:		
11 Varer og tjenester	2 100 000	
70 Tilskudd til FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR), <i>kan overføres</i>	150 000 000	
71 Tilskudd til FNs organisasjon for Palestinaflyktninger (UNRWA), <i>kan overføres</i>	85 000 000	
74 Tilskudd til flyktninger fra Latin-Amerika, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
75 Tilskudd til annen flyktningehjelp og menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	400 000 000	
76 Tilskudd til humanitær bistand til Afrika, <i>kan overføres</i>	353 000 000	
77 Tilskudd til humanitær bistand til det tidligere Jugoslavia, <i>kan overføres</i>	250 000 000	1 300 100 000
192 Tiltak til støtte for fred og demokrati:		
70 Tilskudd – globale, <i>kan overføres</i>	91 900 000	91 900 000
194 Utvikling og nedrustning:		
11 Varer og tjenester	300 000	
70 Tilskudd	1 700 000	2 000 000
195 Tiltak for flyktninger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):		
21 Spesielle driftsutgifter	174 000 000	174 000 000
Sum Nødhjelp, menneskerettigheter, fred og demokratibyggning		1 698 150 000
Sjippfartsberedskap m.m.		
199 Sjippfartsberedskap m.m.:		
11 Varer og tjenester	550 000	
70 Tilskudd til Sjippfartens beredskapssekretariat	2 950 000	3 500 000
Sum Sjippfartsberedskap m.m.		3 500 000
Sum Utenriksdepartementet		12 437 726 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet			
Administrasjon			
200	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200):		
1	Lønn og godtgjørelser	100 664 000	
11	Varer og tjenester	39 725 000	
21	Spesielle driftsutgifter	6 800 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	2 210 000	149 399 000
203	Statens utdanningskontorer (jf. kap. 3203):		
1	Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under kap. 200 postene 1 og 11</i>	76 362 000	
11	Varer og tjenester, <i>kan nyttes under kap. 200 postene 1 og 11</i>	38 076 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 641 000	
71	Tilskudd	10 489 000	132 568 000
206	Samisk utdanningsråd (jf. kap. 3206):		
1	Lønn og godtgjørelser	6 627 000	
11	Varer og tjenester	2 342 000	
70	Tilskudd til produksjon av samiske læremidler, <i>kan overføres</i>	9 196 000	18 165 000
	Sum Administrasjon		300 132 000
Grunnskolen			
221	Tilskudd til grunnskolen:		
60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	39 059 000	
61	Tilskudd til institusjoner	31 568 000	
62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	3 682 000	
63	Tilskudd til skolefritidsordninger, <i>kan overføres</i>	341 400 000	
65	Tilskudd til undervisning for fremmedspråklige elever ...	540 581 000	
66	Tilskudd til leirskoleopphold	23 200 000	
67	Tilskudd til kommunale musikkskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	89 261 000	
68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i>	22 721 000	
69	Pensjonsinnskudd i Statens Pensjonskasse	176 473 000	1 267 945 000
222	Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222):		
1	Lønn og godtgjørelser	21 593 000	
11	Varer og tjenester	18 654 000	40 247 000
228	Kvalitetsutvikling i grunnskolen:		
21	Spesielle driftsutgifter	109 955 000	109 955 000
229	Andre formål i grunnskolen:		
1	Lønn og godtgjørelser	780 000	
11	Varer og tjenester	759 000	
21	Spesielle driftsutgifter	13 668 000	
60	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	195 716 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
61 Tilskudd til investeringer i skolebygg for 6-åringer, <i>kan overføres</i>	314 379 000	
70 Tilskudd	3 055 000	528 357 000
Sum Grunnskolen		1 946 504 000
Videregående opplæring		
231 Tilskudd til videregående opplæring:		
60 Tilskudd til landslinjer m.v.	130 217 000	
61 Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	76 704 000	
65 Tilskudd til ekstra språkopplæring for fremmedspråklige elever/lærlinger	41 000 000	
66 Tilskudd til teknisk undervisningsutstyr og tilpasning av lokaler	131 447 000	379 368 000
232 Statlige skoler med undervisning på videregående nivå (jf. kap. 3232):		
1 Lønn og godtgjørelser	49 439 000	
11 Varer og tjenester	48 658 000	
21 Sikkerhetsopplæring for fiskere	20 579 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	3 918 000	
75 Til disposisjon for departementet	752 000	123 346 000
234 Tilskudd til lærebedrifter og lærlinger:		
11 Varer og tjenester	2 821 000	
70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger	200 000 000	
71 Tilskudd til drift av opplæringsråd	6 942 000	
73 Tilskudd til lærlinger	15 076 000	
74 Tilskudd til andre opplæringstiltak	4 244 000	
75 Sekretariat for små og verneverdige fag	500 000	229 583 000
235 Statlige videregående skoler i landbruksfag og naturbruk (jf. kap. 3235):		
1 Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under post 60</i>	19 118 000	
11 Varer og tjenester, <i>kan nyttes under post 60</i>	14 353 000	
60 Tilskudd til fylkeskommuner	16 621 000	
72 Tilskudd til andre opplæringstiltak	228 000	50 320 000
238 Kvalitetsutvikling i videregående opplæring:		
1 Lønn og godtgjørelser	2 020 000	
11 Varer og tjenester	79 409 000	81 429 000
239 Andre formål i videregående opplæring:		
1 Lønn og godtgjørelser	234 000	
11 Varer og tjenester	1 389 000	
21 Spesielle driftsutgifter	72 975 000	
70 Tilskudd til internatdriften ved Krokeide yrkesskole	13 272 000	
71 Tilskudd til studieopphold i utlandet	6 083 000	
72 Tilskudd til internasjonale utdanningsprogrammer (LEONARDO m. fl.)	27 220 000	
73 Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College ..	16 855 000	
75 Tilskudd	6 049 000	144 077 000
Sum Videregående opplæring		1 008 123 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Andre tiltak i utdanningen			
240	Private skoler m.v.:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	841 044 000	
75	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	405 000	841 449 000
243	Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3243):		
1	Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under post 21</i>	427 283 000	
11	Varer og tjenester, <i>kan nyttes under post 21</i>	246 494 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 093 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	5 893 000	
75	Til disposisjon for departementet	11 090 000	694 853 000
244	Nasjonalt læremiddelsenter (jf. kap. 3244):		
1	Lønn og godtgjørelser	10 589 000	
11	Varer og tjenester	16 988 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 519 000	
70	Tilskudd til lærebøker m.v., <i>kan overføres</i>	71 217 000	100 313 000
249	Andre tiltak i utdanningen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 60 og 70</i>	21 500 000	
60	Tilskudd til IT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	5 000 000	
70	Tilskudd til IT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 500 000	
71	Fotokopiering i skoleverket	21 013 000	
73	Tilskudd til privateide skole- og kirkebygg	10 335 000	60 348 000
	Sum Andre tiltak i utdanningen		1 696 963 000
Annen voksenopplæring			
250	Statens ressurs- og voksenopplæringscenter og norskopplæring for fremmedspråklige voksne (jf. kap. 3250):		
1	Lønn og godtgjørelser	24 631 000	
11	Varer og tjenester	8 895 000	
21	Spesielle driftsutgifter	7 939 000	
60	Opplæring i norsk med samfunnskunnskap for flyktninger og innvandrere	297 534 000	
61	Andre tiltak for flyktninger og innvandrere	13 000 000	351 999 000
251	Voksenopplæring i studieforbundene:		
70	Studiearbeid	139 141 000	
71	Administrasjon, utviklingsarbeid og pedagogiske tiltak i studieforbundene	44 500 000	
72	Tiltak for særlige målgrupper	22 676 000	206 317 000
252	Fjernundervisning (jf. kap. 3252):		
1	Lønn og godtgjørelser	2 363 000	
11	Varer og tjenester	1 937 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 123 000	
70	Tilskudd til fjernundervisning, <i>kan overføres</i>	26 138 000	
71	Tilskudd til ICDE og NFF	2 500 000	36 061 000
253	Folkehøgskoler:		
21	Spesielle driftsutgifter	2 045 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
60 Tilskudd til fylkeskommunale folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 70</i>	32 676 000	
70 Tilskudd til andre folkehøgskoler, <i>kan nyttes under post 60</i>	286 174 000	
72 Tilskudd til folkehøgskoler med stor andel funksjonshemmede elever	20 391 000	
75 Tilskudd	2 081 000	343 367 000
255 Forskning, utvikling og diverse tilskudd (jf. kap. 3255):		
1 Lønn og godtgjørelser	3 520 000	
11 Varer og tjenester	1 350 000	
21 Spesielle driftsutgifter	9 544 000	
70 Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	14 400 000	28 814 000
Sum Annen voksenopplæring		966 558 000
Høgre utdanning		
260 Universitetet i Oslo (jf. kap. 3260):		
1 Lønn og godtgjørelser	1 273 557 000	
11 Varer og tjenester	493 674 000	
21 Spesielle driftsutgifter	302 566 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	45 681 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	42 107 000	
61 Refusjon for bruk av sykehus	14 319 000	2 171 904 000
261 Universitetet i Bergen (jf. kap. 3261):		
1 Lønn og godtgjørelser	712 250 000	
11 Varer og tjenester	268 170 000	
21 Spesielle driftsutgifter	186 262 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	13 226 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	46 952 000	
61 Refusjon for bruk av sykehus	2 875 000	1 229 735 000
262 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (jf. kap. 3262):		
1 Lønn og godtgjørelser	875 029 000	
11 Varer og tjenester	407 021 000	
21 Spesielle driftsutgifter	161 862 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	28 078 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 629 000	
61 Refusjon for bruk av sykehus	8 298 000	1 505 917 000
263 Universitetet i Tromsø (jf. kap. 3263):		
1 Lønn og godtgjørelser	379 966 000	
11 Varer og tjenester	222 078 000	
21 Spesielle driftsutgifter	85 647 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 858 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 125 000	
61 Refusjon for bruk av sykehus	1 715 000	701 389 000
264 Norges handelshøgskole (jf. kap. 3264):		
1 Lønn og godtgjørelser	79 887 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
11	Varer og tjenester	44 561 000	
21	Spesielle driftsutgifter	10 918 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	2 736 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 505 000	147 607 000
265	Arkitekthøgskolen i Oslo (jf. kap. 3265):		
1	Lønn og godtgjørelser	21 629 000	
11	Varer og tjenester	13 242 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 178 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	862 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	520 000	37 431 000
268	Norges idrettshøgskole (jf. kap. 3268):		
1	Lønn og godtgjørelser	44 715 000	
11	Varer og tjenester	19 013 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 408 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 205 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 412 000	69 753 000
269	Norges musikkhøgskole (jf. kap. 3269):		
1	Lønn og godtgjørelser	43 733 000	
11	Varer og tjenester	29 468 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 200 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 682 000	76 083 000
273	Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273):		
1	Lønn og godtgjørelser	70 512 000	
11	Varer og tjenester	38 734 000	
21	Spesielle driftsutgifter	407 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	2 520 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 255 000	114 428 000
274	Statlige høyskoler (jf. kap. 3274):		
1	Lønn og godtgjørelser	2 548 973 000	
11	Varer og tjenester	1 716 147 000	
21	Spesielle driftsutgifter	168 361 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	140 352 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 460 000	
70	Tilskudd	5 000 000	4 599 293 000
278	Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 3278):		
1	Lønn og godtgjørelser	195 993 000	
11	Varer og tjenester	101 080 000	
21	Spesielle driftsutgifter	110 869 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 201 000	414 143 000
279	Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 3279):		
1	Lønn og godtgjørelser	76 505 000	
11	Varer og tjenester	47 388 000	
21	Spesielle driftsutgifter	27 399 000	151 292 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
280	Riksbibliotekstjenesten (jf. kap. 3280):	
1	Lønn og godtgjørelser	5 212 000
11	Varer og tjenester	7 001 000
21	Spesielle driftsutgifter	50 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 147 000
70	Tilskudd til Bibliothèque Nordique, Paris	68 000
		13 478 000
281	Bygg og fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281):	
1	Lønn og godtgjørelser	283 957 000
11	Varer og tjenester	127 449 000
21	Spesielle driftsutgifter	1 371 000
30	Bygg, <i>kan overføres</i>	563 150 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	7 550 000
70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	5 991 000
71	Tilskudd til Stiftelsen for helsetjenesteforskning ved Sentralsykehuset i Akershus	4 177 000
73	Tilskudd til internasjonale programmer	36 801 000
90	Kapitalinnskudd i forskningsstiftelser	208 000
		1 030 654 000
282	Privat høyskoleutdanning:	
70	Tilskudd	285 971 000
		285 971 000
283	Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 3283):	
1	Lønn og godtgjørelser	136 266 000
11	Varer og tjenester	50 207 000
21	Spesielle driftsutgifter	34 374 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	3 325 000
70	Den meteorologiske verdensorganisasjon	2 274 000
72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	24 110 000
	Sum Høgre utdanning	12 799 634 000
Forskning		
285	Norges forskningsråd:	
52	Forskningsformål, <i>kan overføres</i>	596 874 000
55	Administrasjon, <i>kan overføres</i>	158 407 000
		755 281 000
287	Forskningsinstitutter (jf. kap. 3287):	
1	Lønn og godtgjørelser	2 598 000
11	Varer og tjenester	3 134 000
50	NOVA	14 679 000
52	Norsk utenrikspolitisk institutt	12 348 000
70	Tilskudd til forskningsstiftelser	50 836 000
71	Tilskudd til andre private institusjoner	6 150 000
72	Til disposisjon for departementet	627 000
		90 372 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak:	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	99 165 000
73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	354 300 000
74	Til disposisjon for internasjonalt utdanningssamarbeid ..	2 449 000
	Sum Forskning	1 301 567 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Stipend og sosiale formål			
291	Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:		
70	Tilskudd til lengre reiser, <i>overslagsbevilgning</i>	66 511 000	
71	Tilrettelegging for studium i utlandet	3 969 000	
73	Tilskudd til studentbarnehageplasser	58 059 000	
74	Tilskudd til velferdsarbeid	48 653 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	72 322 000	249 514 000
	Sum Stipend og sosiale formål		249 514 000
Den norske kirke			
294	Kirkelig administrasjon (jf. kap. 3294):		
1	Lønn og godtgjørelser	41 478 000	
11	Varer og tjenester	15 338 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 822 000	
71	Tilskudd til kirkelige formål	44 455 000	
79	Til disposisjon for departementet, <i>kan overføres</i>	500 000	105 593 000
295	Presteskapet (jf. kap. 3295):		
1	Lønn og godtgjørelser	411 947 000	
11	Varer og tjenester	62 733 000	
21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
70	Kompetanseutvikling	3 100 000	477 880 000
297	Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 3297):		
1	Lønn og godtgjørelser	11 419 000	
11	Varer og tjenester	6 790 000	
30	Erkebispegården, gjenreisning, <i>kan overføres</i>	6 100 000	
31	Vestfrontplassen, <i>kan overføres</i>	16 600 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	8 500 000	
46	Arkeologiske utgravninger, Erkebispegården, <i>kan overføres</i>	5 500 000	54 909 000
299	Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 3299):		
1	Lønn og godtgjørelser	3 000 000	
11	Varer og tjenester	24 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter	5 760 000	
30	Bygg, <i>kan overføres, kan nyttes under post 46</i>	6 000 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	17 000 000	
50	Fondsavsetninger	5 590 000	
52	Avsetning av salgssummer	38 000 000	
79	Til disposisjon for felleskirkelige tiltak, <i>kan overføres</i>	18 000 000	117 650 000
	Sum Den norske kirke		756 032 000
	Sum Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet		21 025 027 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Kulturdepartementet		
Administrasjon		
300	Kulturdepartementet:	
1	Lønn og godtgjørelser	37 093 000
11	Varer og tjenester	17 209 000
		54 302 000
301	Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 3301):	
1	Lønn og godtgjørelser	2 283 000
11	Varer og tjenester	2 196 000
21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000
74	De Forente Nasjoners organisasjon for undervisning, vitenskap og kultur (UNESCO)	14 488 000
75	Tilskudd til internasjonalt samarbeid	600 000
	Sum Administrasjon	76 869 000
Kulturformål		
320	Allmenne kulturformål (jf. kap. 3320):	
1	Lønn og godtgjørelser	11 683 000
11	Varer og tjenester	7 100 000
50	Norsk kulturfond	159 344 000
51	Norsk kassettagiftsfond	27 986 000
60	Lokale og regionale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	25 050 000
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	51 900 000
75	Kulturprogram	3 489 000
79	Ymse tiltak	35 618 000
		322 170 000
321	Stipend og garantiinntekter:	
1	Lønn og godtgjørelser	10 291 000
11	Varer og tjenester	1 464 000
73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	34 268 000
74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	65 463 000
		111 486 000
322	Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 3322):	
1	Lønn og godtgjørelser	27 307 000
11	Varer og tjenester	50 013 000
21	Store utstillinger	1 000 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	8 545 000
50	Utsmykking av offentlige bygg	20 199 000
61	Tilskudd til fylkeskommunale kulturoppgaver	8 739 000
72	Knutepunktinstitusjoner	19 173 000
73	Utstillinger	21 080 000
74	Visningsvederlag	16 283 000
75	Design, arkitektur og bygningsmiljø	11 160 000
76	Utstillingsstipend	3 000 000
79	Ymse tiltak	11 894 000
		198 393 000
323	Musikkformål (jf. kap. 3323):	
1	Lønn og godtgjørelser	34 297 000
11	Varer og tjenester	53 407 000
70	Nasjonale institusjoner	109 490 000
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	65 464 000
72	Knutepunktinstitusjoner	7 425 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
73	Festivaler	16 446 000	
74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	9 857 000	
79	Ymse tiltak	63 263 000	359 649 000
324	Teater- og operaformål (jf. kap. 3324):		
1	Lønn og godtgjørelser	36 956 000	
11	Varer og tjenester	38 357 000	
70	Nasjonale institusjoner	383 620 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	172 497 000	
73	Operaen i Kristiansund	4 698 000	
79	Ymse tiltak	32 553 000	668 681 000
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):		
1	Lønn og godtgjørelser	57 204 000	
11	Varer og tjenester	59 073 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 250 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	10 807 000	
60	Mobil bibliotekjeneste og biblioteklokaler	21 794 000	
62	Andre bibliotekjenester	18 506 000	
73	Noregs Mållag	1 240 000	
74	Det Norske Samlaget	4 954 000	
75	Bibliotekvederlag	46 000 000	
79	Ymse tiltak	31 942 000	263 770 000
328	Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328):		
1	Lønn og godtgjørelser	14 346 000	
11	Varer og tjenester	19 302 000	
21	Arkeologiske og andre oppdrag	10 300 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	2 843 000	
60	Tilskuddsordning for muséer	109 354 000	
70	Nasjonale institusjoner	96 254 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	9 666 000	
79	Ymse tiltak	32 517 000	294 582 000
329	Arkivformål (jf. kap. 3329):		
1	Lønn og godtgjørelser	48 210 000	
11	Varer og tjenester	63 036 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 200 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	3 551 000	
73	Arbeiderbevegelsens Arkiv	2 859 000	
79	Ymse tiltak	1 212 000	122 068 000
	Sum Kulturformål		2 340 799 000

Film- og medieformål

334	Film- og medieformål (jf. kap. 3334):		
1	Lønn og godtgjørelser	33 022 000	
11	Varer og tjenester	34 858 000	
21	Spesielle driftsutgifter	2 870 000	
50	Audiovisuelt produksjonsfond, <i>kan nyttes under postene 71 og 74</i>	48 533 000	
71	Produksjonstilskudd og billettstøtte til norske spillefilmer, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 50 og 74</i>	99 147 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	4 344 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
73 Norsk Film A/S	21 600 000	
74 Kortfilmproduksjon m.m., <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under postene 50 og 71</i>	18 327 000	
75 Medieprogrammet	6 341 000	
79 Ymse tiltak	15 042 000	284 084 000
335 Pressestøtte:		
71 Produksjonstilskudd	202 811 000	
72 Tilskudd til pressekontorer	10 195 000	
73 Anvendt medieforskning og etterutdanning	12 250 000	
75 Tilskudd til samiske aviser	7 217 000	
76 Tilskudd til ymse publikasjoner	34 199 000	
77 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 439 000	268 111 000
Sum Film- og medieformål		552 195 000
Idrettsformål		
341 Idrettsformål:		
70 Norges idrettsforbund	3 740 000	
71 Idrettsstipend	4 200 000	
72 Ymse tilskudd til idrettsformål	1 274 000	9 214 000
Sum Idrettsformål		9 214 000
Sivilt beredskap		
398 Informasjonsberedskap, Norsk rikskringkasting:		
70 Informasjonsberedskap	3 600 000	3 600 000
Sum Sivilt beredskap		3 600 000
Sum Kulturdepartementet		2 982 677 000
Justisdepartementet		
Administrasjon		
400 Justisdepartementet (jf. kap. 3400):		
1 Lønn og godtgjørelser	128 042 000	
11 Varer og tjenester	59 252 000	
70 Tilskudd	817 000	188 111 000
401 Deltakelse i internasjonale organisasjoner:		
11 Varer og tjenester	208 000	
70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 681 000	9 889 000
403 Justissektorens samordningsenhet for IT (JUS-IT):		
1 Lønn og godtgjørelser	2 044 000	
11 Varer og tjenester	2 222 000	4 266 000
Sum Administrasjon		202 266 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Rettsvesen			
405	Lagmannsrettene (jf. kap. 3405):		
1	Lønn og godtgjørelser	80 159 000	
11	Varer og tjenester	29 215 000	109 374 000
410	Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410):		
1	Lønn og godtgjørelser	406 756 000	
11	Varer og tjenester	251 467 000	
21	Spesielle driftsutgifter	76 236 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	18 234 000	752 693 000
414	Undersøkelses- og domsutgifter:		
1	Lønn og godtgjørelser	26 258 000	
11	Varer og tjenester	247 185 000	273 443 000
	Sum Rettsvesen		1 135 510 000
Kriminalomsorg			
430	Kriminalomsorg i anstalt (jf. kap. 3430):		
1	Lønn og godtgjørelser	826 335 000	
11	Varer og tjenester	257 908 000	
21	Spesielle driftsutgifter	34 861 000	
32	Bergen landsfengsel, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
36	Ringerike kretsfengsel, nybygg, <i>kan overføres</i>	36 714 000	
38	Oslo kretsfengsel, rehabilitering, <i>kan overføres</i>	1 929 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	8 915 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 709 000	
70	Tilskudd	1 145 000	1 205 516 000
432	Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)(jf. kap. 3432):		
1	Lønn og godtgjørelser	44 450 000	
11	Varer og tjenester	18 979 000	63 429 000
435	Kriminalomsorg i frihet (jf. kap. 3435):		
1	Lønn og godtgjørelser	72 592 000	
11	Varer og tjenester	27 438 000	100 030 000
	Sum Kriminalomsorg		1 368 975 000
Politi og påtalemyndighet			
440	Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440):		
1	Lønn og godtgjørelser	3 100 789 000	
11	Varer og tjenester	1 236 525 000	
21	Spesielle driftsutgifter	70 177 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	201 276 000	4 608 767 000
442	Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3442):		
1	Lønn og godtgjørelser	40 432 000	
11	Varer og tjenester	76 125 000	116 557 000
444	Politiets materielltjeneste (jf. kap. 3444):		
1	Lønn og godtgjørelser	9 848 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
11 Varer og tjenester	8 740 000	
21 Spesielle driftsutgifter	3 031 000	21 619 000
445 Påtalemyndigheten (jf. kap. 3445):		
1 Lønn og godtgjørelser	29 572 000	
11 Varer og tjenester	18 135 000	47 707 000
446 Kontrollen med den militære disiplinærmyndighet (jf. kap. 3446):		
1 Lønn og godtgjørelser	1 908 000	
11 Varer og tjenester	1 238 000	3 146 000
448 Grensekommisæreren:		
1 Lønn og godtgjørelser	1 493 000	
11 Varer og tjenester	1 846 000	3 339 000
449 Statens innkrevingsentral (jf. kap. 3449):		
1 Lønn og godtgjørelser	41 302 000	
11 Varer og tjenester	56 469 000	97 771 000
Sum Politi og påtalemyndighet		4 898 906 000

Sivile tjenestepliktige og hovedredningsentralene

450 Sivile tjenestepliktige (jf. kap. 3450):		
1 Lønn og godtgjørelser	144 054 000	
11 Varer og tjenester	79 256 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	500 000	223 810 000
455 Hovedredningsentralene:		
1 Lønn og godtgjørelser	13 981 000	
11 Varer og tjenester	10 350 000	
21 Spesielle driftsutgifter	3 178 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	5 075 000	
71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	1 500 000	34 084 000
Sum Sivile tjenestepliktige og hovedredningsentralene		257 894 000

Andre virksomheter

460 De særskilte etterforskningsorganene:		
1 Lønn og godtgjørelser	3 379 000	
11 Varer og tjenester	1 038 000	4 417 000
462 Registerenheten i Brønnøysund (jf. kap. 3410 og 3462):		
1 Lønn og godtgjørelser	57 602 000	
11 Varer og tjenester	36 121 000	
21 Spesielle driftsutgifter	7 088 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	6 048 000	106 859 000
463 Datatilsynet (jf. kap. 3463):		
1 Lønn og godtgjørelser	5 804 000	
11 Varer og tjenester	3 407 000	
21 Spesielle driftsutgifter	51 000	9 262 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
465	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3465):		
1	Lønn og godtgjørelser	14 789 000	
11	Varer og tjenester	5 895 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 861 000	24 545 000
467	Norsk Lovtidend:		
11	Varer og tjenester	3 299 000	3 299 000
	Sum Andre virksomheter		148 382 000
Erstatninger, tilskudd m.v.			
470	Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):		
1	Lønn og godtgjørelser	3 979 000	
70	Fri sakførsel	133 759 000	
71	Fritt rettsråd	103 605 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	5 722 000	247 065 000
471	Statens erstatningsansvar:		
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	37 480 000	
71	Erstatningsansvar, m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	44 972 000	82 452 000
472	Trossamfunn, m.m.:		
70	Tilskudd til registrerte trossamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	37 219 000	
71	Tilskudd til uregistrerte trossamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	3 106 000	
72	Tilskudd til livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 401 000	
73	Tilskudd til Norges frikirkeråd	627 000	51 353 000
474	Konfliktråd:		
60	Overføringer til kommunene, <i>kan overføres</i>	27 253 000	27 253 000
475	Bobehandling:		
1	Lønn og godtgjørelser	600 000	
11	Varer og tjenester	9 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 036 000	41 036 000
	Sum Erstatninger, tilskudd m.v.		449 159 000

Svalbardbudsjettet

480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	61 472 000	61 472 000
	Sum Svalbardbudsjettet		61 472 000

Sivilt beredskap under Justisdepartementet

481	Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 3481):		
1	Lønn og godtgjørelser	127 461 000	
11	Varer og tjenester	101 000 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	21 445 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 300 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
60	Overføring til kommunene, <i>kan overføres</i>	7 805 000	
70	Overføring til private	374 000	263 385 000
482	Politiberedskap:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 878 000	
11	Varer og tjenester	5 000 000	6 878 000
	Sum Sivilt beredskap under Justisdepartementet		270 263 000
	Sum Justisdepartementet		8 792 827 000

Kommunal- og arbeidsdepartementet

Administrasjon m.m.

500	Kommunal- og arbeidsdepartementet (jf. kap. 3500):		
1	Lønn og godtgjørelser	90 486 000	
11	Varer og tjenester	46 306 000	
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	24 158 000	
71	Tilskudd til Norske Kveners Forbund	258 000	161 208 000
502	Valgutmøter:		
1	Lønn og godtgjørelser	750 000	
11	Varer og tjenester	99 831 000	
60	Refusjon til kommuner	15 000 000	115 581 000
	Sum Administrasjon m.m.		276 789 000

Innvandring

520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):		
1	Lønn og godtgjørelser	86 000 000	
11	Varer og tjenester	59 295 000	
21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	172 000 000	317 295 000
521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521):		
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	1 379 000 000	
62	Innvandreriltak	18 700 000	
70	Analyse av ressursbruk	1 600 000	
71	Kunnskapsutvikling	7 500 000	
72	Tilbakevending av flyktninger, <i>kan overføres</i>	112 500 000	
73	Organisasjoner, opplysningsarbeid og forsøk	13 000 000	1 532 300 000
	Sum Innvandring		1 849 595 000

Arbeidsmiljø

530	Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530):		
1	Lønn og godtgjørelser	141 951 000	
11	Varer og tjenester	77 012 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	3 030 000	
46	Innredning, <i>kan overføres</i>	606 000	222 599 000
531	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531):		
1	Lønn og godtgjørelser	29 063 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
11	Varer og tjenester	19 891 000	
21	Oppdrag	3 746 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	909 000	53 609 000
532	Produktregisteret (jf. kap. 3532):		
1	Lønn og godtgjørelser	5 126 000	
11	Varer og tjenester	3 700 000	8 826 000
533	Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 3533):		
1	Lønn og godtgjørelser	38 501 000	
11	Varer og tjenester	16 696 000	
21	Spesielle driftsutgifter	700 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	750 000	
70	Tilskudd til Norsk Brannvern Forening	500 000	57 147 000
534	Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m. (jf. kap. 3534):		
1	Lønn og godtgjørelser	5 587 000	
11	Varer og tjenester	3 512 000	9 099 000
535	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 3535):		
1	Lønn og godtgjørelser	13 565 000	
11	Varer og tjenester	7 794 000	21 359 000
536	Arbeidsmiljøtiltak:		
70	Tilskudd til informasjon og opplæring	1 850 000	
71	Forskning og utredning, <i>kan overføres</i>	16 886 000	18 736 000
537	Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 3537):		
1	Lønn og godtgjørelser	29 816 000	
11	Varer og tjenester	16 671 000	
21	Forbrukersikkerhet, særlige driftsutgifter	1 215 000	47 702 000
538	Tilskudd til Norsk Elektroteknisk Komité:		
70	Grunnbevilgning	2 474 000	2 474 000
	Sum Arbeidsmiljø		441 551 000
Samiske formål			
540	Sametinget (jf. kap. 3540):		
1	Lønn og godtgjørelser	15 148 000	
11	Varer og tjenester	10 952 000	
30	Sametingsbygg, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
51	Samisk næringsråd	17 168 000	
52	Samisk kulturråd	10 123 000	
53	Samisk språkråd	17 569 000	
70	Tilskudd til andre samiske formål	9 495 000	90 455 000
541	Tilskudd til samiske formål:		
70	Tilskudd til samiske formål	1 239 000	1 239 000
	Sum Samiske formål		91 694 000

Kap. Post	Kroner	Kroner	
Regionalpolitikk			
550	Lokal næringsutvikling:		
61	Kommunale næringsfond	94 100 000	94 100 000
551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner:		
51	Regionale programmer for næringsutvikling, fond, <i>kan nyttes under kap. 2425 post 51</i>	231 255 000	
55	Etablererstipend, fond	121 200 000	
57	Tilskudd til INTERREG, inkl. pilotprosjekter, fond	62 500 000	414 955 000
552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling:		
53	Nasjonale programmer for regional utvikling, fond	90 979 000	
54	Program for vannforsyning, fond	70 000 000	
55	SIVA, fond	17 000 000	
56	Omstilling og nyskaping, fond	91 732 000	
90	SIVA – innskuddskapital	5 000 000	274 711 000
553	Forsøk:		
63	Tilskudd til dekning av tap under frikommuneforsøk, <i>kan overføres</i>	50 000 000	50 000 000
	Sum Regionalpolitikk		833 766 000
Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner			
571	Rammetilskudd til kommuner:		
60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	19 267 945 000	
61	Inntektsutjevnenende tilskudd	3 776 153 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	945 802 000	
63	Regionaltilskudd	92 100 000	
64	Skjønnstilskudd	1 585 000 000	
91	Overtakelse av forskudd	48 500 000	25 715 500 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning	14 754 200 000	
61	Inntektsutjevnenende tilskudd	4 416 800 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	637 000 000	
64	Skjønnstilskudd	1 041 000 000	20 849 000 000
573	Overtakelse av lån til Husbanken:		
90	Overtakelse av lån til Husbanken	4 000 000	4 000 000
	Sum Overføringer gjennom inntektssystemet til kommuner og fylkeskommuner		46 568 500 000
Bolig- og bomiljø			
580	Bostøtte:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	735 000 000	735 000 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
70	Tilskudd til byfornyelse og boligkvalitet, <i>kan overføres</i>	228 000 000	
72	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner m.v.	8 400 000	
73	Tilskudd til opplysning, informasjon m.m.	5 500 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
74	Boligtilskudd til etablering, utbedring og utleieboliger, <i>kan overføres</i>	522 000 000	
78	Tilskudd til utvikling av bomiljø, boligforvaltning og boligpolitikk, <i>kan overføres</i>	22 000 000	785 900 000
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
62	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser, <i>kan overføres</i>	457 000 000	457 000 000
	Sum Bolig- og bomiljø		1 977 900 000
Forvaltning av bygningstiltak			
587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587):		
1	Lønn og godtgjørelser	9 311 000	
11	Varer og tjenester	8 210 000	17 521 000
	Sum Forvaltning av bygningstiltak		17 521 000
Arbeidsmarkedsetaten			
590	Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 3590):		
1	Lønn og godtgjørelser	948 013 000	
11	Varer og tjenester	593 628 000	
21	Spesielle driftsutgifter	872 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	44 072 000	1 586 585 000
	Sum Arbeidsmarkedsetaten		1 586 585 000
Arbeidsmarkedstiltak			
591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 3591):		
21	Forsøk, evalueringer m.v.	15 319 000	
60	Syssetting i offentlig virksomhet, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 71</i>	31 943 000	
70	Formidlingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 71</i>	136 941 000	
71	Opplæringstiltak, drift, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	777 188 000	
72	Opplæringstiltak, investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	4 000 000	965 391 000
592	Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede:		
21	Forsøk, evalueringer m.v.	5 158 000	
70	Formidlingstiltak for yrkeshemmede, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	247 358 000	
71	Tilskudd til integrering av yrkeshemmede i ordinært arbeidsliv, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	628 951 000	
72	Tilskudd til drift av skjermede tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 71</i>	1 406 787 000	
73	Tilskudd til investeringer i skjermede tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70 og 71</i>	32 471 000	2 320 725 000
	Sum Arbeidsmarkedstiltak		3 286 116 000
	Sum Kommunal- og arbeidsdepartementet		56 930 017 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Sosial- og helsedepartementet		
Administrasjon		
600	Sosial- og helsedepartementet (jf. kap. 3600):	
1	Lønn og godtgjørelser	90 700 000
11	Varer og tjenester	37 000 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	3 300 000
		131 000 000
603	Forskning og utredning m.v.:	
21	Spesielle driftsutgifter	30 585 000
		30 585 000
604	Frivillighetssentraler:	
1	Lønn og godtgjørelser	1 423 000
11	Varer og tjenester	1 199 000
70	Tilskudd	39 318 000
		41 940 000
605	Modernisering og utviklingsarbeid:	
21	Spesielle driftsutgifter	16 817 000
	Sum Administrasjon	220 342 000
Forebygging		
610	Rusmiddeldirektoratet (jf. kap. 3610):	
1	Lønn og godtgjørelser	15 337 000
11	Varer og tjenester	25 553 000
70	Tilskudd til avholdsorganisasjoner m.m.	46 912 000
71	Tilskudd til forskning	2 043 000
73	Tilskudd til Blå Kors	2 155 000
		92 000 000
612	Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (jf. kap. 3612):	
1	Lønn og godtgjørelser	5 762 000
11	Varer og tjenester	2 238 000
		8 000 000
613	Statens fond for alkoholfrie overnattings- og serveringssteder (jf. kap. 3613):	
70	Tilskudd til Samarbeidsutvalget for alkoholfrie overnattings- og serveringsbedrifter	3 845 000
		3 845 000
614	Tiltak for rusmiddelmissbrukere:	
21	Spesielle driftsutgifter	22 737 000
63	Tilskudd til rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i>	57 480 000
70	Tilskudd	25 000 000
	Sum Forebygging	105 217 000
		209 062 000
Sosial omsorg		
651	Forsøksvirksomhet, opplysningsvirksomhet m.v. i sosialsektoren:	
11	Varer og tjenester	11 476 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 61</i>	26 271 000
61	Styrking av sosialtjenesten m.v., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Tilskudd til spesielle formål	8 742 000	
72	Tilskudd til internasjonale sosiale formål	3 330 000	55 819 000
	Sum Sosial omsorg		55 819 000
Kontantytelser			
660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	291 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	716 000 000	1 007 000 000
664	Pensjonstrygden for sjømenn:		
70	Tilskudd	245 000 000	245 000 000
665	Bostøtte for pensjonister:		
60	Tilskudd til kommuner til reduksjon av boutgifter	634 000 000	634 000 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd	215 000 000	215 000 000
	Sum Kontantytelser		2 101 000 000
Eldre og funksjonshemmede			
670	Tiltak for eldre:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 500 000	
11	Varer og tjenester	1 595 000	
61	Tilskudd til omsorgstjenester	504 200 000	
62	Styrking av geriatri, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
70	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner	3 723 000	
71	Tilskudd til Senter for senior planlegging	1 342 000	
72	Tilskudd til opphold i institusjon for eldre med særskilte behov	5 000 000	542 860 000
672	Rådet for funksjonshemmede:		
1	Lønn og godtgjørelser	3 016 000	
11	Varer og tjenester	1 534 000	4 550 000
673	Tiltak for funksjonshemmede:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 258 000	
11	Varer og tjenester	912 000	
61	Oppfølging av ansvarsreformen for mennesker med psykisk utviklingshemming	1 635 626 000	
62	Tilskudd til utskriving av unge funksjonshemmede	45 000 000	
64	Regionsentra for døvblindfødte	19 800 000	
65	Psykisk utviklingshemmede med sikringsdom, <i>kan overføres</i>	14 700 000	
72	Tiltak for døve og døvblinde	7 530 000	
75	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	73 430 000	1 798 256 000
674	Handlingsplan for funksjonshemmede:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	69 000 000	
60	Tilskudd til assistenter for funksjonshemmede	9 600 000	
61	Tilskudd til hørselssentraler	2 600 000	81 200 000
	Sum Eldre og funksjonshemmede		2 426 866 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Helsetilsyn m.m.		
700 Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 3700):		
1 Lønn og godtgjørelser	125 079 000	
11 Varer og tjenester	64 016 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	455 000	189 550 000
701 Forsøks- og utviklingsvirksomhet:		
21 Spesielle driftsutgifter	38 076 000	
70 Tilskudd til Norsk Institutt for sykehusforskning	7 287 000	45 363 000
702 Nemnd for bioteknologi:		
1 Lønn og godtgjørelser	2 028 000	
11 Varer og tjenester	2 602 000	4 630 000
703 Fængselshelsetjenesten:		
11 Varer og tjenester, <i>kan nyttes under post 60</i>	4 967 000	
60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>kan nyttes under post 11</i>	57 000 000	61 967 000
704 Giftinformasjonssentralen:		
1 Lønn og godtgjørelser	4 659 000	
11 Varer og tjenester	1 871 000	6 530 000
705 Kursvirksomhet og stipendier:		
11 Varer og tjenester	2 506 000	
60 Rekruttering m.m. av helsepersonell	9 260 000	
61 Turnustjeneste, videreutdanning m.v.	47 000 000	
71 Tilskudd til kurs og stipendier til personell innen helsevesenet m.m.	22 681 000	81 447 000
Sum Helsetilsyn m.m.		389 487 000
Forebygging		
710 Statens institutt for folkehelse (jf. kap. 3710):		
1 Lønn og godtgjørelser	107 677 000	
11 Varer og tjenester	69 819 000	
21 Formidlingsvirksomhet	67 223 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	4 631 000	249 350 000
711 Statens rettstoksikologiske institutt:		
1 Lønn og godtgjørelser	18 078 000	
11 Varer og tjenester	31 551 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 611 000	51 240 000
712 Statens helseundersøkelser (jf. kap. 3712):		
1 Lønn og godtgjørelser	19 442 000	
11 Varer og tjenester	18 357 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 071 000	38 870 000
713 Statens ernæringsråd (jf. kap. 3713):		
1 Lønn og godtgjørelser	3 235 000	
11 Varer og tjenester	4 215 000	7 450 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
714	Statens tobakkskaderåd (jf. kap. 3714):		
1	Lønn og godtgjørelser	3 100 000	
11	Varer og tjenester	7 460 000	10 560 000
715	Statens strålevern (jf. kap. 3715):		
1	Lønn og godtgjørelser	16 500 000	
11	Varer og tjenester	16 500 000	33 000 000
716	Kreftregisteret (jf. kap. 3716):		
1	Lønn og godtgjørelser	12 786 000	
11	Varer og tjenester	8 900 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	414 000	22 100 000
717	Til gjennomføring av lov om svangerskapsavbrudd:		
1	Lønn og godtgjørelser	213 000	
70	Tilskudd til opplysningstiltak, forebyggelse av uønskede svangerskap m.v.	16 138 000	
71	Stiftelsen AAN – Alternativ til abort i Norge	8 579 000	24 930 000
718	Handlingsprogram for redusert spedbarnsdødelighet:		
11	Varer og tjenester	1 031 000	1 031 000
719	Andre forebyggende tiltak:		
1	Lønn og godtgjørelser	425 000	
11	Varer og tjenester	3 490 000	
21	Tilskudd til helsefremmende og forebyggende tiltak i helse- og sosialsektoren, <i>kan overføres</i>	59 965 000	
61	Mammografiscreening	17 240 000	
66	Handlingsplan mot selvmord, <i>kan overføres</i>	10 700 000	
70	Handlingsplan mot HIV/AIDS-epidemien m.v., <i>kan overføres</i>	21 780 000	113 600 000
	Sum Forebygging		552 131 000
Medisinsk attføring			
720	Rehabilitering:		
62	Rehabilitering	9 500 000	
63	Rehabilitering, forsøk	13 150 000	22 650 000
	Sum Medisinsk attføring		22 650 000
Somatiske spesialisttjenester			
730	Rikshospitalet (jf. kap. 3730):		
1	Lønn og godtgjørelser	1 155 320 000	
11	Varer og tjenester	490 100 000	
30	Nybygg, <i>kan overføres</i>	765 000 000	
31	Utstyr til nybygg, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	47 000 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 200 000	2 617 620 000
734	Det norske Radiumhospital (jf. kap. 3734):		
1	Lønn og godtgjørelser	378 995 000	
11	Varer og tjenester	185 750 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	20 840 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 615 000	
89 Renter	5 200 000	
90 Avdrag på lån	11 600 000	609 000 000
735 Statens senter for epilepsi (jf. kap. 3735):		
1 Lønn og godtgjørelser	71 595 000	
11 Varer og tjenester	31 713 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	732 000	104 040 000
737 Barnesykehus (jf. kap. 3737):		
1 Lønn og godtgjørelser	38 374 000	
11 Varer og tjenester	8 826 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	400 000	47 600 000
738 Helsetjenesten på Svalbard (jf. kap. 3738):		
1 Lønn og godtgjørelser	6 828 000	
11 Varer og tjenester	2 732 000	9 560 000
739 Andre utgifter (jf. kap. 3739):		
21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren	61 750 000	
60 Tilskudd til helsepersonellbemanning i luftambulansetjenesten	51 080 000	
63 Tilskudd til utbygging av økt behandlingstilbud m.v.	75 000 000	
70 Behandlingsreiser til utlandet	44 630 000	
71 Tilskudd til Norsk Pasientforening	2 100 000	
72 Tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning	20 950 000	
74 Reiseutgifter, turnuskandidater	7 500 000	263 010 000
Sum Somatiske spesialisttjenester		3 650 830 000
Psykisk helsevern		
740 Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri (jf. kap. 3740):		
1 Lønn og godtgjørelser	69 347 000	
11 Varer og tjenester	17 551 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	502 000	87 400 000
741 Statens klinikk for narkomane (jf. kap. 3741):		
1 Lønn og godtgjørelser	14 724 000	
11 Varer og tjenester	7 576 000	22 300 000
742 Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatiske pasienter:		
1 Lønn og godtgjørelser	11 564 000	
11 Varer og tjenester	2 416 000	
60 Tilskudd	1 300 000	15 280 000
743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern:		
60 Utredninger og utviklingsarbeid, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	44 240 000	
61 Tilskudd til psykososialt arbeid for flyktninger, <i>kan overføres</i>	10 500 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
70 Tilskudd til forskning, videre- og etterutdanning, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	29 424 000	84 164 000
Sum Psykisk helsevern		209 144 000
Legemidler		
750 Statens legemiddelkontroll (jf. kap. 3750 og 5578):		
1 Lønn og godtgjørelser	35 928 000	
11 Varer og tjenester	16 696 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	626 000	53 250 000
751 Apotekvesenet (jf. kap. 5577):		
70 Tilskudd til apotek	15 472 000	
71 Stipendier	446 000	
72 Tilskudd til fraktrerefusjon av legemidler	36 101 000	
73 Tilskudd til Institutt for farmakoterapi	3 301 000	
74 Tilskudd til regionale legemiddelsentra	6 126 000	61 446 000
Sum Legemidler		114 696 000
Helse- og sosialtjenesten i kommuner og fylkeskommuner		
760 Fylkeskommunenes helse- og sosialtjeneste:		
61 Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus m.v.	2 492 500 000	
62 Tilskudd til regionsykehus	1 204 300 000	
63 Refusjon godkjente kapitalutgifter	332 000 000	
65 Tilskudd til pasientbehandling, rehabilitering m.m.	2 094 300 000	
66 Helseregionale og andre samarbeidstiltak, <i>kan overføres</i> .	70 000 000	
67 Andre tilskudd	7 000 000	
68 Tilskudd til styrking av tilbudet i psykisk helsevern	309 300 000	
69 Utprøvende behandling	15 000 000	6 524 400 000
761 Kommunenes helse- og sosialtjeneste:		
62 Tilskudd til psykiatri i kommuner	290 000 000	290 000 000
Sum Helse- og sosialtjenesten i kommuner og fylkeskommuner		6 814 400 000
Helse- og sosial beredskap		
797 Helse- og sosial beredskap:		
1 Lønn og godtgjørelser	1 808 000	
11 Varer og tjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	6 892 000	
30 Bygningmessige arbeider m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 11</i>	600 000	9 300 000
Sum Helse- og sosial beredskap		9 300 000
Sum Sosial- og helsedepartementet		16 775 727 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Barne- og familiedepartementet			
Administrasjon			
800	Barne- og familiedepartementet (jf. kap. 3800):		
1	Lønn og godtgjørelser	43 410 000	
11	Varer og tjenester	22 250 000	65 660 000
	Sum Administrasjon		65 660 000
Tiltak for familie og likestilling			
830	Foreldreveiledning og samlivstiltak:		
70	Samlivstiltak	2 500 000	
71	Foreldreveiledning	2 500 000	5 000 000
840	Tilskudd til krisetiltak:		
60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak	42 150 000	
70	Tilskudd til utviklings- og opplysningsarbeid	1 540 000	43 690 000
841	Familievern:		
60	Tilskudd til familievernkontorer	98 700 000	
70	Utviklings- og opplysningsarbeid m.v.	3 860 000	102 560 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd	12 583 100 000	12 583 100 000
846	Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.:		
70	Tilskudd	16 140 000	
71	Refusjon av utgifter til DNA-analyser	4 550 000	20 690 000
848	Likestillingsombudet:		
1	Lønn og godtgjørelser	2 480 000	
11	Varer og tjenester	1 820 000	4 300 000
849	Likestillingsrådet (jf. kap. 3849):		
1	Lønn og godtgjørelser	1 830 000	
11	Varer og tjenester	1 030 000	2 860 000
	Sum Tiltak for familie og likestilling		12 762 200 000
Tiltak for barn og ungdom			
850	Barneombudet (jf. kap. 3850):		
1	Lønn og godtgjørelser	3 290 000	
11	Varer og tjenester	2 310 000	5 600 000
851	Statens adopsjonskontor:		
1	Lønn og godtgjørelser	2 050 000	
11	Varer og tjenester	1 120 000	3 170 000
852	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>kan overføres</i>	14 000 000	14 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet:		
1	Lønn og godtgjørelser, Fylkesnemndene	35 690 000	
11	Varer og tjenester, Fylkesnemndene	14 960 000	
63	Særskilte tiltak, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
64	Tilskudd for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere, <i>overslagsbevilgning</i>	25 750 000	
70	Tilskudd til Rostad ungdomsheim og Rostad ettervernsheim	10 090 000	
71	Forskning, utvikling og opplysningsarbeid m.v.	28 010 000	125 000 000
856	Barnehager:		
60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning</i>	4 170 600 000	
62	Utviklingsprogram i barnehagesektoren, <i>kan overføres</i>	17 900 000	
63	Omstillingstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	21 500 000	
70	Tilskudd til andre barnehageformål, <i>kan overføres</i>	10 750 000	4 220 750 000
857	Barne- og ungdomstiltak:		
60	Tilskudd til ungdomslokaler m.m., <i>kan overføres</i>	6 500 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	52 500 000	
71	Forskning og utviklingsarbeid	10 800 000	
73	Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	23 400 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v.	13 460 000	106 660 000
	Sum Tiltak for barn og ungdom		4 475 180 000
Forbrukertiltak			
860	Forbrukerrådet (jf. kap. 3860):		
1	Lønn og godtgjørelser	37 700 000	
11	Varer og tjenester	23 760 000	
21	Spesielle driftsutgifter, Forbrukertvistutvalget	2 220 000	63 680 000
862	Positiv miljømerking:		
70	Tilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	2 750 000	2 750 000
865	Forbrukerpolitisk forskning, forbrukersikkerhet og internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, utredninger og internasjonalt samarbeid	7 750 000	7 750 000
866	Statens institutt for forbruksforskning (jf. kap. 3866):		
1	Lønn og godtgjørelser	13 980 000	
11	Varer og tjenester	10 100 000	
21	Spesielle driftsutgifter, oppdragsforskning	4 400 000	28 480 000
868	Forbrukerombudet (jf. kap. 3868):		
1	Lønn og godtgjørelser	5 760 000	
11	Varer og tjenester	2 640 000	8 400 000
	Sum Forbrukertiltak		111 060 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		17 414 100 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Nærings- og energidepartementet			
Administrasjon			
900	Nærings- og energidepartementet (jf. kap. 3900):		
1	Lønn og godtgjørelser	89 000 000	
1i	Varer og tjenester	42 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39 000 000	170 600 000
	Sum Administrasjon		170 600 000
Infrastruktur og veiledning			
901	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901):		
1	Lønn og godtgjørelser	65 400 000	
11	Varer og tjenester	40 000 000	105 400 000
902	Justervesenet (jf. kap. 3902):		
1	Lønn og godtgjørelser	26 200 000	
11	Varer og tjenester	36 900 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	6 000 000	69 100 000
903	Standardisering:		
70	Tilskudd	33 300 000	
71	Tilskudd til forenkling av handelsprosedyrer	1 700 000	35 000 000
910	Statens veiledningskontor for oppfinnere:		
1	Lønn og godtgjørelser	2 490 000	
11	Varer og tjenester	2 450 000	
70	Utviklingsarbeider og stipend, <i>kan overføres</i>	7 800 000	12 740 000
911	Bedriftsveiledning:		
70	Teknologisk Institutt, <i>kan overføres</i>	76 000 000	
71	Veiledningsinstituttet i Nord-Norge, <i>kan overføres</i>	26 100 000	
72	Bedriftenes Rådgivningstjeneste, <i>kan overføres</i>	55 000 000	
73	Samarbeidsrådet for bedriftsveiledning, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
74	Norsk Designråd, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
75	EUs SMB-program, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
76	Euro Info, <i>kan overføres</i>	4 700 000	177 000 000
	Sum Infrastruktur og veiledning		399 240 000
Forskning og utvikling			
920	Norges forskningsråd (jf. kap. 3939):		
50	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	977 396 000	977 396 000
922	Norsk Romsenter:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	240 200 000	240 200 000
923	Forsknings- og utviklingskontrakter:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	169 000 000	169 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
924	Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer (jf. kap. 3939):		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	31 800 000	31 800 000
	Sum Forskning og utvikling		1 418 396 000
Energi- og ressursforvaltning			
930	Oljedirektoratet (jf. kap. 3930):		
1	Lønn og godtgjørelser	130 000 000	
11	Varer og tjenester	76 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter	19 600 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
70	Tilskudd til PETRAD, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum, <i>kan overføres</i>	6 000 000	238 500 000
931	Kartlegging av kontinentalsøkkelen (jf. kap. 3931):		
21	Undersøkelser m.v.	32 000 000	32 000 000
932	Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3932):		
1	Lønn og godtgjørelser	58 400 000	
11	Varer og tjenester	31 800 000	
21	Spesielle driftsutgifter	24 500 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
70	Tilskudd til sekretariat for IUGS	800 000	120 000 000
933	Bergvesenet (jf. kap. 3933):		
1	Lønn og godtgjørelser	4 200 000	
11	Varer og tjenester	2 380 000	
30	Sikring av gruveåpninger, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
31	Tiltak mot avrenning fra nedlagte gruver, <i>kan overføres</i> ..	2 900 000	
70	Tilskudd til prospektering, <i>kan overføres</i>	5 000 000	15 480 000
934	Norges vassdrags- og energiverk (jf. kap. 3934 og 3939):		
1	Lønn og godtgjørelser	75 500 000	
11	Varer og tjenester	74 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter	16 900 000	
30	Forbygningsarbeider, <i>kan overføres</i>	36 500 000	
31	Opprydding i vassdrag, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
70	Tilsyn med eldre dammer, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
71	Refusjon av dokumentavgift, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
72	Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i>	20 000 000	231 100 000
935	Energiøkonomisering:		
21	Informasjon og opplæring m.v.	42 000 000	
61	Tilskudd til enøk-tiltak i kommunale og fylkeskommunale bygg, <i>kan overføres</i>	7 500 000	
70	Tilskudd til enøk-tiltak i statlige bygg, <i>kan overføres</i>	7 500 000	
72	Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i>	86 000 000	143 000 000
936	Hjemfalte anlegg m.v. (jf. kap. 3936):		
60	Overføring til kommunale næringsfond	8 100 000	8 100 000
	Sum Energi- og ressursforvaltning		788 180 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Næringsutvikling og -finansiering		
940	Reiselivstiltak:	
11	Varer og tjenester	5 850 000
70	Tilskudd til internasjonal markedsføring, <i>kan overføres..</i>	93 500 000
71	Tilskudd til Norske Vandrerhjem	600 000
72	Tilskudd til stipendiatordninger, <i>kan overføres</i>	3 400 000
		103 350 000
945	Omstillingstiltak m.v.:	
70	Utviklingsprogram for dagligvarehandelen i utkantstrøk, <i>kan overføres</i>	8 000 000
		8 000 000
946	Støtte til skipsbygging (jf. kap. 3946):	
50	Overføring til fond for støtte ved skipskontrakter	400 000 000
70	Rentestøtte ved langtidsfinansiering av skip og mobile rigger, <i>overslagsbevilgning</i>	80 000 000
72	Rentestøtte ved langtidsfinansiering av innenlandske leveringer av fiskebåter, <i>overslagsbevilgning</i>	9 000 000
		489 000 000
	Sum Næringsutvikling og -finansiering	600 350 000
Aksjeselskaper og statsforetak		
951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S:	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	64 000 000
		64 000 000
952	Svalbard Samfunnsdrift A/S:	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	50 000 000
71	Tilskudd Svalbard Næringsutvikling A/S, <i>kan overføres</i> .	4 500 000
		54 500 000
953	Kings Bay Kull Comp. A/S:	
70	Tilskudd	34 000 000
		34 000 000
	Sum Aksjeselskaper og statsforetak	152 500 000
Sivilt beredskap under Nærings- og energidepartementet		
990	Industri- og forsyningsberedskap:	
1	Lønn og godtgjørelser	100 000
11	Varer og tjenester	6 340 000
		6 440 000
991	Oljeforsyningsberedskap:	
1	Lønn og godtgjørelser	90 000
11	Varer og tjenester	20 745 000
30	Sikring og oppgradering av drivstoffanlegg, <i>kan overføres</i>	2 000 000
		22 835 000
992	Kraftforsyningsberedskap:	
1	Lønn og godtgjørelser	100 000
11	Varer og tjenester	500 000
70	Tilskudd til sikringstiltak, <i>kan overføres</i>	2 700 000
		3 300 000
	Sum Sivilt beredskap under Nærings- og energidepartementet	32 575 000
	Sum Nærings- og energidepartementet	3 561 841 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Fiskeridepartementet			
Administrasjon			
1000	Fiskeridepartementet:		
1	Lønn og godtgjørelser	25 280 000	
11	Varer og tjenester	18 310 000	
70	Tilskudd diverse formål	500 000	44 090 000
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd	3 470 000	3 470 000
	Sum Administrasjon		47 560 000
Forskning og utvikling			
1020	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):		
1	Lønn og godtgjørelser	72 475 000	
11	Varer og tjenester	45 640 000	
21	Spesielle driftsutgifter	96 000 000	
30	Nybygg, <i>kan overføres</i>	35 000 000	249 115 000
1021	Drift av forskningsfartøyene:		
1	Lønn og godtgjørelser	40 165 000	
11	Varer og tjenester	32 260 000	
21	Spesielle driftsutgifter	23 000 000	95 425 000
1023	Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023):		
1	Lønn og godtgjørelser	7 130 000	
11	Varer og tjenester	5 455 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
50	Tilskudd Norges Forskningsråd, <i>kan overføres</i>	176 630 000	
51	Tilskudd til havbeiteprogrammet PUSH, <i>kan overføres</i> ...	8 000 000	
70	Tilskudd Fiskeriforskning i Tromsø, <i>kan overføres</i>	14 800 000	
71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	27 280 000	244 295 000
	Sum Forskning og utvikling		588 835 000
Fiskeri- og havbruksforvaltning			
1030	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):		
1	Lønn og godtgjørelser	126 545 000	
11	Varer og tjenester	89 120 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	850 000	216 515 000
1050	Diverse fiskeriformål:		
73	Kvinnerettede og kompetansehevende tiltak, <i>kan overføres</i>	12 680 000	
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 736 000	
78	Utviklingstiltak i fiskerinæringen i Finnmark, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
79	Informasjon ressursforvaltning	1 838 000	26 254 000
	Sum Fiskeri- og havbruksforvaltning		242 769 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kystforvaltning			
1060	Kystadministrasjon (jf. kap. 4060):		
1	Lønn og godtgjørelser	44 870 000	
11	Varer og tjenester	24 320 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	8 160 000	
47	Innkjøp av EDB-utstyr, <i>kan overføres</i>	2 330 000	
70	Tilskudd Redningselskapet	50 000 000	129 680 000
1064	Havnetjenesten (jf. kap. 4064):		
30	Fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1064 postene 33 og 60</i>	106 700 000	
33	Farleder, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1064 postene 30 og 60</i>	20 800 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1064 postene 30 og 33</i>	16 000 000	143 500 000
1065	Fyrtjenesten (jf. kap. 4065):		
1	Lønn og godtgjørelser	111 682 000	
11	Varer og tjenester	60 130 000	
30	Nyanlegg, <i>kan overføres</i>	6 450 000	178 262 000
1066	Lostjenesten (jf. kap. 4066):		
1	Lønn og godtgjørelser	178 390 000	
11	Varer og tjenester	66 770 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	12 400 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 100 000	258 660 000
1067	Drift av trafikksentraler (jf. kap. 4067):		
1	Lønn og godtgjørelser	16 090 000	
11	Varer og tjenester	14 225 000	
21	Spesielle driftsutgifter	3 180 000	33 495 000
1070	Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 4070):		
11	Varer og tjenester	24 380 000	
70	Tilskudd til utbygging og drift av Loran C, <i>kan overføres</i>	4 060 000	
71	Tilskudd til personellutgifter, Omega senderstasjon, <i>kan overføres</i>	2 700 000	31 140 000
	Sum Kystforvaltning		774 737 000
	Sum Fiskeridepartementet		1 653 901 000

Landbruksdepartementet

Landbruksadministrasjon m.m.

1100	Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100):		
1	Lønn og godtgjørelser	51 213 000	
11	Varer og tjenester	29 512 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	7 286 000	
46	Ekstraordinært vedlikehold m.m., <i>kan overføres</i>	8 700 000	
70	Tilskudd til driften av Staur gård	250 000	
71	Særlige tiltak for kvinner i landbruket, <i>kan overføres</i>	1 900 000	98 861 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
1102 Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap. 4102):		
1 Lønn og godtgjørelser	183 214 000	
11 Varer og tjenester	78 675 000	
21 Spesielle driftsutgifter	23 573 000	
50 Støtte til fagsentrene	6 560 000	292 022 000
1103 Reindrifftsforvaltningen (jf. kap. 4103):		
1 Lønn og godtgjørelser	10 451 000	
11 Varer og tjenester	4 303 000	
46 Ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 900 000	
70 Tilskudd til fjellstuer	600 000	
71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	19 000 000	37 254 000
1104 Tilskudd til organisasjoner m.m.:		
70 Tilskudd til organisasjoner m.m.	14 856 000	14 856 000
Sum Landbruksadministrasjon m.m.		442 993 000
Matvarekvalitet, dyrehelse og plantehelse		
1107 Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107):		
1 Lønn og godtgjørelser	108 105 000	
11 Varer og tjenester	28 215 000	
73 Tilskudd til tiltak mot dyresykdommer m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	3 535 000	139 855 000
1110 Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 4110):		
1 Lønn og godtgjørelser	23 303 000	
11 Varer og tjenester	30 007 000	
50 Forvaltningsstøtte	7 522 000	
71 Tilskudd til ymse plantetiltak, <i>overslagsbevilgning</i>	650 000	
73 Tilskudd til stamsædavl	1 720 000	63 202 000
1112 Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsformidling m.m.:		
30 Byggearbeider, Tjøtta, <i>kan overføres</i>	665 000	
31 Byggearbeider, Svanhovd, <i>kan overføres</i>	5 131 000	
32 Byggearbeider, Ullensvang, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
50 Kjøp av forvaltningsstøtte, SVL	70 645 000	
51 Kjøp av forvaltningsstøtte, Planteforsk	8 407 000	
52 Støtte til fagsentrene	5 726 000	
53 Utvikling og kunnskapsformidling	25 049 000	
70 Tilskudd til mastittlaboratoriet i Molde	140 000	117 763 000
1114 Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 4114):		
1 Lønn og godtgjørelser	14 233 000	
11 Varer og tjenester	31 532 000	
21 Spesielle driftsutgifter	5 189 000	
50 Tilskudd til Fondet for kjøttkontroll	85 850 000	
51 Tilskudd til Fondet for statlig næringsmiddeltilsyn i kommunene	38 885 000	175 689 000
Sum Matvarekvalitet, dyrehelse og plantehelse		496 509 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Forskning og utvikling		
1137	Forskning og utvikling:	
50	Forskningsprogram, <i>kan nyttes under kap. 1137 post 51.</i>	106 850 000
51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter	134 366 000
	Sum Forskning og utvikling	241 216 000
Næringsutvikling og Miljø og arealforvaltning		
1140	Miljø- og næringstiltak i jordbruket:	
50	Driftsøkonomiske analyser m.m.	17 452 000
73	Istandsetting av dyrket jord, <i>kan overføres</i>	1 500 000
77	Miljørettet prosjektarbeid, <i>kan overføres</i>	24 030 000
78	Konkurransestrategier for norsk mat, <i>kan overføres</i>	19 000 000
		61 982 000
1142	Miljø- og næringstiltak i skogbruket:	
50	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket	8 051 000
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	2 995 000
71	Tilskudd til langsiktige investeringer og næringstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	90 150 000
76	Ressurs- og miljøtiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	24 640 000
		125 836 000
1145	Jordskifteverket (jf. kap. 4145):	
1	Lønn og godtgjørelser	77 220 000
11	Varer og tjenester	35 165 000
		112 385 000
1146	Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146):	
1	Lønn og godtgjørelser	25 755 000
11	Varer og tjenester	14 598 000
21	Spesielle driftsutgifter	8 855 000
		49 208 000
1148	Naturskade – erstatninger og sikring:	
70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	3 500 000
71	Naturskade, erstatninger, <i>kan overføres</i>	42 000 000
		45 500 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150):	
50	Fondsavsetninger	586 860 000
70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	188 800 000
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 968 600 000
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 413 079 000
76	Markedsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	892 650 000
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	256 000 000
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 606 110 000
		11 912 099 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:	
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	31 600 000
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	4 000 000
74	Tilskudd til markedsfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	900 000
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	34 500 000
76	Medlemsavgift til folketrygden	1 200 000
77	Tilskudd til transport av rein	2 200 000
78	Sykepengeordning	600 000
		75 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1161	Statskog SF – forvaltningsoppgaver (jf. kap. 4161):		
70	Tilskudd	17 409 000	
73	Avviklingskostnader	909 000	
75	Oppsyn i statsalmenninger	4 545 000	22 863 000
	Sum Næringsutvikling og Miljø og arealforvaltning		12 404 873 000
	Sum Landbruksdepartementet		13 585 591 000

Samferdselsdepartementet

Administrasjon m.m.

1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Lønn og godtgjørelser	50 500 000	
11	Varer og tjenester	30 100 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	12 000 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål	12 600 000	105 200 000
1301	Forskning og utvikling m.v.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet m.v.	18 900 000	
51	Transportforskning	17 800 000	
52	Telekommunikasjonsforskning	30 400 000	
70	Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport, <i>kan overføres</i>	36 200 000	103 300 000
	Sum Administrasjon m.m.		208 500 000

Luftfartsformål eksklusive forretningsdriften

1310	Flytransport (jf. kap. 4310):		
70	Tilskudd til innenlandske flyruter, <i>kan nyttes under kap. 1311 post 60</i>	273 400 000	
71	Kjøp av flytransporttjenester, <i>kan overføres</i>	150 000 000	423 400 000
1311	Tilskudd til regionale flyplasser:		
60	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310 post 70</i>	130 400 000	
70	Overføring til Luftfartsverket	106 500 000	236 900 000
1312	Oslo Lufthavn AS:		
90	Lån til Oslo Lufthavn AS	3 400 000 000	3 400 000 000
	Sum Luftfartsformål eksklusive forretningsdriften		4 060 300 000

Vegformål

1320	Vegadministrasjon (jf. kap. 4320):		
1	Lønn og godtgjørelser	1 035 200 000	
11	Varer og tjenester	439 000 000	
30	Investeringer i vegadministrasjonen, <i>kan overføres</i>	53 100 000	
70	Tilskudd til bevaring av gamle veier m.v.	1 100 000	1 528 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1321	Drift av statens veger m.v. (jf. kap. 4321):		
23	Vedlikehold og drift, <i>kan overføres, kan nyttes under post 24</i>	3 831 700 000	
24	Statens vegvesens produksjon, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	-110 000 000	3 721 700 000
1322	Statens veganlegg (jf. kap. 4322):		
30	Riksveganlegg, <i>kan overføres</i>	4 113 800 000	
71	Tilskudd til rassikring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30 og kap. 1323 post 60</i>	31 200 000	4 145 000 000
1323	Tilskudd til fylkesveganlegg:		
60	Tilskudd til fylkesveganlegg og Aksjon skoleveg m.v., <i>kan overføres</i>	142 900 000	
62	Tilskudd til Oslo kommune	5 200 000	148 100 000
1324	Spesielt vedlikehold som følge av oppheving av telerestriksjoner:		
23	Spesielt vedlikehold av riksveger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60 og kap. 1321 post 23</i>	86 100 000	
60	Spesielt vedlikehold av fylkesveger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og kap. 1323 post 60</i>	65 000 000	151 100 000
	Sum Vegformål		9 694 300 000

Særskilte transporttiltak

1330	Hurtigruten:		
70	Tilskudd til Hurtigruten	217 900 000	217 900 000
	Sum Særskilte transporttiltak		217 900 000

Jernbaneformål

1350	Jernbaneverket (jf. kap. 4350):		
23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	1 759 000 000	
30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres</i>	1 211 000 000	2 970 000 000
1351	Overføringer til særlovselskapet NSB Trafikkdelen:		
70	Betaling for persontransporttjenester	975 000 000	975 000 000
1352	NSB Gardermobanen AS:		
70	Refusjon av merverdiavgift	160 000 000	
90	Lån	1 190 000 000	
91	Ansvarlig lån	340 000 000	1 690 000 000
1353	Etablering av særlovselskapet NSB Trafikkdelen:		
70	Tilskudd til restrukturering	290 000 000	290 000 000
	Sum Jernbaneformål		5 925 000 000

Sivilt beredskap

1360	Samferdselsberedskap:		
11	Varer og tjenester	3 250 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
30 Transport- og sambandsanlegg, utstyr m.v., <i>kan overføres</i>	10 200 000	
70 Beredskapslagring, <i>kan overføres</i>	2 600 000	16 050 000
Sum Sivilt beredskap		16 050 000

Post

1370 Kjøp av posttjenester:		
70 Betaling for ulønnsomme posttjenester	419 900 000	419 900 000
1371 Etablering av særlovselskapet Postverket:		
70 Tilskudd til restrukturering	500 000 000	500 000 000
Sum Post		919 900 000

Statens teleforvaltning

1380 Statens teleforvaltning (jf. kap. 4380):		
1 Lønn og godtgjørelser	54 900 000	
11 Varer og tjenester	66 700 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	17 600 000	
70 Refusjon til Telenor AS	10 000 000	149 200 000
Sum Statens teleforvaltning		149 200 000
Sum Samferdselsdepartementet		21 191 150 000

Miljøverndepartementet

Fellesoppgaver, forskning, administrasjon

1400 Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400):		
1 Lønn og godtgjørelser	67 885 000	
11 Varer og tjenester	41 172 000	109 057 000
1401 Opplysningsvirksomhet, tilskudd til organisasjoner:		
1 Lønn og godtgjørelser	589 000	
11 Varer og tjenester	6 496 000	
70 Tilskudd til miljøvernorganisasjoner m.m.	20 189 000	27 274 000
1406 Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406):		
1 Lønn og godtgjørelser	111 324 000	
11 Varer og tjenester	60 506 000	
32 Skjærgårdsparker m.v., <i>kan overføres</i>	6 835 000	
70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 801 000	
71 Tilskudd til viltformål	9 666 000	277 132 000
1410 Miljøvernforskning (jf. kap. 4410):		
50 Basisbevilgninger og andre tilskudd til miljøinstituttene	111 628 000	
51 Forskningsprogrammer m.m.	96 297 000	
70 Rekrutteringsstipendier til kvinnelige miljøvernforskere	3 200 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
71 Miljøforskningsavtale Norge-EU	11 800 000	
72 Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning	5 000 000	227 925 000
Sum Fellesoppgaver, forskning, administrasjon		641 388 000
Naturvern og kulturminnevern		
1422 Naturvern og kulturminnevern:		
1 Lønn og godtgjørelser	1 902 000	
11 Varer og tjenester	6 434 000	
70 Tilskudd til lokale tiltak m.m.	1 000 000	9 336 000
1427 Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):		
1 Lønn og godtgjørelser	43 301 000	
11 Varer og tjenester	29 141 000	
21 Spesielle driftsutgifter	40 951 000	
30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	9 885 000	
31 Tiltak i naturvern- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	14 513 000	
32 Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	24 000 000	
33 Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	45 354 000	
60 Kommunal vilt- og fiskeforvaltning, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
62 Tilskudd til friluftslivsformål, <i>kan overføres</i>	11 712 000	
65 Fallvilt	6 000 000	
70 Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	14 937 000	
71 Tilskudd til viltformål	12 698 000	
73 Erstatninger og forebyggende tiltak mot rovviltskader, <i>kan overføres</i>	43 802 000	
74 Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	4 370 000	
75 Internasjonale avtaler og medlemskap	497 000	
76 Tilskudd til kulturlandskapstiltak, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
77 Tilskudd til naturinformasjonssentra, <i>kan overføres</i>	3 900 000	321 561 000
1429 Riksantikvaren (jf. kap. 4429):		
1 Lønn og godtgjørelser	28 211 000	
11 Varer og tjenester	47 928 000	
21 Spesielle driftsutgifter	2 452 000	
33 Statlige erverv/erstatninger, tiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	
60 Regionale kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
72 Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres</i>	51 958 000	
73 Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres</i>	6 453 000	
74 Vernebygg domkirkeruinen på Hamar, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
75 Internasjonalt samarbeid	1 800 000	172 302 000
Sum Naturvern og kulturminnevern		503 199 000
Vannmiljø-, avfalls- og industritiltak		
1441 Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):		
1 Lønn og godtgjørelser	87 467 000	
11 Varer og tjenester	111 603 000	
21 Spesielle driftsutgifter	1 000 000	
62 Tilskudd til utvikling av miljøvennlige lokalsamfunn, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
63 Tilskudd til kommunale avløpstiltak, <i>kan overføres</i>	173 113 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
70 Tilskudd til utvikling av miljøteknologi i næringslivet, <i>kan overføres</i>	25 510 000	
71 Tilskudd til opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	13 775 000	416 468 000
1442 Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak:		
1 Lønn og godtgjørelser	2 188 000	
11 Varer og tjenester	13 395 000	
65 Tilskudd til Aksjon vannmiljø, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
70 Tilskudd til avfallsreduksjon, gjenvinning og kompetanseformidling, <i>kan overføres</i>	64 200 000	89 783 000
1443 Miljøovervåking og akutt forurensing:		
11 Varer og tjenester	43 450 000	
21 Spesielle driftsutgifter	8 000 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	18 243 000	
60 Tilskudd til kommunale beredskapstiltak, <i>kan overføres</i> ..	5 771 000	75 464 000
1449 Refusjonsordninger for spesialavfall—bilvrak og spillolje:		
71 Presse- og transportstøtte til biloppsamlingssystemet	27 207 000	
73 Driftstilskudd til oppsamlingssystemet	16 155 000	
75 Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	91 152 000	
76 Refusjon av smøreoljeavgiften	40 000 000	174 514 000
Sum Vannmiljø-, avfalls- og industritiltak		756 229 000

Regional planlegging og ressursforvaltning

1463 Regional og lokal planlegging (jf. kap. 4463):		
1 Lønn og godtgjørelser	3 059 000	
11 Varer og tjenester	25 056 000	
61 Tilskudd til nærmiljøtiltak og utvikling av plansystemet, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
63 Utvikling av miljøbyer, <i>kan overføres</i>	22 282 000	
71 Tilskudd til GRID, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
72 Tilskudd til kartlegging av rasutsatte fareområder, <i>kan overføres</i>	2 500 000	59 397 000
1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk:		
21 Betaling for statsoppdraget	294 448 000	294 448 000
Sum Regional planlegging og ressursforvaltning		353 845 000

Internasjonalt samarbeid, luftmiljø og polarsaker

1470 Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470):		
1 Lønn og godtgjørelser	2 092 000	
11 Varer og tjenester	18 815 000	
21 Spesielle driftsutgifter	3 037 000	
63 Miljøtiltak i kommuner, <i>kan overføres</i>	507 000	
71 Internasjonale organisasjoner, <i>kan overføres</i>	28 050 000	
72 Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
75 Støtte til internasjonale miljøtiltak og nasjonale energi- og transporttiltak, <i>kan overføres</i>	5 771 000	71 272 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1471	Norsk Polarinstittutt (jf. kap. 4471):		
1	Lønn og godtgjørelser	35 353 000	
11	Varer og tjenester	49 307 000	
21	Spesielle driftsutgifter	21 512 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
70	Stipend	498 000	107 670 000
	Sum Internasjonalt samarbeid, luftmiljø og polarsaker		178 942 000
	Sum Miljøverndepartementet		2 433 603 000

Administrasjonsdepartementet

Administrasjon m.v.

1500	Administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500):		
1	Lønn og godtgjørelser	44 737 000	
11	Varer og tjenester	42 809 000	
21	Spesielle driftsutgifter	30 357 000	117 903 000
1501	Velferdstiltak:		
70	Tilskudd til Statens kantiner	3 677 000	3 677 000
1502	Tilskudd til kompetanseutvikling:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	16 500 000	16 500 000
1503	Tilskudd til tjenestemannsorganisasjonenes opplysnings- og utviklingsfond:		
70	Tilskudd	118 879 000	118 879 000
1505	Omstilling, mobilitet og overtallige statsansatte (jf. kap. 4505):		
1	Lønn og godtgjørelser, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	50 000 000
	Sum Administrasjon m.v.		306 959 000

Fylkesmannsembetene

1510	Fylkesmannsembetene:		
1	Lønn og godtgjørelser	206 748 000	
11	Varer og tjenester	120 092 000	326 840 000
	Sum Fylkesmannsembetene		326 840 000

Forvaltningspolitikk og statlige fellestjenester

1520	StatskonsultDirektoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520):		
1	Lønn og godtgjørelser	44 421 000	
11	Varer og tjenester	36 520 000	80 941 000
1521	Statens informasjonstjeneste:		
1	Lønn og godtgjørelser	10 247 000	
11	Varer og tjenester	5 827 000	
21	Spesielle driftsutgifter	28 581 000	44 655 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
1522 Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522):		
1 Lønn og godtgjørelser	93 842 000	
11 Varer og tjenester	188 836 000	
21 Spesielle driftsutgifter	22 902 000	
45 Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	10 200 000	315 780 000
Sum Forvaltningspolitikk og statlige fellestjenester		441 376 000
Partistøtte		
1530 Tilskudd til de politiske partier:		
70 Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	101 092 000	
71 Tilskudd til kommunepartiene, <i>overslagsbevilgning</i>	20 878 000	
72 Tilskudd til kommunestyregruppene, <i>overslagsbevilgning</i>		16 438 000
73 Tilskudd til fylkespartiene, <i>overslagsbevilgning</i>	42 923 000	
74 Tilskudd til fylkestingsgruppene, <i>overslagsbevilgning</i>	6 384 000	187 715 000
Sum Partistøtte		187 715 000
Pensjoner m.m.		
1540 Statens Pensjonskasse (jf. kap. 4540):		
1 Lønn og godtgjørelser	44 501 000	
11 Varer og tjenester	33 763 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22 230 000	100 494 000
1541 Pensjoner av statskassen:		
1 Lønn og godtgjørelser, <i>overslagsbevilgning</i>	58 495 000	58 495 000
1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten:		
1 Lønn og godtgjørelser, <i>overslagsbevilgning</i>	4 417 948 000	
60 For kommunale tjenestemenn, <i>overslagsbevilgning</i>	1 166 965 000	
70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	60 760 000	
71 Tilskudd til Pensjonsordningen for apoteketaten	8 000 000	5 653 673 000
1543 Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1 Lønn og godtgjørelser, <i>overslagsbevilgning</i>	229 384 000	
60 For kommunale tjenestemenn, <i>overslagsbevilgning</i>	93 036 000	
70 For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	4 541 000	326 961 000
1544 Boliglån til statsansatte:		
90 Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	50 000 000
1545 Ventelønn m.v. (jf. kap. 4545):		
1 Lønn og godtgjørelser, <i>overslagsbevilgning</i>	32 959 000	32 959 000
1546 Yrkesskadeforsikring (jf. kap. 4546):		
1 Lønn og godtgjørelser	5 000 000	5 000 000
Sum Pensjoner m.m.		6 227 582 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Konkurrans- og prispolitikk		
1550	Konkurransetilsynet (jf. kap. 4550):	
1	Lønn og godtgjørelser	40 191 000
11	Varer og tjenester	19 847 000
		60 038 000
1560	Pristilskudd:	
70	Til regulering av forbrukerprisene	134 500 000
	Sum Konkurrans- og prispolitikk	194 538 000
	Sum Administrasjonsdepartementet	7 685 010 000
Finans- og tolldepartementet		
Finansadministrasjon		
1600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 4600):	
1	Lønn og godtgjørelser	105 900 000
11	Varer og tjenester	51 200 000
21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	21 400 000
		178 500 000
1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602):	
1	Lønn og godtgjørelser	50 900 000
11	Varer og tjenester	25 550 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	800 000
	Sum Finansadministrasjon	255 750 000
Skatte- og avgiftsadministrasjon		
1610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):	
1	Lønn og godtgjørelser	462 400 000
11	Varer og tjenester	227 100 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	44 700 000
		734 200 000
1615	Skattefogdene (jf. kap. 4615):	
1	Lønn og godtgjørelser	63 300 000
11	Varer og tjenester	44 200 000
		107 500 000
1616	Andre utgifter til skatte- og avgiftsinnkreving (jf. kap. 4616):	
11	Varer og tjenester	102 000 000
		102 000 000
1618	Skattedirektoratet–skatteetaten (jf. kap. 4618):	
1	Lønn og godtgjørelser	1 647 800 000
11	Varer og tjenester	644 550 000
21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	39 900 000
	Sum Skatte- og avgiftsadministrasjon	3 277 950 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620):		
1	Lønn og godtgjørelser	172 500 000	
11	Varer og tjenester	94 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter	64 400 000	
22	Folke- og bolig telling i år 2000	6 000 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	7 300 000	345 100 000
	Sum Offisiell statistikk		345 100 000
Andre formål			
1630	Tiltak for å styrke den statlige økonomiforvaltning:		
1	Lønn og godtgjørelser	12 300 000	
11	Varer og tjenester	28 000 000	40 300 000
1632	Refusjon av merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner:		
60	Tilskudd	365 000 000	365 000 000
	Sum Andre formål		405 300 000
Innenlandsk statsgjeld			
1650	Innenlandsk statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606):		
11	Varer og tjenester	6 000 000	
89	Renter og provisjon m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	15 559 000 000	15 565 000 000
1651	Innenlandsk statsgjeld, avdrag:		
90	Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i>	3 261 700 000	3 261 700 000
1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf. kap. 1650, post 89, kap. 5331 og kap. 5606):		
90	Avdrag og innløsning, <i>overslagsbevilgning</i>	120 000 000	120 000 000
	Sum Innenlandsk statsgjeld		18 946 700 000
Utenlandsk statsgjeld			
1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m.m.:		
11	Varer og tjenester	2 000 000	
88	Renter, provisjon m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	1 838 000 000	1 840 000 000
1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag:		
92	Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i>	24 200 000 000	24 200 000 000
	Sum Utenlandsk statsgjeld		26 040 000 000
	Sum Finans- og tolldepartementet		49 270 800 000
Forsvarsdepartementet			
1700	Forsvarsdepartementet:		
1	Lønn og godtgjørelser	62 745 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
11 Varer og tjenester	25 714 000	
73 Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	10 000 000	98 459 000
1710 Forsvarets tele- og datatjeneste (jf. kap. 4710):		
1 Lønn og godtgjørelser	161 290 000	
11 Varer og tjenester	81 548 000	242 838 000
1713 Tilskudd til organisasjoner:		
71 Overføringer til andre	40 143 000	40 143 000
1715 Statens kantiner SF:		
76 Tilskudd til personalforpliktelser, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
77 Tilskudd til omstilling og overdratte forpliktelser	45 000 000	
91 Innskuddskapital	40 000 000	104 000 000
1719 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4719):		
1 Lønn og godtgjørelser	2 866 000	
11 Varer og tjenester	21 456 000	
43 Til disposisjon for Forsvarsdepartementet	20 000 000	
51 Driftstilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	151 700 000	
52 Driftstilskudd til Forsvarets bygningstjeneste	54 865 000	
70 Rentestønad, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
90 Lån til private, <i>kan overføres</i>	1 000 000	256 187 000
1720 Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720):		
1 Lønn og godtgjørelser	558 866 000	
11 Varer og tjenester	313 641 000	872 507 000
1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 4725):		
1 Lønn og godtgjørelser	257 321 000	
11 Varer og tjenester	424 034 000	
50 Overføring til Statens Pensjonskasse, <i>kan overføres</i>	120 000 000	
72 Avgangsstimulerende tiltak, <i>kan overføres</i>	15 327 000	
75 Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i> .	77 000 000	893 682 000
1731 Hæren (jf. kap. 4731):		
1 Lønn og godtgjørelser	2 875 278 000	
11 Varer og tjenester	1 623 785 000	
72 Avgangsstimulerende tiltak, <i>kan overføres</i>	1 737 000	4 500 800 000
1732 Sjøforsvaret (jf. kap. 4732):		
1 Lønn og godtgjørelser	1 489 518 000	
11 Varer og tjenester	1 273 562 000	2 763 080 000
1733 Luftforsvaret (jf. kap. 4733):		
1 Lønn og godtgjørelser	1 818 947 000	
11 Varer og tjenester	1 515 777 000	3 334 724 000
1734 Heimevernet (jf. kap. 4734):		
1 Lønn og godtgjørelser	394 137 000	
11 Varer og tjenester	192 806 000	586 943 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1735	Forsvarets etterretningstjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter	412 046 000	412 046 000
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760):		
11	Varer og tjenester, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 47</i>	124 151 000	
44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider - nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 47</i>	131 465 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1790 post 45</i>	6 257 132 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 postene 11 og 44</i>	956 476 000	
48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	520 000 000	
70	Rentestønad	18 000 000	
75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap 1760 post 44</i>	180 000 000	8 187 224 000
1761	Forsvarets relokalisering Gardermoen (jf. kap. 4761):		
1	Lønn og godtgjørelser, <i>kan nyttes under kap. 1761 post 47</i>	19 417 000	
11	Varer og tjenester, <i>kan nyttes under kap. 1761 post 47</i>	19 016 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	554 752 000	593 185 000
1790	Kystvakten (jf. kap. 4790):		
1	Lønn og godtgjørelser	176 702 000	
11	Varer og tjenester	341 537 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760 post 45</i>	39 439 000	557 678 000
1791	Redningstjenesten (jf. kap. 4791):		
1	Lønn og godtgjørelser	65 270 000	
11	Varer og tjenester	104 292 000	169 562 000
1792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792):		
1	Lønn og godtgjørelser	317 693 000	
11	Varer og tjenester	56 251 000	373 944 000
1793	Voksenopplæringen (jf. kap. 4793):		
1	Lønn og godtgjørelser	58 754 000	
11	Varer og tjenester	50 931 000	109 685 000
1795	Kulturelle og almennyttige formål (jf. kap. 4795):		
1	Lønn og godtgjørelser	68 159 000	
11	Varer og tjenester	34 757 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan nyttes under kap. 1760 post 47</i>	39 198 000	
72	Overføringer til andre	1 022 000	143 136 000
1798	Forsvarets ressursorganisasjon:		
1	Lønn og godtgjørelser	51 430 000	
11	Varer og tjenester	12 968 000	64 398 000
	Sum Forsvarsdepartementet		24 304 221 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Ymse utgifter			
2309	Tilfeldige utgifter:		
11	Varer og tjenester	4 547 775 000	4 547 775 000
2310	Ekstraordinære sysselsettingstiltak:		
70	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	2 355 400 000	2 355 400 000
	Sum Ymse utgifter		6 903 175 000
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):		
1	Lønn og godtgjørelser	89 230 000	
11	Varer og tjenester	82 094 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 488 800 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	503 800 000	
72	Rentestønad	2 301 481 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000 000	
75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	7 085 000	6 892 490 000
2411	Statens Landbruksbank (jf. kap. 5311 og 5601):		
1	Lønn og godtgjørelser	29 203 000	
11	Varer og tjenester	20 866 000	
71	Rentestøtte	500 000	50 569 000
2412	Den norske stats husbank (jf. kap. 3574, 5601 og):		
1	Lønn og godtgjørelser	109 057 000	
11	Varer og tjenester	81 000 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
70	Tilskudd til Husbankens risikofond	80 000 000	
72	Rentestøtte	80 000 000	354 057 000
2414	Statens fiskarbank (jf. kap. 5601):		
70	Tilskudd til fiskebåtkontrakter, <i>kan overføres</i>	65 000 000	65 000 000
2420	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5682):		
50	Utviklingstilskudd, fond	279 600 000	
51	Tapsfond for lån innvilget i budsjetterminen	90 000 000	
52	Tapsfond på garantier innvilget i budsjetterminen	10 000 000	
70	Administrasjon, <i>kan overføres</i>	80 000 000	
71	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	19 467 000	
72	Tilskudd til dekning av tap på Industrifondets valutalånsordning	2 367 000	
74	Tilskudd til Invest in Norway	10 000 000	491 434 000
2425	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene:		
51	Distriktsutviklingstilskudd, fond, <i>kan nyttes under kap. 551 post 51</i>	781 239 000	
53	Tilskudd til dekning av tap på lån	123 550 000	
75	Dekning av tap på låneårganger uten tapsavsetninger	24 712 000	929 501 000
2430	Lån til statsbankene m.v. (jf. kap. 5340 og kap. 5601):		
90	Lån til statsbankene, <i>overslagsbevilgning</i>	24 939 900 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
92 Lån til Statens nærings- og distriktsutviklingsfond – grunnfinansieringsordningen, <i>overslagsbevilgning</i>	16 729 200 000	
93 Lån til Statens nærings- og distriktsutviklingsfond – risikolåneordningene, <i>overslagsbevilgning</i>	2 481 100 000	
94 Lån til SIVA, <i>overslagsbevilgning</i>	238 500 000	44 388 700 000
Sum Statsbankene		53 171 751 000

Statlig petroleumsvirksomhet

2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440):		
24 Driftsresultat:		
1 Driftsinntekter	-63 500 000 000	
2 Driftsutgifter	12 100 000 000	
3 Lete- og feltutviklingsutgifter	1 900 000 000	
4 Avskrivninger	15 500 000 000	
5 Renter	9 000 000 000	-25 000 000 000
30 Investeringer	14 100 000 000	
31 Utgifter, prosjekter under vurdering	5 700 000 000	
50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 200 000 000	-4 000 000 000
2442 Fjerning av innretninger på norsk kontinentalsokkel:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	5 000 000	9 000 000
Sum Statlig petroleumsvirksomhet		-3 991 000 000

Statens forretningsdrift

2445 Statsbygg (jf. kap. 5445):		
24 Driftsresultat:		
1 Driftsinntekter	-1 854 106 000	
2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	658 536 000	
3 Avskrivninger	80 000 000	
4 Renter av statens kapital	139 237 000	
5 Til investeringsformål	966 333 000	-10 000 000
30 Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	188 130 000	
31 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 222 770 000	
32 Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	34 700 000	
33 Reserve for byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	68 100 000	
34 Infrastruktur i Blindern-/Gaustadområdet, <i>kan overføres</i> .	60 000 000	
35 Utvikling av Fornebuområdet, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	98 080 000	
49 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	65 000 000	1 746 780 000
2450 Luftfartsverket (jf. kap. 5450, 5491 og 5603):		
24 Driftsresultat:		
1 Driftsinntekter	-2 830 600 000	
2 Inntekter regionale flyplasser	-97 600 000	
3 Fra reguleringsfondet	-12 800 000	
4 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 383 800 000	
5 Driftsutgifter regionale flyplasser, <i>overslagsbevilgning</i>	162 300 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
	6 Avskrivninger	435 000 000	
	7 Renter av statens kapital	50 100 000	
	8 Til investeringsformål	888 800 000	-21 000 000
30	Flyplassanlegg, <i>kan overføres</i>		973 800 000
95	Innskudd ansvarlig lånekapital		350 000 000
			1 302 800 000
2460	Garanti-Instituttet for Eksportkreditt:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-66 400 000	
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
	3 Til premiefond/akkumulert resultat	16 400 000	0
50	Risikoavsetning, samfunnsdelen		10 000 000
70	Tapsfond, SUS/Baltikum-ordningen		100 000 000
			110 000 000
2463	Forsvarets bygningstjeneste:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-182 083 000	
	2 Driftsutgifter	182 083 000	0
			0
2465	Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-418 138 000	
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	381 814 000	
	3 Avskrivninger	24 431 000	
	4 Renter av statens kapital	6 393 000	-5 500 000
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>		21 653 000
			16 153 000
2472	Statens Kornforretning:		
24	Driftsresultat		
	1 Driftsinntekter	-2 555 062 000	
	2 Driftsutgifter	3 386 512 000	
	3 Tilskudd til norsk korn	-831 450 000	
	4 Handels- og tilskuddsforvaltning	17 240 000	17 240 000
			17 240 000
2475	Opplysningsvesenets fonds skoger:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-20 675 000	
	2 Driftsutgifter	13 285 000	
	3 Vederlag bruksretter	2 000 000	
	4 Kulturarbeider	2 100 000	-3 290 000
30	Endring skogavgiftsfond		-1 000 000
			-4 290 000
2480	Rikshospitalets apotek (jf. kap. 5491 og 5603):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-85 700 000	
	2 Driftsutgifter	85 630 000	
	3 Renter	30 000	
	4 Avskrivninger	40 000	0
			0
2481	Radiumhospitalets apotek (jf. kap. 5491 og 5603):		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-42 327 000	
	2 Driftsutgifter	41 950 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
3	Avskrivninger	117 000	
4	Renter	260 000	0
	Sum Statens forretningsdrift		3 188 683 000

Folketrygden

Stønad ved fødsel og adopsjon

2530	Fødselspenger og adopsjonspenger:		
70	Fødselspenger til yrkesaktive, <i>overslagsbevilgning</i>	5 888 500 000	
71	Engangsstønad ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	504 000 000	
72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, <i>overslagsbevilgning</i>	161 000 000	
73	Adopsjonspenger m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	61 300 000	6 614 800 000
	Sum Stønad ved fødsel og adopsjon		6 614 800 000

Arbeidsliv

2540	Stønad under arbeidsløyse til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	67 000 000	67 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 200 000 000	8 200 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., <i>overslagsbevilgning</i>	280 000 000	280 000 000
2543	Ytelser til yrkesrettet attføring:		
70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	3 230 000 000	
71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	680 000 000	3 910 000 000
	Sum Arbeidsliv		12 457 000 000

Sosiale formål

2600	Trygdeetaten:		
1	Lønn og godtgjørelser	1 750 600 000	
11	Varer og tjenester	982 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter	20 100 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	23 200 000	
46	Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
90	Lån til bil for distriktsrevisjonen	600 000	
91	Lån til innkudd for kontorlokaler, <i>kan overføres</i>	1 000 000	2 786 800 000
2601	Hjelpemiddelsentraler m.m.:		
1	Lønn og godtgjørelser	207 600 000	
11	Varer og tjenester	83 600 000	
21	Prosjekt: Senter for tekniske hjelpemidler og tilrettelegging av miljø for funksjonshemmede	6 600 000	
45	Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i>	7 000 000	304 800 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
2603 Trygderetten:		
1 Lønn og godtgjørelser	26 720 000	
11 Varer og tjenester	7 000 000	33 720 000
2604 Refusjon for administrasjonsutgifter:		
70 Tilskudd til Nasjonalhjelpens kuratorvirksomhet m.v. ...	7 780 000	7 780 000
2650 Sykepenger:		
70 Sykepenger for arbeidstakere m.v., <i>overslagsbevilgning</i> .	10 585 000 000	
71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	925 000 000	
72 Sykepenger for statsansatte, <i>overslagsbevilgning</i>	1 260 000 000	
75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	700 000 000	13 470 000 000
2660 Uførhet:		
70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	9 480 000 000	
71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	11 540 000 000	
72 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	700 000 000	
74 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 175 000 000	
75 Hjelpstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 195 000 000	
76 Engangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	24 160 000 000
2662 Yrkesskadetrygd, gml. lovgivning:		
70 Pensjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	90 000 000
2663 Medisinsk rehabilitering m.v.:		
70 Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 993 000 000	
71 Attføringspenger i påvente av attføring, <i>overslagsbevilgning</i>	210 000 000	
72 Foreløpig uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	380 000 000	
73 Attføringshjelp	62 000 000	
75 Bedring av funksjonsevnen, tekniske hjelpemidler	1 735 000 000	
76 Bedring av funksjonsevnen, andre formål	32 000 000	
77 Attføringshjelp, lån til bil, bilutstyr m.v.	82 000 000	
78 Bil m.m. til bedring av funksjonsevnen	317 000 000	4 811 000 000
2670 Alderdom:		
70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	23 100 000 000	
71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	24 664 000 000	
72 Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	265 000 000	
73 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	3 875 000 000	51 904 000 000
2680 Enker og enkemenn m.v.:		
70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	835 000 000	
71 Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	905 000 000	
72 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	36 000 000	
74 Utdanningsstønad	1 500 000	
75 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	9 700 000	
76 Nedkomststønad, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000	1 787 400 000
2681 Etterlatte familiepleiere:		
70 Pensjon og overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	16 000 000	
71 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	9 300 000	
73 Utdanningsstønad	100 000	25 400 000
2682 Barnepensjoner:		
70 Pensjoner, <i>overslagsbevilgning</i>	218 000 000	218 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
2683 Ugifte, skilte og separerte forsørgere:		
70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 581 000 000	
71 Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	901 000 000	
72 Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000 000	
73 Utdanningsstønad	71 000 000	
74 Nedkomststønad, <i>overslagsbevilgning</i>	48 000 000	3 086 000 000
2685 Forskuttering av underholdsbidrag:		
70 Forskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 530 000 000	1 530 000 000
2686 Gravferdshjelp:		
70 Gravferdshjelp, <i>overslagsbevilgning</i>	231 000 000	231 000 000
2691 Diverse overføringer m.v.:		
72 Andre utgifter	32 200 000	
73 Refundert avgift m.v.	4 200 000	36 400 000
Sum Sosiale formål		104 482 300 000
Helsevern		
2711 Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.:		
70 Refusjon spesialisthjelp	668 000 000	
71 Refusjon psykologhjelp	104 000 000	
72 Refusjon tannlegehjelp	235 000 000	
73 Sykestønadsutgifter i utlandet	61 000 000	
74 Tilskudd til spesielle helseinstitusjoner	234 300 000	
75 Opptreningsinstitusjoner	351 400 000	
76 Private laboratorier og røntgeninstitutt	280 000 000	
77 Pasienter fra gjensidighetsland m.v.	29 000 000	1 962 700 000
2750 Legehjelp m.v.:		
71 Skyssvederlag for leger m.v.	202 000 000	
72 Luftambulansetransport	200 000 000	
73 Kiropraktorbehandling	12 000 000	
75 Logopedisk behandling	12 000 000	
77 Syketransport	1 005 000 000	
78 Oppholdsutgifter	34 000 000	1 465 000 000
2751 Medisiner m.v.:		
70 Legemidler	4 377 000 000	
71 Høreapparater	165 000 000	
72 Sykepleieartikler	676 000 000	
73 Ortopediske hjelpemidler, forbindelsessaker m.v.	360 000 000	5 578 000 000
2752 Refusjon av egenbetaling:		
70 Refusjon av egenbetaling	535 000 000	535 000 000
2755 Helsetjeneste i kommunene:		
61 Tilskudd til fastlønnsordning almenleger, <i>kan nyttes under post 70</i>	275 000 000	
62 Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	120 000 000	
70 Refusjon almenlegehjelp, <i>kan nyttes under post 61</i>	1 450 000 000	
71 Refusjon fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	575 000 000	2 420 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag, lokalt	245 000 000	
71	Bidrag til tannbehandling m.v.	28 000 000	273 000 000
	Sum Helsevern		12 233 700 000
	Sum Folketrygden		135 787 800 000

Statens petroleumsfond

2800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):		
50	Overføring til fondet	65 091 000 000	65 091 000 000
	Sum Statens petroleumsfond		65 091 000 000
	Totale utgifter		521 066 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner	
Inntekter			
Inntekter under departementene			
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen			
3011	Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 11):		
1	Oscarshall, billettinntekter	30 000	30 000
	Sum Det kongelige hus og Slottsforvaltningen		30 000
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget (jf. kap. 41):		
1	Salgsinntekter	3 260 000	
2	Medlemskontingent til Den norske interparlamentariske gruppe	2 000	
3	Leieinntekter	1 065 000	
40	Salg av leiligheter	1 000 000	5 327 000
3051	Riksrevisjonen (jf. kap. 51):		
1	Refusjon fra reviderte etater	7 900 000	
2	Refusjon utland	500 000	
3	Kantinesalg	500 000	
4	Salg av revisjonsveiledning m.v.	150 000	9 050 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		14 377 000
Utenriksdepartementet			
3101	Utenriksrepresentasjon (jf. kap. 101):		
1	Gebyrer	9 082 000	
4	Leieinntekter	1 345 000	
10	Refusjon lønnsutgifter TI	1 500 000	
11	Refusjon fra Norges Bank	1 519 000	
41	Salgsinntekter m.m.	11 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån i utlandet	314 000	13 771 000
3130	Sjøfartsdirektoratet med Skipskontrollen (jf. kap. 130):		
1	Gebyrer	72 556 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	54 266 000	
5	Inntekter av velferdstiltak	2 725 000	129 547 000
3134	Skipsregistrene (jf. kap. 134):		
1	Gebyrer NOR	3 961 000	
2	Gebyrer NIS	4 821 000	8 782 000
3157	Tilbakeføringer samarbeid med næringslivet (jf. kap. 157):		
70	Tilbakeføringer av støtte	50 000	
71	Tilbakeføringer tilskudd blandede kreditter	10 000	
80	Renteinnbetalinger	6 640 000	
91	Innbetaling av avdrag	13 000 000	19 700 000
	Sum Utenriksdepartementet		171 800 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet			
3200	Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200):		
2	Salgsinntekter m.v.	963 000	963 000
3203	Statens utdanningskontorer (jf. kap. 203):		
1	Inntekter ved oppdrag	1 641 000	
2	Salgsinntekter m.v.	1 798 000	
11	Kursavgifter	500 000	3 939 000
3206	Samisk utdanningsråd (jf. kap. 206):		
2	Salgsinntekter m.v.	118 000	118 000
3222	Statens grunnskoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222):		
2	Salgsinntekter m.v.	307 000	307 000
3232	Statlige skoler med undervisning på videregående nivå (jf. kap. 232):		
2	Salgsinntekter m.v.	9 017 000	9 017 000
3235	Statlige videregående skoler i landbruksfag og naturbruk (jf. kap. 235):		
2	Salgsinntekter m.v.	563 000	563 000
3243	Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 243):		
1	Inntekter ved oppdrag	4 093 000	
2	Salgsinntekter m.v.	4 794 000	
3	Diverse inntekter	1 309 000	
11	Kursavgift ved voksenopplæring og etterutdanning	1 091 000	
60	Betaling fra kommuner og fylkeskommuner	5 775 000	17 062 000
3244	Nasjonalt læremiddelsenter (jf. kap. 244):		
1	Inntekter ved oppdrag	1 519 000	
2	Salgsinntekter m.v.	4 986 000	6 505 000
3250	Statens ressurs- og voksenopplæringscenter og norskopplæring for fremmedspråklige voksne (jf. kap. 250):		
1	Inntekter ved oppdrag	8 149 000	
2	Salgsinntekter m.v.	3 958 000	12 107 000
3252	Fjernundervisning (jf. kap. 252):		
2	Salgsinntekter m.v.	191 000	191 000
3255	Forskning, utvikling og diverse tilskudd (jf. kap. 255):		
1	Inntekter ved oppdrag	882 000	
2	Salgsinntekter m.v.	10 000	892 000
3260	Universitetet i Oslo (jf. kap. 260):		
1	Inntekter ved oppdrag	302 329 000	
2	Salgsinntekter m.v.	27 098 000	
11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak	4 297 000	
50	Tilskudd til Institutt for farmakoterapi	1 900 000	
51	Inntekter under Observatoriefondet og Tøyenfondet	7 733 000	
83	Tilskudd fra private fond	607 000	343 964 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3261	Universitetet i Bergen (jf. kap. 261):	
1	Inntekter ved oppdrag	194 410 000
2	Salgsinntekter m.v.	10 087 000
11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak	125 000
		<u>204 622 000</u>
3262	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (jf. kap. 262):	
1	Inntekter ved oppdrag	168 810 000
2	Salgsinntekter m.v.	9 554 000
11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak	2 315 000
80	Refusjon fra SINTEF o.a.	12 865 000
81	Renter av innskudd i borettslag m.m.	191 000
		<u>193 735 000</u>
3263	Universitetet i Tromsø (jf. kap. 263):	
1	Inntekter ved oppdrag	88 400 000
2	Salgsinntekter m.v.	11 311 000
11	Kursavgift ved voksenopplæringstiltak	16 000
81	Renter av innskudd i borettslag	423 000
		<u>100 150 000</u>
3264	Norges handelshøgskole (jf. kap. 264):	
1	Inntekter ved oppdrag	12 000 000
2	Salgsinntekter m.v.	1 628 000
		<u>13 628 000</u>
3265	Arkitektthøgskolen i Oslo (jf. kap. 265):	
1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000
2	Salgsinntekter m.v.	55 000
		<u>1 255 000</u>
3268	Norges idrettshøgskole (jf. kap. 268):	
1	Inntekter ved oppdrag	1 500 000
2	Salgsinntekter m.v.	1 945 000
5	Refusjon fra Forsvarsdepartementet	2 121 000
		<u>5 566 000</u>
3269	Norges musikkhøgskole (jf. kap. 269):	
1	Inntekter ved oppdrag	1 200 000
		<u>1 200 000</u>
3273	Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 273):	
1	Inntekter ved oppdrag	430 000
2	Salgsinntekter m.v.	16 000
		<u>446 000</u>
3274	Statlige høgskoler (jf. kap. 274):	
1	Inntekter ved oppdrag	176 565 000
2	Salgsinntekter m.v.	74 666 000
3	Diverse inntekter	1 638 000
		<u>252 869 000</u>
3278	Norges landbrukshøgskole (jf. kap. 278):	
1	Inntekter ved oppdrag	110 869 000
2	Salgsinntekter m.v.	14 610 000
		<u>125 479 000</u>
3279	Norges veterinærhøgskole (jf. kap. 279):	
1	Inntekter ved oppdrag	27 399 000
2	Salgsinntekter m.v.	7 531 000
4	Refusjon gebyrstipend	1 060 000
		<u>35 990 000</u>
3280	Riksbibliotekjentesten (jf. kap. 280):	
1	Inntekter ved oppdrag	52 000
		<u>52 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
3281	Bygg og fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281):		
	1 Inntekter ved oppdrag	100 000	
	2 Salgsinntekter m.v.	100 000	200 000
3283	Det norske meteorologiske institutt (jf. kap. 283):		
	1 Inntekter ved oppdrag	31 966 000	
	2 Salgsinntekter m.v.	2 188 000	
	5 Refusjon for flyværtjenester	60 300 000	94 454 000
3287	Forskningsinstitutter (jf. kap. 287):		
	3 Diverse inntekter	34 000	34 000
3294	Kirkelig administrasjon (jf. kap. 294):		
	1 Inntekter ved oppdrag	3 822 000	
	2 Salgsinntekter m.v.	1 285 000	
	4 Refusjoner	225 000	5 332 000
3295	Presteskapet (jf. kap. 295):		
	1 Inntekter ved oppdrag	112 000	
	4 Husleieinnbetalinger m.v.	16 200 000	16 312 000
3297	Nidaros domkirke m.m. (jf. kap. 297):		
	2 Salgsinntekter m.v.	2 899 000	
	4 Leieinntekter	1 807 000	
	60 Refusjon fra kommuner	48 000	4 754 000
3299	Opplysningsvesenets fond (jf. kap. 299):		
	1 Inntekter ved oppdrag	3 905 000	
	50 Feste- og forpaktningavgifter m.m.	40 550 000	
	51 Renteinntekter	30 905 000	
	52 Salgsinntekter	38 000 000	113 360 000
	Sum Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet		1 565 066 000

Kulturdepartementet

3301	Deltaking i internasjonale organisasjoner (jf. kap. 301):		
	2 Inntekter ved oppdrag	3 000 000	3 000 000
3305	Inntekter fra Norsk Tipping AS:		
	1 Spilleoverskudd	1 206 600 000	1 206 600 000
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 322):		
	1 Ymse inntekter	1 712 000	
	2 Inntekter fra store utstillinger	1 000 000	2 712 000
3323	Musikkformål (jf. kap. 323):		
	1 Inntekter ved Rikskonsertene	5 198 000	5 198 000
3324	Teater- og operaformål (jf. kap. 324):		
	1 Inntekter ved Riksteatret	8 643 000	8 643 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 326):		
1 Ymse inntekter	2 500 000	
2 Inntekter ved oppdrag	12 250 000	14 750 000
3328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328):		
1 Ymse inntekter	1 385 000	
2 Inntekter ved oppdrag	10 300 000	11 685 000
3329 Arkivformål (jf. kap. 329):		
1 Ymse inntekter	1 517 000	
2 Inntekter ved oppdrag	3 200 000	4 717 000
3334 Film- og mediaformål (jf. kap. 334):		
1 Ymse inntekter	5 846 000	
2 Inntekter ved oppdrag	2 870 000	
70 Gebyr	6 634 000	15 350 000
Sum Kulturdepartementet		1 272 655 000
Justis- og politidepartementet		
3400 Justisdepartementet (jf. kap. 400):		
1 Diverse inntekter	5 164 000	5 164 000
3410 Rettsgebyr (jf. kap. 410 og 462):		
1 Rettsgebyr	835 570 000	
4 Lensmennenes gebyrinntekter	97 400 000	932 970 000
3430 Kriminalomsorg i anstalt (jf. kap. 430):		
2 Arbeidsdriftens inntekter	35 963 000	
3 Andre inntekter	8 157 000	44 120 000
3432 Kriminalomsorgens utdanningscenter (jf. kap. 432):		
3 Andre inntekter	140 000	140 000
3435 Kriminalomsorg i frihet (jf. kap. 435):		
3 Andre inntekter	2 966 000	2 966 000
3440 Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440):		
1 Gebyrer	152 500 000	
3 Salgsinntekter	3 234 000	
4 Gebyrer-vaktselskap	405 000	156 139 000
3442 Politihøgskolen (jf. kap. 442):		
2 Inntekter kurs- og øvingscenter m.m.	329 000	329 000
3444 Politiets materieltjeneste (jf. kap. 444):		
1 Salgsinntekter	3 031 000	3 031 000
3449 Statens innkrevingsentral (jf. kap. 449):		
81 Bøter, inndragninger	355 000 000	
82 Vegadministrasjonsgebyr	35 000 000	
83 Tvangsmulkt	10 000	
84 Gebyr ved for sent innsendt regnskap	25 000 000	
85 Misligholdte lån i Statens lånekasse	90 000 000	505 010 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3450	Sivile tjenestepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450):		
1	Inntekter av arbeid	64 268 000	
2	Salgs- og leieinntekter	340 000	64 608 000
3462	Registerenheten i Brønnøysund (jf. kap. 462):		
3	Oppdrag	7 088 000	7 088 000
3463	Datatilsynet (jf. kap. 463):		
1	Årsavgift	846 000	
2	Kursavgift	51 000	897 000
3465	Regjeringsadvokaten (jf. kap. 465):		
1	Erstatning for utgifter i rettsaker	2 254 000	
3	Oppdrag	248 000	2 502 000
3470	Fri rettshjelp (jf. kap. 470):		
1	Egenandeler m.m.	26 800 000	26 800 000
3481	Direktoratet for sivilt beredskap (jf. kap. 481):		
3	Diverse inntekter	1 693 000	1 693 000
	Sum Justis- og politidepartementet		1 753 457 000

Kommunal- og arbeidsdepartementet

3520	Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520):		
2	Gebyr nødvisum	80 000	
4	Diverse inntekter	61 275 000	61 355 000
3521	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521):		
1	Tilbakevending av flyktninger	112 500 000	112 500 000
3530	Arbeidstilsynet (jf. kap. 530):		
1	Abonnementsinntekter	354 000	
2	Bibliotektenester	30 000	
3	Inntekter på laboratorievirksomhet	911 000	
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	3 544 000	
5	Tvangsmulkt	513 000	5 352 000
3531	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 531):		
1	Inntekter på laboratorievirksomhet	1 114 000	
2	Informasjon, kurs og tjenesteyting	506 000	
3	Oppdrag	4 050 000	5 670 000
3533	Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern (jf. kap. 533):		
2	Gebyrer	35 064 000	
3	Sertifiseringsinntekter	4 556 000	
4	Refusjon av kontrollutgifter	52 000	
5	Inntekter ved salg av publikasjoner	11 000	39 683 000
3535	Arbeidsforskningsinstituttet (jf. kap. 535):		
1	Tilfeldige inntekter	203 000	
3	Oppdragsforskning	12 486 000	12 689 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3537 Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 537):		
1 Gebyr m.v. for tilsyn med elektriske anlegg	46 013 000	46 013 000
3540 Sametinget (jf. kap. 540):		
1 Tilfeldige inntekter	74 000	
2 Oppdrag	506 000	580 000
3570 Overføring fra Skattefordelingsfondet:		
50 Overføringer	100 000 000	100 000 000
3571 Tilbakeføring av forskudd:		
90 Tilbakeføring av forskudd	48 500 000	48 500 000
3574 Den norske stats husbank (jf. kap. 2412):		
2 Takstgebyrer	6 000 000	
3 Gebyr for oppdeling av lån	76 000	
4 Tilkjente saksomkostninger	203 000	
6 Forvaltningsgebyr	18 085 000	
7 Termingebyr, gjeldsforsikring	1 500 000	
8 Varslingsgebyr	5 063 000	
9 Salg av datatjenester	2 000 000	
10 Husleie, tjenesteboliger	55 000	32 982 000
3587 Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587):		
2 Gebyrer, byggevarer og produkter	208 000	
3 Leieinntekter	363 000	
4 Gebyrer, godkjenningsordning for ansvarlige	3 270 000	3 841 000
3590 Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 590):		
4 Salgsinntekter m.m.	810 000	
80 Innfordret misbruk av dagpenger	15 450 000	16 260 000
3591 Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 591):		
2 Opplæringstjenester	2 835 000	2 835 000
Sum Kommunal- og arbeidsdepartementet		488 260 000
Sosial- og helsedepartementet		
3600 Sosial- og helsedepartementet (jf. kap. 600):		
2 Salg av publikasjoner m.v.	4 000	4 000
3610 Rusmiddeldirektoratet (jf. kap. 610):		
2 Salgs- og leieinntekter	500 000	
4 Gebyrinntekter	28 704 000	29 204 000
3612 Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning (jf. kap. 612):		
2 Oppdragsinntekter	293 000	293 000
3613 Statens fond for alkoholfrie overnattings- og serveringssteder (jf. kap. 613):		
50 Refusjon fra fondet	1 800 000	1 800 000
3661 Sykepenger:		
55 Refusjon fra folketrygden	1 110 000 000	1 110 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3700 Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 700):		
4 Diverse inntekter	1 374 000	
70 Refusjon av kontrollutgifter	720 000	2 094 000
3710 Statens institutt for folkehelse (jf. kap. 710):		
2 Salgs- og leieinntekter	49 292 000	49 292 000
3712 Statens helseundersøkelser (jf. kap. 712):		
2 Salgs- og leieinntekter	3 127 000	3 127 000
3713 Statens ernæringsråd (jf. kap. 713):		
2 Salgs- og leieinntekter	54 000	54 000
3714 Statens tobakkskaderåd (jf. kap. 714):		
2 Salgs- og leieinntekter	32 000	32 000
3715 Statens strålevern (jf. kap. 715):		
2 Salgs- og leieinntekter	581 000	581 000
3716 Kreftregisteret (jf. kap. 716):		
3 Oppdragsinntekter	1 048 000	1 048 000
3730 Rikshospitalet (jf. kap. 730):		
2 Salgs- og leieinntekter	159 696 000	
3 Diverse inntekter	44 420 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	686 073 000	890 189 000
3734 Det norske Radiumhospital (jf. kap. 734):		
2 Salgs- og leieinntekter	69 599 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	322 904 000	392 503 000
3735 Statens senter for epilepsi (jf. kap. 735):		
2 Salgs- og leieinntekter	5 160 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	65 917 000	71 077 000
3737 Barnesykehus (jf. kap. 737):		
2 Salgs- og leieinntekter	1 217 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	4 459 000	5 676 000
3738 Helsetjenesten på Svalbard (jf. kap. 738):		
2 Salgs- og leieinntekter	1 286 000	1 286 000
3739 Behandlingsreiser til utlandet (jf. kap. 739):		
2 Egenandeler	3 367 000	
3 Diverse inntekter	3 341 000	6 708 000
3740 Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri (jf. kap. 740):		
2 Salgs- og leieinntekter	3 691 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	45 349 000	49 040 000
3741 Statens klinikk for narkomane (jf. kap. 741):		
2 Salgs- og leieinntekter	1 060 000	
60 Refusjon fra fylkeskommuner	14 238 000	15 298 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3750 Statens legemiddelkontroll (jf. kap. 750):		
2 Gebyrinntekter	150 000	150 000
Sum Sosial- og helsedepartementet		2 629 456 000
Barne- og familiedepartementet		
3860 Forbrukerrådet (jf. kap. 860):		
1 Salg av Forbrukerrapporten	14 530 000	
2 Salg av opplysningsmateriell	1 350 000	
5 Andre inntekter	220 000	16 100 000
3866 Statens institutt for forbruksforskning (jf. kap. 866):		
1 Salg av materiell	10 200 000	
2 Prosjekter og oppdrag	4 400 000	14 600 000
Sum Barne- og familiedepartementet		30 700 000
Nærings- og energidepartementet		
3900 Nærings- og energidepartementet (jf. kap. 900):		
1 Gebyr- og avgiftsinntekter	1 220 000	
2 Ymse inntekter	800 000	2 020 000
3901 Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901):		
1 Patentavgifter	68 900 000	
2 Varemerkeavgifter	26 000 000	
3 Mønsteravgifter	1 800 000	
4 Forskjellige avgifter	4 650 000	
5 Inntekt av informasjonstjenester	3 500 000	104 850 000
3902 Justervesenet (jf. kap. 902):		
1 Justergebyrer	31 100 000	
3 Kontroll- og godkjenningssgebyr	11 200 000	42 300 000
3930 Oljedirektoratet (jf. kap. 930):		
1 Undersøkelssgebyrer	1 500 000	
2 Oppdragsinntekter	1 500 000	
3 Refusjon av kontrollutgifter	50 700 000	
5 Salg av publikasjoner	4 200 000	
6 Ymse inntekter	1 000 000	
10 Inntekter barnehage	2 700 000	61 600 000
3931 Kartlegging av kontinentalsokkelen (jf. kap. 931):		
1 Salg av undersøkelsesmateriale	33 000 000	
2 Inntekter fra samarbeidsprosjekter	1 500 000	34 500 000
3932 Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 932):		
1 Oppdragsinntekter	7 500 000	
2 Tilskudd til samarbeidsprosjekter	17 000 000	
3 Ymse inntekter	500 000	25 000 000
3933 Bergvesenet (jf. kap. 933):		
1 Produksjonsavgifter m.v.	1 075 000	
2 Ymse inntekter	5 000	1 080 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
3934 Norges vassdrags- og energiverk (jf. kap. 934):		
1 Avgifter	10 600 000	
2 Oppdragsinntekter	16 400 000	
50 Refusjoner	1 200 000	28 200 000
3936 Hjemfalte anlegg m.v. (jf. kap. 936):		
3 Salgsinntekter	30 000 000	30 000 000
3939 Konesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 920, 924 og 934):		
1 Overføring fra fondet	99 500 000	99 500 000
3960 Statnett SF (jf. kap. 960):		
80 Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft	35 000 000	
90 Avdrag	400 200 000	435 200 000
3961 Statkraft SF:		
90 Avdrag	425 000 000	425 000 000
Sum Nærings- og energidepartementet		1 289 250 000
Fiskeridepartementet		
4020 Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020):		
3 Oppdragsinntekter	96 000 000	96 000 000
4021 Drift forskningsfartøy (jf. kap. 1021):		
1 Oppdragsinntekter	23 000 000	23 000 000
4023 Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 1023):		
1 Inntekter Ernæringsinstituttet	5 235 000	5 235 000
4030 Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030):		
2 Salg av registre, diverse tjenester	80 000	
3 Inntekter Fiskets Gang	275 000	
6 Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	530 000	
7 Inntekter ved laboratoriene	2 490 000	
8 Gebyr akvakultursøknader	2 126 000	
9 Gebyr merkeregister	1 115 000	
10 Gebyr kontrollverkets tjenester	19 160 000	
11 Avgift fiskefôrkontroll	1 450 000	27 226 000
4060 Kystadministrasjon (jf. kap. 1060):		
1 Salg av fyr- og merkelister	41 000	
7 Refusjoner	10 000	51 000
4064 Havnetjenesten (jf. kap. 1064):		
7 Refusjoner	10 000	10 000
4065 Fyrtjenesten (jf. kap. 1065):		
2 Alminnelig kystgebyr	34 300 000	
7 Refusjoner	10 000	
42 Salg av bygninger, inventar og andre inntekter	233 000	34 543 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4066	Lostjenesten (jf. kap. 1066):		
1	Losgebyrer	257 690 000	
4	Salg/avhending losbåter	10 000	
7	Refusjoner	10 000	257 710 000
4067	Drift av trafikksentraler (jf. kap. 1067):		
1	Sikkerhetsavgift Grenland	5 365 000	
2	Sikkerhetsavgift Sture og Mongstad	4 565 000	
3	Refusjon Statoil-Trolloverbåking	3 220 000	
4	Gebyrinntekter trafikksentral Oslofjorden	10 630 000	23 780 000
4070	Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 1070):		
1	Refusjoner NELS	983 000	
7	Refusjoner	2 962 000	3 945 000
	Sum Fiskeridepartementet		471 500 000
Landbruksdepartementet			
4100	Landbruksdepartementet (jf. kap. 1100):		
1	Refusjon og gebyr for behandling av konsesjonssaker	263 000	263 000
4102	Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap. 1102):		
4	Oppdragsinntekter og refusjoner	23 573 000	23 573 000
4103	Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 1103):		
1	Abonnementsinntekter, oppdrag m.m.	53 000	53 000
4107	Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 1107):		
1	Refusjon m.m.	5 298 000	
2	Driftsinntekter	3 348 000	8 646 000
4110	Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 1110):		
1	Gebyr og analyseinntekter	50 620 000	
2	Refusjon m.m.	108 000	50 728 000
4114	Statens næringsmiddeltilsyn (jf. kap. 1114):		
1	Gebyr og analyseinntekter	66 757 000	
2	Kontrollavgift på kosmetikk	1 518 000	
3	Refusjon fra Fondet for kjøttkontroll	56 700 000	
4	Abonnementsinntekter m.m.	203 000	
5	Oppdragsinntekter	5 189 000	130 367 000
4145	Jordskifteverket (jf. kap. 1145):		
1	Saks- og gebyrinntekter	7 079 000	
5	Refusjon, utgifter til målehjelp	974 000	8 053 000
4146	Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146):		
2	Oppdragsinntekter	8 855 000	8 855 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150):		
80	Markedsordningen for korn	128 700 000	128 700 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4161	Statskog SF (jf. kap. 1161):		
91	Avdrag	5 833 000	5 833 000
	Sum Landbruksdepartementet		365 071 000
Samferdselsdepartementet			
4302	Garantiavgift Postbanken:		
70	Garantiavgift for statens innskuddsgaranti	98 000 000	98 000 000
4310	Flytransport (jf. kap. 1310):		
70	Avgift til finansiering av kjøp av flytransporttjenester	150 000 000	150 000 000
4320	Vegadministrasjon (jf. kap. 1320):		
1	Salgsinntekter	500 000	
2	Diverse gebyrer	94 700 000	
4	Kontrollgebyrer	31 400 000	
80	Påskiltingsgebyr	5 000 000	131 600 000
4321	Drift av statens veger m.v. (jf. kap. 1321):		
1	Husleieinntekter	300 000	300 000
4350	Jernbaneverket (jf. kap. 1350):		
1	Kjørevegsavgift	78 700 000	78 700 000
4380	Statens teleforvaltning (jf. kap. 1380):		
1	Diverse avgifter og gebyrer	139 200 000	139 200 000
	Sum Samferdselsdepartementet		597 800 000
Miljøverndepartementet			
4400	Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400):		
2	Ymse inntekter	101 000	101 000
4406	Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 1406):		
1	Inntekter ved vannanalyaselaboratoriene	2 723 000	
2	Ymse inntekter	4 300 000	
3	Oppdragsinntekter	3 025 000	10 048 000
4410	Miljøvernforskning (jf. kap. 1410):		
50	Tilskudd fra diverse fond	5 868 000	5 868 000
4427	Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427):		
1	Ymse inntekter	2 875 000	
51	Viltfondet, refusjoner	65 856 000	
52	Statens fiskefond, refusjoner	33 396 000	
54	Gebyrer	2 300 000	104 427 000
4429	Riksantikvaren (jf. kap. 1429):		
1	Salgsinntekter, refusjon av reiseutgifter m.v.	30 000	
2	Refusjon	2 452 000	2 482 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4441	Statens Forurensningstilsyn (jf. kap. 1441):		
1	Refusjon av kontrollutgifter	5 658 000	
2	Inntekter, SFTs oljeveivavdeling i Horten	772 000	
3	Tilfeldige inntekter	350 000	
4	Gebyrer	13 259 000	
5	Inntekter	607 000	
7	Oppdragsinntekter	1 000 000	21 646 000
4463	Regional og lokal planlegging (jf. kap. 1463):		
1	Salg av skredfarekart	10 000	10 000
4470	Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 1470):		
1	Oppdragsinntekter	3 037 000	3 037 000
4471	Norsk Polarinstitut (jf. kap. 1471):		
1	Salgsinntekter	2 219 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	9 509 000	
4	Refusjon fra Svalbardbudsjettet	2 900 000	
5	Inntekter fra utleie av R/V Lance	6 884 000	21 512 000
	Sum Miljøverndepartementet		169 131 000
Administrasjonsdepartementet			
4500	Administrasjonsdepartementet (jf. kap. 1500):		
1	Salg av publikasjoner og tjenester	53 000	
2	Salg av personalhåndboka	1 036 000	1 089 000
4505	Omstilling, mobilitet og overtallige ansatte (jf. kap. 1505):		
1	Refusjon statlig virksomhet m.v.	50 000 000	50 000 000
4520	Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 1520):		
2	Andre inntekter	1 568 000	
3	Inntekter fra prosjektoppdrag	1 600 000	
5	Inntekter fra sentral opplæring	10 219 000	
6	Inntekter fra rådgivning	3 923 000	17 310 000
4522	Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 1522):		
1	Inntekter fra generell rådgivning overfor departementene innen EDB-drift	422 000	
2	Diverse inntekter	528 000	
3	Driftsvederlag – Akademika	1 637 000	
4	Inntekter – Norsk lysingsblad	42 708 000	
5	Inntekter fra publikasjoner	2 624 000	
6	Inntekter Hurtigtrykk	810 000	
7	Parkeringsinntekter	745 000	49 474 000
4540	Statens Pensjonskasse (jf. kap. 1540):		
1	Refusjon fra pensjonsordningen for apoteketaten	1 760 000	
2	Tilfeldige inntekter	57 000	
3	Refusjon administrasjonskostnader førtidspensjonering ..	1 553 000	
4	Inntekter aktuarberegninger	12 768 000	
5	Administrasjonsinntekter gruppelivsordning	1 013 000	17 151 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
4545 Ventelønn m.v. (jf. kap. 1545):		
1 Refusjon statlig virksomhet m.v.	28 474 000	28 474 000
4546 Yrskeskadeforsikring (jf. kap. 1546):		
1 Premie yrskeskadeforsikring	91 125 000	
2 Administrasjonsinntekter yrskeskadeforsikring	3 240 000	94 365 000
4550 Konkurransetilsynet (jf. kap. 1550):		
1 Salg av publikasjoner	40 000	40 000
Sum Administrasjonsdepartementet		257 903 000
Finans- og tolldepartementet		
4602 Kredittilsynet (jf. kap. 1602):		
1 Bidrag fra tilsynsenhetene	75 650 000	
2 Andre inntekter	1 600 000	77 250 000
4610 Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610):		
1 Gebyr for overtid	10 850 000	
2 Andre inntekter	5 250 000	
11 Gebyr på kredittdeklarasjoner	60 950 000	
12 Ekspedisjonsgebyr	3 550 000	
13 Gebyr ved avskilting av kjøretøy	400 000	81 000 000
4615 Skattefogdene (jf. kap. 1615):		
1 Utpantingsgebyrer	7 800 000	7 800 000
4616 Innbetalte pante- og tinglysningsutgifter (jf. kap. 1616):		
1 Pante- og tinglysningsgebyrer	22 500 000	22 500 000
4618 Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 1618):		
2 Andre inntekter	200 000	
3 Lignings-ABC	400 000	
4 Spesialoppdrag	2 000 000	2 600 000
4620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620):		
1 Salgsinntekter	9 200 000	
2 Spesialoppdrag	55 200 000	
4 Tvangsmulkt	3 000 000	67 400 000
4635 Låne- og garantiprovisjoner:		
72 Garantiprovisjon – Statens nærings- og distriktutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	700 000	
73 Låneprovisjon – Statens nærings- og distriktutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	22 100 000	
74 Låneprovisjon – Selskapet for industrivekstanlegg (SIVA)	1 950 000	
75 Låneprovisjon – Statens nærings- og distriktutviklingsfond, risikolåneordningene	4 700 000	
76 Garantiprovisjon – Norges kommunalbank	36 000 000	65 450 000
Sum Finans- og tolldepartementet		324 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Forsvarsdepartementet			
4710	Forsvarets tele- og datatjeneste (jf. kap. 1710):		
1	Driftsinntekter	24 600 000	
11	Salgsinntekter	12 631 000	37 231 000
4719	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsdepartementet (jf. kap. 1719):		
70	Renter låneordning	3 400 000	
90	Lån til boligformål	9 000 000	12 400 000
4720	Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 1720):		
1	Driftsinntekter	6 600 000	
11	Salgsinntekter	6 983 000	13 583 000
4725	Fellesinstitusjoner og inntekter under Forsvarets overkommando (jf. kap. 1725):		
1	Driftsinntekter	620 000	
11	Salgsinntekter	21 501 000	22 121 000
4731	Hæren (jf. kap. 1731):		
1	Driftsinntekter	9 078 000	
11	Salgsinntekter	45 478 000	
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	13 267 000	
60	Refusjon fra fylkene	800 000	68 623 000
4732	Sjøforsvaret (jf. kap. 1732):		
1	Driftsinntekter	17 768 000	
11	Salgsinntekter	22 547 000	40 315 000
4733	Luftforsvaret (jf. kap. 1733):		
1	Driftsinntekter	18 364 000	
11	Salgsinntekter	99 465 000	117 829 000
4734	Heimevernet (jf. kap. 1734):		
11	Salgsinntekter	2 342 000	2 342 000
4760	Nyanskaffelse av materiell, nybygg og nyanlegg (jf. kap. 1760):		
11	Salgsinntekter	2 546 000	
47	Salg av eiendom	37 688 000	
48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsinntekter	520 000 000	
49	Salg av boliger	12 223 000	
70	Renter	18 000 000	590 457 000
4761	Forsvarets relokalisering Gardermoen (jf. kap. 1761):		
47	Salg av eiendom	264 350 000	264 350 000
4790	Kystvakten (jf. kap. 1790):		
1	Driftsinntekter	65 000	
11	Salgsinntekter	71 000	136 000
4791	Redningstjenesten (jf. kap. 1791):		
1	Driftsinntekter	200 000	
11	Salgsinntekter	22 104 000	22 304 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
4792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792):	
1	Driftsinntekter	56 563 000
11	Salgsinntekter	29 404 000
		85 967 000
4793	Voksenopplæringen (jf. kap. 1793):	
1	Driftsinntekter	1 950 000
11	Salgsinntekter	1 274 000
15	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	1 500 000
		4 724 000
4795	Kulturelle og almennyttige formål (jf. kap. 1795):	
1	Driftsinntekter	5 000 000
11	Salgsinntekter	448 000
		5 448 000
4799	Militære bøter:	
80	Bøter	1 100 000
	Sum Forsvarsdepartementet	1 288 930 000
Ymse inntekter		
5309	Tilfeldige inntekter:	
29	Ymse	170 483 000
		170 483 000
5310	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):	
72	Gebyr	65 943 000
		65 943 000
5311	Statens Landbruksbank (jf. kap. 2411):	
1	Gebyr	9 433 000
2	Andre inntekter	5 283 000
3	Husleieinntekter	4 572 000
		19 288 000
5320	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420):	
50	Tilbakeføring av utviklingstilskudd	5 000 000
51	Tilbakeføring fra tapsfond	5 000 000
		10 000 000
5331	Statens grunnkjøpslån (jf. kap. 1652 og kap. 5606):	
90	Avdrag fra Norges kommunalbank	20 000 000
		20 000 000
5340	Lån til statsbankene (jf. kap. 2430):	
90	Avdrag fra statsbankene	19 442 800 000
		19 442 800 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:	
90	Tap og avskrivninger i statsbankene	420 000 000
91	Alminnelige fordringer	90 082 000
92	Selskapet for industrivekstanlegg (SIVA)	188 500 000
93	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	14 620 200 000
94	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene	2 921 100 000
95	Avdrag på lån til Jugoslavia	1 140 000
96	Industrifondet, avdrag på valutalån	11 000 000
		18 252 022 000
5350	Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond:	
50	Overføring	175 000 000
		175 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5351	Overføring fra Norges Bank:		
70	Overføring	4 236 451 000	4 236 451 000
5360	Det norske Penge­lotteri:		
70	Spilleoverskudd	250 000 000	250 000 000
	Sum Ymse inntekter		42 641 987 000
	Sum Inntekter under departementene		55 331 373 000

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440):		
30	Avskrivninger	15 500 000 000	
80	Renter	9 000 000 000	
81	Inntekter, prosjekter under vurdering	400 000 000	24 900 000 000
	Sum Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		24 900 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.

5445	Statsbygg (jf. kap. 2445):		
39	Avsetning til investeringsformål	966 333 000	966 333 000
5450	Luftfartsverket (jf. kap. 2450):		
35	Til investeringsformål (overført fra kap. 2450, post 24 Driftsresultat)	888 800 000	888 800 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):		
30	Avskrivninger	539 588 000	539 588 000
5492	Betaling fra Luftfartsverket vedrørende Fornebu:		
50	Overføring	71 800 000	71 800 000
	Sum Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.		2 466 521 000

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:		
70	Ordinær statsskatt	1 500 000 000	
71	Toppskatt	10 000 000 000	
72	Fellesskatt	55 900 000 000	67 400 000 000
5506	Avgift av arv og gaver:		
70	Avgift	960 000 000	960 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71	Ordinær skatt på formue og inntekt	11 500 000 000	
72	Særskatt på oljeinntekter	14 400 000 000	
73	Produksjonsavgift	5 400 000 000	
74	Arealavgift m.v.	600 000 000	31 900 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5508	Avgift på utslipp av CO2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70	Avgift	3 000 000 000	3 000 000 000
5511	Tollinntekter:		
70	Toll	2 250 000 000	
71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	1 000 000	2 251 000 000
5521	Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.:		
70	Avgift	100 470 000 000	100 470 000 000
5526	Avgift på alkohol:		
71	Produktavgift på brennevin, vin m.m.	3 700 000 000	
72	Produktavgift på øl	3 020 000 000	
73	Emballasjeavgift på brennevin, vin m.m.	41 000 000	
74	Emballasjeavgift på øl	16 000 000	
75	Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer	130 000 000	6 907 000 000
5527	Driftsoverskudd i A/S Vinmonopolet m.m.:		
71	Statens overskuddsandel i A/S Vinmonopolet	17 000 000	
72	Avgift på salgs- og skjenkerettigheter	1 000 000	
73	Vinmonopolavgiften	26 000 000	44 000 000
5531	Avgift på tobakkvarer:		
70	Avgift	5 920 000 000	5 920 000 000
5536	Avgift på motorvogner m.m.:		
71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	9 230 000 000	
72	Årsavgift	3 560 000 000	
73	Vektårsavgift	310 000 000	
75	Omregistreringsavgift	1 230 000 000	
76	Avgift på bensin	10 450 000 000	
77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift)	3 160 000 000	27 940 000 000
5537	Avgifter på båter m.v.:		
71	Avgift på båtmotorer	80 000 000	80 000 000
5541	Avgift på elektrisk kraft:		
70	Forbruksavgift	2 790 000 000	
71	Produksjonsavgift	1 640 000 000	4 430 000 000
5542	Avgift på mineralolje m.v.:		
70	Avgift på mineralolje	1 560 000 000	
71	Avgift på smøreolje	65 000 000	1 625 000 000
5544	Avgift på kull og koks:		
70	Avgift	13 000 000	13 000 000
5545	Miljøavgifter i landbruket:		
70	Miljøavgift, kunstgjødsel	165 175 000	
71	Miljøavgift, plantevernmidler	22 000 000	187 175 000
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift:		
70	Avgift	770 000 000	770 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5556 Avgift på kullsyreholdige alkoholfrie drikkevarer m.m.:		
70 Produktavgift	630 000 000	
71 Emballasjeavgift	17 000 000	647 000 000
5557 Avgift på sukker:		
70 Avgift	220 000 000	220 000 000
5558 Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.:		
70 Produktavgift	32 000 000	
71 Emballasjeavgift	32 000 000	64 000 000
5563 Honoraravgift m.v.:		
72 Avgift	21 000 000	21 000 000
5565 Dokumentavgift:		
70 Avgift	1 490 000 000	1 490 000 000
5571 Totalisatoravgift:		
70 Avgift	62 000 000	62 000 000
5577 Avgift til staten av apotekenes omsetning (jf. kap. 1507 og 751):		
70 Avgift	69 500 000	69 500 000
5578 Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750):		
70 Registreringsavgift	32 366 000	
71 Kontrollavgift	19 827 000	
73 Refusjonsavgift	2 500 000	54 693 000
5580 Avgift på flyging av passasjerer:		
72 Avgift	610 000 000	610 000 000
5581 Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.:		
70 Avgift på kassetter	43 000 000	
72 Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v.	270 000 000	313 000 000
Sum Skatter og avgifter		257 448 368 000

Renter og utbytte m.v.

5601 Renter fra statsbankene (jf. kap. 2430):		
75 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, grunnfinansieringsordningen	415 200 000	
76 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, risikolåneordningene	193 900 000	
78 Selskapet for industrivekstanlegg (SIVA)	44 200 000	
79 Industrifondet, valutalån	2 000 000	
81 Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	4 448 100 000	
82 Statens landbruksbank (jf. kap. 2411)	260 100 000	
83 Den norske stats husbank (jf. kap. 2412)	4 357 400 000	
84 Norges kommunalbank	1 200 000	9 722 100 000
5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift (jf. kap. 2445-2481):		
80 Renter av statens faste kapital	196 020 000	196 020 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	2 500 000	
82	Av innenlandske verdipapirer	100 000	
83	Av alminnelige fordringer	400 000 000	
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	100 000	
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	5 087 000 000	
87	Renter av fond for støtte ved skipskontrakter og fiskebåtkontrakter	80 000 000	5 569 700 000
5606	Renter fra Norges kommunalbank av grunnkjøpslån (jf. kap. 1650 post 89, kap. 1652 og kap. 5331):		
80	Renter	6 000 000	6 000 000
5608	Renter av lån til statsforetak under Nærings- og energidepartementet:		
80	Statnett SF	159 000 000	
81	Statkraft SF	271 000 000	430 000 000
5609	Renter av lån i selskaper under Landbruksdepartementet:		
80	Statskog SF	1 700 000	
81	Statkorn Holding AS	13 000 000	
82	Drevsjø Trelast AS	416 000	15 116 000
5623	Aksjer i SAS Norge ASA:		
80	Utbytte	50 000 000	50 000 000
5630	Aksjer i Norsk Eiendomsinformasjon as:		
80	Utbytte	10 000 000	10 000 000
5631	Aksjer i A/S Vinmonopolet:		
81	Utbytte	2 000	2 000
5632	Aksjer i A/S Norsk Medisinaldepot:		
80	Utbytte	25 000 000	25 000 000
5640	Aksjer i Telenor AS:		
80	Utbytte	550 000 000	550 000 000
5651	Aksjer i selskaper under Landbruksdepartementet:		
80	Utbytte	153 000 000	153 000 000
5652	Innskuddskapital i Statskog SF:		
80	Utbytte	8 500 000	8 500 000
5655	Aksjer i Dcn norske stats oljeselskap a.s:		
80	Utbytte	1 300 000 000	1 300 000 000
5656	Aksjer i andre selskaper under Nærings- og energidepartementets forvaltning:		
80	Utbytte	757 000 000	757 000 000
5680	Innskuddskapital i Statnett SF:		
80	Utbytte	113 000 000	113 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5682 Innskuddskapital i Statens nærings- og distriktutviklingsfond (jf. kap. 2420):		
80 Utbytte	41 000 000	41 000 000
5690 Utbytte av statens kapital i Norges kommunalbank:		
80 Utbytte	100 000 000	100 000 000
5691 Avkastning på bevilget kapital i Statens bankinvesteringsfond:		
80 Avkastning	1 330 000 000	1 330 000 000
5692 Utbytte av statens kapital i Den nordiske Investeringsbank:		
80 Utbytte	44 300 000	44 300 000
Sum Renter og utbytte m.v.		20 420 738 000
Folketrygden		
5700 Folketrygdens inntekter:		
71 Trygdeavgift	40 400 000 000	
72 Arbeidsgiveravgift	54 700 000 000	95 100 000 000
5701 Diverse inntekter:		
1 Administrasjonsvederlag	5 000 000	
2 Diverse inntekter	240 000 000	
3 Hjelpemiddelsentraler m.m.	2 000 000	
70 Refusjon ved trafikkskade	424 000 000	
71 Refusjon ved yrkesskade	361 000 000	
73 Refusjon fra bidragspliktige	965 000 000	
74 Refusjon medisinsk behandling	2 000 000	
75 Refusjon overskytende bidrag	188 000 000	
80 Renter	44 000 000	2 231 000 000
Sum Folketrygden		97 331 000 000
Statens petroleumsfond		
5800 Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):		
50 Overføring fra fondet	24 224 000 000	24 224 000 000
Sum Statens petroleumsfond		24 224 000 000
Andre kapitalmidler		
Statslånemidler		
5999 Statslånemidler:		
90 Lån	38 944 000 000	38 944 000 000
Sum Statslånemidler		38 944 000 000
Sum Andre kapitalmidler		38 944 000 000
Totale inntekter		521 066 000 000

II

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf folketrygdlovens § 16-1 nr. 1, gis med kroner 38 456 800 000, hvorav kroner 10 351 800 000 gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf § 16-1 nr. 1 første ledd.

Utenriksdepartementet

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan:

1. gjennom Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) gi garantier for eksport til og investeringer i SUS-landene og i de baltiske stater innenfor en total ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 3 000 mill. kroner.
2. gi garantier for inntil 50 mill. kroner til dekning av inntil halvparten av bedriftenes tap forbundet med forundersøkelser og anbudsutarbeidelse for eksport av hele anlegg o.l. til utviklingsland, statshandelsland, land i Øst-Europa, Sør-Afrika og de palestinske områder i Midt-Østen. Ordningen omfatter også eksport av konsulent- og skipsfartstjenester. Oppfyllelse av garantiene skal skje med inntil 18 mill. kroner innenfor den gitte bevilgning under kap. 121 Eksportfremmende tiltak.
3. gi garantier for lån fra norsk eller internasjonal kredittinstitusjon innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige USD 27,5 mill., tilsvarende 189,75 mill. kroner, til Estland, Latvia, Litauen, Albania, Romania og Bulgaria.
4. gi garantier for lån fra norsk eller internasjonal kredittinstitusjon innenfor en ramme på 404 mill. kroner til Tsjekkia, Slovakia, Ungarn, Bulgaria og Romania, jf St prp nr 73 (1990-91).
5. gi garantier innenfor en ramme på 10 mill. kroner for Norsk Garantiinstitutt for skip og borefartøyer A/S, jf St prp nr 70 (1986-87).
6. gi garantier for inntil 20 mill. kroner for å minske norske importørers risiko ved direkte import fra utviklingsland. Garantiorrdningen begrenses til import fra Norges hovedsamarbeidsland og de minst utviklede land. Ordningen begrenses videre til å gjelde produkter som omfattes av det norske tollpreferansesystem (GSP) for import fra utviklingsland, og til etablering av nye handelsforbindelser.
7. gi garantier under låneordningen for utvikling av næringslivet i utviklingsland, jf kap. 157, post 90, innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 50 mill. kroner.
8. gjennom Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) gi statsgaranti for nye tilsagn og gammelt ansvar på inntil 30 000 mill. kroner ved eksport og ved investeringer i utlandet etter regler vedtatt av Stortinget 4. november 1994, med den endring at beløpet under Formål § 10 Ansvarsramme endres fra 16 000 mill. kroner til 30 000 mill. kroner.
9. gjennom Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) gi tilsagn om garantier på inntil 900 mill. kroner ved investeringer i og eksport til utviklingsland etter regler vedtatt av Stortinget i juni 1996, jf Innst S nr 238 (1995-96).

IV

Dekning av forsikringstilfelle

1. Den norske stat utvider garantiansvaret på inntil 900 mill. kroner for utstillingen av Edvard Munchs bilder som skal vises i den historiske delen av Sao Paulo biennalen fra 5. oktober til 8. desember 1996 til å inkludere garantiansvar for visning på Museum of Modern art i Rio de Janeiro (17. desember 1996 til 9. februar 1997) ut februar 1997. Statsgaranti er allerede gitt for ut januar 1997. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedene samt under lagring og under visningene.
2. Den norske stat påtar seg garantiansvaret på inntil 1 700 mill. kroner for utstillingen «Munch og fotografi» som skal vises i Setagaya Museum, Tokyo, i tiden 5. april til ut juni 1997. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedet samt under lagring og under visning.
3. Den norske stat påtar seg garantiansvar på inntil 3,5 mill. kroner for en samtidskunstutstilling med arbeider av Per Barclay, Kjell Bjørgeengen og Per Inge Bjørlo som skal vises i Hara Museum of Contemporary Art, Tokyo, september - desember 1997. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedet samt under lagring og under visningen.
4. Den norske stat påtar seg garantiansvar på inntil 2,3 mill. kroner for den retrospektive smykkeutstillingen med arbeider av Tone Vigeland som skal vises i National Museum of Modern art, Crafts Gallery, 30. november 1997 - 1. mars 1998. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedet samt under lagring og under visning.
5. Den norske stat påtar seg garantiansvar på inntil 1 000 mill. kroner for en utstilling av Munchs portretter

- som skal vises på Corcoran Gallery, Washington D.C., 3. oktober 1997 til 5. januar 1998. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedet samt under lagring og under visning.
6. Den norske stat påtar seg et garantiansvar på inntil 126,5 mill. kroner for en utstilling av bilder av Lars Hertervig som skal vises i Kunsthalle zu Kiel i tiden september 1997 til mars 1998. Statsgarantien gjelder under transport til og fra visningsstedet samt under lagring og under visning.

V

Fullmakt til utbetaling i henhold til garantier

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan:

1. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med erstatningsutbetalinger under statsgaranti for eksport og investeringer (den alminnelige garantiordning) hva gjelder forretningsdelen, i den utstrekning utbetalinger under gitte garantier overstiger innestående på premiefondet, dog begrenset oppad til 20 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 92 Utbetaling iflg. trekkfullmakt - forretningsdelen.
2. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med erstatningsutbetalinger under statsgaranti for eksport og investeringer (den alminnelige garantiordning) hva gjelder samfunnsdelen i den utstrekning utbetalinger under gitte garantier overstiger innestående på premiefondet for ikke-«matchede» saker, og for «matchede» saker i den utstrekning utbetalingene under de gitte garantier overstiger både innestående på premiefondet og på risikoavsetningsordningen, dog begrenset oppad til 50 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 93 Utbetaling iflg. trekkfullmakt - samfunnsdelen.
3. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med erstatningsutbetalinger under statsgaranti for eksport (den alminnelige ordning - ansvar inklusive tilsagn gitt fram til 31. desember 1993), statsgaranti på særlige vilkår ved eksport til utviklingsland og statsgaranti ved investeringer i utviklingsland, statsgaranti for tradisjonell norsk eksport til Jugoslavia, samt statsgaranti for eksport av kapitalvarer til Venezuela og statsgaranti for eksport av ferdigvarer/råvarer og kapitalvarer til Polen; dog begrenset oppad til 50 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 94 Utbetaling iflg. trekkfullmakt - gamle ordninger.
4. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med erstatningsutbetalinger eller administrasjonskostnader under statsgaranti for eksport til og investeringer i SUS-landene og de baltiske stater, dog begrenset oppad til 50 mill. kroner. Utbetaling på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 96 Utbetaling iflg. trekkfullmakt SUS/Baltikum-ordningen.
5. utbetale uten bevilgning i henhold til garantier under ordningen for statsgaranti for skip og borefartøyer. Utbetalingene posteres under kap. 124 Norsk garantiinstitut for skip og borefartøyer, post 71 Utbetaling under garantier. I de tilfelle fullmakt benyttes, skal det snarest mulig fremmes forslag for Stortinget om bevilgning.

VI

Fullmakt til å regulere utetilleggene

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 i samråd med Administrasjonsdepartementet og Finansdepartementet kan foreta regulering av utetilleggene for utenrikse tjenestemenn og tjenestemenn ved de stedlige representasjoner i budsjetterterminen som følge av endring av priser, valutakurser, beskatning og regulativlønn, eller andre forhold av betydning for fastsettelse av utetillegg.

VII

Fullmakt til å anmode om bistand fra SAS

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan anmode om bistand fra SAS til evakuering av norske borgere i kriserammede land i de tilfeller og på de betingelser som er inntatt i egne retningslinjer, jf St prp nr 1 (1980-81).

VIII

Fullmakt vedrørende eiendomsforvaltning utenlands

1. Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 gis generell fullmakt til å selge og makeskifte fast eiendom i utlandet i tilknytning til utenriksstjenesten, NORADs stedlige representasjoner og tidligere Velferdstjenesten for handelsflåtens eiendommer i utlandet. Inntekter og utgifter i den enkelte transaksjon bruttoføres. Det gis adgang til overskridelse av kjøpsbevilgningen under kap. 101, post 49 mot tilsvarende inntekt under kap. 3101, post 41, Salgsinntekter. Det gis videre adgang til overskridelse av kjøpsbevilgningen under kap. 142, post 40 mot tilsvarende inntekt under kap. 3142, post 40 Salgsinntekter m.m.
2. Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet kan overskride bevilgningen under kap. 101, post 46 Ombygginger, utvidelser, ekstraordinært vedlikehold, *kan overføres*, med et beløp som tilsvarer merinntekt fra salg av eiendommer.
3. Stortinget samtykker i at ubenyttet merinntekt på Utenriksdepartementets kap. 3101, post 41 Salgsinntekter medregnes ved beregning av overført beløp under kap. 101, postene 46 og 49.
4. Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1997 kan samtykke i kjøp av boliger og kontorer i utlandet mot overskridelse av kjøpsbevilgningen under kap. 101, post 49.

IX

Fullmakt til å overføre tjenestemenn til utetjeneste

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan overføre tjenestemenn til de stedlige representasjoner/ambassader i utlandet for periodisk å styrke representasjonene/ambassadene ved gjennomføring av nærmere spesifiserte bistandstiltak. Merutgiftene dekkes ved tilsvarende innsparing på kap. 159, post 70.

X

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan foreta bestilling av varer m.m. utover rammen av bevilgningene med følgende beløp (i mill. kroner):

Kap.	Post	Forslag 1997 i mill. kroner
150	Bistand til Afrika	
	70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Etiopia	20
	71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Tanzania	20
	72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zambia	20
	73 Langsiktig utviklingssamarbeid med Eritrea	10
	74 Langsiktig utviklingssamarbeid med Mosambik	20
	75 Langsiktig utviklingssamarbeid med Zimbabwe	20
	76 Langsiktig utviklingssamarbeid med Uganda	20
	77 Langsiktig utviklingssamarbeid med Malawi	5
	78 Regionalbevilgning for prioriterte land	20
	79 Regionalbevilgning for andre land	20
151	Bistand til Asia	
	70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Sri Lanka	10
	71 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nepal	10
	72 Langsiktig utviklingssamarbeid med Bangladesh	20
	74 Regionalbevilgning for Asia	20
152	Bistand til Mellom-Amerika	
	70 Langsiktig utviklingssamarbeid med Nicaragua	20
	71 Regionale tiltak Mellom-Amerika	5
153	Bistand til andre prioriterte områder	
	70 Tilskudd til palestinske områder	20
161	Generelle bidrag – FN-organisasjoner	
	74 Tilskudd til Verdens matvareprogram (WFP)	25

XI

Tilsagnsfullmakt

1. Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan gi tilsagn om støtte innenfor en akkumulert tilsagnsramme (hensyn tatt til utbetalte og frafalte tilsagn) på følgende beløp (i mill. kroner):

Kap.	Post	Forslag 1997 i mill. kroner
155	Miljø og naturressursforvaltning	
	71 Tilskudd til utvidet miljør samarbeid	450
157	Næringsutvikling og økonomisk utvikling	
	70 Tilskudd til næringslivets engasjementer i utviklingsland	80
	73 Tilskudd til opplæring ved eksport	32
	74 Parallellfinansiering	1 000
	75 Tilskudd til blandede kreditter i utviklingsland	600
	90 Låneordningen for utvikling av næringslivet	240

2. Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan gi A/S Eksportfinans tilsagn om statlig dekning av framtidige underskudd på avregningskontoen for den eksportkredittordningen som Stortinget vedtok 27. april 1978 (jf Innst S nr 228 (1977-78), den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 1997. Fullmakten har som forutsetning at:
- A/S Eksportfinans fram til 31. desember 1997 kan gi tilsagn om lån ved eksport av andre kapitalvarer (dvs. kapitalvarer eksklusive nye skip på minst 100 bruttotonn eller ombygginger av skip på minst 1 000 bruttotonn) til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Consensus-reglene) tillater.
 - De enkelte innlån til A/S Eksportfinans under ordningen må godkjennes av Utenriksdepartementet. Utenriksdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

XII

Fullmakt til avskrivning og ettergivelse av tap på låneordningen

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 i samråd med Finansdepartementet kan:

1. utgiftsføre uten bevilgning avskrivning av realiserede tap på lån og garantier på inntil 3 mill. kroner under kap. 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling, post 90 Låneordningen for utvikling av næringslivet i utviklingsland, *kan overføres*. Realiserede tap som gjør det nødvendig med avskrivning på over 3 mill. kroner forelegges Stortinget til behandling.
2. ettergi lån under kap. 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling, post 90 Låneordningen for utvikling av næringslivet i utviklingsland, *kan overføres*. Enkeltsaker vedrørende ettergivelse på inntil 3 mill. kroner, kan utgiftsføres uten ny bevilgning. Enkeltsaker vedrørende ettergivelse på over 3 mill. kroner forelegges Stortinget til behandling.

XIII

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan treffe beslutning om omdisponering av bevilgningene mellom postene under kap. 157 Næringsutvikling og økonomisk utvikling.

XIV

Fullmakt om bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan treffe beslutning om bruk av opptjente rentemidler på tilskudd som er utbetalt fra Norge til multi-bi og samfinansieringsprosjekter etter avtale med den enkelte multilaterale organisasjon.

XV

Fullmakt til å opprette toårshjemler

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 i samråd med vedkommende fagdepartement kan opprette inntil 34 engasjementer av 2 års varighet i andre statsinstitusjoner, jf kap. 158.

XVI

Fullmakt under kap. 159 Tilskudd til ymse hjelpetiltak

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997:

1. kan treffe beslutning om bruk av midler under kap. 159 med inntil 2 mill. kroner pr tiltak. Beslutning om bruk av midler ut over dette beløp og inntil 6 mill. kroner treffes av Kongen. Fullmakten gjelder dog ikke overføringer til kapitlene under programkategori 03.00 (kap. 140, 141, 142 og 143), jf dog vedtak IX, og tekst under kap. 142, post 01 og 143, post 01.
2. i samråd med Finansdepartementet kan forskuttere norske nødhjelpsleveranser til FN innenfor en ramme på 25 mill. kroner årlig. Utbetaling til FN, samt tilbakebetalt kreditt fra FN, nettoføres på kap. 159 Tilskudd til ymse hjelpetiltak, post 70.

XVII

Fullmakt til å inngå gjeldsavtaler

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 1997 kan inngå avtaler om restrukturering av andre lands gjeld til Norge basert på de retningslinjer som trekkes opp av Paris-klubben.

XVIII

Stortinget samtykker i norsk deltakelse i kapitalutvidelser i Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i:

1. at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1997 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 200 postene 01 og 11	Kap. 3200 post 02
Kap. 203 postene 01 og 11	Kap. 3203 postene 02 og 11
Kap. 232 postene 01 og 11	Kap. 3232 post 02
Kap. 243 postene 01 og 11	Kap. 3243 postene 02, 11 og 60
Kap. 244 postene 01 og 11	Kap. 3244 post 02
Kap. 252 postene 01 og 11	Kap. 3252 post 02
Kap. 260 postene 01 og 11	Kap. 3260 postene 02, 11 og 82
Kap. 260 post 21	Kap. 3260 postene 50 og 51
Kap. 260 post 49	Kap. 3260 post 49
Kap. 261 postene 01 og 11	Kap. 3261 postene 02 og 11
Kap. 261 post 49	Kap. 3261 post 49
Kap. 262 postene 01 og 11	Kap. 3262 postene 02, 11 og 80
Kap. 262 post 49	Kap. 3262 post 49
Kap. 263 postene 01 og 11	Kap. 3263 postene 02, 11 og 82
Kap. 263 post 49	Kap. 3263 post 49
Kap. 264 postene 01 og 11	Kap. 3264 postene 02 og 11
Kap. 265 postene 01 og 11	Kap. 3265 postene 02 og 11
Kap. 268 postene 01 og 11	Kap. 3268 postene 02, 04 og 05
Kap. 269 postene 01 og 11	Kap. 3269 postene 02 og 06
Kap. 273 postene 01 og 11	Kap. 3273 postene 02 og 06
Kap. 274 postene 01 og 11	Kap. 3274 postene 02 og 11
Nytt kap. 278 postene 01 og 11	Kap. 3278 post 02
Nytt kap. 279 postene 01 og 11	Kap. 3279 post 02
Kap. 280 postene 01 og 11	Kap. 3280 post 02
Kap. 283 postene 01 og 11	Kap. 3283 post 02
Kap. 283 post 21	Kap. 3283 post 05
Kap. 294 postene 01, 11 og 21	Kap. 3294 postene 01, 04, 60 og 70
Kap. 297 postene 01 og 11	Kap. 3297 postene 02, 04 og 60
Kap. 299 postene 21, 50 og 79	Kap. 3299 postene 01, 50 og 51
Kap. 299 post 52	Kap. 3299 post 52

2. at bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 i 1997 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1997 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd til opplæring for fremmedspråklige elever i grunnskolen for 1. halvår 1998 (2. halvdel av undervisningsåret 1997-98) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 1997 (1. halvdel av undervisningsåret 1997-98), jf kap. 221.
2. gi tilsagn om tilskudd til kommunale musikkskoler for 1. halvår 1998 (2. halvdel av undervisningsåret 1997-98) tilsvarende de rammer som blir fastsatt for 2. halvår 1997 (1. halvdel av undervisningsåret 1997-98), jf kap. 221.
3. gi tilsagn for inntil kroner 50 000 000 utover gitt bevilgning på kap. 228 Kvalitetsutvikling i grunnskolen, post 21.
4. gi tilsagn om å utbetale inntil kroner 30 000 000 i 1998 for avtaler om produksjonsstøtte inngått med forlagene i 1997, jf kap. 244.
5. gi tilsagn om tilskudd til studentboliger med inntil kr 14 000 000 i tillegg til det som blir bevilget under kap. 291 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75.
6. gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om støtte for 1. halvår 1998 (2. halvdel av undervisningsåret 1997-98) etter de satsene som blir fastsatt for 2. halvår 1997 (1. halvdel av undervisningsåret 1997-98).
7. gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å gi tilsagn om et tillegg til lånet for 1997 med kr 3 180 pr måned i opp til to måneder for studenter som tar del i nye prosjekter som blir satt i verk i 1997 i forbindelse med sommerundervisning. Videre at Statens lånekasse for utdanning kan gjøre om tillegget i lån i 1997 og i 1998 til stipend for de av studentene som består eksamen.

8. gi tilsagn for inntil kr 37 500 000 til Norges forskningsråd utover gitt bevilgning under kap. 285 Norges forskningsråd, post 52.

V

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at:

1. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet vederlagsfritt overfører til fylkeskommuner statseieendommer, utstyr og rettigheter som nå er knyttet til statlige videregående skoler, jf kap. 235.
2. Universitetet i Oslo kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til kjøp av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål ved universitetet.
3. Universitetet i Bergen kan nytte inntekter ved salg av eiendom til kjøp av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål ved universitetet.
4. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet kan nytte inntekter ved salg av boligeiendommer til innløsning av lokaler i Medisinsk Teknisk Senter eller til kjøp av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål ved universitetet.
5. Universitetet i Tromsø kan nytte inntekter ved salg av boligeiendommer til kjøp av andre eiendommer til undervisnings- og forskningsformål ved universitetet.

VI

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet får fullmakt til å avvikle driften av navigasjonsfartøyet M/S «Sjøveien» fra høsten 1997 og å avhende fartøyet til interesserte fylkeskommuner eller til private, jf kap. 232.
2. privatister som melder seg opp til eksamen, eller fag-/svenneprøve etter lov om fagopplæring i arbeidslivet § 20, for første gang, skal betale et gebyr til fylkeskommunen på kr 210,- for hver av prøvene, og kr 420,- ved senere avleggelse.
3. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet får fullmakt til å nedlegge Maskinførerskolen for landbruk Vikeid, dersom Nordland fylkeskommune ikke ønsker å overta skolen.
4. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan gi tilbud om førtidspensjon til arbeidstakere fra fylte 60 år ved de statlige spesialpedagogiske kompetansesentra når arbeidet har falt bort og det ikke er mulig å gi tilbud om kompetanseheving eller annet arbeid, jf kap. 243.
5. ordningen med arealtilskudd til private skole- og kirkebygg under kap. 249 post 73 med virkning fra 1997 ikke skal omfatte kjøp av lokaler.
6. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gis rett til å organisere innkreving av Kopinor-avgift og papirpenger fra studenter ved underliggende institusjoner.
7. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet får fullmakt til i 1997 å omgjøre administrative lederstillinger som fakultetsdirektør innenfor gruppe I under kap. 262 til faglige toppstillinger eller nye administrative lederstillinger under samme kapittel.
8. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i 1997 kan overføre ubenyttede beløp i 1996 under kap. 1124, postene 01, 11, 21 og 46 til tilsvarende poster under kap. 278, kap. 1124 post 33 til kap. 281 post 30, og alle poster under kap. 1126 til tilsvarende poster under kap. 279.
9. Norsk utenrikspolitisk institutt organiseres som forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og gis unntak fra bevilgningsreglementets §§ 4 og 10 med virkning fra 1.1.1997, jf kap. 287.

Kulturdepartementet

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i:

1. at Kulturdepartementet kan gi tilsagn om statstilskudd til nasjonale kulturbygg for inntil 45,3 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 320, post 73.
2. at Utsmykkingsfondet for offentlige bygg i 1997 kan gi tilsagn om støtte til utsmykkingsprosjekter for inntil 21,3 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 322, post 50.

3. at Norsk filminstitutt i 1997 kan gi tilsagn om støtte til kortfilmprosjekter for inntil 8,5 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 334, post 74.

IV

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 1997 kan gi Det Norske Samlaget nye garantier for kassekreditt innenfor en totalramme for nye garantier og gammelt ansvar som ikke må overstige 2 mill. kroner.

V

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 1997 kan inngå avtale om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger innenfor en totalramme for nye garantier og gammelt ansvar som ikke må overstige 500 mill. kroner.

VI

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 1997 kan overskride bevilgningen for 1997 til oppdragsvirksomhet under post 21 under kap. 301, 322, 326, 328, 329 og 334 mot tilsvarende merinntekter under post 02 under kap. 3301, 3322, 3326, 3328, 3329 og 3334.

VII

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler:

1. det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst på staten og 30 pst på regionen, jf kap. 323 og 324.
2. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst på staten og 30 pst på regionen, jf kap. 322, 323 og 334.
3. det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst på staten og 40 pst på regionen, jf kap. 322, 323 og 328.

VIII

Fastsetting av gebyr og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at:

1. a. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie skal være kr 1,00
- b. gebyret for merking av hver kopi av et videogram for salg skal være kr 1,00
- c. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. a. kringkastingsavgiften for 1997 skal være kr 600 i året for svart/hvittmottakere og kr 1 495 for fargemottakere
- b. tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst av kringkastingsavgiften
- c. NRK's sponsorinntekter ikke skal utgjøre mer enn 1,0 pst av de samlede driftsinntektene i selskapet.

Justisdepartementet

IX

Betinget tilsagn om tilskudd

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1997 kan:

1. gi nye betingede tilsagn om tilskudd for videre behandling for kr 6 100 000 under ordningen med utgifter til bobehandling, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger kr 16 100 000.
2. gi betinget tilsagn om tilskudd for inntil kr 2 500 000 til dekning av krav som måtte oppstå etter avvikling av Advokatenes erstatningsfond.

X

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1997 kan bestille varer for inntil kr 70 000 000 utover bevilgningen som er gitt under kap. 440, post 45.

XI

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1997 kan:

1. overskride vedtatt bevilgning under kap. 410, postene 01 og 11 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3410, post 03.
2. overskride vedtatt bevilgning under kap. 435, postene 01 og 11, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3435, post 14.
3. overskride vedtatt bevilgning under kap. 440, postene 01 og 11, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3440, post 02.
4. overskride vedtatt bevilgning under kap. 440, post 45, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3440, post 03.
5. overskride vedtatt bevilgning under kap. 444, post 21, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3444, post 01.
6. overskride vedtatt bevilgning under kap. 449, postene 01 og 11 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3449, post 02
7. overskride vedtatt bevilgning under kap. 462, post 21, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3462, post 03.
8. overskride vedtatt bevilgning under kap. 481, postene 01 og 11, mot tilsvarende merinntekt under kap. 3481, post 03.
9. overskride vedtatt bevilgning under kap. 481, postene 01 og 11, med inntil 75 pst av inntektene under kap. 3481, post 40.

XII

Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1997 kan trekke salgsomkostninger ved salg av fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3481, post 40.

Kommunal- og arbeidsdepartementet

III

Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1997 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 1997. Dersom ankomstene av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i budsjettet for 1997 eller bosetting i kommunene går senere enn antatt, samtykker Stor-

tinget i at Kommunal- og arbeidsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov under kap. 520, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.

IV*Tilsagnsfullmakt*

Stortinget samtykker i at Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1997 kan gi tilsagn om tilskudd i 1998 for bosnere som vender tilbake til Bosnia-Hercegovina i 1997 med inntil 20 mill. kroner utover bevilgningen under kap. 521 post 72.

V*Kurs og jobbskapingsprosjekter*

Stortinget samtykker i at Kommunal- og arbeidsdepartementet avsetter inntil 15 mill. kroner til ulike kurs- og jobbskapingsprosjekter innenfor budsjetttrammen under kap. 591 Arbeidsmarkedstiltak.

VI*Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån*

Stortinget samtykker i at Kommunal- og arbeidsdepartementet kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette anses som nødvendig for å sikre den videre drift.

VII*Fullmakt til oppretting av stillinger og omdisponering av midler*

Stortinget gir Kommunal- og arbeidsdepartementet fullmakt til, i samråd med Finansdepartementet, å opprette det nødvendige antall stillingshjemler og til å omdisponere nødvendige midler fra kap. 591 Arbeidsmarkedstiltak, post 71 Opplæringstiltak, drift til kap. 590 Arbeidsmarkedsetaten, post 01 Lønn og godtgjørelser og post 11 Varer og tjenester for å ivareta statens arbeidsgiveransvar ved AMO-sentrene.

VIII*Forskudd på rammetilskudd*

Stortinget samtykker i at Kommunal- og arbeidsdepartementet kan utgiftsføre uten bevilgning inntil 75 mill. kroner på kap. 571 post 90 i statsbudsjettet for 1997 som forskudd på rammetilskudd for 1998 til kommuner.

Sosial- og helsedepartementet**III***Bestillingsfullmakt*

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1997 kan

1. foreta bestillinger for inntil 4 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 710 Statens institutt for folkehelse, post 11 Varer og tjenester
2. foreta bestillinger for inntil 33 mill. kroner utover gitt bevilgning under kap. 710 Statens institutt for folkehelse, post 21 Formidlingsvirksomhet.

IV

Betinget tilsagn om tilskudd

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1997 kan gi betinget tilsagn om tilskudd:

1. for utgiftene ved Det nasjonale aldershjem for sjømenn i Stavern, for pasienter som ikke har hjemstedskommune i Norge. Tilskuddet er begrenset oppad til 3 pasienter og 1 mill. kroner utover bevilgningen under kap. 670, post 61 Tilskudd til omsorgstjenester.
2. for utgifter ved Hjemmet for døve, Andebu. Tilskuddet er begrenset oppad til 5 mill. kroner under kap. 673, post 64 Regionsentra for døvblindfødte.
3. overfor Troms fylkeskommune for utgifter ved regionsenter for døvblindfødte. Tilskuddet er begrenset oppad til 2 mill. kroner under kap. 673, post 64 Regionsentra for døvblindfødte.

V

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1997 kan gi nye garantier for lån til opprettelse av apotek med 50 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 400 mill. kroner.

VI

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1997 kan overskride bevilgningen under kap. 612 Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning, post 01 Lønn og godtgjørelser, mot tilsvarende merinntekter under kap. 3612, post 02 Oppdragsinntekter.

VII

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. statens andel i 1997 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 45 pst av resultatet i 1996, før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.
2. det av avgiftspliktig omsetning ved apotekene i 1997 skal svares avgift etter disse satser:

Av de første kr 12 000 000:	ingen avgift
Av de neste kr 8 000 000:	2,5 pst
Av resten:	3,5 pst

Det gis bunnfradag på 6 mill. kroner for hvert filialapotek i avgiftsgrunnlaget.

Vedrørende folketrygden

III

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1997 kan

1. overskride bevilgningen under kap. 2601 Hjelpemiddelsentraler m.m., post 01 Lønn og godtgjørelser, mot tilsvarende merinntekt under kap. 5701 Diverse inntekter post 04 Tolketjeneste.
2. overskride bevilgningen under kap. 2600 Trygdeetaten, post 01 Lønn og godtgjørelser mot tilsvarende merinntekt under kap. 5701 Diverse inntekter, post 05 Oppdragsinntekter.

IV
Folketrygdytelse

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 1997 skal følgende ytelse etter folketrygdloven utgjøre:

	Kroner
1. Grunnstønnad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 8-2	5 760
Når særlige grunner gjør det rimelig, kan grunnstønningen forhøyes til.....	8 784
eller til	11 532
eller til	16 992
eller til	23 040
eller til (ny sats).....	28 800
2. Hjelpstønning etter lovens § 8-2 til uføre som må ha hjelp i huset ¹⁾	9 588
Hjelpstønning etter lovens § 8-2 til uføre som må ha særskilt tilsyn og pleie	10 308
Forhøyet hjelpstønning til personer under 18 år som trenger særskilt tilsyn og pleie ²⁾	
forhøyes til	20 604
eller til	41 208
eller til	61 812
3. Gravferdshjelp etter lovens § 9-1 (ordinær sats)	4 000
Behovsprøvet gravferdstillegg (utover ordinær sats) inntil ³⁾	8 000
4. Stønning til barnetilsyn etter lovens §§ 10-2 og 12-3 (ordinære) satser	
for første barn.....	8 388
for hvert av de øvrige barn.....	3 348
5. Nedkomststønning.....	11 616

¹⁾ Stønning til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

²⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf lovens § 11-5 nr. 3.

³⁾ Endringen gjelder fra 1.5.97.

Barne- og familiedepartementet

III
Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 1997 i medhold av Lov av 24. oktober 1946 om barnetrygd, § 2, første ledd, kan utbetale barnetrygd med følgende beløp pr år:

Første stønadsberettiget barn	kr 10 848
Andre stønadsberettiget barn	kr 11 364
Tredje stønadsberettiget barn.....	kr 12 828
Fjerde stønadsberettiget barn.....	kr 13 476
Femte og hvert påfølgende stønadsberettiget barn.....	kr 13 872

For hvert stønadsberettiget barn mellom 1 og 3 år ytes et tillegg i barnetrygden på kr 7 884 pr år. Tillegget ytes til og med den måned barnet fyller 3 år. For enslige forsørgere ytes tillegget for det faktiske antall barn mellom 1 og 3 år.

For stønadsrettet bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjærvøy og Storfjord kommuner) ytes et tillegg i barnetrygden på kr 3 792 pr barn pr år.

Barnetrygd til barn på barnehjem, spesialskole eller lignende institusjon utbetales med satsen for første stønadsberettiget barn. I slike tilfeller skal institusjonen også ha utbetalt eventuelt tillegg for barn mellom 1 og 3 år, og tillegg til stønadsrettet som er bosatt i Finnmark eller en av de nevnte kommuner i Nord-Troms.

IV

Satser for fødselsstønad og engangsstønad ved fødsel

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 1997 i medhold av Lov av 17. juni 1996 Lov om folketrygd, kan utbetale:

a. Fødselsstønad etter lovens § 2-4, annet ledd.....	kr 1 765
b. Engangsstønad ved fødsel etter lovens § 3A-8.....	kr 32 138

Nærings- og energidepartementet

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og energidepartementet i 1997 kan:

1. gi tilsagn for inntil kr 2 500 000 utover gitt bevilgning under kap. 900, post 21.
2. gi tilsagn for inntil kr 750 000 utover gitt bevilgning under kap. 910, post 70.
3. gi tilsagn for inntil kr 127 500 000 utover gitt bevilgning under kap. 920, post 50.
4. gi tilsagn for inntil kr 50 000 000 knyttet til Haldenprosjektet utover gitt bevilgning under kap. 920, post 50.
5. gi tilsagn for inntil kr 14 900 000 utover gitt bevilgning under kap. 922, post 70.
6. gi tilsagn for inntil kr 70 000 000 utover gitt bevilgning under kap. 923, post 70.
7. gi tilsagn for inntil kr 45 000 000 utover tidligere gitt bevilgning under kap. 930, post 71.
8. gi tilsagn for inntil kr 5 000 000 utover gitt bevilgning under kap. 934, post 71.
9. gi tilsagn for inntil kr 20 000 000 utover gitt bevilgning under kap. 934, post 72.
10. gi tilsagn for inntil kr 15 000 000 utover gitt bevilgning under kap. 953, post 70.
11. gi tilsagn for inntil kr 2 500 000 utover gitt bevilgning under kap. 992, post 70.

IV

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og energidepartementet i 1997 kan gi Statens nærings- og distriktsutviklingsfond fullmakt til å gi nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 167,5 mill. kroner.

V

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og energidepartementet i 1997 kan gi tilsagn til Institutt for energiteknikk om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson ved uhell ved instituttets atomreaktorer.

VI

Fullmakt til utgiftsføring uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og energidepartementet i 1997 kan utgiftsføre refusjonsutbetalinger for utførte miljøltiltak på tomte til tidligere Norsk Koksverk A/S innenfor rammen av gitt garanti uten bevilgning under kap. 955 Norsk Koksverk, post 71 Innfrielse av garantiansvar for miljøltiltak.

VII

Godkjenning av prosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 1997 kan godkjenne prosjekter på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer pr prosjekt utgjør 5 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.
4. Det må være bevilgningsmessig dekning for investeringene under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

VIII

Godkjenning av vederlagsfri overføring av eiendomsrett

Stortinget samtykker i at Nærings- og energidepartementet i 1997 kan godkjenne vederlagsfri overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

IX

Godkjenning av salg av SDØE-andeler

Stortinget samtykker i at Kongen i 1997 kan godkjenne salg av SDØE-andeler i en utvinningstillatelse der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

X

Salg av hjemfalte rettigheter i Jørpelandsvassdraget

Stortinget samtykker i:

1. avtale av 5./6. september 1996 mellom staten ved Nærings- og energidepartementet og Jørpeland Kraft A/S.
2. at kommunene Strand og Hjelmeland tildeles andeler av salgssummen.

XI

Salg av statens fallrettigheter i Verma

Stortinget godkjenner avtale av 30. august 1996 mellom staten ved Nærings- og energidepartementet og Rauma Energi A/S.

Fiskeridepartementet

III

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 1997 kan overskride bevilgningen for 1997 mot tilsvarende merinntekter under de kapitler og poster som er oppgitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1020 postene 01 og 11, og post 21	Kap. 4020 post 03
Kap. 1021 postene 01 og 11, og post 21	Kap. 4021 post 01
Kap. 1023 postene 01 og 11, og post 21	Kap. 4023 post 01
Kap. 1060 postene 01 og 11	Kap. 4060 postene 01, 07,
	Kap. 4064 post 07
Kap. 1065 postene 01 og 11	Kap. 4065 post 07

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 1997 kan gi tilsagn for inntil kroner 3 000 000 utover gitt bevilgning under kap. 1050 Diverse fiskeriformål, post 73 Kvinnerettede- og kompetansehevende tiltak.

Landbruksdepartementet

III

Fullmakt til å benytte inntekt fra salg

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan:

1. overskride kap. 1100 post 46 Ekstraordinært vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom.
2. medregne ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom ved utregning av overførbart beløp under kap. 1100 post 46 Ekstraordinært vedlikehold.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan overskride bevilgninger mot tilsvarende merinntekter under kapitler og poster som er angitt i tabellen nedenfor:

Fullmakt til å overskride bevilgninger under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1102 post 21	Kap. 4102 post 04
Kap. 1114 postene 21	Kap. 4114 post 05
Kap. 1145 postene 01 og 11	Kap. 4145 post 01
Kap. 1146 poste 21	Kap. 4146 post 02

V

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 1103 postene 01 og 11 med inntil kr 500 000 i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.
2. overskride bevilgningen under kap. 1107 post 73 Tilskudd til tiltak mot dyresykdommer m.m. dersom det skulle finne sted utbrudd av alvorlig smittsom dyresykdom.

VI

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan:

1. selge innkjøpt og opphavlig statseiendom for inntil kr 5 000 000.
2. overføre bostedseiendommen Fougnerbakken i Ås fra Norsk institutt for skogforskning til Studentsamskipnaden i Ås vederlagsfritt.

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd til sikringsarbeid for inntil kr 1 000 000 utover bevilgningen under kap. 1148 post 70.
2. gi tilsagn om tilskudd til naturskadeerstatninger for inntil kr 8 000 000 utover bevilgningen under kap. 1148 post 71.

VIII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan gi garanti for lån for inntil 40 mill. kroner til dekning av kapitalbehovet i prisutjæmningsfond for mink og reveskinn.

IX

Fullmakt som gjelder Statens landbruksbank

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1997 kan endre utlånsystemet for lån til næringsformål i Statens landbruksbank i samsvar med opplegget som er presentert under kap. 2411.

X

Fullmakter som gjelder avgifter

Stortinget samtykker i at avgiften for undersøkelser og kontroll av kjøtt (kjøttkontrollavgiften) i medhold av § 23 i lov av 12. april 1957 nr 2 om slakterier, kjøttindustri og offentlig kjøttkontroll m.v. fra og med 1. januar 1997 skal være kr 0,32 pr kg.

Samferdselsdepartementet

III

Luftfartsformål

Stortinget samtykker i at:

1. Bevilgningen under kap. 1311 Tilskudd til regionale flyplasser, post 70 Overføring til Luftfartsverket, kan nyttes under kap. 1311, post 60 Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, inntil og i den utstrekning forutsatt statlig overtaking av ikke-statlige flyplasser ennå ikke har funnet sted.
2. Luftfartsverket i 1997, uten framlegg for Stortinget, og såfremt det er dekning på reguleringsfondet, kan:
 - a) Avvike sitt driftsbudsjett
 - b) Avvike sitt investeringsbudsjett med inntil 50 mill. kroner.
3. Luftfartsverket i 1997 kan overføre inntil 10 mill. kroner av bevilgningen på kap. 2450 Luftfartsverket, post 30 Flyplassanlegg, til post 94 Aksjeinnskudd, i forbindelse med erverv eller tegning av aksjer i andre selskaper enn Oslo Lufthavn AS, samt at Luftfartsverket i 1997 kan avhende aksjer innenfor en ramme på 10 mill. kroner.
4. Luftfartsverket i 1997 kan inngå forpliktelser vedrørende bygninger og banesystemer, begrenset til 30 mill. kroner utover gitte bevilgninger på post 30 Flyplassanlegg.
5. Luftfartsverket i 1997 kan bestille navigasjonsanlegg og kjøretøyer, begrenset til 120 mill. kroner utover gitte bevilgninger på post 30 Flyplassanlegg.
6. Samferdselsdepartementet kan gi Oslo Lufthavn AS tilsagn om lån fra staten på inntil 1 400 mill. kroner i 1998.

IV

Vegformål

Stortinget samtykker i at:

1. Vegdirektoratet i 1997 kan bestille maskiner, materiell og driftsbygninger m.v., begrenset til 200 mill. kroner utover forutsatte brutto investeringer på kap. 1321 Drift av statens veger, post 24 Statens vegvesens produksjon.
2. Vegdirektoratet i 1997 kan gi tilsagn om statsgaranti for inntil 216,7 mill. kroner for 2. prioritets lån til anskaffelse og ombygging av ferjer i tilskuddsberettiget riksvegferjedrift, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 809,7 mill. kroner. Beløpene inkluderer et påslag på 10 pst til dekning av eventuelle inndrivingskostnader.
3. Finansieringsselskapet Motorvegen Stavanger - Sandnes A/S, Rogaland fylke, gis anledning til å forskuttere 57,5 mill. kroner til Ev 18 Stangeland - Forus. Forskuddet refunderes – uten renter – i årene 1999, 2000 og 2001 med henholdsvis 13,0, 22,0 og 22,5 mill. kroner.
4. Rogaland fylkeskommune gis anledning til å forskuttere 20 mill. kroner til fv 281 Frafjordvegen (tunnel Gilja - Frafjord). Forskuddet refunderes – uten renter – med 12 mill. kroner i år 2000 og 8 mill. kroner i 2001.
5. Osterøy Bruselskap A/S, Hordaland fylke, gis anledning til å forskuttere 31 mill. kroner til Tiråstunnelen på Osterøy. Forskuddet refunderes – uten renter – i perioden 1998-2001.

V

Jernbaneformål

Stortinget samtykker i at:

1. Kongen kan gi samtykke til at Jernbaneverket kan anvende inntil 10 mill. kroner av bevilgningen for 1997 på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, til vedlikehold under samme kapitels post 23 Drift og vedlikehold.
2. Jernbaneverket kan overskride bevilgningene for 1997 på kap. 1350, postene 23 Drift og vedlikehold og 30 Investeringer i linjen, tilsvarende regnskapsførte inntekter på kap. 4350, post 02 Salg av eiendommer m.v. og post 03 Arbeid for fremmede, med inntil 3 pst av de samlede bevilgninger på kap. 1350 Jernbaneverket. Fullmakten gjelder ikke salg til NSB Gardermobanen AS.
3. Jernbaneverket i 1997 kan overskride bevilgningene på kap. 1350, postene 23 Drift og vedlikehold og 30 Investeringer i linjen, tilsvarende regnskapsførte inntekter på kap. 4350, post 05 Salg til NSB Gardermobanen AS.
4. Jernbaneverket i 1997 kan bestille materiell, begrenset til 750 mill. kroner utover gitte bevilgninger.
5. Samferdselsdepartementet kan gi NSB Gardermobanen AS tilsagn om lån fra staten på inntil 1 180 mill. kroner i 1998.

VI

Post

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 1997 kan gi garanti, begrenset oppad til 63 milliarder kroner, for innskudd i Postbanken.

VII

Telekommunikasjoner

Stortinget samtykker i at:

1. Statens teleforvaltning i 1997 kan bestille materiell for inntil 4 mill. kroner utover gitte bevilgninger.
2. Statens teleforvaltning i 1997 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra reguleringsfondet.

Miljøverndepartementet

VIII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1997 kan gi tilsagn utover bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Formål	Beløp (1 000 kroner)
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	6 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	22 175
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	4 700
	62	Tilskudd til friluftslivsformål, <i>kan overføres</i>	2 000
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	2 000
	76	Tilskudd til kulturlandskapstiltak, <i>kan overføres</i>	1 500
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres</i>	4 500
1441		Statens forurensningstilsyn	
	63	Tilskudd til kommunale avløpstiltak, <i>kan overføres</i>	618 818
	70	Tilskudd til utvikling av miljøteknologi i næringslivet, <i>kan overføres</i>	30 000
	71	Tilskudd til opprydningstiltak, <i>kan overføres</i>	14 678
1442		Vannmiljø-, avfalls- og spesialavfallstiltak	
	65	Tilskudd til Aksjon vannmiljø, <i>kan overføres</i>	8 469
	70	Tilskudd til avfallsreduksjon, gjenvinning og kompetanseformidling, <i>kan overføres</i>	37 522
1463		Regional og lokal planlegging	
	63	Utvikling av miljøbyer, <i>kan overføres</i>	14 000
1470		Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning	
	73	Miljøtiltak til nikkilverkene på Kola, <i>kan overføres</i>	270 000

IX

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 1997 kan:

1. gi nye garantier for inntil 55 pst av lån, dog begrenset oppad til kr 233 500 000 til Norsk Avfallshandtering A/S, men slik at garantirammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger kr 250 000 000.
2. gjøre følgende unntak fra ellers gjeldende garantivilkår:
 - a. garantimottaker skal ikke betale garantiprovisjon.
 - b. det skal ikke settes av særskilte midler til å dekke eventuelle tap på garantier.

X

Fullmakt til utgiftsføring uten bevilgning

Stortinget samtykker i at det i 1997 under kap. 1442, post 73 kan utgiftsføres uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverniltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke.

XI

Andre romertallsvedtak

Stortinget samtykker i at Statens kartverk i 1997, uten framlegg for Stortinget og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet, kan avvike sitt driftsbudsjett.

Administrasjonsdepartementet

III

Partistøtte

Stortinget samtykker i at det i 1997, gis tilskudd til de politiske partier etter følgende satser (jf omtalen i proposisjonen av kap. 1530 Tilskudd til de politiske partier):

Post	Beløp (kroner)
71 Støtte pr stemme til de politiske partiers kommuneorganisasjoner.....	10,43
72 Grunnbeløp til kommunestyregruppene.....	2 308
72 Representanttillegg til kommunestyregruppene.....	829
73 Støtte pr stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det foreligger søknad fra ungdomsorganisasjoner.....	21,72
73 Støtte pr stemme til de politiske partiers fylkesorganisasjoner der det ikke foreligger søknad fra ungdomsorganisasjoner.....	15,34
74 Grunnbeløp til fylkestingsgruppene.....	17 931
74 Representanttillegg til fylkestingsgruppene.....	3 895

IV

Omstilling, mobilitet og overtallighet

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet får fullmakt til å fordele bevilgningen under kap. 1505 Omstilling, mobilitet og overtallige statsansatte, post 01 Lønn og godtgjørelser, på de av departementenes poster som har lønnsbevilgning.

V

Postering av bonus og rabatter

Stortinget samtykker i at det enkelte departement eller den virksomhet departementet bemyndiger som ledd i ordningen med bonus og rabatter, kan nettoføre som utgiftsreduksjon på vedkommende utgiftspost tilbakebetalt bonus og rabatt, også om tilbakebetalingen refererer seg til kjøp i tidligere år.

VI

Merinntektsfullmakt Pensjonskassen

Stortinget samtykker i at Statens Pensjonskasse kan overskride bevilgningen under kap. 1540 Statens Pensjonskasse, postene 01 og 11 mot tilsvarende merinntekter på kap. 4540 Statens Pensjonskasse, postene 01, 02, 03, 04 og 05, samt merinntekter på kap. 4546 Yrkesskadeforsikring, post 02. Ved merinntekter på kap. 4540, post 04, kan bare halvparten av merinntekten legges til grunn for overskridelsen på kap. 1540.

VII

Fullmakter som vedrører Statsbygg

Stortinget samtykker i at Statsbygg i 1997 kan:

1. omdisponere mellom postene 30-91 under kap. 2445 Statsbygg.
2. omdisponere mellom ordinært vedlikehold som føres over driftsbudsjettet, kap. 2445, post 24, og investeringsbudsjettet, kap. 2445, post 46 Ombygginger, utvidelser og ekstraordinært vedlikehold.
3. uten framlegg for Stortinget, og såfremt det kan dekkes av reguleringsfondet:
 - a) Avvike sitt driftsbudsjett.
 - b) Avvike investeringsbudsjettet, postene 30-91, med inntil 100 mill. kroner.
4. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-91, med et beløp som tilsvarer merinntekter fra kap. 5445 Statsbygg, post 49 Salg av eiendommer.
5. medregne ubenyttede merinntekter på kap. 5445 Statsbygg, post 49 Salg av eiendommer, ved beregning av overført beløp under kap. 2445 Statsbygg, postene 30-91.
6. iverksette enkeltprosjekter med en godkjent kostnadsramme på inntil 25 mill. kroner pr prosjekt samt inngå forpliktelser vedrørende enkeltprosjekter begrenset til en samlet kostnadsramme på 150 mill. kroner, utover gitt bevilgning på kap. 2445 Statsbygg, post 30 Igangsetting av byggeprosjekter.
7. overskride andre departementers byggebevilgninger som stilles til disposisjon for Statsbygg mot tilsvarende innsparinger under kap. 2445 Statsbygg, post 33 Reserve for byggeprosjekter. Dette kun i tilfeller hvor kostnadsrammen for et prosjekt overskrides.
8. godskrive det enkelte prosjekt med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entrepriser, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som en utgiftsreduksjon.

VIII

Andre bygg- og eiendomsfullmakter

Stortinget samtykker i at Administrasjonsdepartementet i 1997 kan:

1. godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg, til en verdi av 100 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 300 mill. kroner totalt i terminen.
2. godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom til en verdi av 10 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle for departementer som ikke har egen fullmakt til å avhende eiendommer, og hvis eiendommer ikke forvaltes av Statsbygg.
3. godkjenne makeskifte med nettopostering og med beløpsgrense for eiendommer i samsvar med fullmakt til salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg, altså 100 mill. kroner.
4. overdra til underpris eller vederlagsfritt eiendommer og bygninger som har vært disponert av statlige spesialskoler, grunnskoler og videregående skoler, til kommuner og fylkeskommuner.
5. godkjenne kjøp av eiendommer for inntil 75 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle og for inntil 150 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendommer.
6. godkjenne at Statsbygg oppretter aksjeselskap til å finansiere kjøp av eiendommer.
7. foreta de salg og makeskifter som er nødvendig ved disponering og avvikling av statens eiendommer i Pilestredet Park (det gamle Rikshospitalet), samt reinvestere inntektene fra salg/makeskifte i samme område for inntil 30 mill. kroner.
8. foreta de salg og makeskifter som er nødvendig ved disponering og salg av statens eiendommer på Fornebu for inntil 500 mill. kroner, samt reinvestere inntekter fra salg/makeskifte i samme område for inntil 25 mill. kroner.
9. overdra vederlagsfritt eiendommen Landeskogen i Bygland kommune, Setesdal.

Finans- og tolldepartementet

III

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1997 kan gi garantier for lån til Norges kommunalbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 31 000 mill. kroner.

2. Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1997 kan gi garantier for de garantier Norges kommunalbank har stilt for kommuners lån til finansiering av skolebygg innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 200 mill. kroner.
3. Finansdepartementet i 1997 kan gi garanti for lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige ECU 340 991 000.
4. Finansdepartementet i 1997 kan gi garanti for driftskreditt i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 150 mill. kroner med følgende vilkår:

Vilkår for statsgarantien for lån i Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk:

§ 1 Statsgaranti gis til lån fra Norges Bank til tilvirkning og omsetning av fisk på vilkår som fastsatt i disse regler.

Lån kan gis til innkjøp, tilvirkning og omsetning av fisk, sild, skalldyr, akkar, skjell og hvalkjøtt, samt produkter herav.

Forutsatt at låntakers hovedvirksomhet faller inn under annet ledd, kan Norges Bank samtykke i at statsgaranterte lån i begrenset utstrekning også nyttes til finansiering av annen virksomhet som anses å være naturlig del av hovedvirksomheten og som det ikke er praktisk mulig å skille ut.

§ 2 Lån kan gis til:

- a. Fiskere som tilvirker og omsetter egen fangst.
- b. Samvirkelag av fiskere (produksjonslag med vedtekter godkjent av Fiskeridepartementet).
- c. Fiskekjøpere (fisketilvirkere og fryserier).
- d. Omsetningslag og salgssammenslutninger for fisketilvirkere.

§ 3 Norges Bank fastsetter rentesats, belåningsregler og øvrige vilkår for disponering av kreditten.

§ 4 Lån etter § 2 kan bare gis til låntakere som ikke kan skaffe seg nødvendig kreditt til virksomheten på annen måte og som må antas å ha forutsetninger for lønnsom drift.

Som sikkerhet for bevilgede kreditter skal låntaker som regel stille 1. prioritets pant i varelager, jf § 3-11 i lov om pant av 8. februar 1980 nr 2. Det bør dessuten også slutes avtale om pant i utestående fordringer (factoring) etter panteloven § 4-10.

Fisketilvirkere, fryserier og omsetningslag skal dessuten stille annen betryggende sikkerhet for minst 30 pst av lånet med renter og omkostninger.

§ 5 Det betales en provisjon på ½ pst av det bevilgede lån. Provisjonen samt en andel av renten kan vedtas satt av til reservefond til dekning av mulige tap.

§ 6 Norges Bank skal pr 30. april, 31. august og 31. desember sende vedkommende departement melding om de statsgaranterte fiskelån med oppgave over det løpende garantiansvar, vurdering av engasjementene og den stille sikkerhet m.m.

§ 7 Vilkår for lån i Norges Bank av statsgaranterte midler til tilvirkning og omsetning av fisk, fastsatt av Stortinget 9. mai 1974 med senere endringer, oppheves.

IV

Betinget tilsagn

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1997 kan gi nye tilsagn under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo, men slik at totalrammen for tilsagn ikke overstiger kr 13 700 000. Utbetalinger dekkes av bevilgningen under kap. 1616, post 11.

V

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet kan fordele bevilgningen under kap. 1630, postene 01 og 11, på andre departementer og statlige institusjoner/etater.

VI

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet gis fullmakt til å forskuttere innbetalinger til Kommissjonen knyttet til Norges deltagelse i EUs programmer i henhold til EØS-avtalens del VI, Samarbeid utenfor de fire friheter, mot senere belastning av de berørte departementers budsjetter.

Forsvarsdepartementet

VII

Stillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1996 kan opprette og nedlegge stillinger under sitt ansvarsområde, unntatt kap 1700 Forsvarsdepartementet.

VIII

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 gis en generell merinntektsfullmakt som gjelder alle inntekter under Forsvarsdepartementet unntatt militære bøter. Inntekter ved salg av eiendom, bygg og anlegg og større materiell kan nyttes med inntil 75 pst under kap. 1760 og 1795, postene 45 og 47.

IX

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan trekke salgsomkostninger ved salg av fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres kap 4760.

X

Organisasjon og verneplikt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan:

1. fastsette forsvarrets organisasjon slik det går fram av redegjørelsen under hovedpunktene og under de enkelte kapitler.
2. fastsette bestemmelser om verneplikten slik det går fram av proposisjonen, herunder avvikling av vernepliktsreserven og justert mønster for tjeneste i Hæren.
3. verve personell innenfor rammen av de foreslåtte bevilgninger.
4. verve det nødvendige antall mannskaper til den del av vår FN-beredskapsstyrke som ikke er satt inn i pågående FN-operasjoner.

XI

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan:

1. nytte bevilgningene på henholdsvis kap. 1760 postene 44, 45, 47 og 48, kap. 1790 post 45, kap. 1791 post 45 og kap. 1795 post 47 fritt mellom prosjektene/anskaffelser som er oppregnet i investeringsvedlegget til denne proposisjonen og til nystartede prosjekter i tråd med vedtaket under VII 3.
2. utfase 2 Kobben-klasse ubåter.
3. starte opp og gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av materiellprosjekter/-anskaffelser av Kategori 1-prosjekter og starte opp og gjennomføre materiellprosjekter/-anskaffelser av lavere kategori. Departementet kan også starte byggeprosjekter med en nasjonal andel under 15 mill. kroner uavhengig om disse er oppregnet i vedlegget.
4. starte opp utviklings- eller anskaffelsesfasen av de materiellprosjekter som er omtalt under nye Kategori 1-prosjekter eller videreføre prosjekter som er omtalt under endringer av tidligere godkjente prosjekter

- under omtalen av post 45 kap. 1760, 1790 og 1791 under de forutsetninger som er beskrevet i denne proposisjonen.
5. starte opp prosjektering av byggeprosjekter med en samlet utgift tilsvarende inntil 5 pst av den totale bevilgning på de respektive poster.

XII

Fullmakt vedrørende vedlikehold og modernisering av bygg og anlegg

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan inngå avtaler av inntil 5 års varighet om vedlikehold, modernisering og hovedreparasjon av Forsvarets bygg, anlegg og boliger begrenset oppad til et samlet beløp på 115 mill. kroner.

XIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

1. Stortinget samtykker i at Kongen for 1997 kan overdra eiendommer, bygg og anlegg som Forsvaret ikke lenger har behov for, til kommuner eller til overtallig personell i Forsvaret i forbindelse med utnyttelse av etablissementer til næringsutvikling. Overdragelsen kan skje vederlagsfritt eller med redusert vederlag der dette anses hensiktsmessig.

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan:

2. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris.
3. avhende fast eiendom til en verdi av inntil kr 100 000 vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.
4. gi forskudd til befal og sivile som må flytte grunnet organisasjonsendringer ved nyetablering av egen bolig, jf Innst S nr 182 (1990-91). Forskudd belastes kap. 1719, post 90 og tilbakeføres kap. 4719, post 90.
5. nytte renteinntekter fra Forsvarets låneordning og tilbakebetaling av forskudd til boligformål på kap. 4719 postene 70 og 90, under kap. 1760, post 47.
6. benytte inntekter ved salg av eiendommen Nedre Vollgt 18 i sin helhet til dekning av investeringskostnader i ny «Perminalen» i eiendommen Øvre Slottsgt 2.

XIV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet overfor statsforetaket Statens kantiner kan gi tilsagn om midler til omstilling for inntil 35 mill. kroner i 1998-1999 utover bevilgningen under kap. 1715, post 77.
2. Forsvarsdepartementet overfor statsforetaket Statens kantiner kan gi tilsagn om midler til overtallighetsutgifter for inntil 52 mill. kroner i 1998-1999 utover bevilgningen under kap. 1715, post 76.

XV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet for 1997 kan foreta bestillinger utover gitt bevilgning for inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Formål	Beløp (mill. kroner)
1710	11	Forsvarets tele- og datatjeneste Varer og tjenester.....	20,0
1731	11	Hæren Varer og tjenester.....	464,9
1732	11	Sjøforsvaret Varer og tjenester.....	400,0
1733	11	Luftforsvaret Varer og tjenester.....	827,2
1734	11	Heimevernet Varer og tjenester.....	20,0
1760	45	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg Store nyanskaffelser	18 000,0
1790	11	Kystvakten Varer og tjenester.....	32,0
	45	Store nyanskaffelser	423,0
1791	11	Redningstjenesten Varer og tjenester.....	37,2

Vedlegg

1. Budsjett- og regnskapstall 1991-97¹⁾

Tabell 1:	Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 1991-1997	177
Tabell 2:	Samlede utgifter etter departement 1991-1997	178
Tabell 3:	Driftsutgifter etter departement 1991-1997	179
Tabell 4:	Nybygg, anlegg m.v. etter departement 1991-1997	180
Tabell 5:	Overføringer til andre etter departement 1991-1997	181
Tabell 6:	Utlån, gjeldsavdrag m.v. etter departement 1991-1997	182
Tabell 7:	Skatter og avgifter i perioden 1991-1997	183
Tabell 8:	Samlede inntekter i perioden 1991-1997	184
Tabell 9:	Utgiftene i vedtatt budsjett for 1996 fordelt etter departement og postnummer	185
Tabell 10:	Utgiftene i forslaget for 1997 fordelt etter departement og postnummer	186
Tabell 11:	Statsbankenes innvilgninger og rammer 1991-1997.	187

2. Statsregnskapet medregnet folketrygden 1. halvår¹⁾

Tabell 1:	Hovedoversikt over bevilgningsregnskapet 1. halvår 1996	188
Tabell 2:	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 1995 og 1996	190
Tabell 3:	Statens utgifter etter programområde	192

3. Stillinger i staten..... 193

4. Spesielle tiltak for Nord-Norge..... 209

¹⁾ Kilde: Statsregnskapet og Finansdepartementet

Vedlegg 1

Tabell 1

Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 1991-1997

Mill. kroner

	Regnskap					S III 1996	Anslag på regnskap pr 13.9.96	Forslag 1997
	1991	1992	1993	1994	1995			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	80670	85352	86813	87954	86933	92772	90333	95351
Driftsresultat forretningsdriften.....	1685	- 51	- 286	- 42	- 146	- 321	-321	-133
Renter av statsgjeld.....	16585	17575	19516	20653	20455	21169	19903	17397
Overføringer til andre	230291	237727	242946	246437	249368	252786	256939	269790
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet.....	329231	340603	348989	355002	356610	366406	366854	382405
Inntekter ekskl. oljeskatter og petroleumsvirksomhet	270019	275231	277093	300503	322174	329446	340984	358181
Oljekorrigert overskudd	- 59212	- 65372	- 71896	- 54499	- 34436	- 36960	-25873	-24224
Oljeskatter.....	32093	25484	26614	24497	27637	24700	32100	34900
Utbytte fra Statoil	1500	1400	1250	1075	1614	1850	1850	1300
Inntekter fra Statlig petroleumsvirksomhet.....	12874	15331	16766	18446	20933	22300	24300	24900
Utgifter til Statlig petroleumsvirksomhet.....	6995	11709	16607	18442	11674	- 512	-5480	-3991
Netto oljeinntekter	39472	30506	28023	25576	38510	49362	63730	65091
Overskudd før avsetning til Statens petroleumsfond	- 19740	- 34866	- 43873	- 28923	4074	12402	37857	40867
Netto overført til Statens petroleumsfond.....					- 1981	- 12402	-37857	-40867
Overskudd før låntransaksjoner	- 19740	- 34866	- 43873	- 28923	2093	0	0	0
Utlån og avdrag, brutto.....	45922	67191	37592	53828	39895	74221	90221	77561
Tilbakebetalinger.....	3528	46368	14711	50167	42119	23123	45976	38617
Utlån, netto	42394	20823	22881	3661	- 2224	51098	44245	38944
Samlet finansieringsbehov	62134	55689	66754	32584	- 4317	51098	44245	38944

Tabell 2

Samlede utgifter etter departement 1991-1997

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen.....	48	49	53	60	54	56	83
Regjering m.m.....	63	65	72	86	101	80	90
Stortinget og underliggende institusjoner.....	482	497	571	545	626	589	656
Høyesterett.....	17	20	24	26	34	36	41
Utenriksdepartementet.....	9625	9709	9545	10906	10973	11604	12438
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ³⁾	24339	25640	26911	17884	18607	18688	21025
Kulturdepartementet ³⁾	3688	4251	4311	3661	2825	2897	2983
Justis- og politidepartementet.....	6902	7806	7513	7852	8170	8532	8793
Kommunaldepartementet.....	6547	7669	0	0	0	0	0
Kommunal- og arbeidsdepartementet ³⁾	0	0	15131	47124	46674	42391	56930
Sosial- og helsedepartementet ³⁾	29542	30879	30671	12718	14744	16525	16776
Barne- og familiedepartementet.....	13303	15240	16000	15923	16304	16801	17414
Næringsdepartementet.....	2093	2036	0	0	0	0	0
Nærings- og energidepartementet.....	0	0	6440	8092	4720	4449	3562
Fiskeridepartementet.....	2361	2778	1841	1726	1735	1671	1654
Landbruksdepartementet.....	14813	15443	15998	15101	16016	14550	13585
Samferdselsdepartementet ³⁾	18518	19981	18536	38457	17772	20520	21191
Miljøverndepartementet.....	2516	2918	3080	2675	2713	3328	2433
Arbeids- og administrasjonsdepartementet.....	14495	15332	0	0	0	0	0
Administrasjonsdepartementet.....	0	0	7289	6876	7608	8254	7685
Finans- og tolldepartementet.....	64681	33886	49300	32037	37123	71431	49271
Forsvarsdepartementet.....	22231	23209	22745	23869	22963	24255	24304
Olje- og energidepartementet.....	1174	44576	0	0	0	0	0
Ymse utgifter.....	62	217	81	160	84	6476	6903
Statsbankene.....	19927	20070	21086	32707	36999	33612	53172
Statlig petroleumsvirksomhet	6995	11709	16607	18442	11674	-513	-3991
Statens forretningsdrift.....	10664	10943	10043	8534	3461	3990	3189
Statens petroleumsfond.....	39472	30506	28023	25576	38510	49362	65091
Sum statsbudsjettet.....	314558	335429	311871	331037	320490	359584	385278
Folketrygden.....	107062	114579	119340	121811	126199	129893	135788
Utgifter i alt.....	421620	450008	431211	452848	446689	489477	521066

1) Vedtatt budsjett 1996 (S III 1996)

2) Forslag 1997. St prp nr 1 (1996-97)

3) Fra 1994 er rammetilskuddet oppført under Kommunal- og arbeidsdepartementet med 31 738 mill. kroner. Dette medfører tilsvarende nedgang under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Samferdselsdepartementet

Tabell 3

Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 1991-1997

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen,							
Regjering m.m., Stortinget m.m. og Høyesterett	568	589	629	658	687	713	769
Utenriksdepartementet	1272	1367	1445	1965	1532	1623	1774
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	8849	9710	10926	11449	12539	12207	13568
Kulturdepartementet	394	450	538	590	623	624	691
Justis- og politidepartementet	6097	6471	6844	7156	7379	7624	7963
Kommunaldepartementet	956	1101	0	0	0	0	0
Kommunal- og arbeidsdepartementet	0	0	2825	3218	2640	2482	2600
Sosial- og helsedepartementet	2708	2864	3061	3194	3355	3380	3698
Barne- og familiedepartementet	153	175	226	221	235	228	241
Næringsdepartementet	288	297	0	0	0	0	0
Nærings- og energidepartementet	0	0	883	860	921	929	966
Fiskeridepartementet	877	946	1017	1036	1115	1062	1131
Landbruksdepartementet	1723	1887	1941	1661	1724	1602	783
Samferdselsdepartementet	6998	7264	6807	6870	7354	7148	7265
Miljøverndepartementet	1271	1363	1324	1179	1146	1123	1208
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	5410	5848	0	0	0	0	0
Administrasjonsdepartementet	0	0	4738	4727	5049	5334	5830
Finans- og tolldepartementet	3071	3247	3405	3444	3562	3680	3834
Forsvarsdepartementet	14073	13835	13959	15435	14782	15056	15007
Olje- og energidepartementet	571	1258	0	0	0	0	0
Ymse utgifter	62	217	81	160	84	3601	4548
Statsbankene	351	369	351	371	397	403	412
Statlig petroleumsvirksomhet	-5625	-3932	-8071	-8946	-10576	-17600	-24996
Statens forretningsdrift	1786	81	-162	97	-139	-211	-23
Sum statsbudsjettet	51853	55407	52767	55345	54409	51008	47269
Folketrygden	1993	2158	2350	2695	2859	2961	3084
Utgifter i alt	53846	57565	55117	58040	57268	53969	50353

1) Vedtatt budsjett 1996 (S III 1996)

2) Forslag 1997, St prp nr 1 (1996-97)

Tabell 4

Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 1991-1997

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen.							
Regjering m.m., Stortinget m.m. og Høyesterett.....	27	24	76	41	100	29	82
Utenriksdepartementet	71	51	118	77	108	53	71
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	1357	1324	1043	1068	789	790	1052
Kulturdepartementet.....	27	57	25	39	43	41	26
Justis- og politidepartementet.....	366	448	261	312	367	456	343
Kommunaldepartementet.....	15	12	0	0	0	0	0
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	0	0	30	87	52	52	59
Sosial- og helsedepartementet.....	116	147	240	363	503	821	1014
Barne- og familiedepartementet.....	0	0	0	0	0	0	0
Næringsdepartementet	21	41	0	0	0	0	0
Nærings- og energidepartementet.....	0	0	119	82	109	92	59
Fiskeridepartementet.....	165	189	219	193	169	223	194
Landbruksdepartementet.....	20	45	61	54	119	66	27
Samferdselsdepartementet	5871	6195	5749	5252	5248	5555	5406
Miljøverndepartementet.....	127	115	181	131	151	136	120
Arbeids- og administrasjonsdepartementet.....	540	474	0	0	0	0	0
Administrasjonsdepartementet.....	0	0	12	9	15	27	10
Finans- og tolldepartementet.....	51	129	148	106	67	55	93
Forsvarsdepartementet	8021	9265	8709	8133	7548	8567	8519
Olje- og energidepartementet.....	146	127	0	0	0	0	0
Ymse utgifter.....	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene.....	5	10	4	4	4	4	4
Statlig petroleumsvirksomhet	12289	15118	23943	26530	21150	15900	19800
Statens forretningsdrift.....	5912	4993	6211	4950	3526	3880	2751
Sum statsbudsjettet.....	35147	38764	47149	47431	40068	36747	39630
Folketrygden	26	157	133	25	24	35	39
Utgifter i alt	35173	38921	47282	47456	40092	36782	39669

1) Vedtatt budsjett 1996 (S III 1996)

2) Forslag 1997. St prp nr 1 (1996-97)

Tabell 5

Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 1991-1997

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen.							
Regjering m.m., Stortinget m.m. og Høyesterett	15	18	15	18	28	18	20
Utenriksdepartementet.....	7919	8360	7807	8731	9196	9853	10444
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet ³⁾	14130	14588	14940	5343	5264	5691	6404
Kulturdepartementet ³⁾	3267	3744	3748	3032	2159	2233	2266
Justis- og politidepartementet.....	439	613	408	384	424	452	487
Kommunaldepartementet	5573	6552	0	0	0	0	0
Kommunal- og arbeidsdepartementet ³⁾	0	0	12273	43819	43982	39842	54213
Sosial- og helsedepartementet ³⁾	26705	27855	27358	9149	10875	12312	12051
Barne- og familiedepartementet	13151	15065	15774	15702	16069	16573	17174
Næringsdepartementet.....	1704	1699	0		0	0	0
Nærings- og energidepartementet	0	0	4623	4386	3690	3429	2537
Fiskeridepartementet	1294	1243	605	497	451	386	330
Landbruksdepartementet	13070	13511	13838	13386	12861	12882	12776
Samferdselsdepartementet ³⁾	5648	6479	5915	4536	2593	2777	3590
Miljøverndepartementet	1081	1403	1575	1343	1369	2068	1105
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	8544	8821	0	0	0	0	0
Administrasjonsdepartementet	0	0	2534	2531	2652	2802	1795
Finans- og tolldepartementet	30608	21942	20019	20893	20687	21312	17762
Forsvarsdepartementet.....	105	103	77	301	633	630	738
Olje- og energidepartementet	457	1714	0	0	0	0	0
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	2876	2355
Statsbankene	8112	8767	14095	13946	13412	10806	8368
Statlig petroleumsvirksomhet.....	331	523	735	858	1100	1188	1205
Statens forretningsdrift	11	564	2	3	163	119	110
Statens petroleumsfond	39472	30506	28023	25576	38510	49361	65091
Sum statsbudsjettet	181636	174070	174364	174434	186118	197610	220821
Folketrygden.....	105043	112261	116856	119090	123315	126895	132662
Utgifter i alt.....	286679	286331	291220	293524	309433	324505	353483

1) Vedtatt budsjett 1996 (S III 1996)

2) Forslag 1997, St prp nr 1 (1996-97)

3) Fra 1994 er rammetilskuddet oppført under Kommunal- og arbeidsdepartementet med 31 738 mill. kroner. Dette medfører tilsvarende nedgang under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, Kulturdepartementet, Sosial- og helsedepartementet og Samferdselsdepartementet

Tabell 6

Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 1991-1997

Mill. kroner

Departement	Regnskap					Budsjett	
	1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen,							
Regjering m.m., Stortinget m.m. og Høyesterett	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	363	-69	175	133	137	75	148
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	3	17	2	24	15	0	0
Kulturdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justis- og politidepartementet	0	274	0	0	0	0	0
Kommunaldepartementet	3	4	0	0	0	0	0
Kommunal- og arbeidsdepartementet	0	0	3	0	0	15	57
Sosial- og helsedepartementet	13	13	12	12	11	12	12
Barne- og familiedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Næringsdepartementet	80	0	0	0	0	0	0
Nærings- og energidepartementet	0	0	815	2764	0	0	0
Fiskeridepartementet	25	400	0	0	0	0	0
Landbruksdepartementet	0	0	159	0	1312	0	0
Samferdselsdepartementet	1	43	65	21800	2577	5040	4930
Miljøverndepartementet	37	37	0	22	47	0	0
Arbeids- og administrasjonsdepartementet	1	189	0	0	0	0	0
Administrasjonsdepartementet	0	0	6	-391	-108	90	50
Finans- og tolldepartementet	30951	8568	25727	7594	12807	46384	27582
Forsvarsdepartementet	31	6	0	0	0	2	41
Olje- og energidepartementet	0	41477	0	0	0	0	0
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	11459	10924	6636	18386	23186	22399	44389
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	2955	5305	3991	3484	-89	202	350
Sum statsbudsjettet	45922	67188	37591	53828	39895	74219	77559
Folketrygden	0	3	1	0	1	2	2
Utgifter i alt	45922	67191	37592	53828	39896	74221	77561

1) Vedtatt budsjett 1996 (S HI 1996)

2) Forslag 1997. St prp nr 1 (1996-97)

Tabell 7

Skatter og avgifter i perioden 1991-1997

Mill. kroner

Kap.		Regnskap					Budsjett	
		1991	1992	1993	1994	1995	1996 ¹⁾	1997 ²⁾
5501	Skatter på formue og inntekt.....	20396	14473	9958	10296	11481	10400	67400
5506	Avgift av arv og gaver	479	623	657	647	975	900	960
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum.....	31283	23568	24344	21939	25078	21700	31900
5508	Avgift på utslipp av Co2 i petroleums- virksomheten på kontinentalsokkelen	810	1916	2271	2557	2559	3000	3000
5511	Tollinntekter.....	1439	1533	1681	1812	2647	2953	2251
5521	Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.....	61383	65403	71931	79324	87592	91749	100470
5526	Avgifter på alkohol:							
	Avgift på brennevin, vin m.m.....	3460	3383	3240	3276	3377	3480	3741
	Avgift på øl	2275	2502	2409	2732	2716	2851	3036
	Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer ...	0	0	0	56	100	115	130
5527	Driftsoverskudd i A/S Vinmonopolet m.m.:							
	Statens overskuddsandel	72	71	73	105	77	128	17
	Avgift på salgs- og skjenkerettigheter	1	2	1	1	0	1	1
	Vinmonopolavgiften	46	52	53	58	79	50	26
	Ekstraordinær overskuddsandel.....	0	0	0	50	170	0	0
5531	Avgift på tobakkvarer	4134	4526	4649	5041	5316	5690	5920
5536	Avgift på motorvogner m.m.:							
	Engangsavgift på motorvogner m.m.....	3245	4143	4173	7022	7575	8874	9230
	Årsavgift.....	2240	2731	2978	3134	3225	3340	3560
	Vektårsavgift.....	0	0	0	293	293	305	310
	Kilometeravgift m.m.....	1745	1968	1966	560	1	0	0
	Omregistreringsavgift	887	892	981	1049	1100	1195	1230
	Avgift på bensin.....	7978	9351	9338	9298	9941	10252	10450
	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).....	0	0	107	1659	2706	2630	3160
5537	Avgift på båter m.v.:							
	Avgift på båtmotorer.....	22	28	30	36	56	60	80
5541	Avgift på elektrisk kraft.....	3380	3456	3747	3937	4408	4560	4430
5542	Avgift på mineralolje m.v.....	2058	1999	1654	1981	1461	1640	1625
5544	Avgift på kull og koks.....	0	1	4	7	9	7	13
5545	Miljøavgifter i landbruket.....	0	179	187	192	186	187	187
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift	561	646	636	667	692	725	770
5556	Avgift på kullsyreholdige, alkoholfrie drikkevarer m.m.....	389	440	463	583	577	685	647
5557	Avgift på sukker.....	192	197	202	204	177	175	220
5558	Avgift på kullsyrefrie, alkoholfrie drikkevarer m.m.....	86	92	93	110	59	62	64
5559	Avgift på kosmetiske toalettmidler.....	399	428	24	0	0	0	0
5563	Honoraravgift m.v.....	18	19	20	21	16	20	21
5565	Dokumentavgift	1026	1799	1095	1200	1358	1300	1490
5570	Lotteriavgift.....	484	349	251	147	206	270	0
5571	Totalisatoravgift.....	21	36	43	46	54	54	62
5572	Avgift av Tallspillet Lotto	705	958	0	0	0	0	0
5577	Avgift til staten av apotekenes omsetning	70	60	65	66	68	64	69
5578	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater	14	32	43	39	47	54	55
5580	Avgift på flyging av passasjerer	114	135	125	144	421	600	610
5581	Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder.....	106	128	90	195	305	260	313
5582	Avgift på miljøskadelige batterier	12	1	0	0	0	0	0
	Sum skatter og avgifter, statsbudsjettet	151530	148120	149582	160484	177108	180336	257448
	Trygdeavgift.....	31183	32336	32728	35098	36922	37700	40400
	Arbeidsgiveravgift	47877	49594	45447	46321	48546	50200	54700
	Sum skatter og avgifter til folketrygden	79060	81930	78175	81419	85468	87900	95100
	Sum skatter og avgifter i alt	230590	230050	227757	241903	262576	268236	352548

1) Vedtatt budsjett 1996 (S III 1996)

2) Forslag 1997. St prp nr 1 (1996-97)

Tabell 8

Samlede inntekter i perioden 1991-1997

Mill. kroner

	Regnskap					S III 1996	Anslag på regnskap pr 13.9.96	Forslag 1997
	1991	1992	1993	1994	1995			
Skatter på formue og inntekt ¹⁾	27389	25746	25855	32443	41256	44100	48800	68360
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift.....	81181	82354	78175	81419	85468	87900	91000	95100
Tollinntekter.....	1439	1533	1681	1811	2647	2953	2496	2251
Merverdiavgift og avgift på investeringer.....	61383	65403	71931	79324	87592	91749	94560	100470
Avgifter på alkohol.....	5855	6009	5776	6280	6519	6625	6627	6951
Avgifter på tobakk.....	4134	4526	4649	5041	5316	5690	5385	5920
Avgifter på motorvogner.....	16095	19085	19543	23014	24841	26596	26965	27940
Andre avgifter.....	9657	10984	8773	9574	10102	10723	10441	10656
Sum skatter og avgifter.....	207133	215640	216383	238906	263741	276336	286274	317648
Renter av statens forretningsdrift.....	4628	1694	1579	1093	484	602	602	196
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift.....	8592	8014	8791	9896	3113	3045	3138	2467
Sum inntekter av statens forretningsdrift.....	13220	9708	10370	10989	3597	3647	3740	2663
Renter fra statsbankene.....	18061	18857	19077	16898	14851	13530	13008	9722
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer.....	10426	9346	7592	5554	7164	6670	7021	6021
Utbytte ekskl. Statoil.....	510	401	396	1049	1480	2364	2770	3182
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil).....	28997	28604	27065	23501	23495	22564	22799	18925
Inntekter under departementene.....	14979	16754	18195	17302	10032	16460	16730	14534
Overføring fra Norges Bank.....	5690	4525	5080	9545	14340	7239	7239	4236
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	260	6969	3200	4200	175
Sum andre inntekter.....	20669	21279	23275	27107	31341	26899	28169	18945
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet.....	12874	15330	16766	18446	20933	22300	24300	24900
Skatt og avgift på utvinning av petroleum.....	32093	25484	26614	24497	27637	24700	32100	34900
Aksjeutbytte fra Statoil.....	1500	1400	1250	1075	1614	1850	1850	1300
Sum petroleumsinntekter.....	46467	42214	44630	44018	50184	48850	58250	61100
Tilbakebetalinger.....	3528	46368	14711	50167	42119	23123	45976	38617
Statens petroleumsfond.....	39472	30506	28023	25576	36529	36960	25873	24224
Sum inntekter.....	359486	394319	364457	420264	451006	438379	471081	482122

1) Fra 1991-1996 er overføringer fra Skattefordelingsfondet til statsbudsjettet inkludert i tallene.

I 1997 foreslås Skattefordelingsfondet avviklet, og fellesskatten inngår i tallet.

Tabell 9

Vedtatt budsjett 1996 (S III)
Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer. 1 000 kroner

	Statens egne driftsutgifter						Uder- skudd i fort. driften (postnr. 24)	Nybygg- anlegg (postnr. 30-49)	Overføringer				Utlån gjelds- avdrag m.v. (postnr. 90-99)
	Samlede utgifter	I alt	Lønn og godtg. (postnr. 01)	Varer og tjenester (postnr. 11)	Spesielle drifts- utgifter (postnr. 21-25 unntatt 24)	I alt			Andre stats- regn- skaper (postnr. 50-59)	Kom- muner (postnr. 60-69)	Andre over- føringer (postnr. 70-89)		
Det kongelige hus.....	55550	51850	41350	10500	-	-	3700	-	-	-	-	-	-
Regjering.....	80400	80400	45150	35250	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner.....	588725	545005	353391	190513	1101	-	25450	18270	-	18270	-	-	-
Høyesterett.....	35626	35626	21919	13707	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Utenriksdepartementet.....	11604400	1623366	740574	781139	101653	-	52675	9852998	-	9852998	-	75361	-
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.....	18688243	12207138	7258192	3918279	1030667	-	789563	5691334	776440	2082771	2832123	208	-
Kulturdepartementet.....	2897493	623770	291317	311553	20900	-	41073	2232650	255136	197093	1780421	-	-
Justisdepartementet.....	8531981	7624120	4949504	2472207	202409	-	456109	451752	82147	35523	334082	-	-
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	42390893	2481907	1356013	850379	275515	-	51886	39842100	836722	34275193	4730185	15000	-
Sosial- og helsedepartementet.....	16524632	3380117	2062476	1062666	254975	-	820989	12311926	1398000	10476832	437094	11600	-
Barn- og familiedepartementet.....	16801281	228331	139606	74715	14010	-	-	16572950	-	4401159	12171791	-	-
Nærings- og energidepartementet.....	4449351	928750	425480	314370	188900	-	91700	3428901	400000	267155	2761746	-	-
Fiskeridepartementet.....	1671367	1061696	592787	354899	114010	-	223200	386471	171500	26000	188971	-	-
Landbruksdepartementet.....	14549989	1602412	902736	465890	233786	-	66035	12881542	801822	348967	11730753	-	-
Samleidsdepartementet.....	20519745	7258285	1071690	529795	5656800	-110000	5554800	2776660	25600	548800	2202260	5040000	-
Miljøverndepartementet.....	3327723	1121323	363150	434921	325052	-	136130	2068470	231476	415169	1421825	-	-
Administrasjonsdepartementet.....	8254030	5334395	4790432	442082	101881	-	27200	2802435	10000	1145800	1646635	90000	-
Finans- og tolldepartementet.....	71430600	3679500	2386000	1189200	104300	-	54700	21312000	268302	11300	21312000	46384400	-
Forsvarsdepartementet.....	24254639	15056066	8399083	6269235	387748	-	8566821	629752	-	-	350150	2000	-
Ymse utgifter.....	6476336	3600586	233187	3600586	-	-	-	2875750	-	-	2875750	-	-
Statsbankene.....	33612358	403007	-	169820	-	-	4000	10806051	1360836	-	9445215	22399300	-
Statlig petroleumsvirksomhet.....	-512500	-	-	-	-	-17600000	15900000	1187500	1100000	-	87500	-	-
Statens forretningsdrift.....	3989747	-	-	-	-	-211200	3880447	119000	10000	-	109000	201500	-
Folketrygden.....	129892700	2961050	1886570	1063980	10500	-	35000	126895050	-	460000	126435050	1600	-
Statens petroleumsfond.....	-49361500	-	-	-	-	-	-	49361500	-	-	-	-	-
Sum utgifter.....	489476809	71890500	38310607	24555686	9024207	-17921200	36781478	324505062	57089481	54691762	212723819	74220969	-

Tabell 10

Forslaget for 1997
Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer. 1 000 kroner

	Samlende utgifter				Statens egne driftsutgifter				Under- skudd i forr. driften (postnr. 24)	Nybygg- anlegg (postnr. 30-49)	Overføringer				Utlån gjelds- avdrag m.v. (postnr. 90-99)	
	I alt	Lønn og godtgj. (postnr. 01)	Varer og tjenester (postnr. 11)	Spesielle drifts- utgifter (postnr. 21-23) 1)	I alt	Andre stats- regn- skaper (postnr. 50-59)	Kom- muner (postnr. 60-69)	Andre over- føringer (postnr. 70-89)								
Det kongelige hus og Slotsforvaltningen.....	83500	43600	11400	2400	26100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Regjering.....	89550	46350	43200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Stortinget og underliggende institusjoner.....	656451	373015	207846	-	56090	19500	-	19500	-	-	-	-	19500	-	-	
Høyesterett.....	40872	23764	17108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utenriksdepartementet.....	12437726	773783	804526	195777	71065	10444214	-	10444214	-	-	-	-	10444214	148361	-	
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.....	21025027	7963849	4219378	1384935	1052259	6404398	-	6404398	-	825898	2549446	-	3029054	208	-	
Kulturdepartementet.....	2982677	312692	346015	32620	25746	2265604	-	2265604	-	256062	183443	-	1826099	-	-	
Justisdepartementet.....	8792827	5185507	2547718	229519	343145	4869338	-	4869338	-	61472	35058	-	390408	-	-	
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	56930017	1413317	963498	223168	59367	54213167	-	54213167	-	729526	48561743	-	4921898	57500	-	
Sosial- og helsedepartementet.....	16775727	2216701	1089044	392424	1013997	12051961	-	12051961	-	-	10114876	-	1937085	11600	-	
Barne- og familiedepartementet.....	17414100	146190	79990	14370	-	17173550	-	17173550	-	-	4393600	-	12779950	-	-	
Nærings- og energidepartementet.....	3561841	451480	340665	174000	58900	2536796	-	2536796	-	1377396	15600	-	1143800	-	-	
Fiskeridepartementet.....	1653901	622627	380610	127180	193790	329694	-	329694	-	184630	16000	-	129064	-	-	
Landbruksdepartementet.....	13585591	493494	252007	37617	26682	12775791	-	12775791	-	1136818	-	-	11638973	-	-	
Samferdselsdepartementet.....	21191150	1140600	539050	5695700	5405700	3590100	-	3590100	-	48200	343500	-	3198400	4930000	-	
Miljøverndepartementet.....	2433603	383371	453303	371400	120330	1105199	-	1105199	-	207925	263585	-	633689	-	-	
Administrasjonsdepartementet.....	7685010	5278473	447694	104070	10200	1794573	-	1794573	-	-	1260001	-	534572	50000	-	
Finans- og tolldepartementet.....	49270800	2515100	1225500	93800	92700	17762000	-	17762000	-	-	365000	-	17397000	27581700	-	
Forsvarsdepartementet.....	24304221	8378393	6216226	412046	8518462	738094	-	738094	-	326565	-	-	411529	41000	-	
Ymse utgifter.....	6903175	454775	454775	-	-	2355400	-	2355400	-	-	-	-	2355400	-	-	
Statsbankene.....	53171751	227490	183960	-	4000	8367601	-	8367601	-	1284389	-	-	7083212	44388700	-	
Statlig petroleumsvirksomhet.....	-3991000	4000	-	4000	19800000	1205000	-	1205000	-	1200000	-	-	5000	-	-	
Statens forretningsdrift.....	3188683	-	-	-	2751233	110000	-	110000	-	10000	-	-	100000	350000	-	
Folketrygden.....	135787800	1984920	1072900	26700	39200	132662480	-	132662480	-	-	395000	-	132267480	1600	-	
Statens petroleumsfond.....	65091000	-	-	-	-	65091000	-	65091000	-	65091000	-	-	-	-	-	-
Sum utgifter.....	521066000	39974716	25989413	9521726	39668966	353483060	-	353483060	-	72739881	68496852	-	212246327	77560669	-	

1) Post 25 faller bort f.o.m. 1997

Tabell 11

Statsbankenes innvilgninger 1991-1995, rammer for 1996
og forslag til rammer for 1997.

Mill. kroner

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Lånekassen for utdanning.....	5624	6382	6952	6231	6217	6527	6740
Husbanken.....	11769	11683	11087	9349	9745	9000	8500
- Oppføringslån/ barnehagelån/utleielån.....	8561	8047	7932	7068	7307	5000	- ¹⁾
- Etableringslån/ervervslån/ utbedringslån, byfornyelse m.v.	3208	3636	3155	2281	2438	4000	- ¹⁾
Landbruksbanken.....	384	330	271	182	210	350	350
- Boliglån.....	206	185	154	97	113	190	- ¹⁾
- Landbruksformål.....	178	145	117	85	97	160	- ¹⁾
Fiskarbanken.....	248	250	234	291	299	300	400 ²⁾
- Nybygg og større ombygginger.....	125	125	133	161	166	150	-
- Øvrige formål.....	123	125	101	130	133	150	-
SND.....	2810	2432	2178	2209	2105	1961	1854
- Grunnfinansiering.....	-	-	1209	1379	1249	1000 ³⁾	1000 ³⁾
- Risikolåneordn. (landsomf.).....	-	-	468	404	417	450	360
- Risikolåneordn. (distriktsr.).....	-	-	501	426	439	511	494
Lånekassen for aviser.....	13	9	24	7	2	- ⁴⁾	- ⁴⁾
Kommunalbanken.....	3000	3000	3100	3100	2800	2100 ⁵⁾	2300 ⁵⁾
Sum.....	23848	24086	23846	21369	21378	20238	20144

1) Rammene foreslås sammenslått.

2) Foreslås integrert i SND. En innvilgningsramme på 400 mill. kroner foreslås øremerket fiskelån.

3) Anslag for utbetalinger i 1996 er basert på en ramme for netto utlånsvækst på 265 mill. kroner,
og i 1997 på en ramme for netto utlånsvækst på 190 mill. kroner.

4) Er slått sammen med SND.

5) Anslag for utbetalinger er basert på en ramme for netto utlånsvækst på 0 mill. kroner.

Vedlegg 2

Tabell 1

Hovedoversikt over bevilgningsregnskapet

UTGIFTER	Overført fra forrige termin	Bevilgning S III + tilleggsbev.	Samlet bevilgning	Regnskap	Rest av bevilgning
Det kongelige hus	1	56	57	28	29
Regjering		90	90	41	49
Stortinget og underliggende institusjoner.....	29	598	627	276	351
Høyesterett	14	36	50	13	37
Utenriksdepartementet	1 057	11 786	12 843	4 359	8 484
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	656	18 781	19 437	9 134	10 303
Kulturdepartementet	81	3 905	3 986	1 917	2 069
Justisdepartementet	228	8 582	8 810	4 239	4 571
Kommunal- og arbeidsdepartementet.....	1 832	41 903	43 735	23 544	20 191
Sosial- og helsedepartementet	339	16 644	16 983	7 692	9 291
Barne- og familiedepartementet	38	17 110	17 148	8 478	8 670
Nærings- og energidepartementet	814	4 696	5 510	2 374	3 136
Fiskeridepartementet	146	1 702	1 848	759	1 089
Landbruksdepartementet	599	14 580	15 179	9 315	5 864
Samferdselsdepartementet	642	23 003	23 645	11 576	12 069
Miljøverndepartementet	290	3 353	3 643	1 589	2 054
Administrasjonsdepartementet	101	7 909	8 010	4 129	3 881
Finans- og tolldepartementet	208	71 453	71 661	43 585	28 076
Forsvarsdepartementet	1 825	24 389	26 214	9 500	16 714
Ymse utgifter	1 591	6 499	8 090	41	8 049
Statsbankene	38	33 998	34 036	12 477	21 559
Statlig petroleumsvirksomhet	15	- 991	- 976	-2 460	1 484
Statens forretningsdrift	1 018	4 027	5 045	1 377	3 668
Folketrygden	198	132 501	132 699	65 832	66 867
Statens petroleumsfond		51 772	51 772		51 772
Sum utgifter	11 760	498 382	510 142	219 815	290 327
Økning i diverse beholdninger				24 589	
Totalsum	11 760	498 382	510 142	244 404	

for 1. halvår 1996. Mill. kroner

INNTEKTER	Bevilgning S III + tilleggsbev.	Regnskap	Rest av bevilgning
Departementenes inntekter ¹⁾	84 102	32 801	51 301
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	24 230	12 106	12 124
Avskrivninger og inntekter av statens forretningsdrift	3 165	1 061	2 104
Sum	111 497	45 968	65 529
Skatt på formue og inntekt ¹⁾	11 300	6 683	4 617
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	87 900	45 501	42 399
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	24 700	14 742	9 958
Tollinntekter	2 953	1 135	1 818
Merverdiavgift	91 749	46 619	45 130
Avgifter på alkohol	6 601	3 260	3 341
Avgifter på tobakkvarer	5 690	2 675	3 015
Avgifter på motorvogner	26 596	14 795	11 801
Andre avgifter	10 723	5 264	5 459
Sum skatter og avgifter	268 212	140 674	127 538
Renter fra statsbankene	13 530	6 787	6 743
Renter fra statens forretningsdrift	602	241	361
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	6 620	612	6 008
Aksjeutbytte	4 620	4 114	506
Sum renter og aksjeutbytte	25 372	11 754	13 618
Statens petroleumsfond	32 019		32 019
Sum inntekter	437 100	198 396	238 704
Statslånemidler	51 098	46 008	5 090
Sum andre kapitalmidler	51 098	46 008	5 090
Totalsum	488 198	244 404	243 794

¹⁾ Overføring fra Skattefordelingsfondet er inkludert i Departementenes inntekter, ikke i Skatt på formue og inntekt.

Tabell 2 Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 1995 og 1996. Mill. kroner

UTGIFTER	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg m.v.		Overføringer til andre		Utlån, gjeldsavdrag m.v.	
	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996
Det kongelige hus	26	27	24	26	2	0	0	1	0	
Regjering	47	41	47	41				0		
Stortinget og underliggende institusjoner	290	276	248	247	31	16	11	13		
Høyesterett	13	13	13	13						
Utenriksdepartementet	4 108	4 359	696	699	22	29	3 324	3 593	66	38
Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet	8 636	9 134	5 828	6 264	348	295	2 449	2 575	11	
Kulturdepartementet	1 673	1 917	312	318	27	26	1 334	1 573		
Justisdepartementet	3 871	4 239	3 561	3 904	137	159	173	176		
Kommunal- og arbeidsdepartementet	27 549	23 544	1 285	1 237	24	19	26 240	22 265		23
Sosial- og helsedepartementet	6 525	7 692	1 598	1 683	228	324	4 694	5 680	5	5
Barne- og familiedepartementet	8 124	8 478	112	122			8 012	8 356		
Nærings- og energidepartementet	1 961	2 374	384	423	27	79	1 550	1 872	0	
Fiskeridepartementet	843	759	528	554	70	78	245	127		
Landbruksdepartementet	9 171	9 315	802	859	44	27	8 325	8 429		
Samferdselsdepartementet	9 014	11 576	3 623	3 798	2 225	1 775	1 138	1 203	2 028	4 800
Miljøverndepartementet	1 203	1 589	504	500	34	69	618	1 020	47	
Administrasjonsdepartementet	3 666	4 129	2 413	2 670	5	87	1 305	1 371	- 57	1
Finans- og tolldepartementet	20 406	43 585	1 720	1 837	17	34	12 816	11 967	5 853	29 747
Forsvarsdepartementet	9 935	9 500	6 843	7 035	2 852	2 186	240	279		
Ymse utgifter	22	41	22	41						
Statsbankene	11 474	12 477	193	203	2	1	8 393	5 272	2 886	7 001
Statlig petroleumsvirksomhet	4 177	-2 460	-6 646	-11 544	9 863	7 984	960	1 100		
Statens forretningsdrift	1 305	1 378	- 446	- 662	1 721	1 975	0	- 87	30	152
Folketrygden	63 267	65 832	1 416	1 525	8	18	61 843	64 289		
Statens petroleumsfond	0	0	0		0		0	0		
Sum utgifter	197 306	219 815	25 080	21 793	17 687	15 181	143 670	141 074	10 869	41 767

INNTEKTER	Samlede inntekter		Salgsinntekter		Inntekter i samband med nybygg og anlegg		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger	
	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995	1996
Departementenes inntekter ¹⁾	31 291	32 801	4 766	6 144	135	53	12 502	13 463	13 888	13 141
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	9 357	12 106			4 461	7 209	4 896	4 897		
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.	845	1 061			845	1 021				40
Sum	41 493	45 968	4 766	6 144	5 441	8 283	17 398	18 360	13 888	13 181
Skatt på formue og inntekt ¹⁾	6 086	6 683					6 086	6 683		
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	42 528	45 501					42 528	45 501		
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	13 027	14 742					13 027	14 742		
Tollinntekter	1 378	1 135					1 378	1 135		
Merverdiavgift	42 788	46 619					42 788	46 619		
Avgifter på alkohol	3 167	3 260					3 167	3 260		
Avgifter på tobakk	2 641	2 675					2 641	2 675		
Avgifter på motorvogner	13 535	14 795					13 535	14 795		
Andre avgifter	4 949	5 264					4 949	5 264		
Sum skatter og avgifter	130 099	140 674					130 099	140 674		
Renter fra statsbankene	5 140	6 787					5 140	6 787		
Renter av statens forretningsdrift ..	204	241					204	241		
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	365	612					365	612		
Aksjeutbytte	2 894	4 114					2 894	4 114		
Sum renter og aksjeutbytte	8 603	11 754					8 603	11 754		
Statens petroleumsfond										
Sum inntekter	180 195	198 396	4 766	6 144	5 441	8 283	156 100	170 788	13 888	13 181

¹⁾ Overføring fra Skattefordelingsfondet er inkludert i Departementenes inntekter, ikke i Skatt på formue og inntekt.

Tabell 2 (forts.)

LÅNETRANSAKSJONER	Bevilgning S III			Regnskap pr 30.6		
	1995	1996	Økning i pst.	1995	1996	Økning i pst.
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger m.v. og overføring fra statens petroleumsfond)	354 347	378 296	6,8	166 307	185 215	11,4
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld)	401 478	415 256	3,4	186 437	178 048	-4,5
Driftsutgifter	55 966	53 969	-3,6	25 080	21 794	-13,1
Nybygg, anlegg m.v.	39 260	36 781	-6,3	17 687	15 181	-14,2
Overføringer til andre	267 862	275 144	2,7	143 670	141 073	-1,8
Overføring til statens petroleumsfond	38 390	49 362	28,6			
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra statens petroleumsfond (1-2)	-47 131	-36 960		-20 130	7 167	
4. Overføring fra statens petroleumsfond	38 390	36 960				
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	-8 741			-20 130	7 167	
6. Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning m.v. i alt	29 957	74 221	147,8	10 869	41 766	284,3
Utlån m.v. til statsbankene	18 590	22 399	20,5	2 886	7 001	142,6
Gjeldsavdrag	7 384	46 384	528,2	5 853	29 747	408,2
Andre utlån, aksjetegning m.v.	3 983	5 438	36,5	2 130	5 018	135,6
7. Tilbakebetalinger m.v.	25 160	23 123	-8,1	13 888	13 180	-5,1
8. Utlån m.v. netto (6-7)	4 797	51 098	965,2	-3 019	28 586	
9. Samlet finansieringsbehov, av kontantbeholdn. og lån (8-5)	13 538	51 098	277,4	17 111	21 419	25,2
10. Statslånemidler				17 890	46 008	
11. Endring i diverse beholdninger (9-10)				779	24 589	

Tabell 3

Statens utgifter pr. 30. juni 1995 og 1996 fordelt etter programområde

Mill. kroner

Programområde	Regnskap 1. halvår		Endring i pst
	1995	1996	
00 Konstitusjonelle institusjoner	364	345	-5,2
01 Fellesadministrasjon	3 791	4 438	17,1
02 Utenriksformål, handel og skipsfart	1 526	1 359	-10,9
03 Utviklingshjelp	2 564	2 891	12,8
04 Militært forsvar	9 935	9 499	-4,4
05 Sivil beredskap	136	127	-6,6
06 Rettsvesen, politi og kriminalomsorg	3 765	4 143	10,0
07 Kirke-, utdannings- og forskningsformål	13 722	12 156	-11,4
08 Kulturformål	1 669	1 913	14,6
09 Sosiale formål	2 580	2 758	6,9
10 Helsevern	3 944	4 932	25,1
11 Familie- og forbrukerpolitikk	8 124	8 478	4,4
12 Miljøvern og regional planlegging	1 231	1 574	27,9
13 Innvandring, arbeidsmiljø og distriktsutbygging	23 099	19 343	-16,3
14 Bolig, bomiljø og bygningssaker	2 643	2 083	-21,2
15 Landbruk	9 277	9 296	0,2
16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	886	784	-11,5
17 Nærings- og energiformål	2 632	2 707	2,8
18 Statlig petroleumsvirksomhet	4 177	-2 460	
19 Arbeidsmarked	4 480	4 183	-6,6
21 Innenlands transport	9 852	12 455	26,4
22 Post og telekommunikasjoner	329	352	7,0
23 Finansadministrasjon	1 949	2 006	2,9
24 Renter og avdrag på statsgjeld	18 456	41 579	125,3
Herav:			
Renter	12 603	11 832	-6,1
Avdrag.....	5 853	29 747	408,2
25 Lån til statsbankene	2 886	7 001	142,6
26 Ymse utgifter	22	41	86,4
28 Fødselspenger, folketrygden	2 974	3 184	7,1
29 Sosiale formål, folketrygden	47 276	49 683	5,1
30 Helsevern, folketrygden	5 234	5 662	8,2
33 Arbeidsliv, folketrygden	7 783	7 303	-6,2
Sum utgifter ekskl. statens petroleumsfond	197 306	219 815	11,4

Vedlegg 3**Antall arbeidstakere i staten pr 1. oktober 1995****A. Generelt**

Forbruker- og administrasjonsdepartementet etablerte pr 1. oktober 1973 Statens Sentrale Tjenestemannsregister (SST). Registeret blir ajourført en gang årlig, per 1. oktober, og gir grunnlag for løpende produksjon av lønns- og personalstatistiske oppgaver til bruk under forhandlinger om tjenestemennenes lønns- og arbeidsvilkår, lønns- og kostnadsanalyser, personalplanlegging, budsjettarbeid m.v.

I tillegg ble ansvaret for drift og vedlikehold av Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket (STS) overført fra Kirke- og undervisningsdepartementet til Forbruker- og administrasjonsdepartementet fra og med 1. oktober 1978. Departementet har i forbindelse med endring av oppgaver skiftet navn tre ganger, og betegnelsen ble fra 1. januar 1993 endret fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet til Administrasjonsdepartementet, og har fremdeles ansvaret for drift og vedlikehold av SST og STS.

Med tjenestemannsregistrene som grunnlag utarbeider Statistisk sentralbyrå den årlige offisielle lønnsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn, og for tilsatte i skoleverket.

Stortingets administrasjonskomite har bedt om at det i forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen blir utarbeidet en oversikt over antall stillinger/arbeidstakere som eget vedlegg til St prp nr 1 (Gul bok).

B. Arbeidstakere som lønnes etter statens lønnsregulativ

SST omfatter pr 1. oktober 1995 alle arbeidstakere i statsforvaltningen som lønnes etter Lønnsregulativ for offentlige tjenestemenn m.v., dvs. faste, midlertidige (engasjerte) og deltidstilsatte arbeidstakere. Tjenestemannsregisteret omfatter bare besatte stillinger. Ledige stillinger er ikke registrert. Antall ledige stillinger i staten utgjør om lag 2% av faste og midlertidige regulativlønte stillinger.

Statistikken for statsforvaltningen omfatter i alt 166 669 *regulativlønte* arbeidstakere pr 1. oktober 1995. Av disse er 133 999 *heltidstilsatte* og 32 670 *deltidstilsatte*.

Av de 133 999 heltidstilsatte arbeidstakerne er 46 562 *kvinner* (34,7%) og 87 437 *menn* (65,3%).

Av de 32 670 *tilsatt på deltid* er 27 061 *kvinner* (82,8%) og 5 609 *menn* (17,2%).

Ovennevnte grupper utførte 151 694,2 *årsverk* i 1995, fordelt på 61 659,3 (40,6%) *årsverk for kvinner* og 90 034,9 (59,4%) *årsverk for menn*. Tilsatte i

lederstillinger som ble tatt ut av regulativet i 1990, er innrapportert til SST, men er holdt utenfor lønnsstatistikken, bortsett fra i tabell 2 (tabell 3.27 i SST), som viser tilsatte i staten etter fylke og kommune. Det samme gjelder *Riksrevisjonen* (396 årsverk), *Stortingets ombudsmann for forvaltningen* (27 årsverk) og *Ombudsmannsnemnda for forsvaret* (3 årsverk), som også er tatt ut av lønnsstatistikken fordi de avviker fra statens lønssystem. De er heller ikke tatt med under pkt. E i denne oversikten. *Over-enskomstlønte* holdes også utenfor lønnsstatistikken, men er som for de ovennevnte med i tabell 2.

Den store nedgangen i antall tilsatte skyldes i hovedsak at *Televerket* (14 153 årsverk), som ble organisert som aksjeselskap pr 1. november 1994, og *Postgirokontoret* (1 309 årsverk), som ble fusjonert med Norges Postbank pr 1. januar 1995, er tatt ut av SST.

Korrigerer vi tallene for 1994 for bortfallet av disse to virksomhetene, har det vært en økning fra 1994 til 1995 på 111 årsverk, eller 0,1%.

Fra 1994 til 1995 har enkelte etater hatt en relativ sterk nedgang, mens andre etater har en sterk oppgang i antall årsverk. Den største nedgangen er representert ved *Forsvaret* (764 årsverk), *Vegvesenet* (622 årsverk), primært under Utedriften, og *NSB* (197 årsverk).

Størst økning har det vært innen *universitets- og høyskolesektoren* (654 årsverk) og *Politi- og lensmannsetaten* (222 årsverk).

For å få en mer korrekt registrering av stilling og lønnstrinn for personer som har flere tilsetningsforhold i en etat, ble det fra 1993 lagt opp til at *tjenestestedskoden*, der hvor slike forekommer, sammen med *etatskoden* utgjør identifikasjon av arbeidsgiver. I tillegg er det lagt opp til at en arbeidsgiver kan innrapportere en person flere ganger dersom stillingskode/lønnstrinn er forskjellig for de ulike tilsetningsforholdene. Dette har som konsekvens at statistikkene viser et *høyere* antall deltidstilsatte, mens antall heltidstilsatte viser et *lavere* tall enn om en hadde fulgt samme regler som tidligere år. Således er det i 1995 registrert 1 646 personer med *flere enn en stilling/ansettelsesforhold i samme virksomhet*.

186 arbeidstakere var pr 1. oktober 1995 registrert som *permitterte* med redusert lønn.

1 375 arbeidstakere hadde *fødselspermisjon* på tellingstidspunktet.

I den interne Lønnsstatistikk for statsforvaltningen 1995 finnes en samlet oversikt, sortert departementsvis, over organisatoriske endringer som har skjedd i perioden 1. oktober 1994 - 1. oktober 1995.

C. Overenskomstlønte arbeidstakere

Fra og med 1979 er også *overenskomstlønte* arbeidstakere og andre som ikke lønnes etter Lønnsregulativ for offentlige tjenestemenn m.v. registrert i SST og STS. Pr 1. oktober 1995 var det i SST registrert 3 130 i denne gruppen. Dette tallet inkluderer 1 700 arbeidstakere summarisk innrapportert fra Forsvaret.

I STS var 11 arbeidstakere registrert som overenskomstlønte.

D. Skoleverket

Sentralt Tjenestemannsregister for Skoleverket (STS) - eksklusive universiteter, og andre høyskoler som er tilknyttet SST - har følgende antall arbeidstakere registrert per 1. oktober 1995: 59 327 lærere i *full post*, hvorav 29 566 (49,8%) er *kvinner* og 29 761 (50,2%) er *menn*. Undervisningspersonale i full post er innrapportert med prosentverdien av den totale årsrammen som leses (100% eller mer). Prosentverdi over 100% er faste overtimer.

STS omfatter også 27 766 *tilsatte på deltid*, hvorav 19 873 (71,6%) er *kvinner* og 7 893 (28,4%) er *menn*. For de deltidsstiltsatte er den prosentdel av enhetsposten vedkommende leser innrapportert.

De 87 093 registrerte arbeidstakerne i skoleverket utførte 77 401,1 *årsverk*, fordelt på 42 722,1 (55,2%) for *kvinner* og 34 679,0 (44,8%) *årsverk* for *menn*.

Pr 1. oktober 1995 er 1 120 tilsatte dobbeltregistrert fordi de underviser ved *flere* skoler. 582 av disse er registrert ved flere grunnskoler *innen samme kommune*, og 140 er registrert ved flere videregående skoler *innen samme fylke*. I statistikken er disse registrert *en gang*, og med det samlede timetall vedkommende leser. De resterende 398 som er dobbeltregistrert forekommer i statistikken i det antall tilfeller de er registrert. Antall tilsatte på deltid påvirkes derfor av dette. Videre påvirkes tallet av deltidsstiltsatte av muligheten til å registrere flere enn ett tilsetningsforhold pr tilsatt på samme skole (gjort gjeldende pr 1. oktober 1993). Dette gjør det også mulig å registrere administrasjonsressurs og eventuell undervisningsplikt for administrative stillinger. Imidlertid presenteres slike tilfeller som heltidsstiltsatt i statistikken når de har full stilling. Pr 1. oktober 1995 er det registrert 4 467 *administrative stillinger med*

undervisning. 311 undervisningsstillinger var på samme dato registrert som *permitterte uten leseplikt*. Disse kan ha *studiepermisjon med delvis lønn* (ansiennitetstillegg) eller *studiepermisjon med full lønn* eller *permitterte med redusert lønn*. Tilsatte med slik permisjon er holdt utenfor statistikkgrunnlaget, men er tatt inn i tabell 5.03, avsnitt III, og tabell 3.02, avsnitt IV i lønnsstatistikken for STS.

Undervisningsstillingene ved statlige skoler som er med i denne statistikken utgjør 600 tilsatte. Disse fordeler seg på 471 *heltidsstiltsatte*, hvorav 238 er *kvinner*, og 129 *deltidsstiltsatte*, hvorav 82 er *kvinner*.

E. Sammendrag - antall arbeidstakere pr 1. oktober 1995

a) Faste- og midlertidige regulativlønte heltidsstiltsatte arbeidstakere	133 999
b) Faste og midlertidige regulativlønte deltidsstiltsatte arbeidstakere	32 670
c) Statlige regulativlønte arbeidstakere i skoleverket, herav:	
- heltidsstiltsatte.....	976
- deltidsstiltsatte.....	360
d) Overenskomstlønte arbeidstakere, og andre som ikke lønnes etter statens lønnsregulativ:	
- SST.....	3 130
- STS.....	11
Statlige arbeidstakere i alt.....	171 146

Tallene representerer ikke utførte årsverk. Skjønnsmessig kan en for alle grupper arbeidstakere i staten anslå utførte årsverk til om lag 156 000.

Statsaksjeselskaper, statsforetak, statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser og de militære bedrifter er ikke registrert i SST.

Tabell 1 viser tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold, årsverk og etat/institusjon i SST. Utførte årsverk er beregnet på grunnlag av innrapportert dellønnsprosent for den enkelte arbeidstaker.

Tabell 2 viser tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune (inkl. overenskomstlønte og andre utenfor regulativet).

Tabell 1
Tilsette etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsette	Menn				Kvinner			
		I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
I alt	166 669	93 046	87 437	5 609	90 035	73 623	46 562	27 061	61 659
Statsministerens kontor	37	16	16		16	21	17	4	19
Administrasjonsdepartementet	149	66	64	2	65	83	64	19	78
Bygningsadministrasjon	668	479	441	38	456	189	103	86	155
Statsbygg	200	113	110	3	112	87	65	22	78
Regionadministrasjonen	78	47	46	1	47	31	29	2	30
Drift av stateiendommer	390	319	285	34	298	71	9	62	47
Fylkesmannsembetene	886	307	297	10	303	579	432	147	528
Konkurransetilsynet	141	80	75	5	78	61	43	18	54
Konkurransetilsynet	68	33	31	2	32	35	28	7	34
Regionene	73	47	44	3	46	26	15	11	21
Statens forvaltningstjeneste	332	165	162	3	164	167	134	33	158
Statens informasjonstjeneste	34	12	11	1	12	22	18	4	21
Statens Pensjonskasse	185	55	52	3	54	130	105	25	123
Statskonsult - Direktoratet for forvaltningsutvikling	126	63	61	2	63	63	53	10	61
Barne- og familiedepartementet	150	47	46	1	47	103	84	19	97
Barneombudet	8	3	3		3	5	5		5
Forbrukerombudet	20	6	6		6	14	9	5	12
Forbrukerrådet	168	57	55	2	56	111	56	55	88
Forbrukerrådet, sekretariatet	76	28	28		28	48	26	22	41
Forbrukerråd i fylkene	92	29	27	2	28	63	30	33	47
Fylkesnemndene for sosiale saker	35	13	12	1	13	22	18	4	20
Likestillingsombudet og Like- stillingsrådet	12	1	1		1	11	6	5	10
Likestillingsombudet	10	1	1		1	9	5	4	8
Likestillingsrådet	2					2	1	1	2
Statens adopsjonskontor	5	1	1		1	4	4		4
Statens institutt for forbruksforskning	59	21	20	1	21	38	28	10	35
Finans- og tolldepartementet	275	146	143	3	145	129	110	19	123
Folketrygdfondet, fellessekretariatet	15	7	7		7	8	7	1	8
Kredittilsynet	129	67	67		67	62	53	9	60
Norges kommunalbank	40	24	23	1	24	16	11	5	15
Oljeskattekontoret	29	14	14		14	15	13	2	15
Skattefogdkontorene	553	171	167	4	170	382	297	85	354
Skattevesenet	6 457	2 449	2 390	59	2 425	4 008	2 817	1 191	3 541
Skattedirektoratet	468	241	236	5	240	227	172	55	211
Sentralskattekontorene	93	40	40		40	53	42	11	50
Fylkesskattekontorene	1 277	603	593	10	600	674	527	147	630
Likningskontorene og folkeregistrene	3 601	1 224	1 187	37	1 207	2 377	1 547	830	2 017
Særskilt organiserte likningskontorer	918	331	324	7	328	587	455	132	548
Særskilt organiserte folkeregistre	100	10	10		10	90	74	16	85
Statistisk sentralbyrå	852	348	324	24	341	504	354	150	458
Toll- og avgiftsadministrasjon	1 770	961	948	13	957	809	586	223	734
Toll- og avgiftsdirektoratet	205	108	107	1	108	97	72	25	90
Tollvesenets distriktsadministrasjon	1 565	853	841	12	849	712	514	198	644
Fiskeridepartementet	76	27	24	3	26	49	39	10	46
Fiskeridirektoratet	194	85	82	3	84	109	80	29	99
Ernæringsinstituttet	45	12	11	1	12	33	17	16	29
Fiskeridirektoratets kontrollverk	143	101	100	1	101	42	28	14	34
Rettledningstjenesten i fiskerinæringen	177	98	96	2	97	79	42	37	53
Havforskningsinstituttet	261	183	181	2	183	78	59	19	72

Tabell 1

Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsatte	Menn				Kvinner			
		I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
Maritime organer.....	1 053	947	879	68	935	106	72	34	91
Kystdirektoratet.....	69	45	45		45	24	18	6	22
Kystverket, distriktsadministrasj.	984	902	834	68	890	82	54	28	69
Statens fiskarbank.....	40	17	16	1	17	23	16	7	21
Forsvarsdepartementet.....	166	92	86	6	90	74	61	13	69
Militære stillinger i Forsvaret.....	14 242	13 556	13 511	45	13 540	686	649	37	677
Sivile stillinger i Forsvaret.....	9 429	5 268	5 189	79	5 232	4 161	3 143	1 018	3 779
Hæren, inkl. Heimevernet.....	3 830	1 937	1 905	32	1 922	1 893	1 432	461	1 708
Sjøforsvaret.....	1 520	922	909	13	915	598	464	134	547
Luftforsvaret.....	2 033	1 064	1 044	20	1 055	969	683	286	874
Fellesinstitusjoner underlagt Forsvars- departementet/Forsvarets overkommando	1 547	963	953	10	959	584	472	112	541
Forsvarets forskningsinstitutt.....	499	382	378	4	380	117	92	25	110
Statens kantiner.....	693	94	85	9	91	599	210	389	464
Justis- og politidepartementet.....	367	138	132	6	136	229	188	41	218
Datatilsynet.....	20	6	5	1	6	14	13	1	14
Den militære påtalemyndighet.....	6	5	5		5	1	1		1
Den sivile påtalemyndighet.....	88	33	33		33	55	40	15	49
Herreds- og byrettene m.v.....	1 482	422	413	9	418	1 060	766	294	942
Justissektorens samordningsenhet for informasjonsteknologi (Jus-It).....	6	3	3		3	3	3		3
Kriminalomsorg i anstalt.....	2 592	1 885	1 846	39	1 867	707	569	138	655
Kriminalomsorg i frihet.....	290	94	85	9	89	196	110	86	153
Kriminalomsorgens it-tjeneste (Kit).....	10	7	7		7	3	3		3
Kriminalomsorgens utdannings-senter.....	153	98	98		98	55	53	2	54
Kriminalpolitisenralen.....	169	99	96	3	98	70	64	6	68
Lagmannsrettene.....	178	83	83		83	95	79	16	90
Norges grensekommisær.....	5	4	4		4	1	1		1
Politi og lensmannsetaten.....	9 843	6 802	6 718	84	6 763	3 041	2 026	1 015	2 566
Politiets datatjeneste.....	75	42	42		42	33	26	7	32
Politiets materiell-tjeneste (Pmt).....	35	20	20		20	15	12	3	14
Politi-høgskolen.....	99	53	52	1	53	46	39	7	43
Redningstjenesten.....	31	26	26		26	5	3	2	4
Registerenheten i Brønnøysund.....	249	76	76		76	173	145	28	165
Regjeringsadvokatembetet m.v.....	33	15	14	1	15	18	14	4	17
Rettsvesenets it- og fagtjeneste (Rift).....	9	5	5		5	4	4		4
Sivilt beredskap.....	513	273	265	8	269	240	130	110	184
Direktoratet for sivil beredskap.....	141	82	78	4	81	59	36	23	50
Siviltforsvarets regionale skoler og fjernhjelp-leir.....	123	63	60	3	61	60	25	35	44
Siviltforsvars-kretsene (lokal ledelse).....	249	128	127	1	127	121	69	52	90
Siviltjenesteadministrasjonen og forskolen for siv. tjenestep-liktige.....	73	24	22	2	23	49	35	14	44
Statens innkrevings-sentral.....	176	45	44	1	45	131	104	27	125
Sysse-lmannen på Svalbard.....	18	10	10		10	8	8		8
Utryknings-politiet.....	24	20	20		20	4	4		4
Økokrim-gruppen (Den sentrale enhet for økokriminalitet).....	78	49	49		49	29	23	6	27
Kirke-, utdannings- og forsk-ningsdepartementet.....	362	141	131	10	138	221	168	53	205
Arkitekthøgskolen i Oslo.....	55	33	28	5	31	22	20	2	21
Bispedømmerådene og kirkerådet.....	179	89	78	11	83	90	62	28	76
De praktisk-teologiske seminarer.....	6	4	4		4	2	2		2
Det norske meteorologiske institutt.....	464	306	287	19	298	158	121	37	143
Fellestjenesten for sakkyndige råd for høgskoler.....	46	19	18	1	19	27	20	7	25
Institutt for sosialforsk-ning.....	38	17	15	2	16	21	16	5	19

Tabell 1
Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsatte	Menn				Kvinner			
		1 ait	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	1 ait	Herav		Årsverk pr. 1.10
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
Instituttgruppa for samfunnsforskning	6	4	4		4	2	1	1	2
Kunstakademiet i Trondheim	15	9	6	3	8	6	4	2	5
Nasjonalt læremiddelsenter	41	14	14		14	27	20	7	23
Nidaros Domkirkes restaureringsarbeider ..	34	26	26		26	8	7	1	8
Norges handelshøgskole	277	198	153	45	176	79	53	26	69
Norges idrettshøgskole	135	91	83	8	88	44	30	14	38
Norges musikkhøgskole	93	68	49	19	59	25	17	8	22
Norsk fjernundervisning	11	2	2		2	9	8	1	9
Norsk utenrikspolitisk institutt	47	36	33	3	34	11	8	3	11
Norsk voksenpedagogisk forsknings- institutt	15	6	5	1	6	9	8	1	9
Presteskapet	1 316	1 103	1 074	29	1 087	213	173	40	195
Private helsefaghøgskoler	147	37	30	7	34	110	66	44	94
Riksbibliotekjentesten	19	6	6		6	13	10	3	12
Samisk utdanningsråd, sekretariatet	21	7	6	1	7	14	11	3	13
Statens balletthøgskole	10	1	1		1	9	4	5	7
Statens høyskoler for scenekunst, sekretariatet	5	2	1	1	2	3	2	1	3
Statens kunstakademi	29	16	5	11	10	13	9	4	11
Statens kunsthåndverkshøgskoler	151	85	49	36	67	66	27	39	48
Statens lånekasse for utdanning	299	100	96	4	98	199	138	61	180
Statens operahøgskole	2	2	2		2				
Statens skoleinternat	44	4	4		4	40	29	11	37
Statens teaterhøgskole	19	9	8	1	9	10	10		10
Statens utdanningskontorer	344	139	130	9	135	205	168	37	190
Statlige høyskoler	8 123	3 900	3 537	363	3 723	4 223	2 885	1 338	3 693
Universitetet i Bergen	2 474	1 325	1 207	118	1 263	1 149	783	366	993
Universitetet i Oslo	4 020	2 026	1 739	287	1 844	1 994	1 208	786	1 583
Universitetet i Tromsø	1 385	725	661	64	683	660	499	161	595
Universitetet i Trondheim	2 851	1 754	1 638	116	1 693	1 097	705	392	963
Universitetsadministrasjonen	668	302	280	22	289	366	150	216	300
Norges tekniske høgskole	1 377	1 004	943	61	972	373	279	94	338
Den allmenntjenestepolitiske høgskolen	660	382	359	23	371	278	214	64	251
Vitenskapsmuseet	146	66	56	10	61	80	62	18	74
Vestlandets kunstakademi	12	7	7		7	5	2	3	4
Kommunal- og arbeidsdepartementet	287	123	118	5	121	164	141	23	158
Arbeidsforskningsinstituttet (Afi)	45	22	18	4	20	23	20	3	22
Arbeidsmarkedsetaten	4 359	1 700	1 620	80	1 664	2 659	2 008	651	2 412
Arbeidsdirektoratet	215	95	92	3	94	120	99	21	115
Arbeidsmarkedsetatens serviceenheter	93	41	41		41	52	45	7	51
Fylkesarbeidskontorene	514	235	225	10	230	279	229	50	264
Arbeidslivstjenesten i fylkene	87	39	36	3	38	48	41	7	46
Arbeidskontorene	3 261	1 201	1 144	57	1 175	2 060	1 515	545	1 846
Arbeidsrådgivningskontorene	189	89	82	7	86	100	79	21	92
Arbeidsretten	1					1	1		1
Arbeidstilsynet	563	261	251	10	256	302	194	108	257
Direktoratet for arbeidstilsynet	142	61	57	4	59	81	65	16	76
Arbeidstilsynets distrikts- administrasjon	421	200	194	6	197	221	129	92	181
Den norske stats husbank	348	131	129	2	130	217	171	46	206
Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern	108	74	71	3	73	34	24	10	30
Produkt- og elektrisitetstilsynet	79	46	46		46	33	25	8	30
Produktregisteret	17	8	7	1	8	9	7	2	9
Riksmeklingsmannen	2					2	1	1	2
Sametinget	39	18	18		18	21	19	2	20
Sametingets administrasjon	15	7	7		7	8	8		8
Samisk kulturråd	6	4	4		4	2	2		2
Samisk språkråd	3					3	3		3
Samisk næringsråd	5	3	3		3	2	2		2
Samisk kulturminneråd	10	4	4		4	6	4	2	5
Statens arbeidsmiljøinstitutt	116	50	49	1	50	66	44	22	59
Statens bygningstekniske etat	19	11	11		11	8	7	1	8
Utlendingsforvaltning	335	110	105	5	108	225	170	55	211

Tabell 1
Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsatte	Menn				Kvinner			
		i alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	i alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
Utlendingsdirektoratet	264	86	83	3	85	178	131	47	166
Utlendingsforvaltningens regionale kontorer	71	24	22	2	23	47	39	8	44
Kulturdepartementet	97	43	41	2	42	54	42	12	50
Arkeologisk museum, Stavanger	69	18	14	4	15	51	29	22	39
Arkivverket	198	90	86	4	88	108	83	25	96
Bunad- og folkedraktrådet	4					4	1	3	3
Det norske filminstitutt	79	27	24	3	26	52	40	12	48
Eidsvollsminnen	3	2	2		2	1	1		1
Museet for samtidskunst	32	15	14	1	15	17	15	2	16
Nasjonalbiblioteket	153	74	73	1	74	79	62	17	74
Nasjonalgalleriet	32	12	11	1	12	20	19	1	20
Norsk kassettagiftsfond	2	1	1		1	1	1		1
Norsk kulturråd	23	5	5		5	18	13	5	16
Norsk lokalhistorisk institutt	5	1	1		1	4	2	2	3
Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek	43	17	17		17	26	15	11	22
Norsk museumsutvikling	5	2	2		2	3	1	2	3
Norsk språkråd	23	11	9	2	10	12	6	6	10
Rikskonsertene	41	17	17		17	24	21	3	23
Riksteateret	27	11	11		11	16	13	3	15
Sekretariatet for fotoregistrering	3	2	2		2	1	1		1
Statens bibliotektilsyn	21	2	2		2	19	13	6	17
Statens filmtilsyn	11	7	6	1	6	4	3	1	4
Statens medieforvaltning	14	8	8		8	6	5	1	6
Statens studiesenter for film	3					3	2	1	3
Utmykkingsfondet for offentlige bygg	6	2	2		2	4	2	2	3
Landbruksdepartementet	199	103	101	2	103	96	68	28	89
Jordskifteverket	288	207	199	8	204	81	33	48	57
Landbruksavdelingene ved fylkes- mannsembetene	770	483	437	46	466	287	163	124	240
Norges landbrukshøgskole	749	437	398	39	416	312	214	98	276
Norges veterinærhøgskole	358	159	145	14	151	199	147	52	183
Norges veterinærhøgskole	310	142	129	13	135	168	121	47	153
Institutt for småforskning	11	7	7		7	4	3	1	4
Institutt for arktisk veterinær- medisin, Tromsø	37	10	9	1	10	27	23	4	26
Norsk institutt for jord- og skogkartlegging	125	80	76	4	79	45	31	14	41
Norsk institutt for landbruks- økonomisk forskning	73	41	37	4	39	32	20	12	28
Norsk institutt for planteforskning (Planteforsk)	337	211	190	21	200	126	72	54	104
Norsk institutt for skogforskning	135	95	94	1	95	40	25	15	34
Reindriftsadministrasjonen	55	32	28	4	30	23	13	10	17
Statens landbruksbank	134	57	53	4	56	77	52	25	69
Statens landbruksstilsyn	143	48	44	4	47	95	62	33	84
Statens næringsmiddeltilsyn	63	13	13		13	50	44	6	48
Statens skogfrøverk	9	6	6		6	3	2	1	3
Statens veterinære felttjeneste	277	216	60	156	138	61	29	32	46
Statens veterinære laboratorietjenester	201	77	71	6	75	124	93	31	114
Veterinærinstituttet	151	62	57	5	60	89	71	18	84
Statens veterinære laboratorier	50	15	14	1	15	35	22	13	30
Miljøverndepartementet	263	113	107	6	111	150	116	34	141
Direktoratet for naturforvaltning	139	71	68	3	70	68	55	13	64
Miljøvernavdelingene ved fylkesmannsembetene	426	270	254	16	264	156	114	42	141
Norsk polarinstitutt	102	70	68	2	69	32	25	7	29
Riksantikvaren	100	43	40	3	42	57	44	13	53

Tabell 1
Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsatte	Menn				Kvinner			
		I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
Riksantikvaren.....	100	43	40	3	42	57	44	13	53
Statens forurensningstilsyn.....	266	129	124	5	128	137	95	42	126
Statens kartverk.....	633	391	374	17	385	242	180	62	217
Nærings- og energidepartementet.....	257	123	121	2	123	134	109	25	127
Bergvesenet (inkl. Svalbard).....	15	12	12		12	3	3		3
Justervesenet.....	89	61	60	1	60	28	17	11	23
Direktoratet for måleteknikk.....	48	28	28		28	20	16	4	18
Justerkamrene.....	41	33	32	1	32	8	1	7	5
Norges geologiske undersøkelse.....	220	158	154	4	157	62	43	19	55
Norges vassdrags- og energiverk.....	332	227	223	4	226	105	81	24	96
Hovedkontoret, NVE.....	234	145	142	3	144	89	70	19	83
Vassdrags- og energiforvaltning.....	98	82	81	1	82	16	11	5	14
Oljedirektoratet.....	364	209	205	4	207	155	113	42	141
Statens veiledningskontor for oppfinnere...	8	6	6		6	2	2		2
Styret for det industrielle rettsvern.....	212	100	94	6	98	112	99	13	109
Samferdselsdepartementet.....	135	69	63	6	67	66	55	11	65
Lufftartsverket.....	2 099	1 650	1 621	29	1 634	449	347	102	409
Hovedadministrasjonen.....	364	244	236	8	240	120	91	29	110
Regionene.....	1 735	1 406	1 385	21	1 394	329	256	73	300
Norges Statsbaner.....	12 446	10 359	10 227	132	10 302	2 087	1 562	525	1 892
Konsernstaber.....	236	120	117	3	119	116	87	29	105
Servicedivisjonen.....	3 835	3 451	3 408	43	3 433	384	314	70	362
Banedivisjonen.....	2 999	2 771	2 749	22	2 763	228	153	75	192
Persontrafikkdivisjonen.....	2 128	1 538	1 520	18	1 530	590	447	143	546
Godsdivisjonen.....	1 131	1 028	1 021	7	1 025	103	88	15	99
Eiendomsdivisjonen.....	474	223	215	8	220	251	169	82	211
Reisebyrådivisjonen.....	292	72	71	1	72	220	162	58	202
Biltrafikkdivisjonen.....	1 041	969	941	28	955	72	37	35	58
Personalsenter.....	310	187	185	2	186	123	105	18	116
Postverket.....	30 266	12 060	9 295	2 765	10 416	18 206	7 474	10 732	12 777
Postens sentralledelse.....	472	190	188	2	189	282	232	50	265
Postens sentra.....	530	291	287	4	288	239	196	43	227
Lokaladministrasjonen (Postområdene m.v.).....	29 264	11 579	8 820	2 759	9 939	17 685	7 046	10 639	12 285
Statens teleforvaltning.....	151	106	105	1	106	45	38	7	43
Vegvesenet.....	10 642	7 963	7 808	155	7 890	2 679	1 573	1 106	2 129
Vegdirektoratet.....	530	311	302	9	308	219	184	35	210
Vegadm. i fylkene, vegkontoret.....	2 687	1 624	1 593	31	1 612	1 063	689	374	922
Biltilsynet.....	1 200	612	585	27	598	588	357	231	492
Vegadm. i fylkene, oppsynet.....	1 226	1 013	999	14	1 006	213	145	68	186
Vegadm. i fylkene, utedriften.....	4 999	4 403	4 329	74	4 366	596	198	398	321
Sosial- og helsedepartementet.....	251	84	80	4	82	167	137	30	159
Barnesykehuset Geilomo.....	46	11	6	5	7	35	13	22	26
Barnesykehuset Hokksund.....	35	1	1		1	34	12	22	26
Beredskapsrådet for landets helsestell, sekretariatet.....	3	2	2		2	1	1		1
Berg Gård, Sentralinstitutt for habilitering..	79	14	10	4	12	65	40	25	55
Det norske radiumhospital.....	1 294	251	233	18	243	1 043	678	365	909
Fylkeslegekontorene.....	307	108	97	11	103	199	152	47	181
Giftinformasjonssentralen.....	15					15	12	3	14
Kreftregisteret.....	45	18	18		18	27	21	6	25
Longyearbyen sykehus.....	16	5	5		5	11	11		11
Nemnd for bioteknologi.....	3					3	3		3
Norsk gerontologisk institutt.....	19	5	5		5	14	14		14
Pensjonstrygden for sjømenn.....	55	28	27	1	28	27	25	2	26
Rikshospitalet, avd. Oslo Sanitets- forenings Revmatismesykehus.....	196	28	28		28	168	123	45	152

Tabell 1

Tilsatte etter kjønn, tjenesteforhold og etat/institusjon

Departement/etat/institusjon	Tilsatte	Menn				Kvinner			
		I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995	I alt	Herav		Årsverk pr. 1.10 1995
			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte			Heltids- ansatte	Deltids- ansatte	
Rikshospitalet	2 958	676	637	39	657	2 282	1 504	778	1 972
Rikshospitalets apotek	5	2	2		2	3	3		3
Rikshospitalets senter for ortopedi	465	128	122	6	125	337	233	104	297
Rusmiddel direktoratet	28	10	10		10	18	18		18
Rådet for funksjonshemmede, sekretariatet	5	1	1		1	4	4		4
Statens eldreråd, sekretariatet	4					4	4		4
Statens ernæringsråd	11	1	1		1	10	8	2	9
Statens helsetilsyn	154	52	48	4	50	102	83	19	96
Statens helseundersøkelser	76	31	30	1	31	45	40	5	44
Statens institutt for alkohol- og narkotikaforskning	19	10	9	1	10	9	7	2	8
Statens institutt for folkehelse (Folkehelse)	451	160	144	16	150	291	188	103	260
Statens klinikk for narkomane	57	15	14	1	15	42	17	25	31
Statens legemiddelkontroll	86	22	22		22	64	45	19	58
Statens rettskikologiske institutt	79	22	21	1	22	57	44	13	54
Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri	261	75	59	16	68	186	141	45	171
Statens senter for epilepsi	255	39	35	4	37	216	120	96	176
Statens sentralteam for døvblinde	4					4	2	2	3
Statens strålevern	86	49	43	6	46	37	24	13	33
Statens tobakkskaderåd, sekretariatet	6	2	1	1	2	4	4		4
Trygdeetaten	7 508	2 052	1 941	111	1 998	5 456	3 884	1 572	4 807
Rikstrygdeverket	399	179	175	4	177	220	165	55	203
Fylkestyrgdekontorene	460	180	171	9	176	280	227	53	259
Hjelpemiddelsentralene	547	248	237	11	243	299	228	71	271
Trygdekontorene	5 660	1 242	1 158	84	1 201	4 418	3 066	1 352	3 845
Folketrygdkontoret for utenlandssaker	252	79	77	2	79	173	141	32	166
Trygdekontorenes revisjon	190	124	123	1	124	66	57	9	63
Trygderetten	61	28	28		28	33	25	8	31
Voksentoppen, Institutt for barn med astma/allergi	61	11	10	1	10	50	34	16	45
Utenriksdepartementet	640	292	284	8	289	348	299	49	334
Direktoratet for utviklingshjelp (Norad)	478	233	223	10	230	245	211	34	235
Norad, direktoratet	208	79	77	2	78	129	112	17	125
Norad, stedlig representasjon i utlandet ...	119	54	53	1	53	65	55	10	61
Norad, eksperter	35	31	31		31	4	4		4
Norad, fredskorpsdeltakere	116	69	62	7	67	47	40	7	45
Garantiinstituttet for eksportkreditt	47	27	27		27	20	18	2	20
Sjøfartsdirektoratet med skipskontrollen	330	229	225	4	228	101	72	29	90
Sjøfartsdirektoratet	210	139	135	4	138	71	56	15	67
Skipskontrollen	120	90	90		90	30	16	14	22
Skipsregistre	11	3	3		3	8	8		8
Utenriktjenesten	439	215	215		215	224	221	3	223
Slottsforvaltningen m.v.	27	15	15		15	12	6	6	9
Høyesteretts kontor	29	8	7	1	8	21	18	3	2

Tabell 2

Tilsette etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
I alt	4 366 951	172 886	4,0	135 617	47 165	88 452	37 269	29 893	7 376
Østfold	240 243	4 731	2,0	3 508	1 265	2 243	1 223	1 044	179
Halden	25 969	835	3,2	635	208	427	200	171	29
Moss	25 432	896	3,5	734	301	433	162	142	20
Sarpsborg	46 428	936	2,0	686	244	442	250	194	56
Fredrikstad	65 696	931	1,4	688	271	417	243	202	41
Hvaler	3 438	37	1,1	17	4	13	20	20	
Aremark	1 462	15	1,0	11	3	8	4	3	1
Marker	3 297	62	1,9	45	12	33	17	16	1
Rømskog	658	7	1,1	2	1	1	5	3	2
Trøgstad	4 803	69	1,4	45	17	28	24	21	3
Spydeberg	4 302	42	1,0	23	12	11	19	18	1
Askim	12 958	157	1,2	109	52	57	48	44	4
Eidsberg	9 206	141	1,5	91	36	55	50	43	7
Skiptvet	3 145	23	0,7	13	7	6	10	10	
Rakkestad	7 025	73	1,0	33	8	25	40	35	5
Råde	6 029	40	0,7	24	11	13	16	16	
Rygge	12 474	124	1,0	75	29	46	49	47	2
Våler	3 907	67	1,7	41	23	18	26	23	3
Hobøl	4 014	52	1,3	23	9	14	29	28	1
Uspesifisert kommune		224		213	17	196	11	8	3
Akershus	438 630	8 442	1,9	6 473	2 595	3 878	1 969	1 538	431
Vestby	11 376	97	0,9	64	34	30	33	23	10
Ski	23 915	483	2,0	398	171	227	85	67	18
Ås	12 568	1 271	10,1	1 034	372	662	237	177	60
Frogn	11 695	131	1,1	81	45	36	50	37	13
Nesodden	14 185	97	0,7	64	32	32	33	22	11
Oppegård	21 965	154	0,7	101	68	33	53	35	18
Bærum	96 700	2 341	2,4	1 858	822	1 036	483	365	118
Asker	44 976	408	0,9	286	125	161	122	80	42
Aurskog-Høland	12 337	191	1,6	122	40	82	69	62	7
Sørumsdal	11 427	127	1,1	71	36	35	56	49	7
Fet	8 683	67	0,8	38	20	18	29	26	3
Rælingen	14 040	69	0,5	40	26	14	29	22	7
Enebakk	8 151	60	0,7	33	18	15	27	26	1
Lørenskog	27 966	213	0,8	174	120	54	39	36	3
Skedsmo	36 022	997	2,8	769	286	483	228	184	44
Nittedal	16 811	132	0,8	93	57	36	39	27	12
Gjerdrum	3 954	21	0,5	9	6	3	12	11	1
Ullensaker	18 667	618	3,3	513	150	363	105	90	15
Nes	15 713	188	1,2	107	36	71	81	69	12
Eidsvoll	16 762	293	1,8	191	62	129	102	79	23
Nannestad	8 131	65	0,8	37	17	20	28	25	3
Hurdal	2 586	19	0,7	11	7	4	8	6	2
Uspesifisert kommune		400		379	45	334	21	20	1
Oslo	487 244	44 090	9,1	35 721	16 327	19 394	8 369	6 283	2 086
Hedmark	186 544	5 348	2,9	3 989	1 231	2 758	1 359	1 140	219
Kongsvinger	17 265	1 004	5,8	736	254	482	268	220	48
Hamar	26 305	1 826	6,9	1 555	452	1 103	271	209	62
Ringsaker	31 228	291	0,9	190	73	117	101	92	9
Løten	7 102	51	0,7	31	16	15	20	17	3
Stange	17 659	180	1,0	120	39	81	60	50	10
Nord-Odal	5 117	88	1,7	55	11	44	33	26	7
Sør-Odal	7 300	73	1,0	42	16	26	31	28	3
Eidskog	6 383	69	1,1	38	16	22	31	30	1
Grue	5 592	57	1,0	31	12	19	26	25	1
Åsnes	8 284	118	1,4	69	27	42	49	40	9
Våler	4 210	72	1,7	38	11	27	34	31	3

Tabell 2
Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10. 1995	Tjeneste- menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Elverum	17 734	563	3,2	431	153	278	132	107	25
Trysil	7 245	114	1,6	65	28	37	49	46	3
Åmot	4 326	126	2,9	92	32	60	34	28	6
Stor-Elvdal	3 154	77	2,4	54	14	40	23	19	4
Rendalen	2 358	43	1,8	17	8	9	26	22	4
Engerdal	1 671	32	1,9	15	6	9	17	16	1
Tolga	1 829	33	1,8	11	5	6	22	18	4
Tynset	5 406	115	2,1	69	25	44	46	37	9
Alvdal	2 440	34	1,4	23	10	13	11	8	3
Folldal	1 909	24	1,3	10	3	7	14	14	
Os	2 027	26	1,3	12	6	6	14	12	2
Uspesifisert kommune		332		285	14	271	47	45	2
Oppland	183 059	4 159	2,3	2 849	918	1 931	1 310	1 091	219
Lillehammer	24 354	1 141	4,7	860	295	565	281	211	70
Gjøvik	26 965	802	3,0	582	205	377	220	183	37
Dovre	3 018	92	3,1	60	14	46	32	25	7
Lesja	2 320	33	1,4	16	4	12	17	15	2
Skjåk	2 468	32	1,3	15	8	7	17	16	1
Lom	2 639	29	1,1	13	5	8	16	14	2
Vågå	3 925	49	1,3	26	11	15	23	18	5
Nord-Fron	6 027	88	1,5	56	16	40	32	30	2
Sel	6 324	138	2,2	92	27	65	46	37	9
Sør-Fron	3 435	42	1,2	24	9	15	18	16	2
Ringebu	4 920	67	1,4	37	9	28	30	25	5
Øyer	4 716	46	1,0	23	7	16	23	22	1
Gausdal	6 271	64	1,0	29	13	16	35	31	4
Østre Toten	14 220	182	1,3	114	40	74	68	59	9
Vestre Toten	13 061	129	1,0	86	37	49	43	35	8
Jevnaker	5 921	49	0,8	26	12	14	23	22	1
Lunner	8 019	109	1,4	67	20	47	42	42	
Gran	12 541	216	1,7	152	62	90	64	53	11
Søndre Land	6 179	116	1,9	62	26	36	54	48	6
Nordre Land	7 038	89	1,3	49	19	30	40	36	4
Sør-Aurdal	3 495	55	1,6	21	7	14	34	30	4
Etnedal	1 481	24	1,6	12	4	8	12	10	2
Nord-Aurdal	6 567	122	1,9	67	32	35	55	47	8
Vestre Slidre	2 381	41	1,7	23	8	15	18	16	2
Øystre Slidre	3 081	60	2,0	28	12	16	32	24	8
Vang	1 693	29	1,7	11	5	6	18	17	1
Uspesifisert kommune		315		298	11	287	17	9	8
Buskerud	229 403	6 071	2,7	4 528	1 437	3 091	1 543	1 313	230
Drammen	52 872	2 607	4,9	2 128	687	1 441	479	385	94
Kongsberg	21 719	555	2,6	415	146	269	140	113	27
Ringerike	27 436	944	3,4	740	232	508	204	175	29
Hole	4 708	36	0,8	15	4	11	21	20	1
Flå	1 151	14	1,2	7	2	5	7	6	1
Nes	3 496	68	2,0	48	9	39	20	19	1
Gol	4 323	78	1,8	49	18	31	29	28	1
Hemsedal	1 757	17	1,0	6	3	3	11	10	1
Ål	4 712	133	2,8	105	11	94	28	24	4
Hol	4 596	126	2,7	66	23	43	60	51	9
Sigdal	3 630	42	1,2	20	8	12	22	21	1
Krødsherad	2 281	25	1,1	11	2	9	14	14	
Modum	12 227	181	1,5	120	25	95	61	52	9
Øvre Eiker	14 706	264	1,8	167	69	98	97	90	7
Nedre Eiker	19 449	129	0,7	66	34	32	63	52	11
Lier	20 419	169	0,8	99	47	52	70	60	10
Røyken	15 144	175	1,2	105	39	66	70	53	17
Hurum	7 945	78	1,0	35	25	10	43	39	4
Flesberg	2 504	33	1,3	15	6	9	18	18	
Rollag	1 486	21	1,4	13	5	8	8	8	

Tabell 2

Tilsette etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Nore Og Uvdal	2 842	49	1,7	23	12	11	26	25	1
Uspesifisert kommune		327		275	30	245	52	50	2
Vestfold	204 507	4 254	2,1	3 097	1 097	2 000	1 157	977	180
Borre	23 148	658	2,8	486	175	311	172	142	30
Holmestrand	9 251	123	1,3	81	36	45	42	39	3
Tønsberg	33 253	1 732	5,2	1 345	492	853	387	323	64
Sandefjord	37 400	399	1,1	269	122	147	130	96	34
Larvik	39 147	599	1,5	405	144	261	194	165	29
Svelvik	6 058	50	0,8	31	19	12	19	17	2
Sande	6 996	49	0,7	29	14	15	20	20	
Hof	2 738	72	2,6	49	12	37	23	22	1
Våle	3 897	43	1,1	19	5	14	24	22	2
Ramnes	3 601	15	0,4	9	3	6	6	6	
Andebu	4 461	36	0,8	18	5	13	18	17	1
Stokke	9 276	64	0,7	28	14	14	36	32	4
Nøtterøy	18 804	99	0,5	59	29	30	40	37	3
Tjøme	4 126	86	2,1	65	9	56	21	18	3
Lardal	2 351	46	2,0	26	6	20	20	19	1
Uspesifisert kommune		183		178	12	166	5	2	3
Telemark	163 299	4 256	2,6	3 056	1 012	2 044	1 200	978	222
Porsgrunn	31 762	666	2,1	490	143	347	176	142	34
Skien	48 521	1 649	3,4	1 224	459	765	425	334	91
Notodden	12 157	421	3,5	312	130	182	109	88	21
Siljan	2 270	21	0,9	10	2	8	11	10	1
Bamble	14 015	126	0,9	75	34	41	51	46	5
Kragerø	10 809	181	1,7	126	52	74	55	45	10
Drangedal	4 235	78	1,8	55	10	45	23	21	2
Nome	6 601	62	0,9	36	13	23	26	23	3
Bø	4 836	227	4,7	161	57	104	66	50	16
Sauherad	4 364	92	2,1	62	11	51	30	27	3
Tinn	6 798	106	1,6	66	29	37	40	33	7
Hjartdal	1 669	21	1,3	12	4	8	9	7	2
Seljord	3 123	44	1,4	21	9	12	23	18	5
Kviteseid	2 713	50	1,8	25	8	17	25	22	3
Nissedal	1 473	22	1,5	9	3	6	13	12	1
Fyresdal	1 360	20	1,5	8	3	5	12	9	3
Tokke	2 558	59	2,3	31	15	16	28	26	2
Vinje	4 035	65	1,6	30	11	19	35	29	6
Uspesifisert kommune		346		303	19	284	43	36	7
Aust-Agder	100 153	2 233	2,2	1 615	500	1 115	618	528	90
Risør	7 019	101	1,4	56	23	33	45	41	4
Grimstad	16 798	370	2,2	284	81	203	86	79	7
Arendal	38 931	1 090	2,8	837	299	538	253	199	54
Gjerstad	2 535	34	1,3	21	5	16	13	11	2
Vegårshei	1 872	22	1,2	15	2	13	7	7	
Tvedestrand	5 881	87	1,5	47	17	30	40	35	5
Froland	4 371	38	0,9	19	8	11	19	19	
Lillesand	8 591	88	1,0	57	27	30	31	28	3
Birkenes	4 157	37	0,9	24	7	17	13	13	
Åmli	1 896	54	2,9	34	3	31	20	20	
Iveland	1 108	12	1,1	3		3	9	7	2
Evje Og Hornes	3 348	51	1,5	27	13	14	24	23	1
Bygland	1 347	28	2,1	10	3	7	18	14	4
Valle	1 453	24	1,7	13	3	10	11	11	
Bykle	846	15	1,8	3	1	2	12	10	2
Uspesifisert kommune		182		165	8	157	17	11	6
Vest-Agder	150 257	3 898	2,6	2 745	789	1 956	1 153	980	173
Kristiansand	69 132	2 636	3,8	2 002	623	1 379	634	523	111

Tabell 2
Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10. 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Mandal	12 997	207	1,6	138	40	98	69	61	8
Farsund	9 195	124	1,4	66	24	42	58	55	3
Flekkefjord	8 786	177	2,0	102	22	80	75	61	14
Vennesla	11 794	89	0,8	59	20	39	30	28	2
Songdalen	5 222	52	1,0	17	6	11	35	32	3
Søgne	8 183	62	0,8	35	12	23	27	26	1
Marnardal	2 225	47	2,1	18	2	16	29	18	11
Åseral	834	16	1,9	6	3	3	10	7	3
Audnedal	1 539	22	1,4	9	2	7	13	11	2
Lindesnes	4 381	48	1,1	21	3	18	27	26	1
Lyngdal	6 923	81	1,2	39	11	28	42	39	3
Hægebostad	1 589	32	2,0	14	1	13	18	16	2
Kvinesdal	5 718	64	1,1	28	10	18	36	33	3
Sirdal	1 739	26	1,5	10	3	7	16	15	1
Uspefisert kommune		215		181	7	174	34	29	5
Rogaland	356 625	8 191	2,3	5 974	2 058	3 916	2 217	1 823	394
Eigersund	12 841	190	1,5	124	36	88	66	57	9
Sandnes	49 046	691	1,4	483	207	276	208	182	26
Stavanger	104 367	4 173	4,0	3 198	1 173	2 025	975	730	245
Haugesund	29 231	881	3,0	690	223	467	191	155	36
Sokndal	3 492	46	1,3	27	7	20	19	19	
Lund	3 078	37	1,2	18	5	13	19	17	2
Bjerkreim	2 461	27	1,1	10	2	8	17	17	
Hå	13 281	300	2,3	223	53	170	77	73	4
Klepp	12 715	91	0,7	47	18	29	44	42	2
Time	12 783	147	1,2	93	52	41	54	48	6
Gjesdal	8 245	70	0,9	34	12	22	36	32	4
Sola	17 950	322	1,8	258	77	181	64	51	13
Randaberg	8 270	40	0,5	19	8	11	21	19	2
Forsand	1 037	13	1,3	4	2	2	9	9	
Strand	9 755	72	0,7	36	20	16	36	34	2
Hjelmeland	2 772	44	1,6	13	8	5	31	23	8
Suldal	4 094	66	1,6	18	10	8	48	41	7
Sauda	5 221	63	1,2	29	17	12	34	34	
Finnøy	2 832	47	1,7	13	4	9	34	31	3
Rennesøy	2 775	27	1,0	15	8	7	12	11	1
Kvitsøy	519	13	2,5	3	2	1	10	10	
Bokn	764	8	1,1	4	2	2	4	4	
Tysvær	8 254	71	0,9	40	12	28	31	28	3
Karmøy	35 779	297	0,8	190	69	121	107	99	8
Utsira	215	7	3,3	3	1	2	4	4	
Vindafjord	4 848	80	1,7	42	12	30	38	35	3
Uspefisert kommune		368		340	18	322	28	18	10
Hordaland	424 853	12 947	3,1	9 688	3 621	6 067	3 259	2 594	665
Bergen	222 920	9 561	4,3	7 541	2 935	4 606	2 020	1 481	539
Etne	3 984	42	1,1	22	8	14	20	17	3
Ølen	3 259	40	1,2	16	6	10	24	23	1
Sveio	4 604	43	0,9	23	7	16	20	20	
Bømlo	10 328	94	0,9	36	19	17	58	55	3
Stord	15 687	398	2,5	276	137	139	122	111	11
Fitjar	2 927	23	0,8	12	6	6	11	10	1
Tysnes	2 809	54	1,9	14	5	9	40	36	4
Kvinnherad	13 180	135	1,0	57	35	22	78	63	15
Jondal	1 213	21	1,7	6	1	5	15	12	3
Odda	8 030	147	1,8	93	43	50	54	45	9
Ullensvang	3 764	70	1,9	39	20	19	31	29	2
Eidfjord	1 086	14	1,3	5	4	1	9	9	
Ulvik	1 280	47	3,7	30	3	27	17	13	4
Granvin	1 065	16	1,5	7	4	3	9	9	
Voss	13 882	330	2,4	242	56	186	88	70	
Kvam	8 606	95	1,1	50	25	25	45	42	3

Tabell 2
Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomststønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Fusa	3 619	51	1,4	18	9	9	33	31	2
Samnanger	2 368	28	1,2	10	3	7	18	18	
Os	13 258	97	0,7	53	29	24	44	38	6
Austevoll	4 281	78	1,8	40	16	24	38	34	4
Sund	5 123	43	0,8	16	12	4	27	26	1
Fjell	16 658	127	0,8	67	39	28	60	56	4
Askøy	18 812	144	0,8	85	51	34	59	53	6
Vaksdal	4 308	77	1,8	44	12	32	33	26	7
Modalen	339	6	1,8	2		2	4	4	
Osterøy	7 011	71	1,0	32	18	14	39	38	1
Meland	4 930	35	0,7	17	9	8	18	17	1
Øygarden	3 461	42	1,2	18	10	8	24	24	
Radøy	4 558	42	0,9	24	12	12	18	15	3
Lindås	12 385	150	1,2	75	33	42	75	72	3
Austrheim	2 602	31	1,2	15	10	5	16	14	2
Fedje	686	19	2,8	13	1	12	6	6	
Masfjorden	1 830	47	2,6	24	10	14	23	19	4
Uspesifisert kommune		729		666	33	633	63	58	5
Sogn og Fjordane	107 751	2 933	2,7	1 899	607	1 292	1 034	858	176
Flora	10 846	232	2,1	156	71	85	76	65	11
Gulen	2 488	51	2,1	17	9	8	34	27	7
Solund	1 064	38	3,6	11	5	6	27	20	7
Hyllestad	1 697	37	2,2	16	3	13	21	18	3
Høyanger	4 793	76	1,6	37	19	18	39	32	7
Vik	3 067	49	1,6	26	8	18	23	21	2
Balestrand	1 834	31	1,7	11	4	7	20	18	2
Leikanger	2 268	368	16,2	312	120	192	56	49	7
Sogndal	6 238	335	5,4	235	96	139	100	78	22
Aurland	1 894	114	6,0	71	6	65	43	31	12
Lærdal	2 258	30	1,3	16	5	11	14	8	6
Årdal	5 881	55	0,9	38	22	16	17	16	1
Luster	5 126	58	1,1	25	9	16	33	31	2
Askvoll	3 480	70	2,0	31	9	22	39	33	6
Fjaler	3 013	54	1,8	27	12	15	27	22	5
Gaular	2 908	43	1,5	18	4	14	25	23	2
Jølster	2 978	37	1,2	13	6	7	24	20	4
Førde	9 650	339	3,5	235	95	140	104	83	21
Naustdal	2 676	25	0,9	10	3	7	15	11	4
Bremanger	4 287	62	1,5	25	13	12	37	35	2
Vågsøy	6 492	104	1,6	57	22	35	47	42	5
Selje	3 179	44	1,4	14	1	13	30	28	2
Eid	5 823	111	1,9	68	23	45	43	32	11
Hornindal	1 222	17	1,4	5	1	4	12	10	2
Gloppen	5 934	94	1,6	42	13	29	52	44	8
Stryn	6 655	90	1,4	39	16	23	51	42	9
Uspesifisert kommune		369		344	12	332	25	19	6
Møre Og Romsdal	240 927	5 180	2,2	3 590	1 183	2 407	1 590	1 383	207
Molde	23 178	1 077	4,7	881	343	538	196	167	29
Kristiansund	17 032	413	2,4	312	92	220	101	89	12
Ålesund	37 034	1 013	2,7	813	276	537	200	175	25
Vanylven	3 749	42	1,1	17	6	11	25	25	
Sande	3 183	41	1,3	13	7	6	28	25	3
Herøy	8 260	91	1,1	42	14	28	49	46	3
Ulstein	6 199	75	1,2	42	25	17	33	30	3
Hareid	4 662	35	0,8	16	10	6	19	19	
Volda	8 240	308	3,7	222	75	147	86	69	17
Ørsta	10 353	159	1,5	93	34	59	66	52	14
Ørskog	2 038	24	1,2	16	4	12	8	8	
Norrdal	2 035	28	1,4	11	4	7	17	16	1
Stranda	4 605	67	1,5	35	12	23	32	23	9
Stordal	1 059	11	1,0	5	1	4	6	6	

Tabell 2

Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune

Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10. 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketal	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Sykkylven.....	7 075	65	0,9	27	11	16	38	31	7
Skodje.....	3 418	25	0,7	11	6	5	14	14	
Sula.....	6 811	60	0,9	35	14	21	25	25	
Giske.....	6 186	97	1,6	73	21	52	24	24	
Haram.....	8 595	94	1,1	39	23	16	55	52	3
Vestnes.....	6 467	67	1,0	36	15	21	31	30	1
Rauma.....	7 729	170	2,2	114	25	89	56	47	9
Neset.....	3 289	36	1,1	16	7	9	20	18	2
Midsund.....	2 041	24	1,2	10	3	7	14	13	1
Sandøy.....	1 399	23	1,6	7	3	4	16	15	1
Aukra.....	2 972	26	0,9	15	5	10	11	10	1
Fræna.....	9 068	137	1,5	78	42	36	59	54	5
Eide.....	3 041	29	1,0	8	5	3	21	19	2
Averøy.....	5 598	63	1,1	26	8	18	37	35	2
Frei.....	5 112	33	0,7	12	5	7	21	17	4
Gjemnes.....	2 769	39	1,4	15	7	8	24	20	4
Tingvoll.....	3 213	47	1,5	20	6	14	27	23	4
Sunndal.....	7 446	108	1,5	51	22	29	57	41	16
Surnadal.....	6 411	95	1,5	43	18	25	52	38	14
Rindal.....	2 189	23	1,1	15	6	9	8	5	3
Aure.....	2 755	43	1,6	23	9	14	20	17	3
Halsa.....	1 997	28	1,4	15	4	11	13	12	1
Tustna.....	1 120	17	1,5	7	2	5	10	8	2
Smøla.....	2 599	43	1,7	17	5	12	26	23	3
Uspesifisert kommune.....		404		359	8	351	45	42	3
Sør-Trøndelag.....	257 193	10 846	4,2	8 501	2 701	5 800	2 345	1 850	495
Trondheim.....	143 803	8 856	6,2	7 254	2 373	4 881	1 602	1 200	402
Hemne.....	4 293	59	1,4	30	8	22	29	28	1
Snillfjord.....	1 123	21	1,9	6	3	3	15	12	3
Hitra.....	4 123	68	1,7	27	12	15	41	40	1
Frøya.....	4 069	75	1,8	35	14	21	40	28	12
Ørland.....	5 023	106	2,1	70	29	41	36	34	2
Agdenes.....	1 826	28	1,5	12	3	9	16	15	1
Rissa.....	6 438	76	1,2	42	19	23	34	30	4
Bjugn.....	4 884	62	1,3	30	13	17	32	29	3
Åfjord.....	3 523	49	1,4	21	9	12	28	22	6
Roan.....	1 153	29	2,5	11	3	8	18	15	3
Osen.....	1 225	19	1,6	3	1	2	16	15	1
Oppdal.....	6 290	111	1,8	70	14	56	41	32	9
Rennebu.....	2 832	56	2,0	29	5	24	27	24	3
Meldal.....	4 080	42	1,0	23	8	15	19	16	3
Orkdal.....	10 170	125	1,2	79	39	40	46	39	7
Røros.....	5 386	133	2,5	88	12	76	45	39	6
Holtålen.....	2 343	44	1,9	29	11	18	15	10	5
Midtre Gauldal.....	5 941	128	2,2	87	19	68	41	38	3
Melhus.....	12 855	121	0,9	69	34	35	52	45	7
Skaun.....	5 756	48	0,8	26	12	14	22	21	1
Klæbu.....	4 615	30	0,7	15	11	4	15	14	1
Malvik.....	10 423	86	0,8	46	23	23	40	36	4
Selbu.....	4 057	47	1,2	25	4	21	22	20	2
Tydal.....	962	16	1,7	4	2	2	12	10	2
Uspesifisert kommune.....		411		370	20	350	41	38	3
Nord-Trøndelag.....	127 340	3 351	2,6	2 341	765	1 576	1 010	789	221
Steinkjer.....	20 578	981	4,8	737	277	460	244	189	55
Namsos.....	12 247	279	2,3	206	80	126	73	54	19
Meråker.....	2 659	42	1,6	25	9	16	17	16	1
Stjørdal.....	17 592	401	2,3	299	92	207	102	84	18
Frosta.....	2 452	27	1,1	17	5	12	10	8	2
Leksvik.....	3 486	37	1,1	17	9	8	20	17	3
Levanger.....	17 277	438	2,5	307	130	177	131	84	47
Verdal.....	13 705	184	1,3	110	38	72	74	59	15

Tabell 2

Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketall	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Mosvik.....	937	12	1,3	6	4	2	6	5	1
Verran.....	2 951	34	1,2	18	9	9	16	13	3
Namdalseid.....	1 919	31	1,6	15	3	12	16	14	2
Inderøy.....	5 813	54	0,9	28	8	20	26	20	6
Snåsa.....	2 463	41	1,7	23	8	15	18	17	1
Lierne.....	1 625	29	1,8	12	4	8	17	15	2
Røyrvik.....	713	11	1,5	4	2	2	7	7	
Namsskogan.....	1 060	33	3,1	23	1	22	10	8	2
Grong.....	2 571	101	3,9	63	15	48	38	21	17
Høylandet.....	1 354	13	1,0	6	2	4	7	6	1
Overhalla.....	3 745	40	1,1	23	11	12	17	16	1
Fosnes.....	831	9	1,1	6	3	3	3	3	
Flatanger.....	1 352	26	1,9	9	3	6	17	15	2
Vikna.....	3 774	77	2,0	49	24	25	28	20	8
Nærøy.....	5 444	93	1,7	36	14	22	57	49	8
Leka.....	792	24	3,0	10	4	6	14	11	3
Uspesifisert kommune.....		334		292	10	282	42	38	4
Nordland.....	241 292	8 194	3,4	5 963	2 213	3 750	2 231	1 814	417
Bodø.....	39 502	2 264	5,7	1 844	733	1 111	420	327	93
Narvik.....	18 724	829	4,4	678	192	486	151	106	45
Bindal.....	2 039	42	2,1	13	3	10	29	25	4
Sømna.....	2 149	26	1,2	17	9	8	9	8	1
Brønnøy.....	7 144	390	5,5	316	185	131	74	66	8
Vega.....	1 465	28	1,9	15	6	9	13	13	
Vevelstad.....	648	17	2,6	4	2	2	13	10	3
Herøy.....	1 921	42	2,2	15	7	8	27	24	3
Alstahaug.....	7 482	181	2,4	132	55	77	49	40	9
Leirfjord.....	2 376	32	1,4	9	6	3	23	19	4
Vefsn.....	13 665	416	3,0	306	100	206	110	88	22
Grane.....	1 661	56	3,4	34	6	28	22	20	2
Hattfjelldal.....	1 660	46	2,8	17	10	7	29	21	8
Dønna.....	1 706	35	2,1	9	6	3	26	22	4
Nesna.....	1 816	122	6,7	82	28	54	40	35	5
Hemnes.....	4 802	68	1,4	34	15	19	34	31	3
Rana.....	25 248	818	3,2	641	342	299	177	154	23
Lurøy.....	2 199	63	2,9	14	7	7	49	43	6
Træna.....	502	12	2,4	4	2	2	8	8	
Rødøy.....	1 663	40	2,4	8	4	4	32	23	9
Meløy.....	6 939	104	1,5	54	31	23	50	42	8
Gildeskål.....	2 513	41	1,6	19	9	10	22	19	3
Beiam.....	1 451	24	1,7	12	3	9	12	10	2
Saltdal.....	5 121	82	1,6	50	16	34	32	27	5
Fauske.....	9 947	234	2,4	157	58	99	77	48	29
Skjerstad.....	1 170	16	1,4	8	3	5	8	8	
Sørfold.....	2 561	36	1,4	19	12	7	17	14	3
Steigen.....	3 131	48	1,5	21	6	15	27	21	6
Hamarøy.....	2 210	53	2,4	22	7	15	31	26	5
Tysfjord.....	2 434	43	1,8	16	7	9	27	20	7
Lødingen.....	2 660	92	3,5	68	11	57	24	23	1
Tjeldsund.....	1 593	31	2,0	10	4	6	21	16	5
Evenes.....	1 580	85	5,4	63	6	57	22	21	1
Ballangen.....	2 932	34	1,2	21	12	9	13	12	1
Røst.....	700	14	2,0	9	6	3	5	5	
Værøy.....	832	18	2,2	9	5	4	9	9	
Flakstad.....	1 638	31	1,9	13	7	6	18	13	5
Vestvågøy.....	10 859	155	1,4	90	38	52	65	54	11
Vågan.....	9 380	349	3,7	260	83	177	89	56	33
Hadsel.....	8 595	103	1,2	73	25	48	30	20	10
Bø.....	3 495	59	1,7	21	9	12	38	36	2
Øksnes.....	4 808	72	1,5	30	13	17	42	38	4
Sortland.....	8 835	171	1,9	107	46	61	64	56	8
Andøy.....	6 126	120	2,0	71	28	43	49	46	3
Moskenes.....	1 410	28	2,0	12	7	5	16	14	2

Tabell 2
Tilsatte etter tjenesteforhold, kjønn, fylke og kommune
Heltids- og deltidsansatte (inkl. overenskomstlønnete)

Årsverk og etat/institusjon

Fylke/kommune	Folke- tall pr. 1.10. 1995	Tjeneste menn i alt	Tj.menn i prosent samlet folketal	Heltidsansatte			Deltidsansatte		
				I alt	Kvinner	Menn	I alt	Kvinner	Menn
Uspesifisert kommune		624		536	43	493	88	77	11
Troms	150 906	5 917	3,9	4 349	1 754	2 595	1 568	1 166	402
Harstad	22 917	557	2,4	396	173	223	161	130	31
Tromsø	56 345	3 701	6,6	2 951	1 277	1 674	750	477	273
Kvæfjord	3 399	39	1,2	15	6	9	24	17	7
Skånland	3 257	42	1,3	19	7	12	23	15	8
Bjarkøy	619	15	2,4	5	2	3	10	5	5
Ibestad	2 056	36	1,8	15	7	8	21	19	2
Gratangen	1 419	20	1,4	10	4	6	10	7	3
Lavangen	1 119	13	1,2	8	5	3	5	5	
Bardu	3 843	68	1,8	29	19	10	39	35	4
Salangen	2 501	46	1,8	31	14	17	15	9	6
Målselv	7 139	187	2,6	99	36	63	88	76	12
Sørreisa	3 477	45	1,3	23	11	12	22	21	1
Dyrøy	1 443	21	1,5	10	6	4	11	10	1
Tranøy	1 774	23	1,3	10	2	8	13	12	1
Torsken	1 239	18	1,5	8	1	7	10	7	3
Berg	1 185	30	2,5	14	4	10	16	15	1
Leivik	10 940	247	2,3	159	72	87	88	81	7
Balsfjord	6 003	98	1,6	50	22	28	48	43	5
Karlsøy	2 607	56	2,2	30	11	19	26	23	3
Lyngen	3 472	44	1,3	22	7	15	22	19	3
Storfjord	1 916	39	2,0	25	6	19	14	13	1
Kåfjord	2 646	34	1,3	20	6	14	14	11	3
Skjervøy	3 067	49	1,6	25	11	14	24	17	7
Nordreisa	4 922	77	1,6	41	20	21	36	32	4
Kvænangen	1 601	29	1,8	8	2	6	21	20	1
Uspesifisert kommune		383		326	23	303	57	47	10
Finmark	76 725	3 280	4,3	2 440	950	1 490	840	663	177
Vardø	3 013	95	3,2	68	31	37	27	23	4
Vadsø	6 341	576	9,1	470	202	268	106	86	20
Hammerfest	9 524	357	3,8	274	126	148	83	67	16
Kautokeino	3 146	129	4,1	85	48	37	44	33	11
Alta	16 431	626	3,8	463	179	284	163	132	31
Loppa	1 511	38	2,5	16	8	8	22	17	5
Hasvik	1 331	31	2,3	16	7	9	15	12	3
Kvalsund	1 255	27	2,2	8	5	3	19	14	5
Måsøy	1 677	42	2,5	17	6	11	25	22	3
Nordkapp	3 875	187	4,8	147	41	106	40	26	14
Porsanger	4 487	144	3,2	84	39	45	60	47	13
Karasjok	2 814	110	3,9	83	44	39	27	16	11
Lebesby	1 575	42	2,7	17	7	10	25	20	5
Gamvik	1 431	34	2,4	18	10	8	16	14	2
Berlevåg	1 326	33	2,5	19	7	12	14	11	3
Tana	3 244	65	2,0	30	15	15	35	24	11
Nesseby	1 062	20	1,9	11	5	6	9	7	2
Båtsfjord	2 606	37	1,4	26	13	13	11	10	1
Sør-Varanger	10 076	397	3,9	309	132	177	88	75	13
Uspesifisert kommune		290		279	25	254	11	7	4
Svalbard		97		88	29	59	9	6	3
Spitsbergen		82		73	27	46	9	6	3
Bjørnøya		11		11	2	9			
Hopen		4		4		4			
Jan Mayen		4		4	1	3			
Utenriks tjenestemenn		754		705	320	385	49	19	30
Uppgitt fylke		23 710		22 494	3 792	18 702	1 216	1 056	160

Vedlegg 4**Spesielle tiltak for Nord-Norge**

Hovedtyngden av overføringene til Nord-Norge kanaliseres gjennom sektorpolitikken. Innenfor flere sektorer er dessuten Nord-Norge gitt særskilt prioritet gjennom disponeringen av ordinære virkemidler. Landsdelen er også prioritert ved bruken av de distriktpolitiske virkemidlene. Det er videre etablert særordninger for Nord-Norge, dvs. geografisk avgrensede ordninger som kun gjelder for Nord-Norge eller deler av landsdelen.

Finnmark og Nord-Troms ble utpekt som egen tiltakssone i 1990. Flere av virkemidlene innenfor sonen er sterkt styrket etter denne tid, senest ved en reduksjon av fellesskatten i 1993. Tiltakssonen er for tiden under evaluering. Evalueringen skal bl.a. gi grunnlag for en vurdering av behovet for evt. endringer i virkemiddelsammensetningen i tiltakssonen. Det vil bli vurdert hvordan virkemidlene kan gi økt effekt både for lokalbefolkningen og det lokale næringsliv.

Nedenfor følger en oversikt over særordninger i 1997 som kun gjelder for Nord-Norge eller deler av landsdelen.

Skatter og avgifter*Finnmark og Nord-Troms:*

- 0 pst arbeidsgiveravgift.
- 0 pst el-avgift på forbruk.
- 0 pst investeringsavgift for bygg og anlegg.
- Særskilt fradrag i alminnelig inntekt med kr 15 000 i skatteklasser 1 og kr 30 000 i skatteklasser 2.
- 3,5 prosentenheter lavere fellesskatt for forskuddspliktige personlige skattytere.
- Flat toppskatt med laveste sats (9,5 pst).
- Tillegg i barnetrygd på kr 3 792 pr. år pr. barn. Anslag 1997: 82 mill. kroner.

Nord-Norge for øvrig:

- 5,1 pst arbeidsgiveravgift.

Nordland, Troms og Finnmark:

- 0-sats for merverdiavgift for husholdningenes forbruk av elektrisk kraft.

Fiskeri

- Tilskudd til Norsk Institutt for Fiskeri- og Havbruksforskning i Tromsø (kap. 1023 post 70) foreslås satt til 14,8 mill. kroner i 1997, hvorav 1,3 mill. kroner skal anvendes til forskningsmessig samarbeid med Finnmarksforskning vedrørende Havbruksstasjonen i Hammerfest.
- Det er foreslått 10 mill. kroner til tilskudd til investeringer i større kystfartøy i Finnmark. Dette

innebærer en videreføring av den ekstraordinære innsatsen rettet mot Finnmark til dette formål som ble vedtatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 1996.

Landbruk

- Innenfor den nasjonale landbrukspolitikken vil Nord-Norge bli prioritert også i 1997, herunder:
 - Reindriftsavtalen; bevilgningen på 75 mill. kroner for inneværende avtaleperiode retter seg i all hovedsak mot Nord-Norge.
 - Nord-Norge prioriteres ved særskilte støttesatser bl.a. gjennom distriktstilskudd i melke- og kjøttproduksjonen, driftstilskudd for melkeproduksjonen, produksjonstilleggssystemet samt investeringsstøtteordninger i landbruket.

Andre næringsrettede virkemidler

- Det geografiske virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene legger opp til at det kan gis høyere maksimal støtte til næringsvirksomhet i Nord-Norge enn i de fleste andre kommuner innenfor virkeområdet.
- Tilskudd til utviklingstiltak i Nord-Norge og Nord-Trøndelag (kap. 551 post 51) skal finansiere utviklingstiltak som sikter mot nyskaping og omstilling i nord-norsk næringsliv. Bevilgningsforslag for 1997 til utviklingstiltak i Nord-Norge er 31 mill. kroner.
- Det er over tid stilt til rådighet betydelige midler til omstillingstiltak i Narvik, Andøy og Indre Salten. I tillegg er det igangsatt omstillingsprogrammer rettet mot kommuner som blir sterkt berørt av reduksjoner i Forsvarets aktiviteter. Omstillingsarbeidet har som mål å skape nye arbeidsplasser og økt verdiskaping i de berørte områder.
- Omstilling i Sør-Varanger (kap. 945, post 71). Stortinget vedtok 20. juni 1996 at A/S Sydvaranger avvikler sin malmbaserte virksomhet, og at statens eierinteresser i selskapet forvaltes etter det opplegg som ble skissert i St prp nr 62 for 1995-96 Om A/S Sydvaranger og omstillingen i Sør-Varanger. Vedtaket innebar at de gjenværende arbeidsplassene ved A/S Sydvaranger knyttet til den malmbaserte virksomheten vil falle bort. Stortinget sluttet seg samtidig til Regjeringens forslag til tiltak for å fremme omstillingen i Sør-Varanger og utvikle ny næringsvirksomhet. Blant sentrale elementer i opplegget kan nevnes:
 - Det ble bevilget ytterligere 30 mill. kroner i omstillingstilskudd til Sør-Varanger over kap. 945, post 71. Disse midlene kommer i tillegg til

de 18 mill. kroner som gjenstår å disponere av den opprinnelige omstillingsbevilgningen til Sør-Varanger på 400 mill. kroner.

- A/S Sydvarangers fristilte ressurser i kaier, industriområder og bygninger vil bli tilrettelagt for ny næringsvirksomhet. Det legges opp til å etablere et næringsutviklings- og eiendomsselskap som overtar A/S Sydvarangers fristilte ressurser, og at etableringen resulterer i en offensiv næringsutviklingsinnsats.
- Det ble etablert et investeringsfond for Nord-Vest-Russland på tilsammen 180 mill. kroner. Av dette kan 150 mill. kroner nyttes som egenkapitalinnskudd i næringsvirksomhet i Nordvest-Russland, hvor også norske bedrifter deltar. Tilsammen 30 mill. kroner kan benyttes i tilskudd til utvikling, utredning og tilrettelegging av slike prosjekter. Sør-Varanger skal være et brohode for den økte satsingen på nærings samarbeid med Nordvest-Russland.
Midlene forutsettes disponert av SND iht. særskilt fastsatte retningslinjer.
- Statsaksjeselskapene.
 - Ved Stortingsvedtak 20. juni 1996 ble det besluttet at den malmbaserte virksomheten ved A/S Sydvaranger, Kirkenes skal avvikles i tråd med det opplegget som er skissert i St prp nr 62 for 1995-96. Det legges i den forbindelse til grunn at statens engasjement i A/S Sydvaranger skal opphøre innen utgangen av 1998, uten at det gis ytterligere statlige bevilgninger. Det vises til omtale av Omstillingstiltak.
 - Nærings- og energidepartementet legger til grunn at avviklingsarbeidene i regi av Sulitjelma Bergverk avsluttes i 1996 og at selskapet avvikles i løpet av inneværende år. Det foreslås derfor ikke bevilgning til selskapet (kap. 954, post 70) for 1997.
- Norges geologiske undersøkelse (NGU) startet i 1992 et program i Nordland for leting etter mineralske ressurser. Programmet er planlagt å vare i 8 år. Det avsettes ca. 10 mill. kroner over NGUs budsjett til Nordlandsprogrammet i 1997. I tillegg får programmet tilført 5 mill. kroner fra eksterne kilder. For 1997 foreslås det også startet opp et særskilt geologisk undersøkelsesprogram for Troms med om lag samme omfang og økonomiske ramme.
- Tilskudd til prospektering (kap. 933, post 70). Ordningen med statlig tilskudd til prospektering ble gjeninnført for 1996. Samlet bevilgningsforslag for 1997 er 5 mill. kroner, hvorav en betydelig del antas å gå til Nord-Norge.
- Omstillingsprogrammet for Indre Finnmark. Over Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett vil det bli øremerket totalt 30 mill. kroner. Landbruksdepartementet vil avsette 14,56 mill. kroner til ekstraordinære tiltak. Det vises ellers til omtalen av dette i Kommunal- og arbeidsdepartementets St prp nr 1 (1996-97).
- Samisk utviklingsfond har som formål å fremme tiltak av særlig kulturell, sosial og økonomisk be-

tydning for den samiske befolkning og det samiske bosettingsområdet. Virkeområdet for fondet er de samiske kjernekommunene, deler av kommuner i Finnmark, Troms og Nordland, og den samiske befolkningen i sørsameområdet. Fondet ligger under Kommunal- og arbeidsdepartementets kap. 540 post 51. Det er foreslått bevilget ca. 17 mill. kroner for 1997.

Utdanning og forskning

- Tilskudd til virkemiddelordningen for skoleverket i Nord-Norge, kap. 221 post 60 (virkemiddelordningen) er for 1997 foreslått bevilget med om lag 39 mill. kroner. Høsten 1995 ble det vedtatt å forlenge virkemiddelordningen fra 1.08.1996 til 31.07.1998. Forsøksordningen med finsk som 2. språk i områder i Troms og Finnmark med kvensk/finsk befolkning vil bli permanent fra høsten 1997. Bevilgningen til ordningen er inkludert i forslaget på kap. 221 post 60. Det foreslås bevilget knapt 23 mill. kroner til Det samiske utdanningsområdet for 1997.
- Midler til Samabeidsorganet for Finnmark som utdanningsregion (SUFUR) er for 1997 budsjettet på kap. 203 post 11. Forslag 1997: 6 mill. kroner.
- Tilskudd til utviklingstiltak på voksenopplæringsområdet i Finnmark på kap. 255 post 70. Forslag 1997: 1,2 mill. kroner.
- Utdanningsstipend for borteboende elever fra Finnmark og Nord-Troms i videregående skole. Forslag 1997: 16 mill. kroner (kap. 2410 post 70).
- Ordningen med ettergiving av utdanningslån for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark eller Nord-Troms videreføres i 1997 (kap. 2410 post 73 Avskrivninger). Forslag 1997: 92 mill. kroner.
- Plan for samisk forskning er under utarbeiding i samarbeid mellom Norges forskningsråd og Sameetinget. Planen tar sikte på å stimulere til økt forskningsaktivitet og rekruttering til samisk forskning. Tiltaket vil bli finansiert av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.
- Gjennom Norges forskningsråd gis det bl.a. støtte til strategiske programmer ved Universitetet i Tromsø og ved NORUT. Støtten gjelder forskningsaktiviteter som har et framtidig potensiale for næringsutvikling, og er et ledd i arbeidet med å bygge opp en forskningsinfrastruktur i landsdelen. Videre kanaliseres FoU-innsats til landsdelen gjennom program for nyskaping og teknologispredning i Nord-Norge, det såkalte NT-programmet. Programmet blir videreført i regi av Statens nærings- og distriktutviklingsfond, og finansieres over Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett.
- Tiltaket «lærlinger i statlige etater» kan i Finnmark og Nord-Troms benyttes i kommunal- og fylkeskommunal virksomhet. Ellers i landet kan kun statlige virksomheter benyttes.
- Gjennom bevilgningen til Norsk Romsenter (kap. 922, post 70) kan det gis investeringsstøtte til Andøya Raketttskytefelt og Tromsø Satellittstasjon.

Denne støtten gis gjennom nasjonale følgeprogrammer og skal gå til utbygging av infrastruktur ved de to anleggene. Selve driften ved Andøya Rakettskytefelt og Tromsø Satellittstasjon er uten statlige tilskudd.

Veiledningstjenesten

- Tilskudd til Veiledningsinstituttet i Nord-Norge (VINN, kap. 911 post 71): VINN er en privat stiftelse med sete i Narvik og har som formål å drive behovsorientert vitenformidling og kompetanseheving innen tekniske og økonomisk/administrative fagområder. Stiftelsen har de tre nordligste fylkene som hovedvirkeområde og skal ha et praktisk og nært samarbeid med rådgivningstjenesten i disse fylkene. For 1997 foreslås det bevilget 21 mill. kroner til VINN over Nærings- og energidepartementets budsjett til kjøp av tjenester til målgruppene etablerere og små og mellomstore bedrifter.
- Det foreslås bevilget 5,1 mill. kroner til drift av Narvik-telefonene. Svartjenesten omfatter etablerte telefonen, bedriftstelefonen og Europa-telefonen. Tjenesten er landsdekkende. Den er styrket ved at VINN har fått status som selvstendig Euro Info Center.

Bedriftenes rådgivningstjeneste (kap. 911, post 72). Rådgivningstjenesten skal yte bistand til små og mellomstore bedrifter innen industri, reiseliv og varehandel. For 1996 foreslås det bevilget 55 mill. kroner. Av dette vil anslagsvis 10 mill. kroner gå til de tre nordlige fylkene.

Samferdsel

- Norsk veg- og vegtrafikkplan for 1994-97 gir en oversikt over hvilke større vegprosjekter Regjeringen ønsker å prioritere i perioden, og for Nord-Norge vil en bl.a. legge vekt på følgende:
 - Fortsatt utbygging og opprusting av stamvegnettet, for å redusere transportkostnadene for næringslivet og husholdningen.
 - Hovedvegutbygging i Tromsø med sikte på bedre framkommelighet.
 - Arbeidet med ferjeavløsnings-/vegutløsningsprosjekter, bl.a. fastlandsforbindelse til Magerøy i Finnmark.
 - Styrke vegforbindelsen mellom Finnmark og Kola som en del av handlingsprogrammet for Øst-Europa.
- Under luftfartsformål har en bl.a. følgende tiltak for Nord-Norge:
 - Ved Stortingets behandling av St meld nr 15 (1994-95), jf. Innst S nr 128 (1994-95) fikk Regjeringen tilslutning til statlig overtakelse av eierskapet til 26 regionale flyplasser. Etter planen vil 6 lufthavner i Nord-Troms og Finnmark bli overtatt 1.1.1997, og resterende kortbaneplasser i Nord-Norge fortløpende i 1997.
 - Utbygging av Harstad/Narvik lufthavn, Evenes. Det foreslås bevilget vel 56 mill. kroner til vi-

dere prosjektering og bygging av nytt ekspedisjonsbygg og 8 mill. kroner til videreføring av anleggsarbeider på fly- og landsiden.

- Utbygging av Tromsø lufthavn, Langnes. Det foreslås bevilget vel 129 mill. kroner til videre bygging av nytt ekspedisjonsbygg og 30 mill. kroner til fly- og landsiden samt til omlegging av riksveg 862.
- NSB vil som følge av økt kapasitet for Artic Rail Express (ARE) videreføre utbyggingen av sporanlegg på Fagernes stasjon i Narvik. Prosjektet ble startet i 1995 og ventes ferdigstilt i 1997. Forslag 1997: 5 mill. kroner.

I tillegg er Nord-Norge prioritert gjennom følgende ordning:

- Det legges opp til å videreføre ordningen med reduserte teletakster i Nord-Norge slik at nærtakst fortsatt vil være høyeste takst for samtaler innen hele landsdelen.

Miljø

- Miljøverntiltak i nordområdene (kap. 1470, post 72).
 - Forslag 1997: 12 mill. kroner til Polarsenteret i Tromsø og tilknyttede aktiviteter i Tromsø.
 - Forslag 1997: 1 mill. kroner til Svanhoved miljøsenters.

Helse

- Tiltak for økt rekruttering og bedret stabilitet av helsepersonell til Finnmark og psykisk helsevern i Troms. Forslag 1997: Vel 9 mill. kroner.
- Tiltak for å følge opp forslag i plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkningen
- Utdanningsprogram for leger i primærhelsetjenesten i Nordland. Forslag for 1997: Kr 250 000.
- Faglig styrking av tannhelsetjenesten i Nord-Norge. Forslag for 1997: Kr 800 000.

Familie, barn og ungdom

- Lønntilskudd til førskolelærere som arbeider som styrer eller avdelingsleder. Forslag for 1997: 2 mill. kroner.
- Tillegg i barnetrygd på kr 3 792 pr år pr barn, jf omtale av skatter og avgifter. Anslag for 1997: 82 mill. kroner.

Bolig, bomiljø og byggesaker

- Lånetillegg ved oppføring av ny bolig. For lån til bygging av ny bolig i Finnmark og Nord-Troms kan Husbanken øke lånet med inntil kr 50 000 pr. bolig utover de satsene som ellers gjelder. Det samme tillegget gjelder for Svalbard.
- Lånetillegg for klimatilpasning i værhardt strøk. Husbanken gir lånetillegg når det blir bygget klimatilpassende boliger i spesielt værharde strøk på

inntil kr 30 000 (for boligen) eller kr 60 000 (for utbyggingsområdet og boligen).

- Utbedringslån til reparasjon av boliger i Finnmark og Troms. Husbanken gir utbedringslån til boliger med husbanklån som er utbetalt minst 10 år før utbedringssøknaden blir fremmet. I særlige tilfeller kan Husbanken også gi lån til nyere boliger.

Kultur

- Distribusjonstilskudd til aviser i Finnmark (kap. 335 post 77). Forslag for 1997: 1,4 mill. kroner.
- Nordnorsk filmsenter: Produksjonsstøtte og driftstilskudd. Forslag for 1997: 4,3 mill. kroner.
- Det gis høyere støttesats til flere kulturtiltak til hele eller deler av Nord-Norge, eks. lokale og regionale kulturbygg, biblioteklokaler, regionale kunstnersentre, knutepunktsinstitusjoner og produksjonstilskudd til aviser.
- Det gis høyere støttesats til idrettsanlegg i Nord-Norge ved fordelingen av spillemidler til idrettsanlegg i kommunene.
- Det er på Forsvarsdepartementets budsjett foreslått en bevilgning på 1 mill. kroner til Grenselandsmuseet.

Tiltak rettet mot kommuner og fylkeskommuner i Nord-Norge

- I inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner er det et eget rammetilskudd for kommuner og ett for fylkeskommuner i Nord-Norge. Rammetilskuddene fordeles til den enkelte fylkeskommune etter faste satser pr. innbygger. Det er fastsatt ulike satser for hver av fylkeskommunene og for kommunene i hvert fylke. Tilskuddene bevilges over kap. 571 post 62 og kap. 572 post 62 på Kommunal- og arbeidsdepartementets budsjett. Forslag 1997: 946 mill. kroner til kommunene og 637 mill. kroner for fylkeskommunene.
- I inntektssystemet for kommuner gis et særskilt regionaltilskudd til små utkantkommuner. Kommunene i Nord-Troms og Finnmark mottar høyere sats pr. kommune i regionaltilskudd enn kommuner i andre deler av landet. Samlet for kommunene i Nord-Troms og Finnmark utgjør forhøyet sats 10 mill. kroner i merinntekt.
- Innenfor støtteordningen Lokal «næringsutvikling» (kap. 551 post 51) kan det til kommuner i Nord-Norge gis høyere maksimalstøtte enn i de fleste kommuner ellers innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.

C

RETURADRESSE:

Statens forvaltningstjeneste
Statens tryksakekspedisjon
Postboks 8169. Dep.,
0034 Oslo